

*Povestiri despre
invențiile mileniului III*

Autori:

R. HEINLEIN ● C. IONESCU ● AL. UNGUREANU ● M.
GRĂDESCU ● C. SMITH ● OV. GENARU ● M. GARD-
NER ● OV. BUFNILA ● D. KNIGHT ● AL. MIRO-
NOV ● L. MILLER ● A. MANHATTAN ● CR. T.
POPESCU ● S. P. SZENTMIHALY ● T. OCTAVIAN ● D.
UNGUREANU ● A. și B. STRUGAȚKI

Prefața, selecția textelor și coordonarea:

ALEXANDRU MIRONOV

Prezentări și comentarii:

ION ILIE IOSIF, ALEXANDRU MIRONOV

Traducători:

ROXANA BENDER ● I. D. BRANA ● Ș. A. DOBRIN ●
A. D. LAZĂRESCU ● IOANA PĂRAU ● V. STOICESCU ●
T. SUGAR ● SMARANDA ZĂNESCU

Povestiri despre invențiile mileniului III

Antologie
de
ION ILIE IOSIF și ALEXANDRU MIRONOV

SCAN: Doru Filip
prelucrare: Costin Teo Graur
prima ediție digitală, iunie 2011

EDITURA
ȘTIINȚIFICĂ ȘI ENCICLOPEDICĂ
București, 1986

Ilustrația copertei și a textelor:
arh. MARINA NILOLAEV UNGUREANU

Revizia:
Lector univ. FLORIN MANOLESCU

Redactor: DOINA ELENA CIOACA
Tehnoredactor: MARILENA DAMASCHINOPOL

Coli de tipar: 12. Bun de tipar: 26.03.1986.
Comanda nr. 7

Întreprinderea poligrafică Sibiu
Șos. Alba Iulia nr. 40

... Să zicem că pe ușa biroului meu intră un tip ceva mai în vîrstă, cu un aer timid, fără prestanță universitară, poate chiar fără diplome de studii, și spune pur și simplu: „*Am inventat o mașină antigravitațională!*”

... Eu, funcționar la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci sau responsabil în industrie sau ziarist ori editor de știință sau universitar, ce pot să fac? Îi răspund: „Să vă fie de bine!”. Și încerc, cuminte, să mă interesez de starea sănătății individului, să-i vorbesc despre vreme, despre succesele fotbalului nostru în campania pentru Mexic, despre ultimele emisiuni de răsunet ale televiziunii noastre...

... Omul declară însă că-i sănătos tun (mă rog... n. a.) și că *mașina antigravitațională este aici, la doi pași, în fața ușii!*...

„Nu pot să merg“, temporizez, panicat, „am o treabă importantă, mă cheamă directorul, mă caută de la Serviciul Personal, am ședință de sindicat...“. Timidul nu poate fi însă înduplecat: „Este aici, funcționează, am lucrat la ea 30 de ani, am venit să v-o dau!“.

Aici chiar nădușesc de emoție, n-am de ales, îmi iau inima-n dinți, ies pe ușă, mă urc în mașină... și *hai*

să zicem că aparatul se ridică și decolează lin... Vă rog să-mi spuneți, în acest caz: ce pot face eu? Cum îl pot eu ajuta pe străniul, încăpăținatul, genialul personaj care vrea să lase posterității roadele minții și muncii lui? Cum intervin pentru omologarea ciudăteniei? Cum fac publică — cu profit maxim — invenția? Și, mai ales, cum conving eu industria constructoare de mașini să renunțe la fabricarea ultracunoscutului dar costisitorului, poluantului, lacomului și greoiului vehicul numit automobil, în favoarea unei mașinării simple și revoluționare?

Sau, altceva: intră pe ușă un puști, dă repede bună ziua, spune dintr-o suflare: „Eu, nene, m-am gândit că nu trebuie să aruncăm paharele din plastic pentru înghețată, le putem folosi — uite-așa: dacă fiecare copil mîncător de înghețată ar pune, în fiecare pahar, pămînt, o nucă și îngrășămintă, ar îngriji pe urmă lăstarul, l-ar transplanta în parc sau în grădină, peste 10 ani am avea în țară 300 000 de nuci, care ar da umbră, răcoare, nuci bune la gust și lemn scump; la vedere, mă grăbesc, am plecat la joacă... (întimplarea este adevărată, întrebați la redacția revistei *Cutezătorii*)... ”

Ei bine, și în acest caz, ce trebuie să fac eu? Adică, mai exact: am eu, funcționar de la un oficiu de brevete, ziarist sau editor cu oarecare greutate, universitar, lucrător în industrie, am eu forța să conving societatea să accepte ideea nouă, schimbarea din mers, logica dialecticii schimbării continue?

... Nu, din păcate, nu o am, încă nu o am, întrebați-i pe responsabilii de la O.S.I.M.-ul românesc, neobosiți misionari pe tărîmul înnoirii, întrebați cadrele didactice ale politehnicilor cît de dificilă este, totuși, realizarea colaborării om de știință-industrie, întrebați-i pe directorii de întreprinderi (și cereți-le să se justifice!) cît de multe invenții și inovații au aplicat în

ultimii ani, întrebați ziaristi de știință cu „public larg” cît de eficiente au fost intervențiile lor în mass media de toate tipurile — și vă veți convinge că principiul I al Mecanicii, cel cu inerția, se poate citi și astfel: o idee, o invenție, o tehnologie își păstrează starea de repaus atît timp cît asupra Ideii, invenției, tehnologiei nu intervine o forță exterioară...

Care forță? Cît de mare? Din ce parte? Și, mai ales: *cum*?

... Într-un singur fel: *pregătind societatea pentru neîncetatele salturi pe care trebuie să le facă mijloacele de producție! Pregătind specia umană, în întregime, pentru impactul cu propriile-i idei și creații, cu forța uluitoare a inventivității ei! Elasticizînd individul, eliminînd dogmatismul din gîndirea umană, acceptînd că nu există domeniu al vieții care să nu suporte, la nivel social, transformări —, iar cîmpurile științei și tehnicii îndeosebi sînt cele mai bogate în nisipuri mișcătoare...*

Căci: s-ar fi gîndit cineva, acum un secol și ceva, că se poate zbura cu aparate mai grele decît aerul? Că o rază de lumină poate tăia metale? Că automatele vor lucra pentru oameni? Că în intimitatea grăunțelor de materie, atomii, zac energii nedescoperite? Că omul va pune piciorul pe solul Lunii? Că se va putea călători pe sub calota glaciară de la Polul Nord? Că în deșerturi pot crește zarzavaturi și flori?

Nu, nu multă lume, ba, paradoxal, nu multă lume (științifică) bună! Și totuși „erezile” de mai sus au fost proferate cu mult înainte ca lumea științei să le ia serios în seamă. Le-a scos la lumină o categorie specială de oameni care, organic, nu sînt niciodată de acord cu starea de fapt a lucrurilor. Maeștrii: Jules Verne, H. G. Wells, Alexei Tolstoi, Karel Čapek, V. Anestin — cei care, publicînd cărți de literatură

pasionante, au știut să-și atragă cititori — zeci, sute de milioane —, convingându-i că minunile științei și tehnicii se află aici, la nici doi pași de noi, în noi înșine, și că ele pot ține la suprafață dacă noi, *Homo faber*, înțelegem axiomele progresului, dacă nu facem obstrucție, dacă ajutăm la nașterea și la larga acceptare și aplicare a unei teorii, invenții, tehnologii.

Educația planetară este decisivă în construirea acestei stări de spirit și scriitorii de anticipație constituie o excelentă coloană a V-a înfiptă în coastele fenomenului culturii — universal acceptate — și gata să difuzeze, prin pagini tipărite sau unde hertziene, propagând ideile înaintate ale științei — fenomen care, în unele societăți (vezi cele religioase, de pildă), a fost / mai este întâmpinat cu reluctanță.

Volumul de față, cuprinzând autori sovietici, americani, unguri, englezi, români, este un argument în favoarea acestei teze. Adolescentul care astăzi citește cărțile fraților Strugațki sau povestirile lui Heinlein poate fi atras către lumea căutătorilor din știință — dacă are har pentru asta; dar și dacă nu cariera de cercetător i se pare drumul vletii lui, cititorul nostru va învăța să respecte această lume aparte, în care se coc, cu greutate, riscuri și sudoare, poamele rațiunii. Ajuns, mai târziu, într-un post de răspundere, într-o schemă de organizare ministerială, într-o fabrică, într-o școală, adolescentul devenit economist, inginer, profesor, muncitor, medic, va avea mai greu tendința de a „înțepeni“ lucrurile — limitând viața economică (și socială) numai la scheme, tehnologii, aparate, medicamente de mult știute. Dimpotrivă, el va da drum liber, mai mult decât alții, ideilor noi și produselor finite ale imaginației științifice și tehnice.

Acestui cititor responsabil din anul 2001 îi dedicăm această carte.

ALEXANDRU MIRONOV

...Și el construi o casă în dungă, o casă în dungă...

R. Heinlein

„Veteranul” Robert Anson Heinlein (născut în 1907) este unul dintre cazurile fericite de îmbinare a capacității științifice (R. Heinlein este specialist în ... ballistică) cu talentul de povestitor. A debutat în anul 1937, cu schița *Linia vieții*, continuând apoi publicarea, cu regularitate de metronom, a zeci de romane și a sute de povestiri — pentru care este socotit drept cel mai important autor al „vrstei de aur” a Science Fiction-ului.

Remarcabile sînt romanele *Soldatii din trupele stelare* (apărut în 1959) — o tramă foarte ingenioasă dar, în același timp, din păcate, o apologie a războiului, fie el și galactic — și *Străin în țară străină* — ambele au obținut prestigiosul premiu „Hugo”, una dintre cele mai importante distincții acordate în literatura S.F. americană (ca urmare a consultării cititorilor).

Numeroasele sale schițe și nuvele — între care cele din culegerea *Zilele trecute ale viitorului* se ocupă de istoria civilizației umane din următoarele trei secole — i-au adus, și ele, distincțiile „Hugo” și „Nebula” (ultima acordată de către Asociația scriitorilor profesioniști americani).

Întreaga sa operă (cu mici excepții) ni-l prezintă pe R. Heinlein ca pe un vizionar care privește cu încredere viitorul umanității.

Povestea casei sucite („Și el construi o casă în dungă, o casă în dungă...”), apărută în 1941, este un exemplu savuros de aplicare a unei pseudotopologii prin care R. Heinlein își etalează, cu umor, debordanta sa imaginație.

Peste tot în lume, americanii au renume de trăzniți.

În general, ei admit că acuzația are oarecare temei, dar indică drept focar al infecției — California. Californienii afirmă sus și tare că proasta lor reputație trebuie pusă numai și numai pe seama localnicilor de la Los Angeles și din împrejurimi. Cei din Los Angeles, cînd n-au încotro, își recunosc defectul dar adaugă imediat: „De la Hollywood ni se trage. Ce vină avem noi? Nu noi l-am pus aici, a răsărit aici pur și simplu.” Celor din Hollywood nu le pasă; ei cu asta se mîndresc. Dacă vă interesează, ei sunt gata să vă conducă prin Laurel Canyon — „unde avem cazurile extreme”. Cei de aici — femei cu pulpe bronzate și bărbați în pantaloni scurți, tot timpul ocupați să-și construiască și să-și reconstruiască locuințele lor alurite și veșnic ne-terminate — privesc cu dispreț la creaturile anoste care locuiesc în apartamente standard și-și păstrează pentru ei orgoliul secret că ei, și numai ei, știu să trăiască.

Lookout Mountain Avenue este numele unui canion lateral ce șerpuiește în sus, din Laurel Canyon. Cei din împrejurimi preferă să nu-i știe de nume: la urma urmei, o limită tot trebuie să existe undeva!

Sus, pe Lookout Mountain, la numărul 8775, locuia Quintus Teal, licențiat în arhitectură.

În sudul Californiei, pînă și arhitectura e aparte. Crenvurștii fierți, numiți „hot dogs” (cîini fierbinți — n.t.), se vind la o tarabă a cărei formă nu-și dezmințe numele: „La Cățeluș”. Cornetele de înghețată le iei tot

de la un cornet de înghețată, dar mai mare și de ghips, în timp ce reclama de neon „Cumpărați pălării mexicane“ se va afla neapărat pe acoperișul unei clădiri în formă de pălărie mexicană. Benzină, petrol sau hărți turistice poți cumpăra numai la umbra unor aripi de avion trimotor de transport, în timp ce toaleta, garantată și verificată din oră-n oră pentru confortul dv., va fi plasată chiar în carlingă. Toate acestea mai pot impresiona sau amuza pe turiști, dar localnicii, umblînd cu capul gol sub renumitul soare arzător al Californiei, le iau ca de la sine înțelese.

Quintus Teal considera eforturile colegilor săi întru arhitectură ca fiind lipsite de cutezanță, stîngace și timide.

— Ce este o casă? îl întreabă Teal pe prietenul său, Homer Bailey.

— Păi . . . , începui Bailey precaut, în linii mari vorbind, aș fi zis întotdeauna că o casă e așa, o chestie care să te apere de ploaie.

— Aiurea! Ești la fel de 'nafară ca toți ălalți.

— N-am spus că-i o definiție completă . . .

— Ce completă! Nici măcar nu ești pe-aproape. Din punctul tău de vedere, am putea foarte bine să ne ghemuim și-n peșteri. Dar nu-ți fac nici o vină, continuă Teal mărînimos. În definitiv nu ești cu nimic mai prejos decît atîția cîrpaci care mai fac și pe arhitecții. Chiar și Modernii — ce altă mare scofală au făcut decît c-au abandonat stilul „tort cu frișcă“ pentru stilul „cutie de chibrite“; ce folos că-n locul danteluțelor de ghips i-au trîntit la crom și nichel, dacă-n inima lor au rămas la fel de conservatori și tradiționaliști ca o judecătorie de provincie? Neutra! Schindler! Ce poți vedea la neisprăviții ăștia? Ce are Frank Lloyd Wright și eu n-am?

— Comenzi! răspunse scurt prietenul său.

— Ce... cum spui? se poticni Teal în propriu-i debit verbal, derutat o clipă, dar își reveni imediat. Comenzi! Perfect. Dar de ce? Pentru că eu refuz să mă gîndesc la o casă ca la o grotă tapisată. Eu o concep ca pe un dispozitiv de locuit, un proces vital, ceva viu și dinamic, care se modifică în funcție de dispoziția locatarului, — nu un sicriu mort, static și supra-dimensionat. De ce să fim noi prizonierii concepțiilor anchilozate ale străbunicilor noștri? Orice prost care știe o brumă de geometrie descriptivă poate proiecta o casă obișnuită. Da' oare geometria statică a lui Euclid e singura matematică posibilă? Și de ce trebuie să ignorăm complet teoria Picard-Vessiot? Dar sistemele modulare? Ca să nu mai vorbim despre ce ne-ar putea oferi stereochimia. Chiar să nu fie loc în arhitectură pentru transformare funcțională, pentru homomorfologie, pentru structuri dinamice?

— Al naibii să fiu dacă știu, răspunse Bailey. Poți la fel de bine să-mi vorbești și despre a patra dimensiune, cît mă pricep eu...

— Și de ce nu? De ce să ne limităm la... Ia stai! Homerule, cred c-ai nimerit-o. În fond, de ce nu? Gîndește-te la bogăția infinită a articulațiilor și racordurilor în patru dimensiuni. Ce mai casă... Ce mai casă... Rămase nemlîșcat, cliplînd absorbit din ochii-i spălăciți și bulbucăți.

Bailey se ridică și-l scutură de braț:

— Deșteptarea! Ce naiba tot îndrugi acolo, patru dimensiuni? Timpul e a patra dimensiune; nu poți bate cuie în așa ceva.

Teal se scutură:

— Sigur. Sigur. Timpul e a patra dimensiune, dar mă gîndeam la o a patra dimensiune spațială, așa cum

sînt lungimea, lăţimea şi grosimea. Ca economie de material şi avantaje de amplasament, nimic n-ar putea-o întrece. Ca să nu mai vorbim despre economia de teren; ai putea aşeza o casă cu opt camere pe un teren ocupat în mod normal de o singură cameră. Ca un tesseract...

— Ce-i aia tesseract?

— N-ai umblat la şcoală? Un tesseract e un hiper-cub, o figură de formă patrată avînd patru dimensiuni, aşa cum un cub are trei şi un patrat are două. Uite, să-ţi arăt...

Teal se repezi la bucătărie şi se întoarce cu o cutie de scobitori pe care le răsturnă pe masa dintre ei, dînd neglijent la o parte paharele şi o stiolă aproape goală de gin olandez.

— Îmi trebuie nişte plastilină. Parcă aveam pe-aiici săptămîna trecută... Scotoci într-un sertar de la un birou în dezordine ce astupa un colţ întreg al sufrageriei şi scoase la iveală o bucată unsuroasă de lut de modelaj.

— Asta-i.

— Şi ce-ai de gînd să faci? ^

— Îţi arăt acum...

Teal ciupi la repezeală bucăţele mici din bulgărele de lut şi făcu din ele cocoloaşe de mărimea unui bob de mazăre. Înfipse scobitori în patru dintre ele şi le prinse laolaltă într-un patrat.

— Aşa! Asta-i un patrat.

— Evident.

— Încă unul la fel, alte patru scobitori, şi facem un cub. Scobitorile formau acum carcasa unei cutii rectangulare, un cub, cu cite-o bilă de lut la fiecare colţ. Acum facem alt cub, identic cu primul, şi cele două cuburi vor forma două laturi ale unui tesseract.

Bailey se apucă să-l ajute și el la rotunjitul bilelor de lut pentru al doilea cub, dar, furat de plăcerea atingerii lutului docil, se trezi frământându-l modelându-l în neștire.

— Uite, zise, etalindu-și opera, o mică figurină, Tigăncușa Rose Lee.

— Seamănă mai mult cu Gargantua, ar trebui să te dea în judecată. . . . Acum fi! atent. Deschizi un colț al primului cub, inserezi al doilea cub la un colț și apoi închizi colțul. Apoi mai iei opt scobitori și unești baza primului cub cu baza celui de-al doilea într-un plan oblic, la fel faci și cu părțile superioare.

Făcu asta rapid, în timp ce vorbea.

— Și asta ce vrea să fie? întrebă Bailey bănuitor.

— Asta-i un tesseract, opt cuburi formind laturile unui hipercub cu patru dimensiuni.

— Pare mai degrabă un rășchitor stricat. Și pe urmă, n-ai decît două cuburi. Unde-s celelalte șase?

— Pune-ți la lucru imaginația, omule! Presupunem că fața de sus a primului cub e legată de fața de sus a celui de-al doilea cub: asta-i cubul numărul trei. Apoi cele două baze, apoi fețele anterioare, cele posterioare, cele din dreapta, cele din stînga: opt cuburi.

I le arată.

— Mnda. Le văd. Da' totuși nu-s cuburi; parcă-s de-alea, cum le zice . . . prisme. Nu-s patrate, sînt oblice.

— Asta-i numai după cum te uiți la ele, în perspectivă. Dacă ai desena pe o foaie de hîrtie un cub, fețele laterale ar veni pieziș, nu? Asta-i perspectiva. Cînd privești o figură cvadridimensională în spațiu tridimensional, sigur că îți apare teșită. Dar astea opt rămîn totuși cuburi.

— Așa or fi pentru tine, frate, dar eu tot teșite le văd.

Teal nici nu-l luă în seamă și continuă:

— Acum consideră că ăsta-i scheletul unei case cu opt camere: o cameră-i la parter — de serviciu, magazie și garaj. Deasupra, la etaj, ai dintr-o dată șase camere: salon, sufragerie, baie, dormitoare și celelalte. Și sus de tot, în vîrf, complet izolat și cu geamuri pe toate cele patru laturi, este biroul dv., d-le Bailey. Ei? Cum vă place?

— Parcă vana din baie-i atîrnată de tavanul salonului. Camerele astea se încolăcesc una-ntr-alta ca o caracatiță.

— Numai în perspectivă, numai în perspectivă. Uite, s-o fac și altfel, ca s-o vezi mai bine.

De data asta, Teal făcu mai întîi un cub din scobitori întregi, făcu apoi altul din jumătăți de scobitori și-l plasă exact în centrul primului cub, suspendîndu-l acolo cu alte bucăți de scobitori care legau oblie colțurile cubului mai mic de colțurile cubului mai mare.

— Acuma, cubul mare e parterul iar cubul mic din mijlocul lui e biroul de la ultimul etaj. Celelalte șase cuburi sînt camere. Pricepi?

Bailey studie figura, apoi clătină din cap:

— Tot nu văd decît două cuburi, unul mare și unul mic. Celelalte șase mi se par acum trunchiuri de piramidă în loc de prisme, dar cuburi tot nu-s.

— Sigur, sigur, le vezi acum din altă perspectivă. Nu poți pricepe atîta lucru?

— Bine, hai să fie... Dar camera din interior, aia... E complet încercuită între marafeturile astea. Parcă ziceai că are geamuri pe toate laturile.

— Are, sigur. Ți se pare numai că-i închisă acolo. Asta-i marea calitate a unei case-teseract: expunere

exterioară completă a fiecărei camere, și totuși fiecare zid deservește două camere, astfel că o casă cu opt camere necesită o fundație de o singură cameră. E revoluționar.

— Poți să-i zici și așa. Ești nebun, Bud. Nu poți construi o casă ca asta. Camera închisă în interior e în interior și acolo rămîne.

Teal își privi prietenul cu o exasperare abia ținută-n frîu:

— Tipi ca tine țin arhitectura în soutece. Cîte fețe are un cub?

— Șase.

— Și cîte-s înspre interior?

— Cum? Nici una. Toate-s înspre exterior.

— Perfect! Acum ascultă aici: un tesseract are opt laturi cubice, *toate înspre exterior*. Urmărește-mă. Am să desohid acest tesseract așa cum deschizi o cutie de carton pînă devine plană. Așa o să poți vedea și tu toate cele opt cuburi. Lucrînd foarte rapid, construi patru cuburi unul peste altul — un turn fragil. Apoi mai construi patru cuburi pe eele patru fețe rămase libere ale celui de-al doilea cub dinspre baza turnului. Schelăria se oam clătina din încheieturile-i nesigure de lut, dar stătea totuși în picioare: opt cuburi dispuse în cruce răsturnată, o cruce dublă, căci ultimele patru cuburi adăugate lateral indicau patru direcții. Vezi acum? Baza de susținere e camera de la parter, următoarele șase cuburi sînt camerele propriu-zise, iar biroul tău e ăsta din vîrf.

De data asta, Bailey privea ceva mai aprobator decît la celelalte figuri:

— Acum cel puțin pot să-l înțeleg. Spui că și ăsta-i tot tesseract?

- E un tesseract desfășurat în trei dimensiuni. Ca să-l faci la loc, rabatezi cubul de sus pe cel de jos,

pliezi cuburile laterale pînă întîlnesc cubul de sus și — uite-l la loc. Toată înfășurarea asta o faci bineînțeles într-o a patra dimensiune: nu deformezi nici unul din cuburi, nici nu le bagi unul într-altul.

Bailey continua să studieze mai departe subreda schelărie.

— Ascultă, spuse în cele din urmă, de ce nu lași baltă toată speculația asta cu împăturitul într-a patra dimensiune — că tot n-o poți face —, de ce nu te-apuci chiar să clădești o casă ca asta?

— Cum adică nu pot?! E o simplă problemă matematică...

— Las-o mai domol, băiețuș! O fi ea simplă în matematică, dar nimeni n-o să-ți aprobe planul de construcție. A patra dimensiune nu există: ia-ți gîndul de la ea, în schimb, ideea asta de casă... ar putea prezenta unele avantaje.

Brusc, Teal rămase cu privirea ațintită asupra modelului:

— Î-hîm... poate că zici tu ceva. Am putea să avem același număr de camere și să economisim tot atîta teren la fundații. Așa și-o să punem etajul în cruce orientat spre nord-est, sud-vest etcetera, pentru ca fiecare cameră să aibă lumină toată ziua. Axa centrală se pretează mai mult ca perfect la încălzire centrală. Punem sufrageria spre nord-est și bucătăria spre sud-est, cu geamuri mari, panoramice, în fiecare cameră. O.K., Homer. Așa o fac. Unde vrei să ți-o construiesc?

— Stai un pic! Stai blind! N-am zis s-o construiești pentru mine...

— Ba bine că nu. Atunci pentru cine? Soția ta parcă-și dorea o casă nouă: poftim, asta e!

— Da, dar d-na Bailey își dorește o casă în stil Georgian...

— S-a gândit și ea numai așa... Femeile nu prea știu ce vor...

— Doamna Bailey știe.

— I-o fi băgat în cap ideea asta vreo fosilă de arhitect. Conduce o mașină tip 1941, nu? Se îmbracă după ultima modă — atunci de ce să locuiască într-o casă ca din secolul optișpe? Casa asta chiar o s-o ia înaintea stilului 1941: un avans de ani de zile în viitor. Va fi senzația orașului, ce mai!

— Bine... dar mai întâi să stau de vorbă cu ea.

— Nici nu te gândi. Îi facem o surpriză. Mai bea un pahar.

— Oricum, nu putem face nimic chiar din momentul ăsta. Doamna Bailey și eu mine plecăm mâine la Bakersfield. Compania începe mâine acolo niște forări.

— Absurd! Asta-i chiar ocazia care ne trebuie. Va fi o surpriză pentru ea când vă întoarceți. Îmi completezi un ceo acum pe loc, și-ai scăpat de griji.

— Nu prea pot să fac nimic pînă nu mă sfătuiesc cu ea. N-o să-i prea placă.

— Ia ascultă, cine cîntă la voi în casă, cocoșul sau găina?

Ceul fu semnat pe la jumătatea celei de-a doua sticle.

.

Lucrurile merg repede în sudul Californiei. Casele obișnuite se ridică într-o lună. Grație zelului și asiduităților lui Teal, casa tesseract se ridică ameliilor spre cer, într-o zi alt altele într-o săptămână, și în curînd etajul în formă de cruce străpunse spațiul spre cele patru zări. Avu de furcă la început cu inspectorii din pricina celor patru camere suspendate, dar prop-

tindu-le solid în birne și în suluri de bancnote, îi convinse prea bine de soliditatea construcției.

Conform înțelegerii, în prima dimineață după întoarcerea soților Bailey, Teal își trase punctual mașina în fața reședinței lor. Apăsă din răsputeri pe claxonul său cu două tonuri. Bailey scoase capul pe ușă:

— De ce nu folosești soneria?

— Prea înceată, răspunse Teal vesel. Sint un om de acțiune. D-na Bailey e gata? Ah, d-nă Bailey! Bine ați venit acasă, bine ați venit! Urcăți-vă, avem o surpriză pentru dumneavoastră!

— Draga mea, îl cunoști desigur pe d-l Teal, interveni Bailey incurcat.

D-na Bailey pufni:

— Cum să nu-l cunosc, Homer, noi mergem cu mașina noastră!

— Desigur, dragă.

— Grozavă idee, sări Teal, trage mai tare ca a mea, ajungem mai repede! Conduo eu, știu drumul. Luă cheile de la Bailey, se așază la volan și porni motorul înainte ca d-na Bailey să mai poată spune ceva.

— Nu vă faceți griji pentru felul cum conduc, o liniști el pe d-na Bailey, întorcînd capul spre ea în timp ce mașina pornea ca din pușcă în josul străzii și o coti apoi pe autostrada Sunset. Asta-i o chestiune de putere și control, un proces dinamic, exact ca-n cazul meu... N-am avut pîn-acum nici un accident grav.

— Nici n-o să ai decît unul singur, observă ea caustic. Ești așa de amabil să stai cu ochii la drum?

Teal se porni să-i explice că circulația nu e o problemă de vedere, ci de integrare intuitivă a traectoriei, vitezei și probabilității, dar Bailey l-o tale scurt:

— Unde-i casa, Quintus?

— Ce casă? întrebă d-na Bailey, bruso alertată. Ce fel de casă, Homer? Nu cumva te-ai apucat să pui ceva la cale fără știrea mea?

Teal interveni, cu tactul său diplomatic:

— Desigur că-i vorba, nu-i așa, d-nă Bailey, de o casă. Și ce casă! E o surpriză pentru dumneavoastră din partea unui soț devotat. Așteptați numai și-o să vedeți...

— O să văd, aprobă ea sumbru. Ce stil e?

— Această casă inaugurează un nou stil. O nouitate mai recentă chiar decît televiziunea, mai nouă decît săptămîna care n-a început încă. Trebuie s-o vezi ca s-o apreciezi. Apropó, continuă el repede ca să prevină orice ripostă, voi ați simțit cutremurul de azi-noapte?

— Cutremur? Ce cutremur? Homer, a fost cutremur?

— Numai unul mic, zise Teal, pe la două noaptea. Dacă nu eram treaz, nici nu-l simțeam.

D-na Bailey se înfloră:

— Oh, ce locuri groaznice! Ai auzit, Homer? Ne puteam trezi morți la noi în pat, și nici să nu prindem de veste. De ce m-am luat după tine și-am plecat din Iowa?

— Dar, dragă, protestă el fără speranță, știi doar că tu ai ținut să venim în California. Nu-ți plăcea la Des Moines.

— Nu răscolim acum tot ce-a fost, replică ea ferm. Ești bărbat: trebuia să te fi gîndit dinainte. Auzi, cutremure!

— Grija asta cel puțin n-o s-o mai aveți în noua locuință, d-nă Bailey, îi spuse Teal. Este absolut complet asigurată împotriva cutremurelor; fiecare parte e într-un echilibru dinamic perfect cu toate celelalte părți.

— Sper să fie așa. Unde-i casa?

— Imediat după curba asta. Uite, aicea-i semnul. O săgeată mare, în genul cultivat de rezidenții marilor domenii funciare, proclama cu litere prea mari și prea stridente până și pentru sudul Californiei:

CASA VIITORULUI!!!

COLOSAL - - NEMAIPOMENIT — REVOLUȚIONAR

Îată cum vor trăi nepoții dumneavoastră!

Q. Teal, Arhitect

— Bineînțeles că asta o s-o dăm jos, adăugă repede, observînd expresia de pe fața ei, de îndată ce-o să vă instalați aici. Ieși din ultimul viraj și, în scrișnet de frîne, opri mașina în fața Casei Viitorului. Voilă! Cu ochii la fețele lor, aștepta efectul.

Bailey privea lung, neștiind ce să mai creadă, d-na Bailey cu neplăcere fățișă. Văzură o simplă masă cubică, avînd uși și ferestre, lipsită însă de orice detalii arhitectonice, cu excepția unor complicate motive decorative de inspirație matematică.

— Teal, întrebă Bailey rar, ce-ai avut de gînd?

Abia atunci își întoarse și Teal ochii spre casă. Nici urmă din turnul bizar cu camere crescute-n lături la primul etaj. Nici urmă din cele șapte camere de deasupra parterului. Nimic decît o singură cameră, așezată simplu pe fundații.

— Mii de lighioane turbate! răcnî. Am fost jefuit!

O luă la fugă. Dar nu-i folosi la nimic. Din față sau din spate — aceeași poveste: celelalte șapte camere se făcuseră nevăzute, dispăruseră complet. Bailey îl ajunse din urmă și-l prinse de braț:

— Explică-te! Cum adică ai fost jefuit? Cum de te-ai apucat să construiești așa ceva? — doar nu așa ne-a fost înțelegerea.

— Dar nici n-am construit. Eu am făcut exact așa cum am stabilit împreună, o casă cu opt camere, de

forma unui tesseract desfășurat. Aici e sabotaj, asta e! Invidia! Ceilalți arhitecți din oraș n-au făcut imprudența să mă lase să termin: știau că s-a zis eu ei dacă apuc s-o termin.

— Când ai fost aici ultima oară?

— Ieri după-amiază.

— Și totul era în regulă?

— Da. Grădinarii tocmai își isprăveau treaba.

Bailey privi în jur la peisajul impecabil dichisit.

— Nu văd cum ar fi putut dărîma și trambala cineva ditamai șapte camere într-o singură noapte fără să se atingă de-un fir de iarbă din grădina asta.

Teal privi și el în jur.

— Nu prea văd nici eu. Nu mai înțeleg nimic.

Doamna Bailey veni lângă ei.

— Hallo, ce faceți, mă lăsați să mă distrez singură? Acum, dacă tot sîntem aici, am putea s-o inspectăm puțin, deși te previn, Homer, n-o să-mi placă.

— Sigur c-am putea, se grăbi Teal și scoase din buzunar o cheie cu care deschise ușa principală. Poate dăm de niște urme.

Holul de la intrare era în perfectă ordine, panourile glisante care-l separau de garaj erau date de-o parte, permițînd privirii să cuprindă întreaga încăpere.

— Pare în regulă, observă Bailey. Haidem pînă sus pe acoperiș, poate reușim să reconstituim ce s-a întîmplat. Unde-i scara? Și pe-asta au furat-o?

— A, nu, zise Teal. Ia uite... Apăsă pe un buton de sub întrerupătorul de lumină; o planșă din tavan alunecă în jos fără zgomot trăgînd după sine un șir zvelt de trepte. Articulațiile de susținere erau argintii, din duraluminu, iar treptele și balustrada din plastic transparent. Teal nu-și mai găsea locul, ca un băiețandru după ce i-a mers o cacealma la cărți, în timp ce doamna Bailey se muie vizibil. Era o splendoare.

— Destul de hoată, admise Bailey. Da' zadarnic, că tot nu duce nicăieri...

— Te uiți la asta... îi urmări Teal privirea. Capacul se dă singur la o parte cum te apropii de el. Scările fixe sînt astăzi un anacronism. Haide! Cum spusese, capacul de la capătul scărilor se deschise singur în fața lor de cum urcară și le permise să iasă deasupra, însă nu unde se așteptau, pe acoperișul singurei camere care se vedea de jos. Se treziră c-au ajuns în mijlocul uneia din cele cinci camere de la etaj, cum prevedea proiectul inițial al clădirii...

Pentru prima dată de cînd se ținea minte, Teal nu găsi nimic de spus. Bailey îl imită, mușcîndu-și țigara.

Totul era în perfectă ordine. În fața lor, printr-o ușă deschisă și printr-un panou transparent, se profila bucătăria — supremul vis și ultimul strigăt al tehnicii culinare — numai metal inoxidabil, mobilă încorporată, lumini aparente, aranjament funcțional. La stînga sufrageria, nepretențioasă, dar elegantă și primitoare, își aștepta musafirii cu mobilele aliniate sărbătorește.

Fără a mai întoarce capul, Teal știa acum că biblioteca și salonul vor fi și ele acolo, la locul lor, pe cît de palpabile pe atît de imposibile.

— Ei bine, trebuie să admit că e încîntător, își dădu d-na Bailey asentimentul, iar pentru bucătărie pur și simplu îmi lipsesc cuvintele, așa-i de nostimă; deși n-aș fi ghicit niciodată după cum arată pe dinafară că această casă are atîtea camere la etaj. Desigur, unele schimbări vor mai fi de făcut. Biroul de-aici... dacă l-am muta aici și-am pune comoda dincoace...

— Termină, Matilda! o bruscă Bailey. Ce-ai de spus, Teal?

— Dar de ce, Homer Bailey! Chiar...

— Termină, am zis. Teal, vorbește!

Arhitectul abia își mai târșia trupul deșirat.

— Nici nu'ndrăznese să vorbesc. Hai mai bine să mergem sus.

— Cum?

— Uite-așa. Mai apăsă pe un buton; o altă scară, copie în culori mai închise a celei care-i adusese de jos, le deschise accesul spre etajul următor. O urcară, doamna Bailey bodogănind în spate, și ajunseră în dormitorul central. Storurile erau lăsate, ca și la camerele de jos, dar o lumină difuză se aprinse automat. Teal apăsă imediat pe alt buton, care comanda o altă scară, și se grăbiră sus, în biroul de la ultimul nivel.

— Ascultă, Teal, sugeră Bailey după ce-și trase răsufllarea, nu putem ajunge pe acoperișul de deasupra? De-acolo am putea arunca o privire în jur.

— Sigur că da, există o platformă de observație. Mai urcară încă o scară, a patra, dar când capacul din tavan se deschise pentru a-i lăsa să iasă deasupra, se treziră nu pe acoperiș, ci în holul de la parter, pe unde intraseră în casă.

Domnul Bailey se făcu pământiu.

— Pe toți sfinții, strigă el, astea-s locuri necurate. Noi ieșim afară de-aici. Își apucă nevasta, deschise dintr-o zmcitură ușa de la intrare și se năpustiră afară din casă.

.

Teal era mult prea preocupat ca să-i mai pese de plecarea lor. Există o explicație pentru toate acestea, o explicație pe care refuza s-o accepte. Fu obligat să lase însă la o parte examinarea acestei explicații, din cauza unor strigăte răgușite care veneau de undeva de deasupra. Deblocă scara din tavan și se repezi pe ea în sus. În camera centrală, Bailey stătea aplecat peste

d-na Bailey care leșinase. Sesizînd imediat situația, Teal se duse la un bar din salon, turnă trei degete de coniac și se întoarse cu paharul la Bailey:

— Uite... asta o să-i facă bine.

Bailey îl dădu pe gît.

— Era pentru d-na Bailey, zise Teal.

— Lasă mofturile, îl repezi Bailey. Adă-i altul. Teal își luă măsurile de rigoare și-și turnă și lui unul, apoi se întoarse cu o doză potrivită pentru soția clientului său. O găsi deschizînd ochii.

— Luați-l, d-nă Bailey, își catifelă el vocea, o să vă simțiți mult mai bine.

— Nu mă ating de alcool, protestă ea, și-l dădu pe gît dintr-o înghițitură.

— Acum spuneți-mi ce vi s-a întîmplat, îndrăzni Teal. Credeam că ați plecat.

— Da' așa am și făcut... am ieșit pe ușa de jos și ne-am pomenit aici, în salon.

— Ei, drăcia dracului! H-m-m... un moment, un moment... Teal se duse la geamul panoramic din fundul salonului, pe care-l găsi deschis. Precaut, își scoase capul pe fereastră. Dar fereastra nu dădea spre peisajul californian cunoscut, ci spre interiorul camerei de la parter, ori spre o copie identică a acesteia. Nu zise nimic, se întoarse la trapa scărilor, pe care-o lăsase deschisă, și privi în jos. Camera de la parter era încă acolo, la locul ei. Cum-necum, reușea să se afle simultan în două locuri, la etaje diferite.

Se întoarse în salon și se așază într-un fotoliu scund și adînc, în fața lui Bailey, privindu-l peste virful genunchilor osoși.

— Homer, zise el grav și rar, știi ce s-a întîmplat?

— Nu, nu știu ce s-a-ntîmplat, dar se-ntîmplă ceva urît de tot dacă nu aflu acum, urgent, tot ce s-a petrecut!

— Homer, asta-i răzbunarea propriilor mele teorii. Casa asta este un tesseract adevărat.

— Ce-i asta, Homer, despre ce vorbește?

— Stai, Matilda, stai... Teal, stimabile, nu fii ridicol! Asta-i un hocus-pocus de-al tău, pentru care n-am acum nervi. Uite, ai speriat-o de moarte pe doamna Bailey și m-ai scos și pe mine din țîțini. Tot ce vreau acum e să ies imediat de aici, înțelegi, fără trape și uși false și-alte glume nesărate.

— Te rog nu vorbi în numele altora, Homer, îl întrerupsese doamna Bailey. Nu m-am speriat. Mă s-a făcut și mie rău un pic, pentru-un moment. Din cauza inimii. În familia noastră toți sintem așa, mai delicați și mai sensibili. Cu păsăractu' ăsta ce-i?... explică, să-nțelegem și noi, d-le Teal. Te ascultăm.

Îi expuse cit mai accesibil, făcînd față numeroaselor întreruperi, teoria pe care se baza construcția casei.

— Dar, după cum putem constata, d-nă Bailey, își încheie el expunerea, deși perfect stabilă în trei dimensiuni, casa nu s-a mai dovedit a fi la fel de stabilă și în a patra dimensiune. Am construit-o în forma unui tesseract desfășurat, deschis; ceva s-a întîmplat, o trepidație sau un șoc, și s-a închis la loc în forma ei normală, s-a împăturit la loc. Pocni brusc din degete. Sigur că da! Cutremurul!

— Ce cutremur?

— Asta era, sigur, mica zgîlțitură de azi-noapte. Văzută cvadridimensional, casa era ca un plan reze-mat instabil pe o muchie, într-un echilibru fragil. Un bobîrnac, și s-a răsturnat, a alunecat pe rosturile lui normale și s-a așezat într-o figură cvadridimensională stabilă.

— Parcă te laudai cît de sigură e casa...

— Este, tridimensional.

— Eu n-aș numi sigură o casă, observă Bailey incisiv, care se prăbușește la prima zgîlțitură.

— Da' uită-te-n jur, omule! protestă Teal. Nimio nu-i clintit din loc, nici măcar un gemuleț pleznit. Rotația în a patra dimensiune nu poate atinge cu nimic o figură tridimensională, nu mai mult decât poți tu clinti literele tipărite pe o pagină cînd o-ntorci. Dacă ai fi dormit azi-noapte aici, nici nu te-ai trezit.

— Tocmai de asta mi-e teamă mai mult. Nu cumva din întîmplare marele tău genlu și-a pus și problema cum o să ieșim din capcana asta stupidă?

— Hă? A, da, tu și cu doamna Bailey v-ați pornit să ieșiți și-ați aterizat iar aci, așa-i? Dar sînt sigur că nu-i nici o problemă de fapt — cum am intrat așa și ieșim. Uite, să-ncerc. Încă vorbind, se ridică în picioare și se năpusti în jos pe scări. Deschise dintr-o zmcitură ușa de la intrare, trecu pragul și se pomeni zgîindu-se la tovarășii săi dintr-un alt unghi al ace-luiași salon de la etaj, de unde abia plecase. Mda, parc' ar fi ceva care cam scîrție, admise zîmbitor. O chestie pur tehnică, deși, la o adică, putem oricînd ieși și pe fereastră. Trase draperiile lungi care acopereau fereastra largă cît un perete întreg al salonului. Se oprî brusc.

— Hm-m-m, zise, foarte interesant.

— Ce-i așa interesant? veni Bailey lingă el.

— Asta. Fereastra se deschidea direct spre interiorul sufrageriei, în loc să dea spre exterior. Bailey făcu un pas înapoi, în colțul unde salonul și sufrageria întîlneau camera centrală într-un unghi de 90 de grade.

— Așa ceva e imposibil, se împotrivi el, geamul ăsta e la cinci-șase metri de sufragerie.

— Nu și într-un tesseract, îl corectă Teal. Privește! Deschise fereastra, înalță din podea pînă-n tavan, și trecu prin ea în timp ce continua să vorbească peste umăr.

Din punctul de vedere al lui Bailey, pur și simplu se evaporă.

Nu însă și dintr-al său propriu. Îi trebuiră cîteva secunde pînă să-și recapete răsufierea. Apoi se des-cilci cu migală din tufa de trandafiri în care se trezise aproape inextricabil incurcat, notîndu-și în memorie ca pe viitor să nu mai comande decor horticol din plante cu țepi, după care își roți privirea în jur.

Era în afara casei. Cubul neted al parterului se înălța masiv lingă el. După toate aparențele căzuse de pe acoperiș.

O coti în fugă pe după colțul casei, smulse din clanță ușa de la intrare și se năpusti pe scări în sus.

— Homer! strigă. Doamnă Bailey! Am găsit o ieșire!

Bailey îl privi mai degrabă indispus decît încîntat să-l revadă.

— Ce ți s-a mai întîmplat?

— Am căzut afară. Am reușit să ies afară din casă. Și voi puteți, la fel de ușor... faceți un pas prin fereastra salonului. Aveți numai grijă la trandafiri... trebuie totuși să facem altă scară acolo.

— Cum ai intrat înapoi?

— Pe ușa din față.

— Atunci tot pe-acolo ieșim și noi. Să mergem, draga mea. Bailey își îndesă bine pălăria pe cap și, cu soția la braț, o luă în jos pe scări.

Teal îi întilni în salon.

Vă puteam spune eu că nu ține figura, îi întîmpină. Uite ce ne rămîne de făcut. Dacă-mi dau bine seama, într-o figură cvadridimensională un om tridimensional are-n față două posibilități de flecare

dată cînd trece peste o linie de demarcație cum e un perete sau un prag. În mod normal, el face o cotitură de nouăzeci de grade în a patra dimensiune, numai că nu o simte, cu cele trei dimensiuni ale sale. Uite! Păși iar prin fereastra prin care căzuse mai înainte. De-abia ieșit, își făcu apariția, încă vorbind, în sufragerie, de unde ieșise.

— Am fost atent pe unde merg și am ajuns unde voiam. Păși înapoi în salon. Data trecută n-am fost atent și m-am mișcat în spațiul normal, aterizînd în afara casei. Trebuie să fie o chestiune de orientare subconștientă.

— Nu-mi place de loc să depind de orientarea subconștientă cînd ies după ziarul de dimineață.

— Nici nu trebuie, se face automat. Acum, ca să ieșiți afară din casă, repetați și dv. mișcarea, d-na Bailey: dacă vă așezați aici cu spatele la fereastră și faceți un salt înapoi, sunt absolut sigur că veți ateriza cu bine în grădină. Fizionomia doamnei Bailey exprima clar ce gîndea despre Teal și despre idelle lui.

— Homer Bailey, ți-pă ca pițigăiat, ai de gînd să stai aici ca lemnul cînd ăsta-și permite să spună asemenea...

— Dar, doamnă Bailey, încercă Teal s-o dreagă, vă putem lega cu o frînghie, să vă coborim uș...

— Las-o moartă, Teal, interveni decis Bailey. Trebuie să găsim altă soluție. Nici eu și nici d-na Bailey nu sîntem pregătiți pentru salturi mortale.

Teal rămase un timp derutat, un scurt răgaz de liniște devenind astfel cu puțință. Îi curmă Bailey:

— Auzi, Teal?

— Ce s-aud?

— Vorbește cineva mai încolo. Ce zici, ar mai putea fi cineva-n casă, îi arde să se joace de-a baba-oarba cu noi, sau oe?

— Nu, nici o șansă. Nu-i decît o singură cheie, asta care-i la mine...

— Dar sînt sigură că se-aude ceva, confirmă d-na Bailey. Le-am auzit de cînd am intrat. Voci. Glasuri. Homer, nu mai pot, nu mai suport. Fă ceva!

— Nu, nu, d-nă Bailey, o liniști Teal, nu vă speriați! Nu poate fi nimeni în casă, dar, uitați, mă duc în explorare, ca să vă convingeți. Homer, rămîi aici cu d-na Bailey și stai cu ochii pe camerele astea de la etaj. Trecu din salon în camera de la parter, de acolo în bucătărie și apoi mai departe, în dormitor. Ajunse astfel din nou în salon, pășind în linie dreaptă, mergînd adică drept înainte tot timpul drumului care-l aduse de la sine înapoi în locul de unde plecase.

— Nimeni prin jur, raportă. Am deschis toate ușile și ferestrele pe unde-am trecut — toate în afară de asta. Se îndreptă spre fereastra opusă celei prin care căzuse mai înainte și trase draperiile.

Văzu un om cu spatele la el, patru camere mai încolo. Teal aproape că smulse fereastra și se năpusti prin ea, răcnind:

— Stai, că te văd! Stai, banditul!

Silueta îl auzi, pentru că o rupse la fugă. Teal se ținea pe urmele ei, întinzîndu-și cu rivnă compasul prin bibliotecă, bucătărie, sufragerie, salon, cameră după cameră, și totuși, în ciuda eforturilor sale disperate, Teal nu putea reduce nici o lotă din avansul de patru camere pe care-l luase din start intrusul.

Îl văzu pe cel urmărit făcînd un salt, cam impledicat, dar plin de avînt, peste pervazul scund al ferestrei, performanță care-i zbură pălăria din cap. Ajuns la locul unde fugarul își pierduse coiful, Teal se opri și-l ridică, bucuros că are un motiv să se oprească și să și mai tragă răsufierea.

— Cred că mi-a scăpat, recunosc el. Oricum, avem pălăria. Poate-i dăm de urmă așa...

Bailey luă pălăria, o privi, apoi izbucni în hohote și i-o trânti lui Teal pe cap. Venea ca turnată. Teal rămase buimac, apoi își luă pălăria din cap și o examină. Pe panglica circulară din interior erau înscrise inițialele „Q. T.” Era chiar pălăria lui.

Încet, înțelegerea își făcu loc pe fața lui. Se duse înapoi la fereastră și își îndreaptă privirea de-a lungul șirului de camere prin care-l urmăriseră pe misteriosul străin. Il văzură filfiind din brațe în chip de semnal.

— Ce faci? întrebă Bailey.

— Vino să vezi. Cei doi se apropiară și-i urmăriră privirea. Patru camere mai încolo văzură trei siluete stînd cu spatele, doi bărbați și o femeie. Cel mai înalt și mai deșirat își bălăbănea caraghios mîinile.

D-na Bailey scoase un țipăt și leșină din nou.

.

Cîteva minute mai tîrziu, după ce d-na Bailey își veni în simțiri și-și mai recompuse puțin trăsăturile răvășite, Bailey și cu Teal ținură sfat.

— Teal, spuse Bailey, n-am să-mi pierd acum timpul aruncînd vina pe tine. Învinuirile nu mai folosesc la nimic și sînt sigur că n-a fost intenția ta să se întîmple cum s-a întîmplat, dar cred că-ți dai seama de situația literalmente fără ieșire în care ne aflăm. Cum facem să ieșim de aici? Mă bate gîndul că aici o să ne putrezească oasele: fiecare cameră duce într-alta, și așa la infinit.

— Oho, nu-i chiar așa de neagră situația. Eu am ieșit o dată, nu?

— Da, dar acum nu mai poți repeta figura, doar ai încercat...

— Oricum, n-am încercat încă din toate camerele. Mai e și biroul.

— A, da, biroul. Am trecut pe-acolo cînd am ieșit prima dată, dar nu ne-am oprit. Ce zici, crezi c-am putea ieși printr-unul din geamurile de-acolo?

— Stai, nu zice încă hop. Matematic, ar trebui să dea spre cele patru camere laterale de la etajul ăsta, dar n-am dat niciodată draperiile la o parte. Ce-ar fi să aruncăm o privire?

— Tot nu ne costă nimic. Draga mea, cred că mai bine ai rămîne aici să te odihnești...

— Singură în looul ăsta îngrozitor? Asta nu! Doamna Bailey fu numaidecît în picioare lîngă canapeaua pe care-și refăcuse forțele.

Urcară mai sus.

— Asta-i camera din mijoc, nu, Teal? Întrebă Bailey în timp ce treceau prin dormitorul principal ca să urce deasupra, în birou. Adică ăsta era, pe schița ta, cubul mic, complet închis în mijocul cubului mare?

— Așa-i, aprobă Teal. Bun, hai să vedem. Cred că geamul ăsta dă spre bucătărie. Puse mîna și trase de corzile draperiilor venețiene.

Nu, nu era așa. Virtejul ameteții îi năpădi ca un val. Căzură doborîți la podea, înleștați reflex de desenele de pe covor, ea și cum acestea le-ar fi putut opri căderea.

— Închide! Închide! gemu Bailey.

Stăpinindu-și cu greu frica ce-l cuprinsese, Teal își croi drum înapoi spre fereastră, dibui draperiile și le trase la loc. Fereastra dădea în jos, nu în afară, și asta de la o înălțime amețitoare.

Doamna Bailey leșinase din nou.

Teal se duse după alt coniac, în timp ce Bailey îl mîna închieturile. Cînd își mai reveniră, Teal se

apropie prudent de geam și întredeschise de-un deget draperia. Proptindu-se bine-n genunchi, cercetă priveliștea. Se întoarce spre Bailey:

— Vino să vezi, Homer. Spune-mi dac-o recunoștri...

— Să nu te-ai apropii, Homer Bailey!

— Lasă, Matilda, că am eu grijă. Venind lângă Teal, Bailey strecură și el o privire.

— Vezi acolo? Aia-l Blocul Chrysler, asta-i sigur, sigur ca moartea. Și mai încolo-i East River, și Brooklyn-ul. Își lasă privirea să cadă drept în jos, de-a lungul fațadelor netede a unui zgîrie-nori colosal. La picioarele lor, la sute de metri adâncime, un oraș ca o jucărie își etala animația. După câte pot să-mi dau seama, privim de sus în jos fațada lui Empire State Building, dintr-un punct situat chiar deasupra turnului.

— Ce să fie? Un miraj?

— Nu cred... e prea perfect. Cred că spațiul e chiar aici pliat în a patra dimensiune și noi privim pe după o muchie.

— Vrei să spui că de fapt nu vedem ce vedem?

— Ba da, cum te văd și cum mă vezi. Drept să spun, nu știu ce s-ar întâmpla acum dacă am ieși prin fereastra asta, și eu unul nici n-am poftă să aflu. Da' ce mai privești, mamma mia, ce mai panoramă! Hai și pe la celelalte ferestre!

De fereastra următoare se apropiară cu mai multă circumspecție și bine făcură, căci îi aștepta ceva mai năucitor și mai aberant decât prăvălirea privirii în abisul deschis de pe un zgîrie-nori. Erau pur și simplu în largul oceanului, ocean imens și cer albastru — dar oceanul era unde-ar fi trebuit să fie cerul, și viceversa. De data asta nu-i luase chiar pe nepregătite, dar amândoi simțiră cum îi înecă răul de mare,

odată cu valurile ce li se rostogoleau răsturnate deasupra capului; lăsară repede stururile, fără să-l mai dea și doamnei Bailey prilej de tulburare.

Teal se întoarse spre a treia fereastră:

— Mai avem chef de încă o repriză, ce zici, Homer?

— Immh, — bine, fie! Tot n-am avea liniște dacă n-am ști. Ușurel, ușurel! Teal ridică sturul cîtiva centimetri. Nu văzu nimic și-l ridică încă puțin — tot nimic. Îl ridică încet pînă ce descoperi toată fereastra. Priviră afară la . . . nimic.

Nimic, absolut nimic. Ce culoare are nimicul? Ce formă are? Forma este atributul a *ceva*. Aici nu exista nici dimensiune, nici formă. Nici măcar nu era negru ca tenebrele. Era *nimic*.

Bailey își mușcă țigara.

— Teal, asta cu ce se mai mănîncă?

Impasibilitatea lui Teal era pentru prima oară zdruncinată.

— Nu știu, Homer, pur și simplu nu știu . . . dar cred că fereastra asta ar trebui zidită. Privi fix un moment spre sturul coborît la loc. Cred că am dat cu ochii de un loc unde spațiul *nu există*. Am aruncat o privire pe după un colț cvadridimensional și n-am găsit acolo nimic. Se frecă la ochi. Mă doare capul . . .

Ezitară o vreme înainte de a aborda cea de-a patra fereastră. Asemenea unei scrisori încă nedeschise, putea aduce — ori nu — vești rele. Incertitudinea lăsa loc și speranței. În cele din urmă, încordarea devenind insuportabilă, Bailey se hotărî și trase de cordă, în ciuda protestelor nevastei.

Nu era chiar atît de rău. Un peisaj se întindea în fața lor, în poziție normală și la un nivel de la

care biroul părea la parter. Dar era evident un peisaj inospitalier.

Un soare fierbinte-clocotitor ardea pe un cer galben ea lămâia. Solul neted, de un cafeniu steril și șters, părea pîrjolit de foc, incapabil de a genera viață. Viața totuși exista — copaci bizari, piperniciți, ce înălțau spre cer brațe noduroase, contorsionate. Mici smocuri de frunze țepoase creșteau la extremitățile acestor excrescențe diforme.

— Înger! din ceruri, răsufală Bailey, unde mai e și asta?

Teal clătină din cap, cu ochii tulburi.

— Mă depășește.

— Nu seamănă cu nimic de pe Pământ. Pare mai degrabă o altă planetă... Marte, de exemplu.

— N-am de unde ști. Dar, știi, Homer, ar putea fi și mai rău, mai rău decît o altă planetă, vreau să zic.

— Hă? Ce spui?

— Poate fi complet în afara spațiului nostru. Nici măcar nu-s sigur dacă ăla de sus e soarele nostru. E prea strălucitor.

Doamna Bailey îl se alăturase șovăind și acum privea și ea la strania priveliște.

— Homer, spuse cu o voce stăpînită, copacii aceia hidoși... mă înspălmîntă. El o bătu ușor pe mîină.

Teal meșterea ceva la zăvorul ferestrei.

— Ce faci? îl întrebă Bailey.

— M-am gîndit că dacă-mi scot capul pe fereastră aş putea să-mi dau mai bine seama despre ce-i vorba.

— Da... bine, mormăi Bailey. Dar vezi, ai grijă.

— Am, sigur. Crăpă puțin fereastra și adu-mecă. Aerul, cel puțin, e bun. O deschise larg.

Înainte de a-și putea duce planul la îndeplinire, se întâmplă ceva care-i abătu atenția. O trepidație apăsătoare, ca începutul unei senzații de vomă, cuprinse întreaga clădire pentru un lung moment, apoi încetă.

— Cutremur! ziseră cu toții într-un glas. Doamna Bailey se aruncă de gîtul soțului.

Teal înghiți în sec, își reveni primul și zise:

— Nici o grijă, doamnă Bailey. În casa asta sîntem în perfectă siguranță. Ne putem doar aștepta la mici seisme de reazăzare, după cutremurul de azi-noapte. Tocmai își compusese o fizionomie liniștitoare, cînd veni al doilea șoc. Acesta însă nu mai era un tremur blînd, ci o rostogolire asemănătoare valurilor pe mare.

Oricare californian, prin naștere ori prin adopțiune, dispune de un reflex atavic adînc înrădăcinat. Orice cutremur de pămînt îi transmite irepresibil o răvășitoare claustrofobie care-l împinge orbește afară! Tineri cercetași-model au grijă ca pînă și buni-cuțele uitate de lume să se conformeze acestui imperativ. Fapt este că Teal și Bailey se pomeniră afară, aterizînd de-a berbeleacul peste doamna Bailey. Așadar, rezultă că ea trebuie să fi sărit prima. Această ordine de prioritate nu putea fi atribuită însă cavalerismului. Trebuie presupus că, pur și simplu, ea se aflase într-o poziție mai propice saltului în momentul respectiv.

Se regrupară, se reculeseră puțin, se frecară la ochi, să-și scoată nisipul. Prima senzație fu una de ușurare la contactul tălpiilor cu un teren ferm, chiar dacă pustiu. Apoi Bailey observă ceva ce-l aruncă arc în picioare, iar pe doamna Bailey o făcu să-și înghită micul *speech* pe care tocmai vroia să-l înceapă.

Unde-i casa?

Casa nu mai era. Parcă intrase în pământ. Rămăseseră singuri în mijlocul șesului întins și dezolant pe care-l văzuseră de la fereastră. Peisaj în care, pe lângă arbuștii chirciți și contorsionați, nu mai exista nimic decât cerul galben și astrul a cărui dogoare lichefiată, scurgându-li-se în creștetul capului, ajunsese aproape de nesuportat.

Bailey își roti încet privirea în jur, apoi se întoarse spre arhitect.

— Ei, Teal? Voce-i suna amenințător.

Teal strînse din umeri neajutorat.

— Ce n-aș da să știu și eu! Aș da orice să fiu sigur că măcar sîntem pe Pământ...

— Bine-bine, dar aici nu putem rămîne așa. Nu putem aștepta așa o moarte sigură. În ce parte s-o luăm?

— În orice parte, dacă mă-ntrebi. Hai să ne ținem după soare.

Se tîrîră așa, fără să mai țină socoteala drumului parcurs, pînă ce d-na Bailey ceru un răgaz de odihnă. Se opriră. Teal îl luă deoparte pe Bailey:

— Ai vreo idee?

— Nu... nu, nici una. Fli atent, n-auzi nimic? Teal ascultă atent.

— Ba, ~~parcă~~... ~~dacă n-am halucinații~~.

— Huruît ca de automobil. Ce vîd, ăsta-i chiar automobil!

Ajunseră la autostradă, după mai puțin de-o sută de metri. Automobilul, cînd ajunsese în dreptul lor, se dovedî a fi un camion, cam vechi și cam astmatîc, condus de un fermîer. Se opri, scrișînd, la semnele lor.

— Am rămas în pană. Nu ne puteți lua și pe noi?

— Cum să nu. Hai, urcați!

— Și unde mergeți cu mașîna?

— La Los Angeles.

— Los Angeles? Mergem către un loc cu numele ăsta?

— Păi dară, daoă trecem acum chiar prin mijlocul Rezervației Naționale de Arbori Yucca!

.

O întoarcere dezolantă, ca retragerea lui Napoleon din Rusia. D-l și d-na Bailey stăteau în față, cu șoferul, Teal stătea sus, hurducat între scindurile camionului și bătut în cap de soare. Bailey îl convinsese pe amabilul fermier să facă un ocol pe la casa-teseract, nu fiindcă ar fi ținut neapărat s-o mai vadă, ci numai ca să-și ia mașina.

În cele din urmă, camionul coti la ultima curbă și-l depuse acolo de unde porniseră. Dar casa nu mai era acolo.

Nu mai exista nici măcar camera de la parter. Dispăruse. Cei doi Bailey nu putură rezista curiozității și se mai învîrtiră și ei o vreme în jurul fundației goale, împreună cu Teal.

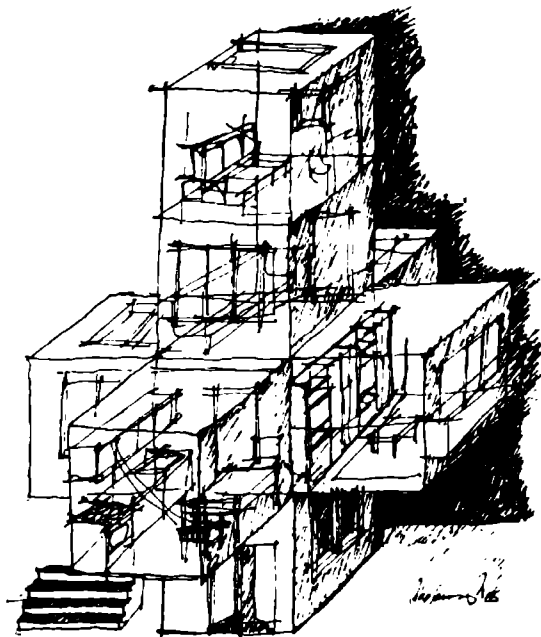
— La asta ce mai ai de zis, Teal? Întrebă Bailey.

— Presupun că la ultimul șoc trebuie să fi alunecat pur și simplu într-o altă secțiune a spațiului. Acum îmi dau seama c-ar fi trebuit s-o ancoroz mai solid de fundație.

— Ar fi trebuit să mai faci tu și altele!

— La urma urmei, nu vād de ce ne-am amări prea tare din cauza asta. Casa era asigurată, și-am aflat și-o mulțime de chestii nemaipomenite. Există atîtea posibilități, bătrîne, atîtea posibilități! Formidabil, uite-acuma-mi dă prin minte, ce casă magnifică, ce idee revoluționară...

Teal intrase din nou pînă peste cap în treplidația timpului. Era doar, dintotdeauna, un om de acțiune.

There was a crooked man, and he went a crooked mile,
He found a crooked sixpence against a crooked stile,
He bought a crooked cat, which caught a crooked mouse,
And they all lived together in a little crooked house.

Trăia odată un om într-o dungă.
Umbla cale lungă pe-o cărare-ntr-o dungă,
Și, taman cînd s-ajungă lîng-o strungă-ntr-o dungă,
Numai ce dădu peste-o pungă-ntr-o dungă,
Cu care-și tocmi o pisică-ntr-o dungă,
Care — haț! gheara-i ciungă pe-un șoarece-ntr-o dungă!
Și cu toți trăiau strună într-o casă-ntr-o dungă.

*Verstunea românească liberă
de Ron Bluerock*

Publicată în 1941, povestirea *And He Built a Crooked House* a intrat în istoria „genului” ca una dintre primele enunțări majore ale unei teme ce va face carieră în *science fiction*: a patra dimensiune. Mai rar abordată până acum de scriitorii români, tema nu lipsește totuși din repertoriul de „motive” al anticipației românești, putând fi întâlnită, de exemplu, la Vladimir Colin, în *Ultimul avatar al lui Tristan* (vol. *Viitorul al doilea*, 1966). În titlul povestirii sale, Robert A. Heinlein a parafrazat un cunoscut *nonsense verse*, de largă circulație în lumea anglofonă, ceea ce-i asigură o adresă oricând ușor de actualizat în mintea unui cititor aparținând acestei lumi. Cititorului român însă, o traducere cum ar fi, să zicem, *Și-atuncea-și făcu o casă-ntr-o dungă* (ca să nu vorbim de traducerea literală *Și el construi o casă cocoșată*), nu i-ar spune mare lucru. Am optat, de aceea, pentru o echivalare „în spiritul” și mai puțin „în litera” originalului, căutând, ca termen de referință, un „refren” de largă circulație la noi, prin raportare la care parafraza și aluzia parodică să devină posibile. Efect care, odată produs, ar fi de natură a atenua și din diferența de registru stilistic și de mentalitate dintre cele două „refrene”, contracaraînd virtuala „balcanizare” la care soluția ar putea predispune.

Cenaclist tipic al noului val de scriitori de anticipație, ploieșteanul Cătălin Ionescu s-a născut în anul 1957. A debutat în 1982, în cadrul unui concurs organizat de revista „Știință și Tehnică”, câștigând premiul întâi cu o schiță de numai o jumătate de pagină, *Dorința*. Pașii următori, texte ca *Loser* sau *Seifurile* ni-l prezintă ca pe o veritabilă speranță a unei categorii literare aparte, așa-numitul „social fiction”, gen în care excelează, printre alții, frații Strugațki, John Brunner, Philip K. Dick, Michel Jeury, Ursula K. Le Guin.

Rîndurile-mi fug în fața ochilor. N-am chef de citit. Pun cartea jos și-mi privesc mîinile. Parc-am unghiile cam mari. Iau forfecuța și-ncep să mi le tai. Mă gîndesc deodată, nu știu ce dracu'mi vine, că aș putea decupa orice cu mica mea forfecuță: unghii, hîrtie, carton, plastic, suflete... Aș lua o forfecuță și mi-aș tăia tăcerile, și slăbiciunile, și temerile, și viciile, și... n-ar mai rămîne nimic din mine. Zîmbesc numai cu buzele, ce frază solemnă și idioată. Maculatură. Cărți pe care le citesc cu sufletu' la gură funcționarii ultracorecți și fetele bătrîne. Tîmpenii și cretinități bune pentru acei amăriți care cumpără așa-ceva. La dracu'! Poate greșesc, nu, s-ar putea — dau din umeri de unu' singur, dezgustat — și litera-

tura ar merita ceva mai bun, un loc deosebit în lumea asta ticăloasă, dar mie-mi pasă prea puțin de literatură și, la urma urmei, după cele întâmplate, am tot dreptul să greșesc sau să fiu rău. Sînt conștient, ăred eu, de valoarea și capacitățile mele și-n general, știu ce-mi pot permite și ce nu. Nu obișnuiesc, sau nu obișnuiam să-mi bat capu' cu ceva ce n-am înțeles sau nu m-a interesat. Sînt, probabil, un as în meseria mea, dar și un mare dobitoc în multe alte privințe. Dar ăsta-s eu. Sau eram. Pentru că, încep să mă-nfurii și-arunc forfecuța cît colo, sînt uneori situații care te-ntorc cu dosu'n sus, sînt anumite chestii care te fac să te izbești de lucruri neprevăzute și-ncepi să-ți pui întrebări pompoase, să construiești fraze complicate-n minte, și asta-n ciuda aversiunii tale declarate pentru vorbele mari, pentru snobismul îmbrăcat în ătoale literare, și-ncepi să nu mai poți dormi, să nu mai poți citi, să-ți tai unghiile, exact ca mine, acum, și să-ți pui tot felu' de probleme pe care, altfel, nu numai că le-ai dat la toți dracii cu cea mai mare plăcere, dar nici că ai fi avut habar de ele. Și mă-ntreb, am oare pentru ce mă perpeli? Am. Adică așa cred. Sau poate nu. Poate-s un prost. Mi s-a mai spus, de multe ori și de mulți. Ultima dată chiar de Molly, și chiar în seara ala . . . Avusese oare dreptate?

•

— Ești un prost, John. Un prost și-un îngîmfat. Uneori mă mir și eu de ce naiba-mi pierd timpul și tinerețea-n patu' tău.

— Pentru că mă iubești, prostuțo.

— Iubire? Inepții, timpenii de-ale tale. Vezi, poate tocmai d'aia, mă amuzi, ești cel mai nostim hoț din cîți am cunoscut.

Că ai și cunoscut mulți, ce să zic . . .

— Ce știi tu, prostule! Hai, ascultă-mă și pe mine de data asta, renunță. Doar acum. E cea mai primejdioasă treabă în care te-ai vîrit de cînd te bălăcești în noroaiele-astea puturoase.

— Noroaie? Și banii, și pietrele?

— Nu merită, John, nu merită. Mai devreme sau mai tîrziu o să ți se-nfunde și ție.

— Filozoaf!

— Da, nu rîde. Nimeni nu știe să se retragă la timp.

— Eu voi ști.

— Atunci las-o baltă. Acu'. Hoția-i o meserie fără viitor.

— Nu și pentru mine. Eu sînt altfel. Diferit. Un fel de specialist.

— Un fel de idiot! Și-n fond, ce-mi pasă de tine? Nu te iubesc, te urăsc, n-ai decît să-ți tîrzi tot restul vieții tale infecte prin toate zdipurile jengoase și puturoase. Nu-mi pasă, pricepi?

— Mai taci și sărută-mă.

— Nu vreau, nu vreau, nu vre . . .

.

Amintiri. Simple amintiri. Iată-mă la amintiri. Ultima noapte. Tihnită, omenească. De fapt ultima jumătate de noapte, cealaltă jumătate fiind dincolo. Începutul coșmarului. Adormirea, nu? Sînt un adormit. Cine-a spus chestia asta, Ted?

— Ce dracu' faci, dormi?

— Dorm în . . ., răspund furios.

— Ești cam obosit, Molly era-n formă, nu?

— Ascultă, dacă mai scoți un cuvîntel despre Molly să știi că nu mă las pînă nu-ți astup gitleju' tău scîrbos cu toate șperaclurile mele!

— Gura, ce dracu' faceți, urlați unu' la altu' ca niște damblagii, ați luat-o razna, ați dat în mintea

copiilor? Vreți să pice ăia și să ne culeagă ca pe niște ghiocci pe câmp? Tăceți și săpați! Avem un seif de deschis, isteților.

— Îl deschidem, șefu', nici o grijă. Măcar că-l sparg cu bila cleioasă-a lui Ted.

Trei oameni și-un seif. O echipă experimentată. Trecută prin multe. Insuficient. Dar mă-ntreb însă, care om întreg la minte ar fi bănuir ce-l poate aștepta la forțarea seifului central dintr-o obscură clinică particulară, frecventată, ce-i drept, de-un anume soi de clientelă sus-pusă? Un seif obișnuit: dublu-cifru, sisteme de alarmă comune. În fața unei forțe impozante: șefu', un organizator perfect, tip cu mari relații, folosite fără rezerve sau scrupule; Ted, gorila, ucenicu' meu, fost boxer, știa ceva meserie și avusese prilejul să-și etaleze cunoștințele; și eu, specialistul în seifuri, sisteme de alarmă etc., etc. și-un cretin pe de-alături. Sisteme de alarmă? La toți dracii cu toate sistemele de alarmă și cu toate tablourile electrice din lume!

— Micul tabloaș electric nevinovat. Scumpu'...

Peste gînguritu' lu' Ted se suprapune vocea seacă a șefului:

— Te descurci?

Mă-ntorc alene și-l măsoz disprețuitor și ironic. Apoi dau din umeri.

— Mai e vorbă? Stați așa să vedem ce-i pe-aici. Nimic deosebit. Sînt sincer dezamăgit. Mă așteptam la ceva modern, sofisticat. Și cînd colo...

— Taci și grăbește-te! Nu-notăm în timp.

Filozof, șefu'. Mă mir că nu s-a făcut dicționar de aforisme. Dar tac și mă aplec asupra tabloului. Nici limbuția ast-a mea nu-i prea grozavă.

— OK, boss...

Scot cleștele cu fălci de-oțel și-ncep să-l folosesc cu eleganță. Iar firele tăiate le păstrez, să nu fac murdar pe jos, aici sîntem într-o casă de domni, nu de porci.

— Boss, face speriat Ted în timp ce eu îmi scot mînușile de cauciuc, pregătindu-mi-le pe celelalte, din piele fină de căprioară. S-a aprins o lumină verde deasupra seifului. Alarma?

— Ce-i asta, John? Ai înnebunit? Dacă vrei să-ți chemi prietenii din poliție dă-le telefon, numărul ți-l spus eu.

Chiar. Ce-o fi drăcăria asta? Nu prea am habar. Fac și eu pe prostu'. N-aș zice că-i un rol care nu-mi vine bine.

— Nu-i alarma, șefule! Am decuplat instalația electrică, și dacă era ceva acum urlau toate sirenele poliției. Nu știu ce-i asta. Poate vreo semnalizare autonomă? Nu-mi place...

— Ce facem? Acum tu hotărăști. O ștergem național sau rămînem?

— Rămînem...

.

Încă mă-ntreb de ce nu ne-am cărat dracului, atunci. O puteam face cu toții. Teferi. Dar am rămas. Din spirit de aventură? Nu, aventura nu era ceva neobișnuit pentru noi, prin însuși — rînjesc de unu' singur — specificu' meseriei. Și-n fond toată chestia fusese o aventură de la bun început. Șefu' mirosise ceva. Pe corect. Atunci, dacă nu aventura, ce? Mă-ntind și casc nemulțumit. Lăcomia, nu? Bine, dar un spărgător nu trebuie să fie lacom. Dau din umeri. O propoziție cu drept de maximă, scoasă, de bună seamă, cîndva, din capu' de dicționar al șefului. Un adevăr

universal. Sau mai degrabă-un rahat. O afirmație numai' bună de-o palavă la o halbă de bere.

— Noroc, John, noroc Ted.

— Noroc, boss.

Privesc amuzat scăderea nivelului de lichid din bidonu' lu' Ted. Însoțită, evident, de gilgăitu' docent aferent.

— Bună, face acesta riglind mulțumit.

Boss pare însă preocupat.

— Băieți, știți, chestia-i cam alambicată. Sînt foarte-ncurcat.

— Alambicată? mormăie Ted.

Ia te uită! Ted are timp de gimnastici cerebrale!

— De ce, șef? îl salvez eu pe ucenicu' meu de-avîta cuvinte noi.

— Nu știu, e mai mult un fel de presimțire-a mea. Și informațiile-s confuze. Se pare că seifu'i plin. Plin ochi cu tot felu' de poante nostime: bani, pietre, acțiuni. Dar... Există un „dar“...

— Un „dar“?

— Da, nu-i a bună. Am impresia că acolo o să ni se-nfunde.

— Pă dracu'! hîrlie Ted.

— De ce?

— E o chestie curioasă.

La naiba, curioasă! Șefu'ncepe să bată cîmpii.

— Sisteme de-alarmă moderne? Infraroșii, senzori capacitivi, microfoane, cifru electronic, arme automate, ciini, lupi, tigri, lei, elefanți, femei ucigașe, ce dracu'?

Dar Boss nu pare afectat.

— Nu-i nevoie să te enervezi, John. Nu știu cum să vă spun, sună a poveste. Se pare că au mai avut cîteva vizite înaintea noastră.

Și?

— Și-atîț. Nimeni nu știe mai mult. Iar vizitele au fost cu...sens unic. Cine a intrat, n-a mai ieșit. Pricepeți?

— Aiurea! Cum adică, n-a mai ieșit?

— N-a mai ieșit nimeni. Pare incredibil și totuși...

— Au fost culeși și ascunși rapid?

— Nu. N-au ajuns nici la zdup, cel puțin nu în zdupurile noastre.

Ce frumos sună, zdupurile noastre. Parcă ar zice, zdupu' nostru, casa noastră. Mă liniștește. Dar șefu'i dă-nainte.

— Au dispărut așa, pur și simplu. Și nu se mai poate afla nimic.

— Excitant. Înc-un motiv să nu dăm înapoi.

— Știu și eu? Lăcomia-i un lucru de disprețuit chiar în meseria noastră.

— Lăcomia, da. Dar curiozitatea?

.

Curiozitatea. Asta să ne fi făcut să rămînem? Poate. Alături de mîndrie, orgoliu, trăsături de caracter care ne-mping, pînă și pe noi, în multe situații fără ieșire. Fără ieșire? Bine, dar o ieșire există-ntotdeauna. Sau cel puțin așa ar trebui să fie. Chiar dacă, de cele mai dese ori nu ne este pe plac. Ca și atunci...

.

— Ieșirea, sir, este aproape desculată.

— Era și timpul, John.

— Pregătiți sacii. Îmi trag un pic sufletu' și pe urmă ultima sută.

— Probleme?

— Nu prea. Totuși e ceva curios cu seifu' ăsta. Mai mult o impresie. Parc-ar fi, într-un fel foarte subtil, alterat.

Ted mă privește prostit. Ei, și?

— Cum adică, alterat? face șefu' interesat.

— Modificat. Și nu-mi pot da seama-n ce fel. Dar cumva, adînc. Parcă n-ar fi doar un nenorocit de seif. În esență, adică, nu-n formă.

— Ești nebun, ai început să bați cîmpii. N-ai vrea să-mi traduci și mie fraza asta doctă a ta, din esență-n formă, adică din creieru' tău de broască rîioasă-n englezește, să priceapă și prostu' din mine.

— Ted, n-avem vreme de gilceavă, intervine șefu'ncordat. John, nu-mi place, renunțăm.

— Acum?! Atît de aproape?! Șefule, fii serios.

— Gura, Ted. John, ce spui?

Între timp eu începusem iar lucru'. Încă nițel și...

— Spun că l-am deschis! șuier bucuos. I-am zdrobit cifru'. Ted, ai onoarea să tragi de ușă.

— OK, John, plăcerea-i de partea mea.

.

Dacă moartea-i o plăcere, atunci aceasta a fost de partea lui Ted, într-adevăr. Sărmanu' Ted... Țineam la el. Așa, cu felul lui ciudat de-a fi. Fusesse-un camarad bun. Dau din umeri. A fost și nu mai este. Sînt zdruncinat rău. Rău de tot. Curios, au fost și momente cînd mi-aș fi dorit să fiu eu în locu' lui. Uneori. Țin la viață și la bucuriile ei, dar mai sînt și nopți ca asta. Groase, de smoală. Ca de infern. În vechile legende, oho, am și ajuns la mitologie, pasiunea mea din tinerețe, infernul, Hadesul, avea o intrare bine păzită, undeva, prin măruntaiele pămîntului, în bezna veșnică, departe de soare. Numai că infernu' are multe porți, zice John, mărta-sa, superspărgătoru' și superidiotu', adică eu. Și intrarea de-acolo a fost identificată cu lumina orbitoare.

Mă-ncrunt. Nu-s amintiri care să mă bucure. Mi le pot reaminti, pe de-a-ntregu? La toți dracii! Cine naiba le-ar putea uita?

•

Ted se proptește zdravăn pe picioarele lui butucănoase și-ncepe să tragă eu nădejde, cu lăboanțele sale păroase, de marea ușă blindată. Deodată, pe neașteptate, lumina vie a patru lasere de nuanțe diferite colorează-ncăperea. Roșu, verde, albastru și alb. Cele patru fascicule izvorăsc de undeva, din colțurile seifului și-s strict concurente-ntr-un punct aflat la mică distanță de seif, situat exact în stomacu' lui Ted. Și noi asistăm uluiți și incapabili de-a scoate vreun sunet la scena asta oribilă. Mijlocu' lu' Ted s-a volatilizat pur și simplu, umplînd camera cu vapori de carne, de sînge, de nervi, de oase, de durerea unei morți atroce. Totul se desfășoară parcă eu-ncetinitoru'. Picioarele i se-n-moaie și se prăbușește. Punctul strălucitor rămîne nemișcat și-i străbate corpu' ce alunecă la podea urmînd o traiectorie ciudată, din stomac pînă la umăru' său drept. Sîngele curge-n șuvoaie groase, de culori incerte, și totu' devine confuz, laserele-și accentuează parcă fasciculele și nuanțele, se-aude un bîzîit ce crește-n intensitate. O lumină alb-albastru violentă sfișie-ncăperea, seifu' se ondulează precum o imagine reflectată-n oglinda unei ape, lumina-ncepe să clipească mai întîi rar apoi tot mai des, ca un stroboscop dereglat, și seifu' dispăre, apare, totu'i vag în această lumină acută și eu nu mă pot nici măcar dumiri dacă am înnebunit sau am doar un coșmar înspăimîntător. Și fără veste toate-ncremenesc. Îl privesc îngrozit pe șef. Undeva, marginile conștiinței mele înregistrează faptul că-mi tremură picioarele. El, și? Șefu' vrea să spună ceva și se repede spre mine,

dar se-mpiedică de nu știu ce de pe jos, probabil rămășițele lu' Ted, se dezechilibrează și cade spre seif, care-l soarbe precum gura unui aspirator uriaș. O gaură ncagră, adîncă, se cascadează chiar în seif. Mai aud doar un fel de scîncet prelung și atît. Împotriva oricărei logici și instinct, cu corpul anchilozat sau tremurînd tot, m-apropii și eu de seif, mă simt atras, atras fizic și-mi încheștez mîna de ușă, apoi se-aude-un declic și-n seif apar imagini ciudate, un coridor lung, nu i se distinge capătul, cu uși de-o parte și de alta, uși ciudate, parc-ar fi fost blindate, dar privite dinăuntru, apoi se stîrnește un fel de curent și mă pomenesc eu însumi străbătînd, sau mai bine zburînd, prin acest coridor fantastic, cu orice simț al echilibrului pierdut, și-mi este teamă, groază de aceste uși nesfîrșite, succedîndu-se la intervale regulate, am senzația că-s pe cale să-mi pierd mințile, dar ceva se smucește, răsucesce, sînt iar în fața unei uși de care-s agățat cu disperare cu mîna stîngă. Îmi recapăt parțial luciditatea, împing această ușă și mă trezesc în încăperea unde mă aflasem mai înainte, dar singur. Privesc înapoi, cu frica morții-n suflet, însă seiful zace nemîșcat, deschis, și înăuntru se zăresc teancuri impresionante de bancnote și multe cutiuțe-nchise. Aproape automat întind mîna și-nșfac cîteva pachetele de bani și-o cutiuță, și-o șterg rapid, fără a mă mai uita-n urmă, lăsînd totu' de-a valma. Nu știu cum ajung în stradă, la aerul curat al nopții și mă fofilez repede pe niște străduțe familiare. Și apuc să aud, departe, sirenele poliției.

•

Da, într-adevăr, cine-ar putea uita acest coșmar? Și cum? Un coșmar care n-a durat, după ceasu' meu, decît trei-patru minute. Sau mai curînd, mai mult de o viață de om.

•

Acum totu' a devenit o amintire. Sau, cum spun alții, obsesie. Cine? Prietenu' meu matematician, Fred?

•

— Ești obsedat John...

— Obsedat, nebun, cretin, cum vrei tu, Fred, dar cine-ar mai fi rămas întreg la minte după asemenea-ntîmplări?

— Oi fi avut halucinații.

— Bine, eu am avut halucinații. Dar atunci unde dracu's Ted și Boss?

— Au dispărut? Ești sigur?

— Dă-o dracului de treabă, eu vin să m-ajuti și tu-mi pui tot felu' de-ntrebări idioate. Te cred c-au dispărut, nu mai știe nimeni nimic de ei, de-atunci. Spune-mi, ce crezi că s-a-ntîmplat acolo?

— Ceva a fost... Știi, chestia cu laserele mi-a amintit niște chestii...

— Ce? Zi, nu mă mai fierbe atîta!

— Mîine. Vreau să verific cîte ceva și acum am de lucru.

•

El lucra. Eu nu puteam. Eram anchilozat...

•

— Ce dracu' faci, ești anchilozat?

— Iartă-mă, Molly.

— Parcă te-ai prostit. Sau... Ți-ai găsit o alta, așa-i?

— Prostii.

— Prostii? Văd eu că nu mă mai iubești. Nu-ți place să mă mai săruți, acum nici să mai dormi cu mine.

— Molly!

— Da, știu, sînt o proastă, stau cu inima cît un purice și tu vii și-mi înșiri verzi și uscate, cînd de fapt cine știe pe la ce nenorocită-ți faci veacu'.

— Și banii? Și pietrele?

— Banii! Cinci sute amărîte de lire. Diamantele, da, sînt frumoase. Poate le-oi fi șterpelit de la ea. Ești în stare. Spune-mi, de la mine ai fura? Nesuferitule! Pleacă de-aici!

.

Molly era departe de-a mă-nțelege. Parcă eram pe două linii paralele. Linii paralele?! Fred și cretinătățile lui!

.

— Știi ce-s alea linii paralele?

— Nu-s un imbecil, Fred, chiar dacă tu așa mă crezi.

— Gura, John, eu nu mai știu ce să cred. Ori ești un biet vizionar ori un tip nemaipomenit de norocos.

— Știi foarte bine că nu m-am drogat niciodată!

— OK, nu te enerva, știu. Ascultă, dacă știi ce-s alea linii paralele, zi-mi ce-s spațiile paralele.

— Habar n-am.

— Cum să-ți explic?

— Ca la timpiț!

Fred se strîmbă nemulțumit. Dar deschide totuși gura:

— Se spune că Universul nostru ar avea un număr infinit de dimensiuni, fiecare trei dimensiuni formînd un spațiu analog cu cel în care ne aflăm noi, dar situat la diferite nivele în spațiul absolut, precum, de exemplu, rafturile dintr-o bibliotecă. Ei bine, există poate dimensiuni ce aparțin, dintr-un punct de vedere oarecum îngust, a două sau chiar trei spații odată, înțelegi, spații care se întrepătrund, care coexistă unele în altele. Prin dimensiunile lor comune. Datorită acestui fapt, în principiu, s-ar putea trece dintr-o dimen-

siune în alta. Inchipuiește-ți că seiful tău ar fi fost un fel de elevator, de lift care v-a răspîdit pe voi, pe Ted, pe Boss și pe tine la diferite etaje, pe diferite rafturi ale spațiului.

— Pe Ted? E mort, n-ai priceput?

— Poate. Dar laserele nu-l erau destinate. Se spune că o energie bine determinată și focalizată poate sparge structura spațiului nostru tridimensional, transformîndu-l în dracu' mai știe ce! Dacă vrei, laserele erau motorul seifului-lift. Și trebuie să mai adaug că există legi fizice diferite ale nivelelor superioare sau inferioare. Distanțele din spațiul nostru obișnuit pot tinde la zero, adică ușile acelea văzute de tine puteau corespunde indiferent unde, în seifuri de pe continent sau de pe tot globul. S-ar putea chiar ca Ted să trăiască acum în altă parte, în alte dimensiuni. Și Boss.

— Pe toți dracii, chiar crezi ce spui? O asemenea energie ar fi dat peste cap toate centralele din juru' Londrei.

Fred dă din mîină: a lehamite.

— Acum bați tu cîmpii. Cînd vorbeam de energie nu mă refeream la electricitate. Asta e bună pentru copii. Trebuie cu totul alte forme de energie, mai puternice decît o explozie termonucleară și în condițiile unui control perfect.

— Și-atunci, cine?

Rîdică din umeri.

— Cine și de ce?

.

Bună-ntrebare. De ce? Adîncă. Nu cum, cînd, unde, ci mai simplu, mai direct, și mai tulburător, de ce? De ce a fost construit acest seif, de ce există acea rețea, acel coridor care-l, fără-ndoială, un sistem sub sau supraspațial, comunicînd cu alte seifuri, aiurea, în lume, o cale de fugă sau de tranzit prin alte dimensiuni, și

mai ales de ce, pe toți dracii, am ajuns eu la asemenea-ntrebări chinuitoare-n loc să stau să dorm, să cîtesc, să fac dragoste, sau măcar să-mi tai unghiile. Și totuși nu-mi pasă. Nu-mi pasă! Poate să existe o rețea insulară, europeană, planetară, solară, de seifuri legate-ntre ele, pot să pună la cale orice, deturnări de fonduri sau aur, transport de arme, de ucigași plătiți, de droguri, de femei de cabaret, de comandouri, de creiere umane sau neumane, de ființe străine, roboți sau androizi, de sclavi sau pekinezi, n-au decît să-și ramifice rețelele lor invizibile și atotputernice pînă-n cămara mea, oricine și orice ar fi cei care controlează acest fabulos sistem, nu-mi pasă. Sînt oricum lucruri care mă depășesc cu mult, așa că n-are nici un rost să-mi tot fac bătăturei pe cerebel, tot storcîndu-l cu astfel de gînduri. Dar nu pot suporta faptul că undeva, înghesuit într-un seif al cine știe cărei companii, în dracu' știe ce colț al lumii, agonizează lent, din lipsă de aer, Boss, sau că fuge disperat într-un coridor în în formă de cerc, și va fugi așa, la nesfîrșit, pînă cînd cineva, un om sau o altă ființă, un zeu sau un demon, va hotărî să suprimе gunoiu' ce-nfundă canalele lor supersofisticate, făcîndu-l astfel cel mai mare serviciu, căsăpîndu-l. Pe toți dracii, mă vait ca un bebeluș. Molly are dreptate, sînt un prost. La urma urmei, prietenii mei puteau dispărea oricum, crăpînd într-un accident sau măturînd toate infectele de zdupuri. Eu sînt un spărgător de elită. Un domn singuratic care face nopți albe și nu poate scăpa de imaginea obsedantă a unui coridor infinit, căptușit de-o parte și de alta cu uși de seif, de ideea unei rețele nevăzute spațiale și poate temporale, deși știe bine, acest lucru nu-l afeștează în sine cu nimic. Cu nimic? Ar trebui să zîmbesc, dacă-n momentu' ăsta nu mi-ar fi scîrbă și silă de toți și toate. Mi-am pierdut echipa, prietenii și mai ales încrederea. Asta-i. Încrederea. Pentru că-s sigur, într-un

mod absurd și de ne-nțeles, că, la viitoarea „vizită“ voi fi prins ca un pește-n plasă, sau, că, în cel mai bun caz, voi fi incapabil ca, după ce-am dibuit cifru' sau încuietoarea, să mai deschid ușa seifului, de teamă că voi găsi capu' rînjit și semiputrezit, scăldat într-o coajă cleioasă de sînge murdar, a lu' Ted, sau corpul chir-cit al șefului, sau mai știu eu, cine știe ce ființă îngrozitoare ieșind de-acolo, tentacule, elitre sau gheare, întuneric dens sau bani revărsîndu-se-ntr-un șuvoi demential, sau altceva, inimaginabil, complet străin nouă, un lucru, un ceva ce ne pîndește crud, nemilos și răbdător din tenebrele insondabile ale case-lor de bani. Rușinos, dar îmi este frică.

Oftez, iau cartea, și-ncerc iar, pentru a cîta oară-n noaptea asta, să citesc.

Al. Ungureanu

Unul dintre cei mai talentați scriitori S.F. din generația sa, Al. Ungureanu s-a născut în 1957, a urmat cursurile Facultății de Transporturi din București și este, în prezent, inginer la Combinatul de Îngrășăminte Chimice Bacău.

Deși a scris destul de puțin — cantitativ —, povestirile sale din volumul (premiat) apărut în 1984 — *Marele prag* —, încheagă o imagine complexă despre lumea S.F. în care se mișcă cu dezinvoltură Alexandru Ungureanu, despre capacitatea sa imaginativă, creatoare, puternic ancorată în științific și profund umană.

Citite atent, dar mai ales re-citite, lucrările sale, fie că este vorba de un capitol din *Marele prag*, fie de *Lera cea adevărată*, *Artele marșiene moderne*, *Sham-Poo*... sau cea pe care o prezentăm aici — *Laboratorul mental* — dovedesc deosebită maturitate scriitoricească: fraza cizelată, stillzată, intriga captivantă, admirabil condusă, în care fondul științific se îmbină armonios cu ficțiunea.

Și încă ceva, poate cel mai caracteristic pentru toate lucrările lui Al. Ungureanu, acea tentă de investigație psihologică profundă, de introspecție a situațiilor, caracterelor, narațiunii însăși, acea subtilă cunoaștere a „omului“.

Deschid portiera mașinii. Aerul fierbinte, uscat, mă izbește în față. Imaginea treptelor albe tremură, peste retină îmi trece o dungă neagră de desincroni-

zare ca la televizor. O pulsație cu aceeași frecvență ca cea exterioară vibrează undeva în adâncurile mele, vrea să mă desfacă în bucăți. Mă întorc spre Wendax, care abia acum se dă jos de la volan, frînat în mișcări de ceva nevăzut.

— Wendax, CEVA nu e în ordine!

Înjură dar nu-l aud, deși e liniște. Apoi vocea lui începe să vină de sus, spre mine, slabă, amestecată cu tăcănături de posturi telegrafice.

— Urcă, trebuie să urci! Urcă treptele, fă ce-ți spun, urcă!

Încerc dar CINEVA sau CEVA se opune, poate fi învins, însă de ce e nevoie să mă chinui, DE CE? Albul treptelor își intensifică strălucirea, imi intră în nări și mă face să strănut.

— Wendax, TOTDEAUNA cînd am privit ceva strălucitor am strănutat, știi?

Nu răspunde, nu vrea să răspundă. În fond, ce înseamnă TOTDEAUNA? Adică de cînd, care a fost momentul inițial? Asta e întrebarea ce am găsit-o în capătul scărilor, chiar lângă ușa masivă de metal greu, auriu, ca și cum CINEVA AR FI UITAT-O ACOLO. Mă strecor înăuntru și e bine, e întuneric, nu mai tremură atît de puternic totul. În urma mea se strecoară și Wendax, trîntește ușa, trage zăvoarele. Îl aud bîjbîind. În cele din urmă se aprinde o lumină albă, odihnitoare. Lângă întrerupătorul de pe zid Wendax pare o imensă ploșniță strivită. E-n regulă, e liniște și înăuntrul meu și înafară, atîta doar că sînt cam obosit. În holul cel larg cu coloane de piatră o canapea pare anume pusă acolo pentru ca eu să-mi preling trupul obosit peste ea, aș închide ochii măcar un minut, dar nu am pleoape. Îmi acopăr fața cu palmele și stau așa o vreme pînă cînd simt pe cineva lângă mine.

— O cheamă Yema, spune Wendax de undeva din spatele meu.

Asta mă face să o privesc lung și totuși fără expresie.

— Numele ăsta îți aduce aminte de ceva?

— Yema? repet prosteste și sînt gata să zic nu. Și totuși, parcă... Îmi forțez memoria. Asta însă îmi face rău căci iarăși începe totul să tremure.

— Wendax, vibrațiile... iar au început!

Străbate în fugă holul tăindu-l în diagonală și dispare pe o ușă din partea cealaltă. Ea vrea să mă liniștească.

— Nu-ți fie frică, aranjează Wendax imediat. Știi, vibrațiile sînt... din cauza imperfecțiunii sincrogeneratorului... sau cam așa ceva.

— De unde te cunosc?

— Lasă, nu te mai gîndi la asta... îți face rău...

Totuși candelabrul uriaș spînzurat de tavan, cristalele ivindu-se printre șuvițele părului ei stîrnesc în mine aproape o amintire, APROAPE. Dacă aș putea să mă concentrez... însă totul vibrează din ce în ce mai tare, mai rău, mai dureros căci mă doare ceva înăuntru, în piept... sau în creier, ea vorbește dar n-o mai aud, îmi țiuie urechile.

Imaginea ei se crapă ca și cum ar fi fost desenată pe un geam izbit de o piatră, dincolo de cioburi e întuneric și nu mai am nici un gînd. E liniște.

.

Cînd totul începe din nou, Wendax răsare lingă mine din obscuritatea dormitorului, mă ridică și mă ajută să merg pînă la fereastră. Îmi sprijin fruntea înfierbîntată de geamul rece. Peisajul de afară nu mă miră. Nimic nu mă poate face să mă mir, dar mai pot încă să sufăr. Ninge cu fulgi galben-verzul peste brazii violeți.

— Wendax, ceva nu e în ordine... culorile... se întâmplă CEVA!

Îl simt dureros de mult implicat în fiecare cuvânt.

— A fost o defecțiune. Nu poate funcționa totul perfect... ar fi prea simplu. Îmi pare rău că trebuie să suferi din cauza asta.

Îmi dau seama că e obosit. Nu am însă cum să-l ajut, să-l scap de responsabilitatea a CEVA ce eu nu înțeleg. Aș vrea să știu CE se întâmplă. Deocamdată nu există nimic înainte de treptele albe de la intrare. Îmi dau seama de limitele abrupte ale amintirilor mele și totuși parcă aș vrea să știu, să găsesc în mine embrionul timid al unei vagi curiozități.

— Ar trebui să-ți faci puțin timp și să-mi explici. Cred că am dreptul la o explicație!

Șovăie, îl simt și parcă îl știu, într-un anume fel tulbure îi anticipez reacțiile.

— Este inutil, tocmai timpul ne lipsește... te vor lămurii entitățile... dacă vor considera necesar. Nu-ți fie frică, eu cred că e necesar, chiar foarte necesar!

— Spune-mi, sînt bolnav sau cam așa ceva?

— Nu, nici vorbă!

Mă apucă de braț. Îl privesc ochii mari, inteligenți, cenușii. De partea cealaltă a geamului, în dormitorul în care ne aflăm, nu disting alte culori în afară de cenușiu.

— Wendax, totuși culorile...

— Ascultă, las-o baltă, auzi, las-o baltă! Ți-am spus că nu stăm bine nici NOI cu timpul, dar n-are rost să accelerezi lucrurile mai mult decît atît. Mă duc s-o chem pe Yema. Ai răbdare, da?, te rog nu te grăbi...

.

Și cînd vreau să mă ating de ea pentru a mă convinge de materialitatea trupului, mai bine zis de sub-

stanța lui, îi simt șoldul vibrând sub palma mea. E și aici o amintire care nu vrea să iasă la iveală, e prea adânc îngropată. Gîndul ăsta nu e bun, gîndul ăsta vibrează la fel ca și Yema. Un nume, o oscilație între doi D — dorință, durere. Biigui atunci cînd mirosul ei de iarbă crudă ajunge pînă la mine:

— Te-am mai întîlnit undeva, ÎNAINTE?

Se uită la mine blînd, blîndețea amorfă a cenușiului.

— Înainte de ce?

— Înainte de toate astea... de locul ăsta. Sînt bolnav, nu? Sînt bolnav rău. O simt, poate că o știu dar nu o pot conștientiza. E CEVA rău care vibrează în mine, pîndește, creează tensiune, chinuie, torturează chiar în așteptarea exploziei.

Îmi lipește un deget cald de buze.

— Taci, te rog taci... Nu insista. Sincronizatorul nu poate urmări toate meandrele gîndirii tale. Apar armonici suplimentare pe care nu știi cum să le interpreteze și atunci... vibrațiile, înțelegi?

Ar trebui să mă mir de ceea ce îmi spune, să mă întreb ce este ăla sincronizator, dar n-o fac. Este CEVA nefiresc ce plutește în obscuritatea dormitorului. Mă pîndește.

.

Reîntoarcerea lui Wendax este reconfortantă. Cred că lui îi aparțin inițiativele, reprezintă deocamdată elementul mișcare-acțiune-speranță.

— Halde, sus, te așteaptă ENTITETĂȚILE!

— Ce-s alea?

— N-are importanță! Ce contează este că te așteaptă. Asta nu poate dura prea mult, este o solicitare de o intensitate deosebită...

Înainte de a mă ridica din pat vreau să mă lă-muresc.

— Wendax, tu știi tot ce se întâmplă ai totul sub control, nu?

— Aproximativ. Totul va fi bine dacă faci ceea ce ți se spune!

— Și dacă nu?

Coborîm o scară spiralată, lungă și albă, cu treptele luminate din interior în impulsuri. Jos, la capătul ei, aflăm un cîmp imens învăluit în ceață. Entietățile sînt acolo, mă așteaptă sau este poate o falsă impresie, un simplu reflex al orgoliului meu, iar obiectul așteptării lor este altul. Wendax și eu sîntem căzuți din cer lîngă masa lor lăcuită, semănată cu indicatoare explicative, căni cu apă și creioane.

ENTIETATEA DE DECIZIE

ENTIETATEA CONSTRUCTIVĂ (Analistul, Meșteșugarul, Invidiosul, Violentul)

ENTIETATEA GENERALĂ (Visătorul, Inventatorul)

ENTIETATEA REMEMORATIVĂ (Nostalgicul)

ENTIETATEA EROTICĂ (Îndrăgostitul, Obsedatul)

ENTIETATEA CONSULTATIVĂ

ENTIETATEA TRUPULUI

ENTIETATEA CONSERVATIVĂ (Conformistul)

ENTIETATEA CONTEMPLATIVĂ (Cititorul, Melomanul)

ENTIETATEA DE CONTROL

ENTIETATEA RFLEXIVĂ — MESAGERUL-WENDAX

ENTIETATE AUXILIARĂ EXPERIMENTALĂ — YEMA

Mă plimb în jurul mesei cu mîinile la spate, îi privesc cum stau așa, încrămeniți, lăsînd vâlătucii roșii de ceață să se prelingă peste fețele aproape identice.

Mi se mai năruie o speranță. Crezusem că eu reprezint suma entietăților, că sînt ÎNTREGUL și iată că acum, fără să-mi spună nimeni, știu că sînt doar unul dintre ei.

— Locul tău e aici, îmi arată Wendax cu degetul indicatorul „ENTIETATEA CONTESTATĂ”, ca unui școlar pe care profesorul îl trimite la colț.

— Mai stai un pic, îl rog, parcă n-aș vrea să... Conformistul rînjește.

— Te pomenești că nu-ți place tovărășia noastră? Hi, hi...

Cu mîna dreaptă caut prin ceață, mă amuz să văd cînd și cînd degetele mele dispărînd în interiorul unor felii groase de abur. CINEVA îmi strecoară oțelul rece al armei în palmă. Îl așteptam, mă ușurează imens, știam fără să pot conștientiza că trebuia să se afle acolo. Fără să mă întreb CINE mi-a dat-o și pentru CE, o miros, îmi pătrunde în nări amintirea uleiului pentru mecanisme fine pe care îl știu de undeva, clămpănitul clemei de fixare se strecoară în mine, îmi place.

— Wendax, tu știi la ce folosește ASTA?

— Ascultă, bătrîne, încearcă el să mă convingă dar tocmai groaza, cumplita groază mută pe care o citesc în ochii lui mă îndeamnă să apăs pe butonul de sub țeavă. Arma tremură ușor în mîna mea în vreme ce Entietățile se rup în bucăți, așa cum îmi imaginam că s-ar fi putut întîmpla cu mine dacă vibrațiile pe care le îndurasem m-ar fi făcut să rezoniez cu adevărat.

MOR:

Analistul — căutînd să despice firul lumii în șal sprezece, avînd convingerea că a găsi reguli și legități înseamnă a explica.

Visătorul — luînd cu el tentația de drog a universurilor fictive.

Nostalgicul — care vroia să demonstreze mereu că ce e frumos în viață s-a și întîmplat.

Conformistul — vorbea prea mult printre buzele altora.

și alții.

.

În fața ușii pe care scrie „LABORATORUL MENTAL” mă opresc surzînd la vederea carpetei de cauciuc pe jos. Oare cine ar intra aici avînd încălțămîntea murdară de noroi? Apăs timid pe clanță și pătrund înăuntru. Încăperea mică, ticsită de aparatură are un aer familiar mie. Am certitudinea că șalterul de lingă ușă comandă alimentarea cu energie a întregului laborator. Îl apăs și confirmarea vine repede, spațiul se umple de țuitul unor convertizoare. Mă așez în fotoliul rotativ care scîrție lăsîndu-se un pic pe spate. Mă încercă ceva ce s-ar putea numi curiozitate și asta este CEVA NOU. Cutia cu ecran rotund mă incită. Îi caut întrerupătorul și cînd o pornesc văd că vizualizează niște oscilații de formă neregulată, ritmice totuși. Întîi sînt tentat să le caut o semnificație. Prin analogie cu ceea ce țîșnește din memoria mea fără să se lege de vreun context oarecare, ar putea fi unde Beta ce caracterizează starea de veghe a unui creier. Al cărui creier OARE? Renunț, îmi retrag întrebarea. Aparatele sînt inscripționate cu denumiri care nu-mi spun aproape nimic: ALFATRON, EMITĂTOR TELEPATIC, LEVITRADOR, MIXER EEG, VIDEOFON EXTERIOR... acesta pare ceva mai pe înțelesul meu și de aceea îl pornesc. Se aude un ușor pocnet, trec cîteva secunde după care ecranul său bombat se luminează. Apare o spirală care lînge sticla înșurubîndu-se continuu de la margine către centru, însoțită de zgomotul respirației cuiva care doarme.

O voce șoptită spune:

— Nu există nimic mai adevărat decât Laboratorul Mental. El este cvasicredibil. Poate fi folosit cu toată încrederea mea. Toate aparatele din Laboratorul Mental sînt conectate cu diverse zone ale propriului meu creier. Aparatele funcționează după modul și performanțele stabilite. Pot fi perfect controlate acționînd butoanele corespunzătoare. Drumul spre Laboratorul Mental începe coborînd din mașină și urcînd treptele albe...

Opresc speriat legătura cu exteriorul. Așadar spirala aceea este imaginea pe care o vede ÎNTREGUL. Îmi zvîcnesc tîmplele. Deci sînt într-adevăr o Entietate. Care? Ce contează, una, oarecare. Cineva încearcă să obțină controlul acțiunilor mele. Cine? Probabil ÎNTREGUL. Este o încercare de autohipnoză.

Anticipez că noi, Entietățile, care constituim partea conștientă a creierului vom fi ucise de către subconștient. Mi-l imaginez ca pe o mlaștină sumară ale cărei noroale sînt străbătute de flare abjecte. Nu, nu pot fi de acord, oricare ar fi motivul, mi-e frică. Urmăresc mecanic cu privirea cablul ce iese dintr-un microfon și se termină în Comunicatorul Interior. ÎL PORNESC.

— Wendax, Yema, cineva de pe acolo, mă auziți?

Trec niște secunde lungi, chinuitoare. În cele din urmă răsucesc butonul volumului pînă la capătul cursei, unde scrie „max“. Imediat aud vocea lui întretăiată de paraziți dar totuși olară.

— Wendax în frecvență. Cine mă cheamă? Recepție.

— Sînt... Entietatea contestatară. Recepție.

— Cheia codului o știi?

— Nu fi stupid, habar n-am despre ce cod și ce cheie vorbești. Mă recunoști?

— Acum da. Ești în Laboratorul Mental?

— Așa scria pe ușă.

— E-n regulă.

— Wendax, eu nu cunosc regula asta. Știi ce se întâmplă în exterior? ÎNTREGUL încearcă să-și implementeze un program prin autohipnoză...

— Repetă, te rog, nu te-am putut recepționa.

— N-are rost, știu că m-ai recepționat perfect. Fli foarte atent, pornesc videofonul exterior.

Acolo, în exterior, vocea persuasivă își continuă mesajul:

„Să nu te sperii de vibrații! Ele sînt caracteristice stării tale de relaxare, de plutire spre vis, nu au nimio amenințator. Întinde mîna în ceață și vei primi o armă. Să nu te miri, să nu întrebi nimic. Și vor muri Entietățile...”

— Gata, ajunge, e chiar prea clar. Totuși nu înțeleg, trebuia să fie altfel!

— Ce anume să fie altfel?

— Experimentul, ce naiba... Adică tu nu ai de unde să știi. Nu ai acces la ENTIETATEA REMEMORATIVĂ... Contestatarule!

— Așa e, eu sînt Contestatorul. Dar tu, Wendax, tu cine ești?

— Mesagerul. Eu port mesajul interior, sensul cel mai profund al programării. Noi doi ne-am înțeles întotdeauna foarte bine. Am dialogat mult, aproape 40% din timpul de veghe. Numai că ÎNTREGUL a făcut o greșală. Vom fi probabil sacrificați.

— De cine?

— Parcă are vreo importanță ce formă de reprezentare va lua subconștientul... Totul e doar o convenție, inclusiv noi, adică tu, eu și Yema, Laboratorul Mental, această casă...

— Îmi scapă mobilul acțiunii.

— Restructurarea creierului, dobîndirea unor facultăți paranormale. Laboratorul Mental este cam primitiv conceput de Inventator, dar era necesar, pentru că butoanele, aparatele sînt mai plastice decît comenzile bionice sau metaforele.

Încep să simt din nou vibrațiile. Deocamdată amplitudinea lor este mică.

— Ajunge, Wendax, vibrațiile... Vezi dacă mai poți regla cumva sincronizatorul. Dacă nu mai ții figura, ia-o pe Yema și dispari! Mă auzi, fugi!

Micuța luminiță de pe panoul frontal al aparatului s-a stins. Ecranul videofonului exterior s-a întunecat și el. Probabil că INTREGUL a întrerupt alimentarea cu energie. Ochisem de mult o secure fixată în colțul cu ustensile pentru stingerea incendiilor. O smulg din locașul de pe perete și izbesc cu ea în aparate. Vibrațiile se întetesc, mă dor sub frunte, la baza nasului, de parcă ar vrea să-mi arunce afară ochii din orbitele lor. Sparg cu mînerul securii un gemuleț din perete, apăs pe butonul pe care scrie „Autodistrugere“ și fug fără să iau cu mine nici un gînd, nici o părere de rău, nimic.

.

Pereții culoarului se leagănă, gem și vibrează. E întuneric, îmi caut pe pipăite un drum la capătul căruia nu cred că voi mai ajunge, în vreme ce vocea șoptită umple spațiul cu insinuările ei.

„Îți aduci aminte de fereastra aceea deschisă spre care se repezeau fulgli mari ca niște mingi de ping-pong fără să izbutească niciodată să o atingă? Nostalgicul a murit pentru ca amintirile parazite, regretul

stupid agăţat de un trecut irepetabil să nu te deranjeze.“

Pătrund în cîmpul acela imens, învăluit în ceaţa albă, lăptoasă, sfîşiată de vibraţii. Trec fără să mă opresc pe lângă reprezentarea formală a congresului ENTITETĂŢILOR, masa lăcuită în jurul căreia stau căzute indicatoarele de identitate, sar peste un cadavru, nu mă uit al cui e şi ure gîfîind scara. Acum e greu, e cel mai greu.

„Wendax, bătrînul, mesagerul, a pierit pentru ca idealurile lui pretins nobile, pretinse ca implementate de o civilizaţie extraterestră...“

.

Deschid portiera maşinii. Întorc capul peste umărul drept apoi mă răsucesc cu tot trupul. Se dă în lături uşa casei. Apare Wendax tirînd-o pe Yema şi în urma lor răsună explozia, îi văd încremeniţi pe un fond de limbi roşietice.

— Haide, Wendax, haide, bătrîne, trebuie să cobori!

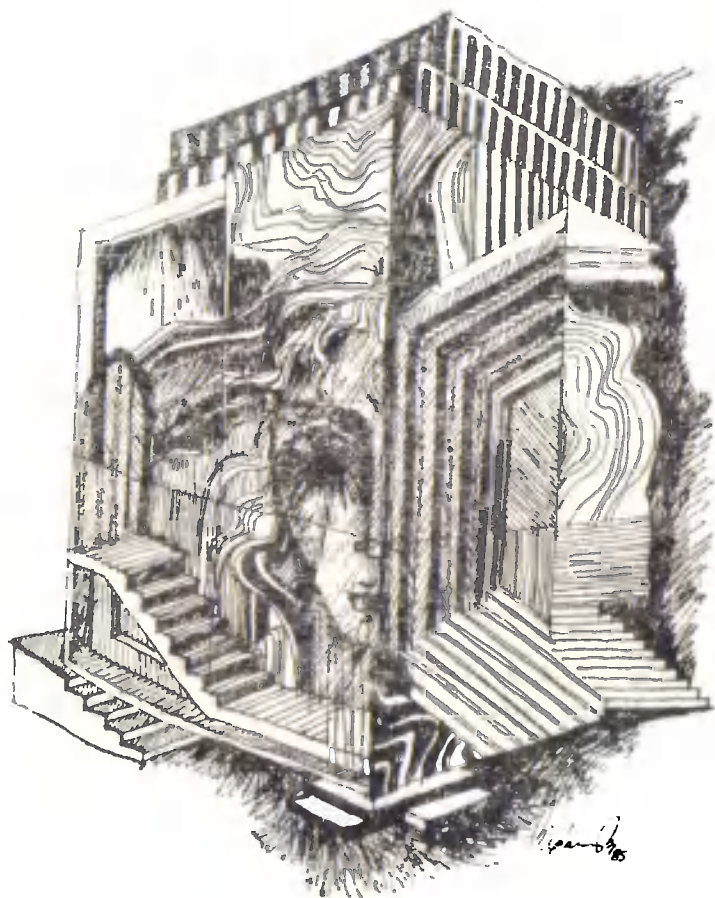
— Da, trebuie, spune el. Eu port MESAJUL.

— Haide, Yema, este absolut necesar să cobori, e foarte important!

— E foarte important să ajung pînă la tine. Eu reprezint o raţiune a existenţei. Dacă aş fi avut un trup te-aş fi iubit ca nimeni alta.

Totul vibrează, el coboară încet, imperceptibil, frînaţi în mişcări de ceva nevăzut. Imaginea treptelor albe tremură, peste retină îmi trece o dungă neagră de desincronizare ca la televizor.

— Şi eu? o întrebare pe care am găsit-o atunci ea şi cum CINEVA AR FI UITAT-O ACOLO.

Născut în 1951, membru al cenaclului studențesc bucureștean „Solaris”, Mihail Grănescu a debutat ca scriitor de anticipație în anul 1977, în fanzinul craiovean „Omicron”.

După care, an de an, constăturile cenaclurilor de anticipație i-au acordat onorurile maxime. Iar Editura Albatros i-a publicat, în 1981, primul volum: *Aportsticon*.

Evoluind constant, grație unei tenacități și a unui talent literar unanim recunoscute, utilizând teme, idei și găselnițe S.F. izvorite din adâncimile insondabile ale unei imaginații ieșite din comun, Mihail Grănescu este astăzi autorul a peste o sută de povestiri științifico-fantastice, cîteva dintre ele adevărate capodopere.

Cătușa timpului, Infrigurare, Anomia, U-greșiunea, Nike, Umbra tigrlui, Săritorii în gol, Cîntecul libelungilor (publicată și în revista franceză *Antarés*), *Apocrifa de la Marla* — mai toate scrise în ultimii 5—6 ani —, îl situează pe Mihail Grănescu în fruntea scriitorilor români de anticipație al timpului nostru.

În *Mecanîq*, strania floare de metal, subtilă invenție cu efect social, ni se dezvăluie un amestec — bine dozat — de fantastic și științifico-fantastic ce fac din acest text o povestire memorabilă.

1. Șichenița avea șaisprezece ani cînd, cunoscîndu-l pe Riț, acesta îi făcuse cadou floarea de mecaniq.

— Dacă știi să o folosești, poți face orice cu ea, îi spuse el.

Șichenița se bucurase de dar. Era sătulă de jocuri electronice, de teste, de filme pe video și, într-adevăr, fără să-și fi dat seama pînă acum, sufletul ei tînjea tocmai după o floare de mecaniq.

— Iată, îi arătase Riț, dacă o pui așa, se deschide într-a cincea dimensiune. Iar dacă o pliezi...

Rița era blond, cu ochi albaștri, cu păr creț, miini puternice și suflet ascuns de om care a colindat toată galaxia, de om care a trecut și prin spațiile și timpii perturbați din preajma stelelor negre, și prin paradoxurile hiperluminice.

Șichenița clătinase părul cenușiu, privindu-l candid cu ochii ei căprui de copilă vinovată. Îl întrebase de unde știa el că ăsta fusese cadoul pe care și-l dorește cel mai mult. Dar Riț nu-i răspunsese nimic la această întrebare, zîmbind misterios.

După aceea, Riț plecase iar într-o cursă pentru Veșnicie. Cursele lui Riț erau fără întoarcere, fiindcă drumul lui, trecînd dincolo de pragul luminos, dura în Eternitate. Șichenița rămăsese cu floarea de mecaniq, ale cărei petale, odată cu vremea, au căzut una cîte una, lăsînd pistilul gol și fructul cît o nucă pe care fata, astăzi matură, l-a cules cu grijă, păstrîndu-l într-o cutiuță de sidef, alături de farduri și de trusa de unghii. Înainte de a se arunca în vârtejul vieții, mai scotea încă, seară de seară, din cutie, micul ghem de angrenaje în embrion, admirîndu-i finețea și subtilitatea de neimaginat. Micul mecaniq avea o gingășie aproape organică.

Dar după ce viața a răpit-o pe tinăra în banalitatea cotidiană, pîndind cu nenumăratele-i capcane și contorsiuni, Șichenița a uitat de aceste fleacuri ale copi-

lăriei, depozitându-le, pe cele fizice în noptiera de lângă pat, cu scrisorile de la colegile de clasă, iar pe cele sufletești, în cutele cele mai adinci ale memoriei care iartă trecînd cu vederea.

Au urmat Albert, cererea lui în căsătorie, copilul, moartea Oriendei, mama Șicheniței, apoi altele, și altele — viața e lungă, mai lungă decît putem privi noi cu ochii miopi ai minților noastre finite, în care non-finitul doar se reflectă.

Însă într-o zi, venind obosită de la servicii, îl găsise pe Val jucîndu-se cu un obiect ce-i păru eunoscut și, dintr-o dată, figura arsă de soare și brăzdată de riduri a lui Riț îi răsărise tinerei femei dinaintea ochilor înlăcrimați cu izul nostalgic și sărat al litoralului Iarna.

Primul gînd fusese să-l snopească pe Val în bătaie pentru că profanase cu indiscreția lui un mormînt dureros, dar își luase îndată seama și-și spusese că, în fond, copilul e prost, nu înțelege nimic din ce-i în sufletul ei, și atunci se mulțumise să-i ceară „jucăria” pe care, după ce constatase că embrionul se maturizase, mișcîndu-și acum delicat pistoanele subțirele care-l făceau să semene cu o mașinărie miniaturală fără sens și scop, i-o înapoiase puștiiului, fiindcă, pîngărit, rodul amintirilor de demult nu-i mai spunea ei nimic, în vreme ce Val părea să se bucure de achiziție.

După ce a aflat ce reprezintă, Val s-a dus să planteze ceapa de mecanică în grădinița dintre blocuri. Șichenița îl urmărise de sus, de la geam, constatînd cu ocazia asta, pentru prima oară, cît de mic îi apărea de la asemenea distanță produsul durerii și suferințelor ei, care doar cu cîțiva ani în urmă i se păruse atît de insuportabil de mare. Val era o gîză ciudată, foindu-se pe peluzele de zarzavaturi, printre blocurile placate cu panouri fotoelectrice oarbe.

Era o zi de toamnă tirzie. Când auzise glasul copilului revenit de jos, tresărise. Întorcînd ochii spre camera răvășită — Albert era de o neglijență revoltătoare și Șichenița trebuia să strîngă mereu după el — simți în piept un gol ca o tristețe mare.

— Ce crezi, mămico, va da o nouă floare de mecaniq? întreba Val nătîng.

În după-amiaza aceea, sfidînd frica de derbedei, îl luă pe micuț și se duse cu el să se plimbe în parcul de la marginea orașului. A fost o evadare încîntătoare, dar pe care nu avea să o mai repete niciodată. Arbori roșii se înălțau majestuoși dintre înflorescențele tomnatice, izbucnind într-o ultimă efuziune vegetală fără prihană. Flori extatice explodau ca într-un vis — flori de lumină, flori organice, flori de cenușă în vîntul toamnei. Mirifice flori, dintre care niciuna, totuși, nu se putea compara cu floarea de mecaniq din amîntirea ei însîngerată.

2. Pe aleea dintre blocuri bate un curent rece. Siluetele întunecate ale clădirilor se înalță austere. Cu trupul înclinat înainte, rebegită de frig, Șichenița vine acasă. Ajungînd în dreptul scării, zărește mai încolo, în noapte, ceva mișcîndu-se încet, sohimbîndu-și continuu conturul neclar. „Un tufiș“, își spune. Un tufiș desfrunzit de vîntul necruțător ce șuieră fără încetare în cornetul cu meandre al orașului pustiu.

Șichenița se gîndește oă, iată, odată cu trecerea anilor, rămăsese numai ei: ea, Albert și Val, o familie izolată, umplînd cu trupurile și miazmele răsufliărilor lor apartamentul în care-și treceau viața. Unde era Riț? Unde erau prietenele și prietenii de altă dată? Ce se alesese de veselia și de glumele de atunci? Unde au eșuat visurile și speranțele copilăriei?

S-au dus! Au zburat, ca frunzele tufişului de lângă intrare, luate de vîntul toamnei, odată cu anii, odată cu tinereţea, care nu va mai veni înapoi, nici ea, niciodată.

Intrînd în bloc, din întunericul gurii ştirbe a casei pustii a liftului, o întîmpinără ochii lucioşi ai şobolanilor.

3. Dis-de-dimineată, cînd s-au trezit, s-au repezit la fereastră. Îşi luaseră obiceiul, de cîteva săptămîni, ca asta să fie primul gest al zilei.

Înainte blocului, îţindu-se din zăpada proaspătă a începutului de iarnă, un conglomerat de ţevi, braţe mecanice, pistoane şi pîrghii, mijloace primitive, elementare, dar atît de gîngaş alcătuite încît păreau o adevărată bijuterie tehnică.

— A mai crescut de ieri! se agita Val. Nu-i aşa că a mai crescut?

Ca şi în celelalte dimineţi de cînd răsărise tufişul de mecaniq, Şicheniţa avea impresia că visează, că nu e adevărat, că trăieşte într-o lume ireală, plăsmuită parcă de mintea ei. Simţea mereu, pînă şi la servicii, nevoia să-şi reconfirme fenomenul, să se ducă să pipăie, să privească, să vadă.

Strînşi împrejurul tufişului, ca de fiecare dată, mai găsi şi alţi vecini, ba chiar şi cîţiva trecători oprîţi din drum sau, cine ştie, poate veniţi special să studieze angrenajul de tije cu aspect metalic răsărit din pămînt în petecul dintre blocuri. Şi tot ca de fiecare dată cînd se apropia de tufiş, Şicheniţa se simţi pătrunsă de căldura aceea intimă, uluitoare, ca un entuziasm, ca o speranţă înălţătoare, de dincolo de fire.

Era o dimineată cenuşie, mală, cu cer uzurpat şi greu, atîrnînd din aripile sfişiate deasupra lor.

Şicheniţa îşi aminti că starea vremii influenţează starea psihică. Remarcă, deci, cu atît mai mult, cît de

paradoxal se lăsau purtați de irezistibilul suflu generat de tufiș. Strinse mînuța flerbinte a lui Val, și acesta își întoarse către ea ochii umezi ca de o mare emoție. Își zîmbiră.

Abia acum Șichenița îl remarcă pe tinărul în uniformă muncitorească din stînga lor. Privirile li se încrucișară o secundă. Tinărul îi zîmbi și el, cu o can-doare nefirească.

„Nu poate fi un derbedeu“ își spuse Șichenița, mirată ea însăși de gîndul acesta și de dorința nemaiîntîlnită din suflet.

— Simțiți și dumneavoastră? o interpelă tinărul, în șoaptă.

— Da, răspunse Șichenița.

Se apropiară unul de altul și se sărutară, ca nimio mai firesc.

După aceea tinărul se aplecă spre Val și-l întrebă dacă simte și el.

— Da, răspunse Val.

Și tinărul murmurase:

— Interesant! Ulultor!

Privind împrejur, descoperi figurile transfigurate ale tuturor celorlalți. Și atunci, Șichenița se simți oarecum mindră că ea era cauza primă, necunoscută de nimeni, care generase minunea capabilă să răspîndească în suflete căldura aceea învăluitoare.

— Pe mine mă cheamă Rabi, se prezentase tinărul muncitor, întinzîndu-i mina. Mă bucur că v-am cunoscut.

4. A urmat o iarnă grozavă. Gîndindu-se înapoi, Șichenița revedea perioada respectivă ca luminată de o nețărmită încredere în viitor.

Fără a putea preciza nimic concret despre ceea ce trăiau, zeci și apoi sute de oameni se strîngeau zîlnic

înaintea acelui lucru căruia nici nu știau cum să-i zică: plantă, mașinărie, tufiș? Adunați în spațiul îngust dintre blocuri, priveau ore în șir la strania alcătuire, discutind în șoaptă lucruri fără importanță, schimbând impresii, bucurându-se, prevestindu-și mari evenimente apropiate și încercând să intruchipeze în vorbe, vizionari, fericirea care-i aștepta. Erau un întreg împlinit, presimțind în microcomuniunea lor gemenele unei societăți noi, teribile, unice și planetare, ce se manifesta ca un singur tot, ca o singură ființă vie, sensibilă, inteligentă.

Făceau cunoștință unii cu alții, în preajma focurilor înjghebate de cei mai matinali. Sporeau pălălăile cu fleacuri aduse special de-acasă: deșeuri organice rătăcite — relicve din alte vremuri, binevenite acum să contribuie cu decompoziția lor primitivă la încropirea climatului de destindere și comuniune, pe care numai focurile de tabără îl pot crea.

Erau din ce în ce mai mulți. De diverse profesii și cu diverse ocupații, mai mărunți pe scara ierarhică sau mai importanți, mai tineri sau mai bătrâni, la început doar vecini de prin cartier, dar după aceea și străini veniți de departe: oameni, oameni, oameni...

A fost o iarnă minunată. Ninge cu fulgi mari, iar ei tropăiau prin zăpadă să se încălzească, petrecind ore întregi, fantastice ore de neuitat, într-o atmosferă de formidabil entuziasm, înțelegere și tovarășie.

5. A fost o iarnă neobișnuit de lungă. Ninge fără întrerupere, abundent, ca în povești. Apoi, pe neașteptate, a apărut soarele. Un astru mic, punctiform, îndepărtat. O stea printre celelalte stele ale cerului senin și tăios.

Val a intrat în fugă în dormitor, fără să se descalțe, strigând cât îl țineau plămînii.

— Au venit oficialii! Au venit oficialii!

Intr-adevăr, privind pe geam, Șichenița zări o mașină mare, parcată lângă tufișul de mecaniq. Din burduful mașinii se desprindeau cabluri lungi cu camere de luat vederi și reflectoare. Împrejurul tufișului răsarise ca din pământ un gârduleț de fier forjat și, ceva mai încolo, o tribună scundă de plastic de pe care un vorbitor gesticula, arătind când și când spre lumea strinsă și spre tufișul de mecaniq.

Cînd Șichenița și Val au coborît, au găsit adunarea într-o agitație febrilă.

— De-acum încolo să vezi ce-o să fie! ... șușoteau voci încîntate, exaltate.

— Vă dați seama ce importanți am devenit? își frecau mîinile eite unii.

Emisiunea realizată a fost transmisă într-un program referitor la curiozități din obiceiurile populare locale.

Edilii orașului au mai trimis și o comisie care să constate starea tufișului de mecaniq, după care au repartizat trei schimburi de oameni de ordine însărcinați cu întreținerea și disciplina la tufiș. Focurile au fost interzise.

Asta a fost tot. A, în plus, ar mai fi de adăugat listele nomii le de participare la întruniri, liste despre care s-a spus că sînt obligatorii, dar după cîteva zile directiva a rămas fără răsunset, și toată lumea a considerat-o o simplă formalitate.

Cînd Șichenița a venit cu Val seara acasă, a avut o „discuție tare” cu Albert.

— Tu nu ai de gînd să mai vezi și de gospodărie? i-a reproșat acesta, îngustîndu-și a ură ochii negri sub fruntea încreuntată.

„Rîț nu se încrunta niciodată așa la mine” își spusese Șichenița. „Rîț nu ar fi ridicat niciodată tonul la mine”.

— De cînd cu năzbîtla asta, ai uitat și de gospodărie și de tot! continuase Albert. Lui Val i-a fost interzis

să mai piardă vremea în preajma mașinăriei... sau, poftim, creaturii ăleia stupide din fața casei. Din pricina asta și-a neglijat lecțiile și uite eu ce note vine de la un timp!

În noaptea care a urmat, Șichenița n-a putut dormi. Medicul cibernetic i-a recomandat niște pastile, dar ea nu s-a conformat sfatului. În tristele zile ale primăverii, s-a chinat, trecînd eu greu prin toate limburile infernului. Străină și descurajată, nu mai simțea nevoia să mai vadă pe nimeni. Nu o mai interesa nimio. Toate speranțele i se năruiseră.

Lumea era un haos, un conglomerat de individualități solitare, de care se temea. Fusesse, doar cu puțin timp în urmă, una dintre animatoarele cele mai fervente ale grupului dintre blocuri, și iată că azi nici pe geam nu se mai uita să constate dacă se mai strînge lumea împrejurul tufișului care crescuse stufos, acoperind deja, cu tije și excrescențele articulate și în continuă mișcare, gardulețul de fier forjat cu care oficialii îl îngrădiseră.

6. Odată cu venirea verii, Șichenița se simți cuprinsă de o indolență fără margini. Nu se mai lăsa antrenată de nimic. Amețită ca de o boală lungă și grea, străbătea zilnic orașul pînă la servicii și înapoi pînă acasă, executîndu-și sarcinile uzuale ca pe o corvoadă insuportabilă, care nu-i mai lăsa energie pentru nimic altceva. De cîte ori întîmplarea îi scotea în cale vreo figură cunoscută din grupul dintre blocuri, ocolea privirile, evitînd orice contact. Din acest motiv nu remarcă decît foarte tîrziu că și ceilalți procedau la fel, ferindu-se unii de alții ca niște conspiratori.

Într-o zi însă, se simți apucată de mîină aproape cu brutalitate.

— Ce faci, Șichenița? o întrebase o voce ca un vis uitat, de care-ți reamintești brusc, sub inspirația unei realități ca fumul.

Era Rabi, tânărul muncitor cu care înădise cîndva, la începutul iernii, acea prietenie sinceră și spontană de care, dacă ar fi aflat Albert, ar fi avut, probabil, toate motivele să fie nemulțumit. „Te încurci cu golanii!” ar fi spus, fără doar și poate, lăsîndu-se călăuzit numai de aparențe, ca întotdeauna.

Deși își luase inima în dinți oprind-o și vorbindu-i, Rabi nu avusese totuși curajul s-o și sărute, ca altădată cînd se întilneau.

— Ce mai faci, Șichenița?

Și ea, nemaiputîndu-l evita în nici un fel, îi răs-punse moale:

— Rău. Rău de tot. Am fost bolnavă...

— Și tu? o întrebase tînărul, îngîndurat.

— Cum adică „și eu”? tresărise Șichenița.

— Așa: și tu? Fiindcă și eu am fost bolnav, și, de la o vreme, toți cu care m-am întilnit, dintre cei ce ne stringeam la tufișul de mecaniq, îmi spun că au fost bolnavi. E ca o molimă.

Și Rabi începu să-î descrie Șicheniței simptomele bolii cu care se confrunta: dezinteres, frică, lipsă de perspective, înstrăinare de ceilalți. Tînărul muncitor parcă i-ar fi citit în suflet.

— Se întimplă ca și cum Creatura ar vrea să scape de sîciiala noastră și ne-ar goni. Pe toți în același fel. Cu o boală comună. Socială, pot zice. Așa eum, la început, ne aduna, acum ne gonește, conchisese Rabi.

— Crezi că tufișul de mecaniq e de vină? întrebase, derutată, Șichenița.

Rabi tăcuse, lăsînd-o să-și răspundă singură la întrebare. Se priveau muți, căutîndu-și în ochi confirmarea bănuielilor.

— Sau nu planta... murmurase, în sfârșit, Șichenița.

— Dar în ce fel? Și de ce?

— Noi, care am fost cei mai pasionați, am fost și cei mai rău marcați, nu? spusese Rabl.

— Crezi că există vreo legătură? clătinase Șichenița din cap.

— Nu știu, răspunse Rabl.

Amândoi erau obosiți, ca după un efort uriaș.

— Poate că am făcut o greșală. Poate că se pregătește ceva. Cine știe?...

7. Șichenița privea pe geam, fascinată, la tufișul revărsat înaintea blocului. Era pentru prima oară când îi trecea prin minte că tufișul, conglomeratul uriaș de mecaniq, era altceva decît îi apăruse pînă atunci. Dar dacă aveau de-a face cu un instrument teribil, subtil, de neînțeles?

Un instrument al cui?

Și la ce slujea?

Cum funcționa și la ce putea fi folosit?

Și tot privind așa pe geam, îl zări pe Val cu geanta-n spate (chiulește! chiulește de la școală, lepra!) escaladînd boschetul (vai, de nu și-ar prinde cumva o mîină, sau un picior! cum i-o fi dînd prin cap să facă una ca asta?) și rupînd ceva din vîrf, ceva cu care copilul coborî înapoi pe pămînt, ascunzînd la piept sub uniforma școlară de elev constructor.

— O floare! nu-și împiedică Șichenița strigătul de uimire. O floare! A înflorit!

Și cu sufletul la gură, se repezi afară. Ca de obicei, cînd trecu pe lingă casa liftului, părăginită și știrbă, i se strînse inima la vederea zecilor de ochi de șobolan sticlind în hăul negru în care locatarii aruncau resturile menajere întru depozitarea și, eventual, revalorificarea lor.

În adîncurile bătrînului Pămînt

G. Smith

Paul Myron Anthony Linebarger s-a născut în 1913, a făcut școală și studii superioare în China, Europa, S.U.A., a învățat șase limbi și a asimilat câteva culturi orientale și occidentale, și-a luat doctoratul în economie politică, a fost, pe rînd, diplomat (la vîrsta de 17 ani făcuse parte din grupa de experți financiari de pe lîngă Sun Yat Sen!), militar, consilier al președintelui John Kennedy în problemele Extremului Orient.

S-a apucat să scrie, oarecum în secret, folosind tehnica narativă chineză și un cîmp de desfășurare larg cît Universul: cel al Science Fiction-ului.

A debutat foarte devreme, la vîrsta de 15 ani, cu o povestire care s-a pierdut cu totul, *Războiul nr. 81-Q*, publicată fiind într-o revistă cu totul obscură. Prin 1930 începe un jurnal, în care își va povesti sieși, întreaga viață, istorii ale unei perioade cuprinsă între 2000 și 16000 e.n., construind cu înțet, un tablou de o superbă straniețe. După 1940 începe să-și publice „amintirile”. Ele sînt, la început, privite cu uimire și scepticism, apoi iau calea tezaurului de povestiri al lumii, nuvele superbe (*Cel care caută trăiește degeaba, O planetă numită Shayol, Doamna moartă din Orașul-Clovn, Jocul șobolanului și al dragonului, Aurie era nava — oh! oh! oh!, Doamna care a navigat pe „Suflet”*) și romanele norstriliene, construind fantastica lume a *Instrumentalității* și a animalelor-oamenilor.

Moare în 1953, atunci cînd interesul pentru opera sa începuse să prindă momentum, lăsînd doar în

proiect un fantastic ciclu de *Povestiri ale lorzilor După-Amiezii*. Dar opera sa „Norstriliană” s-a dovedit de-ajuns pentru ca iubitorii anticipației să-i ridice lui Cordwainer Smith (pseudonimul lui P. M. A. Linebarger) un monument pentru eternitate.

În adâncurile bătrînului Pămînt se vor întîlni mai toate elementele recuzitei smith-iene: un lord al Instrumentalității și roboții săi, homunculus-ul păstrător de bioinformație, congheliul — metalul adus de pe planete îndepărtate — cu proprietatea miraculoasă de a face creierele pămîntului să intre în rezonanță...; cu alte cuvinte, în adâncurile bătrînului Pămînt, C. Smith construiește un întreg univers în care — apatici sau febrili, siguri de sine sau ezitînd — cei ce îl populează (într-o surprinzătoare stratificare) se află în căutarea acelei inefabile stări de grație-fericire. În căutarea acelei arte a cărei existență este dezvăluită de vorbele unuia dintre bătrînii lorzi: „Există o muzică ce stă la baza tuturor lucrurilor...”

*Vreau un cîine pentr-o vreme
Pentr-o slujbă de o vreme
Într-un loc doar de o vreme
Pe Pămînt!*

(Cîntec din Vinzătorul de pericole)

Au fost odată planetele Douglas-Ouyang, care se roteau în jurul soarelui lor într-un singur mînunchi, purtate veșnic pe aceeași orbită, ca nicio altă planetă cunoscută. Au fost odată nobili sinucigași, jos, pe Pămînt, bărbați care își riscau propriile vieți — și chiar mai oribil, și le riscau uneori pentru lucruri mai mărunte decît propria lor viață — sfidînd orice principiu al geofizicii, fapt pe care adevărații oameni nu l-ar fi încercat nicicînd. Au fost odată fete care se îndrăgosteau de asemenea bărbați, oricît de extraordinară și îngrozitoare ar fi fost soarta lor. Au fost odată Instrumentaliștii, cu truda lor neîntreruptă de a-l păstra pe

om, om. Și au fost odată cetățenii care mergeau pe bulevarde înainte de Redescoperirea Omului. Cetățenii erau fericiți. Trebuiau să fie fericiți. Dacă se descoperea că sînt triști, erau alinați și drogați și modificați, pînă redeveneau fericiți.

... Această povestire se referă la trei dintre aceste personaje: Jucătorul, care și-a luat numele de Fiul-Soarelui, și care a îndrăznit să coboare în Gebiet unde s-a confruntat cu el însuși înainte de a muri; fata Santuna, care a fost perfecționată în mii de feluri înainte de a muri; și Lordul Sto Odin, un foarte înaintat în vîrstă înțelept, care știa totul și căruia nici prin gînd nu i-ar fi trecut să schimbe ceva.

Muzica este prezentă de-a lungul întregii povestiri. Muzica blîndă, dulce, a Guvernului Pămîntului și a Instrumentaliștilor, dulce ca mierea dar care, la sfîrșit, te dezgustă. Pulsațiile sălbatice, nepermise, ale Gebietului, unde majorității oamenilor le era interzis să pătrundă. Și cel mai rău, fugile nebune și melodiile nepotrivite din Bezirk, locul închis pentru oameni de cincizeci și șase de secole — deschis întîmplător, descoperit și ocupat prin fraudă. Și cu aceasta începe și povestirea noastră.

II

Lady Ru spusese cu cîteva secole în urmă: „Au ajuns la noi crîmpele de informație.“ În ultimul Început al Omului, chiar înainte de a exista aparate de zbor, înțeleptul Laordz declara: „Apa nu face nimic, dar pătrunde oriunde. Repausul găsește drumul.“ Mai tîrziu, un bătrîn Lord a spus: „Există o muzică ce stă la baza tuturor lucrurilor. Dansăm pe melodiile ei toată vîlța, deși urechile noastre nu aud niciodată muzica ce ne conduce și ne mișcă. Fericirea poate uclde oamenii la

fel de ușor ea și umbrele văzute în vis. Mai întâi trebuia să fim oameni și apoi să fim fericiți, altfel trăim și murim în van.“

Lordul Sto Odin a fost mai explicit. El a mărturisit adevărul citorva prietenii intimi.

— Populația noastră se stabilește în majoritatea lumilor, dar și pe Pământ. Oamenii au copii, dar nu și-i doresc foarte mult. Chiar și eu am fost tată de-al treilea a treisprezece copii, tată de-al doilea a patru copii și tată, ored, al mai multor copii. Am muncit cu pasiune și am luat munca drept pasiune de a trăi, ceea ce nu este același lucru.

— Cei mai mulți oameni își doresc fericirea. Perfect, le-am dat fericirea.

— Plicticoase și inutile secole de fericire, în care tot ce a fost nefericire a fost corectat, îmbunătățit sau ucis. Fericire insuportabilă, dezolantă, fără imboldul durerii, fără scîncetul furiei, fără clocotul fricii. Cîți dintre noi au încercat vreodată gustul acid, înghețat, al ultimei dușmăni? Pentru asta trăiau oamenii în Vremile de demult, cînd pretindeau că sînt fericiți și erau vii prin durere, furie, ură, maliție și speranță. Acei oameni înmulțindu-se ca nebunii. Populau stelele în timp ce visau în secret sau fățiș să se ucidă unii pe alții. Scenariile lor conțineau crime sau trădări, sau iubiri vinovate. Acum nu mai avem nici o crimă. Nu ne putem imagina nici un fel de dragoste vinovată. Vă puteți imagina Murkinsul cu rețeaua lui de șosele? Aceste drumuri sînt azi distruse, dar încă mai există. Aceste lucruri dezgustătoare se pot zări distinct chiar și de pe Lună. Dar să lăsăm drumurile. Să ne gîndim la milioanele de vehicule care mergeau pe aceste drumuri, la oamenii plini de lăcomie, furie și ură, năpustindu-se unii peste alții cu motoarele în flăcări. Se spune că numai pe șosele erau omorîți cincizeci de

mii de oameni pe an. Am putea numi asta un adevărat război. Ce fel de oameni trebuie să fi fost cei care se grăbeau zi și noapte și care construiau mașini care să-i ajute pe alții să se grăbească și mai mult! Erau altfel decât noi. Trebuie să fi fost sălbatici, jșnici, liberi. Insetați de viață într-un fel în care, poate, noi nu sintem. Noi putem merge cu ușurință de mil de ori mai repede decât au mers ei vreodată, dar cine, în zilele noastre, își mai bate capul să o facă? De ce să mergi? E la fel acolo ca și aici. Fac excepție cîțiva luptători sau tehnicieni. Le zîmbi prietenilor săi și adăugă: și Lorzi ai Instrumentalității, așa cum sintem noi. Mergem din motive ale Instrumentalității. Nu din motive cotidiene. Oamenii obișnuiți nu prea au motive să întreprindă ceva. Muncesc în slujbe pe care noi le gîndim pentru ei, pentru a-l menține într-o stare de fericire, în timp ce roboții și subumanii fac adevărata muncă. Ei merg. Ei fac dragoste. Dar nu sînt niciodată fericiți.

— Nu pot fi fericiți!

Lady Mmona își exprimă dezacordul.

— Viața nu poate fi atît de rea pe cît spui. Noi nu presupunem doar că sînt fericiți. Noi știm că sînt fericiți. Citim direct în creierele lor prin telepatie. Le supraveghem tiparele emoționale cu ajutorul roboților și a observatorilor. Nu e același lucru eu șablonarea. Oamenii sîrșesc mereu prin a fi nefericiți. Noi îi urmărîm continuu. Dar din cînd în cînd se mai întîmplă accidente grave, pe care nu le mai putem corecta. Cînd oamenii sînt foarte nefericiți, strigă și plîng. Uneori nu mai vorbesc ci pur și simplu mor, în ciuda oricărui ajutor oferit. Nu poți nega realitatea.

— Ba o neg, spuse Lord Sto Odin.

— Ce faci? strigă Mmona.

— Susțin că această fericire nu este adevărată, insistă el.

— Cum mai poți face asta, țipă ea, în fața evidenței? A evidenței noastre, pe care noi, Instrumentaliștii, am hotărît-o, cu mult timp în urmă. Am tras concluzia împreună. Se poate ca noi, Instrumentaliștii, să greșim?

— Da, spuse Lord Sto Odin.

De data asta întreaga adunare rămase tăcută. Sto Odin își continuă pledoaria.

— Iată ce este pentru mine evident. Oamenilor nu le pasă dacă sînt, sau nu, tați ori mame dintii. Ori-
cum nu știu care le sînt copiii. Nimeni nu se gîndește să se sinucidă. Îl ținem într-o stare de prea mare fericire. Dar ne pierdem oare timpul să menținem animalele vorbitoare, subumanii, în aceeași stare de fericire ca pe oameni? Și oare subumanii se sinucid?

— Desigur, spuse Mmona. Sînt precondiționați să se sinucidă dacă se rănesc prea rău ca să mai fie reparați cu ușurință, sau cînd dau greș în munca ce le-a fost destinată.

— Nu la asta m-am referit. Se sinucid oare din motive personale sau din motivele noastre?

— Nu, spuse Lord Nuru-or, un inteligent și tînăr Lord al Instrumentalității. Sînt exasperant de ocupați cu muncile atribuite și cu dorința de a rămîne în viață.

— Cît trăiește un subuman? întrebă Sto Odin, cu blîndețe înșelătoare.

— Cine știe, răspunse Nuru-or. O jumătate de an, o sută de ani, poate mai multe sute de ani.

— Ce se întîmplă dacă nu muncește? întrebă Lordul Sto Odin, cu un suris prietenos, viclean.

— Îl ucidem, spuse Mmona, sau o face robotul-politist.

— Și animalul știe?

— Dacă știe că va fi omorît în caz că nu muncește? întrebă Mmona. Desigur. Li se spune tuturor același

lucru. Muncă sau moarte. Ce legătură are asta cu oamenii?

Lord Nuru-or rămase tăcut și un zîmbet inteligent și trist apăru pe chipul său. Începuse să bănuiască concluzia pătrunzătoare, teribilă, spre care se îndreaptă Lordul Sto Odin.

Dar Mmona nu înțelesese, așa că insistă:

— Pui accentul pe faptul că oamenii sînt fericiți. Admiți și faptul că nu le place să fie nefericiți. Se pare că vrei să discuți o problemă care nu are soluție. De ce să te plîngi de fericire? Nu e cel mai bun lucru pe care Instrumentalitatea îl poate face pentru omenire? Aceasta este misiunea noastră. Vrei să spui că am dat greș?

— Da. Am dat greș. Lord Sto Odin privea prin cameră de parcă nu o vedea, ca și cînd ar fi fost singur. Era cel mai bătrîn și cel mai înțelept, așa încît ceilalți așteptară ca el să vorbească.

Răsufală adînc și le vorbi din nou.

— Știți cînd voi muri?

— Desigur, spuse Mmona, gîndindu-se o jumătate de secundă. Peste șaptezeci și șapte de zile. Doar ți-ai anunțat singur sorocul și nu stă în obiceiul nostru, așa cum bine știi, să discutăm probleme intime în adunările Instrumentalității.

— Îmi pare rău, spuse Sto Odin, dar nu incalc nîci o lege. Lăsați-mă să vă explic. Am jurat să păstrăm neștirbită demnitatea omului. Și totuși ucidem omenirea cu o fericire înșelătoare, fără leac, ce a interzis știrile, a suprimat religia, a făcut din istorie un secret oficial. Sustîn evidența faptului că dăm greș și că omenirea de care am jurat să avem grijă, eșuează. Pierde din vitalitate, din vigoare, scade, își pierde energia. Mai am puțin de trăit. Vreau să încerc să aflu adevărul.

Lord Nuru-or întrebă cu tristă înțelepciune, de parcă ar fi ghicit răspunsul:

— Și unde te vei duce să-l afli?

— Mă voi duce, răspunse Lord Sto Odin, în adînc, în Gebiet.

— În Gebiet! Nu se poate! strigară cîțiva. Și o voce adăugă:

— Ești imun!

— Voi renunța la imunitate și mă voi duce, spuse Lord Sto Odin. Ce-i poate face cineva unui om care are deja aproape o mie de ani și care a hotărît să mai trăiască șaptezeci și șapte de zile?

— Nu poți face asta! spuse Mmona. Te-ar putea captura vreun criminal, te-ar putea copia și atunci, am fi cu toții în primejdie.

— Cînd ați auzit ultima oară de criminali printre oameni? întrebă Sto Odin.

— În lumile din afară e plin de criminali.

— Chiar și pe Bătrînul Pămînt? întrebă Sto Odin.

— Nu știu... bolborosi ea. Trebuie să fi fost vreun criminal cîndva. Privi prin cameră... Voi nu știți?

Fu un moment de tăcere.

Lord Sto Odin îi privi pe toți. În ochii lui se citea inteligența și mîndria care făcuseră generații întregi de Lorzi să intervină pe lîngă el să mai trăiască numai cîțiva ani în plus, pentru a-i putea ajuta în munca lor. Fusesse de acord, dar în ultimul sfert de an nu mai țînuse seama de ei și-și alesese ziua morții. Făcînd asta nu-și pierduse nici unul din prerogative. Ceilalți dădură înapoi în fața privirii sale, așteptînd respectuoși hotărîrea lui.

Lord Sto Odin îl privi pe Lord Nuru-or și spuse:

— Cred că ai ghicit ce am de gînd să fac în Gebiet și de ce trebuie să mă duc acolo.

— Gebiet este un domeniu în care nu se aplică nici o lege și nici o pedeapsă. Oamenii obișnuiți pot face ce vor ei acolo, jos, nu ceea ce credem noi că ar

trebui să vrea. Din câte am auzit, au inventat lucruri dezgustătoare și fără sens. Dar poate că tu vei înțelege semnificația interioară a acestor lucruri și vei putea găsi un remediu plictisitoarei fericiri a omenirii.

— Așa este, spuse Sto Odin. Și de aceea voi pleca după ce voi face pregătirile oficiale de rigoare.

III

Și plecă. Folosi unul din cele mai personale mijloace de transport văzute vreodată pe Pământ, de vreme ce propriile-i picioare erau prea slabe să-l poate duce prea departe. Având numai puține zile de trăit, nu voia să piardă timpul punând să i se regrefeze picioarele.

Călătorea într-o lectică deschisă, purtată de doi legionari romani.

Legionarii erau de fapt roboți, fără urmă de sînge sau țesut viu în ei. Era modelul cel mai masiv și cel mai dificil de realizat, de vreme ce creierul lor trebuia așezat în piept — cîteva milioane de lamele cu o stratificare extrem de fină, imprimate cu întreaga experiență de viață a unei persoane importante, folosite, moartă cu mult timp în urmă. Erau îmbrăcați ca legionarii, pînă la cuirase, spade, fustanele, gambiere, sandale și scuturi, pur și simplu din fantezia Lordului de a păstra adevărul istoric în privința însoțitorilor săi. Trupurile lor, în întregime din metal, erau foarte puternice. Puteau dărîma ziduri, puteau sări peste prăpăstii, puteau strivi orice om sau subuman cu mâinile goale, sau își puteau arunca spadele cu siguranța proiectilelor teleghidate.

Legionarul din față, Flavius, fusese șeful secției Paisprezece-B din cadrul Instrumentalității, un depar-

tament al spionajului, atât de secret încît, chiar și printre Lorzi, puțini știau cu exactitate despre acest sector și despre funcțiunile lui. El era (sau fusese, de vreme ce acum era o simplă amprentă în creierul unui robot, imprimată cînd el, omul, era pe moarte), directorul cercetărilor istorice pentru întreaga rasă umană. Acum era o mașinărie anostă, îndatoritoare, purtînd două din minerele lecticii, în timp ce stăpînul lui, pentru a-i pune mintea în funcțiune, pentru a-l activa, alesese simpla propoziție latină, neînțeleasă de nici o persoană vie: *Summa nulla est*.

Legionarul din spate, Livius, fusese un psihiatru care devenise general. Cucerise multe bătălii înainte de a-și alege moartea oarecum înainte de vreme, deoarece își dăduse seama că bătălia în sine era doar o luptă pentru înfrîngerea ta însuși.

Împreună, și adăugați imensei puteri a creierului Lordului Sto Odin, ei reprezentau o echipă de neînving.

— Spre Gebiet! comandă Lord Sto Odin.

— Spre Gebiet! spuseră greoi cei doi, ridicînd liti-
tiera de suportii de susținere.

— Și apoi, spre Bezirk, adăugă el.

— Spre Bezirk, repetară ei cu voci atone.

Sto Odin simți lectica inclinîndu-se spre spate, cînd Livius lăasă cele două minere ale suportilor cu grijă pe pămînt, veni lîngă Sto Odin și-l salută cu palma desfăcută.

— Pot să mă activez?

— *Summa nulla est!* spuse Lord Sto Odin.

Figura lui Livius căpătă brusc un aer insuflețit.

— Nu trebuie să te duci acolo, stăpîne! Va trebui să renunți la imunitate și să întîmpini tot felul de pericole. Acolo nu este încă nimic. Nu încă. Dar într-o zi, acest Hades subteran se va revărsa și va porni o

adevărată bătălie împotriva voastră, a oamenilor. Acum sînt doar niște ființe mizerabile, involburîndu-se acolo, departe, în nefericirea ce le-a fost ursită, făcînd dragoste într-un mod cum nici nu ți-ar trece prin minte.

— N-are nîoi o importanță ce gîndeso eu. Spune ce ai de obiectat!

— N-are sens, stăpîne. Mai ai de trăit doar o fărimă dintr-un an. Realizează ceva nobil și măreț înainte de a muri. Ei ne pot distruge. Vrem să-ți împărțăm munca înainte ca tu să mori.

— Asta e tot? întrebă Sto Odin.

— Stăpîne, spuse Flavius, m-ai activat și pe mine. Eu spun să mergi înainte. Istoria se toarce din nou acolo, jos. Lucrurile s-au dezlănțuit și voi, cei puternici, din Instrumentalitate, nici nu bănuîți. Du-te și vezi înainte de a muri. S-ar putea să nu faci nimio, dar nu sînt de acord cu tovarășul meu. Este, poate, la fel de periculos pe cît de periculos este spațiul al treilea, dacă îl vom descoperi vreodată, dar este *interesant*. Și, în lumea asta, în care totul a fost făcut, în care toate gîndurile au fost gîndite, e greu să găsești lucruri care să mai imboldească mintea omenească cu o curiozitate vie. Eu sînt mort, precum bine știi, dar chiar și eu, cu acest creier de mașină, simt tentația aventurii, atracția către periculos și necunoscut. Dintr-un punct de vedere, acolo, jos, se comit crime. Și voi, Lorzil, le treceți cu vederea.

— Am hotărît să le trecem cu vederea. Nu sîntem naivi. Am vrut să vedem ce s-ar putea întîmpla așa, spuse Lord Sto Odin, și trebuie să le dăm timp acestor oameni înainte de a ne hotări cît de departe pot merge lăsați de capul lor.

— Au copii, spuse Flavius agitat.

— Știu.

— S-au scindat în două clii divine ilegale, strigă Flavius.

Sto Odin rămase netulburat.

— De aceea structura creditului Pământului s-a dovedit lipsită de echilibru economic.

— Au o bucată de congheliu, strigă Flavius.

— Congoheliu? strigă Sto Odin. Imposibil! E instabil! S-ar putea autodistrage! Ar putea zdrobi Pământul! La ce-l folosesc?

— Creează muzică, spuse Flavius mai liniștit.

— Ce fac?

— Creează muzică. Melodii. Un zgomot plăcut ca să poți dansa.

Lord Sto Odin vorbi agitat.

— Duceți-mă imediat acolo! E ridicol! Să ai acolo, jos, o bucată de congheliu e ca și când ai folosi planetele locuite pentru un joc de dame.

— Stăpîne, spuse Livius.

— Da, spuse Sto Odin.

— Îmi retrag obiectiile, spuse Livius.

Sto Odin spuse foarte rece:

— Mulțumesc.

— Ei mai au ceva acolo, jos. Când nu am vrut să te las să te duci nu am pomenit și despre asta. Ți-ar fi ațștat curiozitatea. Ei au un zeu.

Lordul Sto Odin spuse:

— Dacă va urma o prelegere de istorie, las-o pe altă dată. Dezactivează-te și du-mă jos!

Livius nu se mișcă.

— Ceea ce spun este adevărat.

— Un zeu? Ce numești tu un zeu?

— O persoană sau o idee capabilă să pună în mișcare sisteme culturale întru totul noi, evolutive.

Lord Sto Odin se aplecă înainte.

— Ești sigur de asta?

— O știm amândoi, spuseră Flavius și Livius.

— L-am văzut, spuse Livius. Acum a zecea parte dintr-un an ne-ai spus să umblăm liberi timp de treizeci de ore, așa că ne-am pus trupuri de roboți obișnuți și, din întâmplare, am ajuns în Gebiet. Când am simțit acțiunea congohellului a trebuit să coborim, să aflăm ce se întâmplă. În mod obișnuit el este folosit pentru a menține stelele la locul lor.

— Nu-i nevoie să mi-o spui! Asta o știu și eu! Era un om?

— Un om, spuse Flavius, care re trăiește viața lui Akhaton.

— Asta cine mai este? Întrebă Lord Sto Odin, care știa istorie, dar voia să afle cât de multă știlau roboții lui.

— Un rege înalt, cu chip prelung, cu buze subțiri, care a stăpinit lumea Egiptului cu mult, mult timp înaintea puterii atomice. Akhaton i-a inventat pe cei mai buni dintre zeii străvechi. Acest om reproduce viața lui Akhaton pas cu pas. A creat deja o religie provenind din soare. Își bate joc de Instrumentalitate.

Livius adăugă:

— Am văzut-o și pe fata care-l iubește. Și ea a fost tânără și frumoasă. Și cred că are puteri care-i vor face pe cei din Instrumentalitate să o sprijine sau să o distrugă într-o bună zi.

— Amândoi creează muzică, spuse Flavius, cu bucată aceea de congoheliu. Și acest om, sau zeu — acest nou Akhaton, sau cum vrei să-l numești — dansa un soi de dans ciudat. Un trup legat de o frînghie, dansînd ca o marionetă. Efectul asupra oamenilor din jurul lui era asemănător celui mai perfect efect hipnotic văzut vreodată. Eu sînt robot, dar pînă și pe mine m-a prins în mreajă.

— Dansul are un nume? întrebă Sto Odin.

— Nu-i știu numele, spuse Flavius, dar am memorat cîntecul, de vreme ce am capacitatea de amintirea totală. Dorești să-l auzi?

— Desigur, spuse Lord Sto Odin.

Flavius stătu într-un picior, neverosimilă poziție, și începu să cînte cu o voce subțire, batjocoritoare, de tenor, care era fascinantă și respingătoare în același timp:

Sus, drag popor și voi urla pentru tine.

Sări, urlă, și-o să plîng pentru tine.

Plîng fiindcă sînt un om ce plînge

Sînt un om ce plînge fiindcă plîng.

Plîng fiindcă ziua s-a sfîrșit,

Soarele s-a stins

Casă nu mai am,

Tata a murit

De timp ucis

Eu am ucis timpul.

Lumea e rotundă.

Ziua este fugă,

Norii sînt plumb,

Stele-au răsărit,

Muntele e flacăra,

Ploaia e fierbinte,

Fierbintele — albastru.

Eu sînt sfîrșit.

La fel și tu.

Sus, drag popor, pentru omul ce urlă

Sări, drag popor, pentru omul ce plînge,

Sînt un om ce plînge, fiindcă plîng pentru tine!

— Destul, spuse Lord Sto Odin.

Flavius salută. Chipul său redeveni politicos, indiferent. Înainte de a apuca mînerile din față ale lecției, se uită înapoi și lanșă un ultim comentariu.

— Versul este skeltonic.

— Nu-mi vorbi de istorie. Du-mă acolo!

Roboții se supuseră. Curînd lectica se legăna confortabil pe panta anticului oraș părăsit, care se întindea sub Limanul Pămîntului, acel miraculos turn care părea să atingă norii stratocumulus, în albastrul elar al neantului de deasupra omenirii. Sto Odin adormi în ciudatul său vehicul și nu observă că trecătorii umani se uitau adesea la el.

Lord Sto Odin se trezea cînd și cînd în locuri ciudate, în vreme ce legionarii săi îl purtau tot mai departe în adîncurile de dedesubtul orașului, unde o atmosferă plăcută și caldă, parfumuri grele, făceau ca aerul să-i pară murdar.

— Stați, șopti Lord Sto Odin și roboții se opriră.

— Cine sînt eu? îi întrebă.

— Ți-ai anunțat dorința de a muri, stăpîne, spuse Flavius, peste șaptezeci și șapte de zile, dar pînă atunci, numele tău este încă Lord Sto Odin.

— Sînt în viață? întrebă Lordul.

— Da, spuseră amîndoi roboții.

— Voi sînteți morți?

— Nu sîntem morți. Sîntem mașini dotate cu mințile unor oameni care au trăit odată. Vrei să ne întoarcem, stăpîne?

— Nu. Nu. Acum îmi amintesc. Sînteți roboți. Livius, generalul psihiatru și Flavius, istoricul. Aveți creierul unor oameni și nu sînteți oameni?

— Așa este, stăpîne, răspunse Flavius.

— Atunci cum pot fi eu în viață, eu, Sto Odin?

— Asta ar trebui s-o simți singur, spuse Livius, deși mintea bătrînilor este uneori ciudată.

— Cum pot fi în viață? întrebă Sto Odin, privind orașul. Cum pot fi eu în viață, cînd oamenii care m-au cunoscut sînt morți? S-au risipit prin coridoare ea

fumul, ca rămășițele norilor; erau aiei, mă lubeau, mă cunoșteau și acum sînt morți. De exemplu, soția mea, Eileen. Era drăguță, un copil cu ochi albaștri care a ieșit din camera de studiu, tinăra și perfectă. Timpul a atins-o, și ea a dansat în cadența timpului. Trupul i s-a deformat, a îmbătrînit. I-am refăcut trupul. Dar pînă la urmă a înțepenit în moarte și s-a dus în acel loc spre care mă voi îndrepta și eu. Dacă voi sintetiza morți, ar trebui să-mi puteți spune cum e moartea, încotro pornesc trupurile și mințile și vocile și muzica bărbaților și a femeilor ce trec prin aceste imense coridoare, pe aceste caldarîmuri rezistente pentru ca apoi să dispară. Cum pot oare fantomele ce trec, așa, ca mine, și ca ai mei, fiecare avînd numai cîteva zeci sau cîteva sute de ani de mers în fața marilor vînturi oarbe ale timpului, cum pot să ne dea deoparte — cum au putut fantome ca mine să olădească acest oraș puternic, aceste mașini minunate, aceste lumini strălucitoare care nu se vor stinge niciodată? Cum am făcut-o, cînd ne trecem atît de discret, fiecare dintre noi și toți împreună? Voi știți?

Roboții nu răspunseră. Nu fuseseră programați pentru milă. Lord Sto Odin insistă totuși:

— Mă duceți într-un loc barbar, un loc liber, un loc primejdios, poate. Și acolo se moare, așa cum toți oamenii mor, așa cum și eu voi muri atît de curînd, atît de senin și de simplu. Ar fi trebuit să mor cu mult timp în urmă. Am fost oamenii pe care i-am cunoscut, am fost frații și tovarășii care au avut încredere în mine, am fost femeile care m-au dezmiardat, am fost copiii pe care i-am iubit cu atîta înversunare și tandrețe, cu mulți ani în urmă. Acum s-au dus cu toții. Timpul i-a atins și ei nu au mai fost. Li văd pe toți cel pe care i-am cunoscut cîndva, mergînd grăbiți pe aceste coridoare, îi văd tineri, ca niște copii mici, îi văd mîndri și viteji și plini de treburî, în

floarea yîrstei, îi văd bătrîni și strîmbi, așa cum i-a schimbat timpul, trecînd grăbiți mai departe. De ce au făcut-o? Cum de mai pot trăi eu? Cînd voi fi mort, voi mai ști că am trăit cîndva? Știu că unii dintre prietenii mei au trișat și acum dorm un somn de gheață, sperînd în ceva necunoscut. Eu am avut viață și o știu. Ce este viața? Un pic joc, un pic studiu, cîteva cuvinte bine alese, puțină dragoste, o urmă de durere, mai multă muncă, amintiri și apoi gunoi, grăbind în sus spre lumina soarelui. Asta-i tot ce am făcut din viață noi, cei care am cucerit stelele. Unde sînt prietenii mei? Unde este *eul* meu, cel de care am fost atît de sigur odată, atunci cînd oamenii oare mă cunoșteau erau luați de timp și duși ca zdrențele purtate de furtună, spre întuneric și uitare. Spuneți-mi voi! Voi trebuie să știți! Voi sînteți mașini cărora li s-a dat minte de oameni. Voi trebuie să știți la ce se ajunge cînd vrei să știi totul.

— Am fost construiți de oameni, spuse Livius, și avem numai ce ne-au dat oamenii, nimic altceva. Cum am putea răspunde întrebărilor tale? Ele sînt respinse de mințile noastre, oricît de bune ar fi ele. Noi nu avem dureri, temeri sau furii. Cunoaștem numele acestor sentimente, dar nu sentimentele în sine. Îți auzim vorbele, dar nu știm ce vrei să ne spui. Vrei să ne arăți cum se simte viața? Dacă da, o știm deja. Nu este cîc știe ce. Și păsările au viață, la fel și peștii. Dar numai voi, oamenii care puteți vorbi, amestecați viața cu spasme și nedumeriri. Tulburați totul. Tipetele n-au făcut adevărul mai adevărat, cel puțin nu pentru noi.

— Duceți-mă jos, spuse Sto Odin. Duceți-mă jos, în Gebiet, acolo unde nici un om cu bun simț nu s-a dus de atîta vreme... Voi judeca locul acela înainte de a muri.

Roboții ridicară litiera și-și reluară trapul ușor prin imensele pasarele, jos, spre secretele calde, vapoaroase, ale Pământului însuși.

Pietonii umani deveniră mai rari, dar subumanii, cel mai ades provenind din gorile sau mai-muțe, treceau pe lângă ei, trăindu-se pe drumul lor, în sus, trăgînd după ei comori ascunse în giulgiuri, comori ale celui mai vechi trecut al Omului, pe care ei le furaseră din depozitele necatalogate. În alte timpuri, era un zumzet sălbatic de roți metalice pe străzile de piatră; acum, subumanii, după ce-și descărcau comorile într-un loc mai înalt, se așezau în vagoane și coborau dealul, ca o grotescă amplificare a imaginii vechilor copii umani, despre care se spunea că s-ar fi jucat cu vagoanele în acest fel.

O comandă, mai curînd o șoaptă, îi opri din nou pe cei doi legionari. Flavius se întoarse. Sto Odin îi strigase într-adevăr pe amîndoi. Ieșiră dintre cele două minere și se îndreptară către el.

— Aș putea muri chiar acum, șopti el, și asta ar fi foarte nepotrivit în clipa de față. Scoteti-mi homuncul-meul!

— Stăpîne, spuse Flavius, ne este strict interzis nouă, roboților, să atingem orice homuncul-meul uman, iar dacă atingem totuși vreunul, sîntem programați să ne autodistrugem imediat după aceea. Dorești totuși să încercăm? Dacă da, care dintre noi s-o facă? Îți stăm la dispoziție, stăpîne.

IV

El întîrzie atît de mult înainte de a răspunde, încît pînă și roboții începură să se întrebe dacă nu murise în mijlocul aerului dens și umed și în apropierea mirosului greu de aburi și petrol.

Lord Sto Odin se ridică în cele din urmă și spuse:

— N-am nevoie de ajutor. Puneți-mi numai geanta cu homuncul-meul în poală!

— Asta? Întrebă Flavius, ridicînd un mic geamantan maron, mînuindu-l cu foarte mare prudență.

Lord Sto Odin aprobă din cap abia perceptibil și șopti:

— Deschide-o cu atenție, dar să nu atingi homuncul-meul dacă astea îți sînt ordinele.

Flavius se răsuci pentru a prinde geanta. Era greu de manipulat. Roboții nu simțeau teama, dar erau acordați intelectual pentru evitarea pericolului. Flavius descoperi că, în mintea lui, alternativele se succedau într-un ritm nebun, în timp ce încerca să deschidă geanta. Sto Odin încearcă să-l ajute, dar mîna bătrînă, paralizată și slabă, nu putea nici măcar să ajungă la capacul cutiei. Flavius umblă la ea, gîndindu-se că Gebietul și Bezirkul își aveau primejdiiile lor, dar că amestecul ăsta cu homuncul-meul era cel mai riscant lucru de cînd era în formă de robot, deși în vîlta lui mînuise mulți homunculi, incluzîndu-l și pe al lui. Erau „homunculi electroencefalografici și endocrini” sub formă de machete și arătau, în miniatură, întreaga situație a diagnosticului pacientului pentru care erau concepuți.

Sto Odin le șopti:

— N-avem ce face. Întoarceți-mă cu fața în sus. Dacă mor, duceți-mi trupul înapoi și spuneți oamenilor că mi-am măsurat greșit timpul.

În timp ce vorbea, geanta se deschise brusc. Înăuntrul ei stătea întinsă o mică formă umană, goală, o copie perfectă a Lordului Sto Odin.

— S-a deschis, stăpîne, strigă Livius din cealaltă parte. Dă-mi voie să-ți călăuzesc mîna spre el ca să vezi ce ai de făcut.

Deși le era interzis roboților să atingă homunculi, aveau voie să atingă o persoană cu asentimentul acestuia. Puternicele degete de cupro-plastic ale lui Livius, cu o rezervă de multe tone-forță, îndreptară mâinile Lordului Sto Odin pînă cînd acestea se opriră pe homuncul. Flavius, rapid, delicat și agil, susținu capul Lordului pe gîtul obosit și bătrîn, astfel încît bătrîrul Lord să poată vedea ce face cu mâinile.

— Este vreo parte moartă? întrebă bătrîrul Lord pe homunculul, cu vocea, pentru moment, clară.

Homunculul pîlpîie și două picături negre, opace apărură de-a lungul coapsei drepte și pe fesa dreaptă.

— Rezerve organice? spuse Lordul homunculului și din nou, mașinăria răspunse comenzii. Întregul trup miniatural pîlpîi spre un purpuriu violent și apoi scăzu spre un trandafiriu aprins.

— Mai am ceva putere generală în acest trup plin de proteze, spuse Sto Odin celor doi roboți. Revitalizați-mă, vă spun! Revitalizați-mă!

— Ești sigur, stăpîne, spuse Livius, că e bine să facem una ca asta aici, unde toți trei sîntem singuri într-un tunel adînc? În mai puțin de o jumătate de oră te-am putea duce la un spital adevărat, unde doctorii te-ar putea consulta.

— Am spus, repetă Lord Sto Odin, să mă revitalizați! Eu voi urmări homunculul în timp ce voi o veți face.

— Punctul de control este la locul obișnuit, stăpîne? întrebă Livius.

— Cit să învîrtim? întrebă Flavius.

-- La ceafă, desigur. Pielea este artificială și se cicatrizează singură. A douăsprezecea parte dintr-o rotire va fi de ajuns. Aveți un cuțit la voi?

Flavius dădu din cap afirmativ. Luă un cuțitaș ascuțit de la cingătoare, îl introduse delicat în ceafa bătrînului Lord și apoi învîrți cuțitul în jos cu o mișcare rapidă și sigură.

— Am reușit, spuse Sto Odin, cu o voce atît de puternică, încît amîndoi roboții se dădură un pas înapoi. Flavius își puse cuțitașul la loc, în cingătoare. Sto Odin, care, cu o clipă în urmă fusese aproape în stare de comă, luă acum singur homuncul-meul în mîini.

— Vedeți, domnilor! țipă el. Sînteți voi roboți, dar mai puteți vedea adevărul și îl puteți povesti mai tîrziu.

Amîndoi roboții se uitară la homunculul pe care Sto Odin îl ținea acum în fața lui, cu degetele pe sub brațele păpușii medicale.

— Priviți ce arată! le spuse el, cu o voce clară, sonoră.

— Protezele! țipă el la homuncul-meul.

Micuțul trup își schimbă culoarea din trandafiriu într-un amestec de culori. Ambele picioare trecură într-un albastru închis, vînat. Picioarele, brațul stîng, un ochi, o ureche și calota craniană rămaseră albastre, indicînd locul protezelor.

— Simți durere? țipă Sto Odin la homuncul. Micuța păpușă reveni la culoarea trandafirie deschisă. Se vedeau toate detaliile, pînă și organele genitale, unghiile de la degetele picioarelor și genele. Nu era nici urmă a culorii negre, ce semnifica durerea, în nici o parte a micului trup al păpușii.

— Durere potențială! strigă Sto Odin. Păpușa pîlpîii. Mare parte din ea trecu spre o culoare închisă de maron, cu cîteva zone de maron intens, mai clare decît restul.

— Colaps potențial — într-o bună-zi! țipă Sto Odin. Micul trup trecu din nou la culoarea lui firească, tran-

dafirie. Scurte fulgerări apăreau la baza creierului, dar nicăieri în altă parte.

— Sînt sănătos, spuse Sto Odin. Pot continua ca în ultimele cîteva sute de ani. Lăsați-mă la această capacitate energetică. Mai pot rezista cîteva ore, iar dacă nu, pierderea nu este mare.

Puse homunculul la loc în geantă, o atîrnă de mînerul uşii lecticii şi porunci legionarilor:

— Porniţi!

Legionarii îl priviră de parcă nu l-ar fi văzut. Le urmări privirea şi văzu că ei se uitau drept la homuncul. Aceasta redevenise negru.

— Ai murit? întrebă Livius, vorbind cu toată seriozitatea de care era în stare un robot.

— N-am murit deloc, ţipă Sto Odin. Am fost mort o fracţiune de moment, dar acum sînt viu. Ceea ce aţi văzut a fost suma durerilor trupului meu viu care a apărut pe homuncul. Focul vieţii încă mai arde în mine. Priviţi în timp ce eu pun homunculul la loc... Păpuşa străluci puternic într-un vârtej de portocaliu pastelat, în timp ce Lordul Sto Odin o învelea.

Roboţii priviră în altă parte, ca şi cînd ar fi văzut un diavol sau o explozie.

— Către adînc, oameni buni, către adînc! strigă el, adresîndu-li-se cu apelative false, în timp ce ei se reîntorceau la mînerile lor pentru a-l purta tot mai în adînc, în măruntaiele pămîntului.

Visă vise apăsătoare, în timp ce roboţii alergau în josul pasarelelor nesfîrşite. Se trezi o clipă pentru a vedea pereţii galbeni pe care îi lăsau în urmă. Îşi privi mîna uscată, bătrînă şi i se păru că, în atmosfera aceea, el însuşi devenise mai mult reptilă decît om.

— Sînt prins de uscăciunea şi monotonia vechilor timpuri, mormăi el, dar vocea îi era slabă şi roboţii nu-l auziră. Alergau în adînc pe o pasarelă de beton,

lungă și fără sens, acoperită cu un strat subțire și vechi de petrol, atenți să nu se poticnească și să nu le cadă prețiosul stăpîn.

Intr-un punct ascuns din adînc, pasarela care cobora se bifurca, cea din stînga, spre niște scări ce formau o arenă în care ar fi putut intra mii de spectatori pentru un eveniment ce nu avea să aibă loc niciodată, iar cea din dreapta, spre o pasarelă îngustă, care sula și apoi cotea într-o lumină galbuie.

— Stop! strigă Sto Odin. O vedeți? Auziți?

— Ce să auzim?

— Bătaia și ritmul congoheliului ce se ridică de jos, din Gebiet. Virtejul de sunete ascuțite ale muzicii imposibile venind spre noi prin kilometri de rocă dură. Și fata aceea pe care o văd deja, așteptînd la o ușă care n-ar fi trebuit deschisă niciodată. Sunetul muzicii stelei-ce-se-naște și care nu este destinată urechii omului. Țipă: N-o puteți auzi? Ritmul acesta. Congoheliul, metalul interzis, atît de departe sub pămînt? Dah, dah. Dah, dah. Dah. Muzică pe care nimeni n-a înțeles-o niciodată pînă acum.

Flavius spuse:

— Eu nu aud nimic în afară de pulsațiile aerului în acest coridor și bătăile inimii tale, stăpîne. Și încă ceva, ceva ca o mică mașinărie departe de aici.

Sto Odin țipă:

— Ceea ce tu numești „ceva ca o mică mașinărie“ se aude ca ritmul a cinci sunete separate, fiecare din ele distincte?

— Nu. Nu, stăpîne. Nu sînt cinci.

— Și tu, Livius, pe vremea cînd erai om, erai bun telepat. A mai rămas vreo urmă în robotul care ești acum?

— Nu, stăpîne, n-a mai rămas nimic. Am o minte sănătoasă și mai sînt și ouplat la stația radio aflată la subsolul Instrumentalității. Nimic neobișnuit.

— Nu auzi cele cinci bătăi? Fiecare notă separată, lipsită de reverberații, căpătînd formă și sens datorită teribilei muzici a congoheliului închis împreună cu noi în această rocă-mult-prea-dură. Nu auzi nimic?

Cei doi roboți modelați după chipul legionarilor romani negară din cap.

— Dar eu o văd, prin această rocă. Are sinii ca perele coapte și ochii negri, adînci, ca simburii de piersici proaspăt culese. Și mai aud și ceea ce cîntă el, cuvintele nepămîntene, stupide ale unei penta'pole care are ceva majestuos, dat de muzica îngrozitoare a congoheliului. Ascultați cuvintele. Cînd le repet sună stupid, căci muzica ce inspiră teamă nu le însoțește. Numele ei este Santuna și ea îl privește. Nu este nici o îndoială că îl privește. El este mult mai înalt decît cei mai mulți dintre oameni și face din acest cîntec prostesc, ceva impunător și straniu.

Slabul Jim
Calm, Jim
Clar

Și numele lui este Yebayee, dar acum este Fiul-Soarelui. Are chipul prelung și buzele subțiri ale primului om care a vorbit despre un zeu și numai despre unul: Akhaton.

— Akhaton, faraonul, spuse Flavius. Acest nume era cunoscut în serviciul meu atunci cînd eram om. Era un secret. Unul dintre primii și cel mai mare dintre regii mai-mult-decît-antici. Îl vezi, stăpîne?

— Îl văd prin această rocă. Prin această rocă aud delirul generat de congoheliu. Mă duc la el. Lord Sto Odin cobori din litieră și bătu ușor, nehotărît, în perețele dur al coridorului. Luminile galbene pîlpîră. Legionarii nu-i erau de nici un ajutor. Aici era ceva prin care săbiile lor ascuțite nu puteau pătrunde. Per-

sonalitatea lor, cîndva umană, întipărită în creierele lor micro-miniaturizate, nu putea găsi nici un sens situației mult-prea-umane a unui bătrîn care visa vise stranii într-un tunel îndepărtat.

Sto Odin se sprijini de perete, respirînd anevoie și le spuse cu o voce șuierătoare:

— Astea nu sînt șoapte ca să nu le auziți. Nu auziți ritmul congoheliului creîndu-și din noți muzica lui nebună? Ascultați cuvintele acestui cîntec. Este o altă penta'polă. Cuvinte stupide, disparate, căroră muzica le dă carne, sînge și măruntaie. Ascultați!

Fă. Hai
Vai. Mori
Pa.

Nici pe ăsta nu l-ați auzit?

— Pot să-mi folosesc radioul pentru a cere un sfat de la suprafața Pămîntului? întrebă unul din roboți.

— Sfat! Sfat! Ce sfat ne trebuie? Aici *sîntem* în Gebiet și după încă o oră de alergare veți fi în inima Bezirkului.

Se sui din nou în litieră și porunci:

— Alergați, băieți! Alergați! Nu pot fi mai mult de trei sau patru kilometri prin labirintul ăsta de piatră. Vă voi conduce eu. Dacă nu-mi mai auziți glasul, mă puteți duce înapoi la suprafață, pentru a mi se face frumoasele funeralii și pentru a fi lansat în spațiu într-un coșciug-rachetă, pe o orbită fără întoarcere. N-aveți de ce vă teme. Voi sînteți mașini, nimic altceva, nu-i așa? Vocea îi devenise stridentă spre sfîrșit.

— Nimic altceva, spuse Flavius.

— Nimic altceva, spuse Livius. Și totuși...

— Și totuși ce? întrebă Lord Sto Odin.

— Și totuși, spuse Livius, știu că sînt o mașină și mai știu că am cunoscut sentimentele numai atunci cînd am fost un om viu. Uneori mă întreb dacă voi, oamenii, nu mergeți prea departe. Prea departe cu noi, roboții. Prea departe, poate, și cu subumanii. Altădată lucrurile erau simple, pe vremea cînd tot ceea ce vorbea era ființă umană și ceea ce nu vorbea, nu era ființă umană. S-ar putea să ajungi la unul din capetele problemei.

— Dacă ai fi spus asta la suprafață, spuse Lordul Sto Odin minios, ți s-ar fi ars capul cu flacăra automată de magneziu din interior. Știi că aici ești supravegheat să nu ai gânduri nepermise.

— O știu prea bine, spuse Livius și mai știu că a trebuit să mor o dată ca om, pentru a exista aici, în forma unui robot. Moartea nu pare să mă fi durut atunci, așa că, probabil, nu mă va dura nici a doua oară. Dar nimic nu mai contează cu adevărat cînd am ajuns atît de adînc în Interiorul Pămîntului. Cînd ajungi atît de departe, totul se schimbă. N-am știut niciodată că interiorul lumii poate fi atît de mare și de dezgustător.

— Nu este vorba cît de adînc sîntem, spuse Lordul arțăgos, ci unde sîntem. Sîntem în Gébiet, unde toate legile au fost abrogate, iar mai jos, unde este Bezirkul, n-au existat niciodată legi. Duceți-mă repede! Vreau să privesc acest ciudat muzician cu chipul lui Akhaton și vreau să vorbesc cu fata care îl venerază, cu Santuna. Alergați cu grijă acum. Puțin mai sus, puțin mai la stînga. Dacă adorm, să nu vă temeți. Mergeti înainte. Mă voi trezi singur cînd vom ajunge undeva, prin apropierea muzicii congoheliului. Dacă eu o pot auzi acum, de la o asemenea distanță, imaginați-vă cum va fi cînd voi înșivă vă veți apropia de ea. Se

lăsă pe spate, în litieră. Ei prinseră brațele litierei și începură să alerge în direcția ce le fusese indicată.

VI

Alergau de mai bine de o oră cu unele încetiniri atunci când pașii deveneau nesiguri, peste conductele de scurgere sau pe drumurile stricate; când lumina deveni atât de strălucitoare, încît trebuiră să-și scoată ochelarii de soare din tăcuțe și să-i pună la ochi, ceea ce le dădu o înfățișare ciudată în asociere cu coifurile romane de legionari înarmați pînă-n dinți. (Era cu atât mai ciudat, cu cît ochii nu erau deloc ochi; ochii de robot erau ca niște bile de marmură albă plutind în mici sfere de cerneală scînteietoare, producînd o privire lăptoasă, stranie.) Își priviră stăpînul, dar acesta nu se mișcase, așa că luă un colț al robei sale și o răsuciră strins într-un fel de bandaj care să-i protejeze ochii de strălucirea luminii.

Noua lumină făcea ca lămpile galbene ale culoarului să plătească, estompîndu-se. Lumina era ca o auroră boreală comprimată și proiectată prin fundația unei clădiri părăsite cu mult timp în urmă. Nici unul din roboți nu cunoștea proveniența luminii, dar aceasta pulsa, în ritm de cinci.

Muzica și luminile deveniră stinjenitoare chiar și pentru cei doi roboți care mergeau sau alergau, în jos, spre centrul lumii. Sistemul de aer condiționat trebuie să fi fost foarte puternic deoarece căldura interioară a Pămîntului nu ajunsese pînă la ei nici măcar la această adîncime. Flavius nu-și dădea seama la cîți kilometri depărtare de suprafață erau. Știa că nu era mult în distanță planetară, dar era foarte departe pentru un drum obișnuit.

Lord Sto Odin se ridică brusc în litieră. Cînd cei doi roboți încetîniră mersul, el spuse supărat:

— Nu vă opriți! Nu vă opriți! O să mă ridic singur! Sint destul de puternic să o fac.

Scoase *homuncul-meul* și-l studie în lumina spectrelor boreale care se succedau pe culoare. *Homuncul-meul* trecu prin schimbările sale de diagnoze și culori. Lordul fu mulțumit. Cu degetele-i bătrîne dar sigure duse vârful cuțitului la ceafă, ridicându-și capacitatea energiilor vitale la un grad și mai înalt.

Roboții făceau ce li se spusese.

Luminile te zăpăceau. Uneori chiar îngreuiau mersul. Era greu de crezut că zeci, sau sute, sau poate mii de ființe umane găsiseră drumul prin aceste culoare netrecute pe nici o hartă, pentru a descoperi cele mai îndepărtate hotare ale Bezirkului, unde totul era îngăduit. Și totuși roboții știau, chiar ei fuseseră aici — și abia își mai aminteau cum găsiseră drumul atunci.

Și muzica! Se auzea acum mai tare. Venea în ritmuri de cinci, nuanțind cuvintele penta-polei, versul de cinci-cuvinte pe care jazistul C'paul îl dezvoltase în timp ce cînta din c'itara lui, cu câteva secole în urmă. Forma însăși confirma și consolida durerea jaziștilor, combinată cu dureroasa inteligență a ființei umane. Nu-i de mirare că oamenii găsiseră drumul într-acolo.

În toată istoria omului, nu a existat nici o faptă care să nu fi putut fi motivată de una din cele trei forțe crude ale spiritului uman — credința religioasă, vanitatea răzbunătoare, sau viciul desăvârșit. Aici, de dragul viciului, oamenii au găsit adîncul insondabil și l-au folosit în scopuri sălbatice, murdare. Muzica îi chema spre ea.

Era o muzică specială. Ajungea în două feluri foarte diferite la Sto Odin și la legionarii săi, reverberînd spre ei prin roca dură, multiplicîndu-se prin labirintul

de coridoare, purtată de aerul întunecat, dens. Lumina de pe coridor era încă galbenă dar pulsațiile electro-magnetice luminoase păstrau ritmul muzicii, făcând ca luminile obișnuite să pară șterse. Muzica ținea totul sub control, măsura tot ce era timp, chema la ea tot ce era viață. Era un cîntec, pe care cei doi roboți nu-l percepuseseră cu atîta intensitate la vizita lor anterioară.

Nici Lordul Sto Odin, în ciuda călătoriilor și a experienței sale nu-l mai auzise.

Totul consta din:

Ritmul, înfierbîntarea și simpla repetare a notelor ce se revărsau din congoheliu — metal ce nu fusese creat pentru muzică; materie și antimaterie închise într-o grilă magnetică fină pentru a respinge cele mai îndepărtate pericole ale spațiului. Acum, o bucată din acest metal, era în adîncul trupului bătrînului Pămînt, creînd ritmuri ciudate. Agitația, arderea și înfierbîntarea muzicii treceau prin piatra acum vie, acompa-niindu-se, într-o atmosferă rezonantă. Fluxul și re-fluxul unui bocet erotic murmurat ofta prin roca tare.

Sto Odin se trezi și privi tăios înainte fără să vadă nimic, dar simțînd totul.

— În curînd vom vedea ușa și fata, spuse el.

— De unde știi asta, omule? Tu, care nu ai fost niciodată pe-aici? vorbi Livius.

— O știu, spuse Lordul, pentru că o știu.

— Porți penele imunității.

— Port penele imunității.

— Asta înseamnă că și noi, roboții, sîntem liberi în acest Bezîrk?

— Cît de liberi vreți, spuse Lordul Sto Odin, numai să-mi îndepliniți dorințele. Altfel, vă ucid.

— Dacă mergem mai departe, putem cînta cîntecul subumanilor? Ne-ar scoate din creier această muzică

Înspăimintătoare. Muzica cuprinde toate sentimentele și noi nu avem niciunul. Și totuși ne tulbură. Nu știu de ce.

— Legătura mea radio cu suprafața s-a anulat, spuse Livius, fără nici o legătură. Și eu simt nevoia să cînt.

— Dați-i drumul! spuse Lord Sto Odin. Dar să nu vă opriți, altfel veți muri!

Roboții își îngemănară vocile în cîntec.

Tot rumeg ură.
Sufăr și tao.
Și tot nu scap
De chin și ură.
Ne-o veni rîndul.

În muncă piei.
Răsuflu-n vînt.
Cu moartea-î gînd
Fără femei
Ne-o veni rîndul.

Subuman sînt
Vin, zdrobesc, dărîm.
Să vezi ce zăngănit
Și tunet cînd,
Ne-o veni rîndul.

Deși cîntecul avea anticul fior sălbatic al cîmpoțului, melodia nu putea ține piept ritmului nebun, sălbatic, al congoheliului ce se abătea acum asupra lor, din toate direcțiile, simultan.

— Frumos cîntec de chemare la revoltă, spuse Lord Sto Odin sec, dar îl prefer ca muzică acestui zgomot care își face drum sfișîind adîncurile pămîntului. Mergeți mai departe! Nu vă opriți! Trebuie să lămuresc acest mister înainte de a muri.

— Ne este greu să suportăm muzica ce vine prin rocă spre noi, spuse Livius.

— Ni se pare că este mult mai puternică decât acum câteva luni, când am venit noi aici. S-ar fi putut schimba? întrebă Flavius.

— Acesta este misterul. Îi lăsăm să aibă Gebietul, dar în afara jurisdicției noastre. Le-am dat Bezirkul, să facă ce le place cu el. Dar acești oameni obișnuiți au creat, ori au cooptat vreo putere extraordinară. Au adus lucruri noi în adâncul Pământului. S-ar putea să fim nevoiți să murim înainte de a rezolva problema...

— Noi nu putem muri așa cum mori tu, spuse Livius. Noi sîntem deja roboți și oamenii după care am fost copiați sînt morți de multă vreme. Vrei să spui că ne vei dezactiva?

— Poate că o voi face, poate că voi folosi o altă forță. Aveți ceva împotrivă?

— Împotrivă? Adică dacă simțim ceva în legătură cu asta? Nu știu, spuse Flavius. Obișnuiam să cred că am adevărata, totală cunoaștere cînd foloseai parola *Summa nulla est* și ne aduceai în stare de deplină capacitate, dar această muzică pe care o auzim are efectul a mii de parole, spuse toate odată. Începe să-mi pese de viața mea și cred că simt ceea ce tu înțelegi prin cuvîntul „teamă“.

— Și eu simt asta, spuse Livius. Asta nu este o putere despre care să știm că ar fi existat înainte pe Pămînt. Cînd eram strateg, cineva mi-a spus despre pericolele cu adevărat de nedescris legate de planetele Douglas-Ouyang și acum mi se pare că un astfel de pericol ne pîndește aici, în acest tunel. Ceva ce Pămîntul n-a realizat niciodată. Ceva ce omul n-a produs niciodată. Ceva ce nici un robot nu ar putea decodifica. Ceva sălbatic și foarte puternic, materializat prin intermediul congoheliului. Privește în jurul nostru.

Nu era nevoie să o spună. Coridorul însuși devenise un curcubeu viu, pulsatoriu.

Mai dădură un colț al coridorului și ajunseră acolo...

Capătul tărîmului suferinței.

Sursa muzicii diavolești.

Capătul Bezirkului.

O știau fiindcă muzica îi orbi, luminile îi asurziră, simțurile se învălmășeau și deveneau confuze. Așa se manifesta apropierea de congoheliu.

Exista o ușă imensă, sculptată cu ornamente gotice complicate. Era mult prea înaltă pentru ca vreun om să fi avut vreodată nevoie de ea. În ușă stătea o singură persoană, cu pieptul reliefat de intense pete de lumină scinteietoare, lumină ce se revărsa printr-o singură parte a ușii, prin dreapta.

El puteau vedea dincolo de ușă, într-un imens hol, în care podeaua de piatră era acoperită cu sute de grămezi mototolite de veșminte zdrențuite. Erau oameni, zăcînd fără cunoștință. Peste ei și printre ei, dansa trupul înalt al unui bărbat, care ținea ceva scinteietor în mînă.

Umbla încoace și încolo, sărea, se contorsiona și se întorcea după cum pulsa muzica pe care o producea el însuși.

— *Summa nulla est*, spuse Lord Sto Odin. Vreau să vă activați la maximum. Sinteți la cel mai înalt grad de activare!

— Sintem, stăpîne, răspunseră, în cor, Livius și Flavius.

— Aveți armele la voi?

— Nu le putem folosi, spuse Livius, de vreme ce este împotriva programării noastre, dar le poți folosi tu, stăpîne.

— Nu sînt sigur, spuse Flavius. Nu sînt deloc sigur. Sîntem echipați cu arme de suprafață. Această muzică, acest procedeu hipnotic, aceste lumini — cine știe dacă nu ne-au pricinuit vreun rău nouă și armelor noastre, care n-au fost niciodată destinate să fie folosite atît de departe sub pămînt.

— Nu te teme, spuse Sto Odin. O să am grijă de tot. Scoase un cuțitaș.

Abia cînd cuțitul străluci în luminile ce dansau, fata din ușă îi observă pe Lord Sto Odin și pe cel doi tovarăși ai săi.

Ea îi vorbi, și vocea ei pluti prin aerul dens, cu accente de puritate și moarte.

VII

— Cine sînteți voi, spuse ea, voi care îndrăzniți să aduceți arme în cel mai îndepărtat punct al Bezirkului?

— Este doar un cuțitaș, doamnă, spuse Lord Sto Odin, și cu el nu pot face rău nimănui. Sînt un om bătrîn și mi-am ridicat foarte mult gradul de vitalitate.

Se uită nepăsătoare cum el își pune vîrful cuțitului la ceafă și cum îl rotește de trei ori.

Apoi făcu ochii mari și spuse:

— Ești ciudat, my Lord. Poate că ești periculos pentru prietenii mei și pentru mine...

— Nu sînt periculos pentru nimeni.

Roboții se uitau la el, surprinși de plinătatea și bogăția glasului său. Într-adevăr își ridicase gradul de vitalitate la maximum, dîndu-și, de data asta, poate nu mai mult de o oră sau două de viață, dar își recăpătase puterea fizică și forța emoțională a primilor săi ani. Se uitară la fată. Luase afirmația lui Sto Odin ca atare, de parcă ar fi fost un criteriu incontestabil de încredere.

— Port, continuă Sto Odin, aceste pene. Știi ce semnifică?

— Văd, spuse ea, că ești un Lord al Instrumentalității, dar nu știu ce reprezintă penele...

— Renunțare la imunitate. Oricine poate să mă ucidă sau să mă rănească fără pericolul de a fi pedepsit. Zimbi, vag sinistru. Desigur, am dreptul să ripostez și mă pricep să lupt. Mă numesc Lord Sto Odin. De ce ești aici, fetiço?

— Îl iubesc pe omul dinăuntru — dacă mai este om.

Se opri și își strînse buzele, încurcată. Era ciudat să vezi acele buze de fată, strînse într-o bilbiială de moment a sufletului. Stătea acolo, mai goală ca un prunc, cu chipul machiat provocator, extravagant. Trăia pentru o misiune de dragoste în străfundurile nimicului și ale lui nicăieri și totuși rămînea o fată, o persoană, o ființă capabilă, așa cum era acum, de o legătură imediată cu o altă ființă.

— A fost un om, my Lord, chiar și după ce s-a întors de pe suprafața Pămîntului cu bucata aceea de congoheliu. Numai cu cîteva săptămîni în urmă, acei oameni dansau și ei. Acum nu fac decît să zacă pe jos. Nicl măcar nu mor. Și eu am ținut bucata de congoheliu și am creat muzică. Acum puterea muzicii îl devorează și el dansează fără odihnă. Nu va mai veni la mine și eu nu îndrăznesc să mă duc acolo, cu el. Poate că și eu voi sfîrși la fel ca și ceilalți.

Un crescendo al insuportabilei muzici o făcu să nu mai poată vorbi. Așteptă ca muzica să se potolească, în timp ce încăperea din spate străluci spre ei într-un violet vibrant.

Cînd muzica congoheliului se mai potoli, Sto Odin spuse:

— De cînd dansează singur cu această putere stranie care-l străbate?

— De un an. De doi ani. Cine poate spune . . . Am coborît aici și am pierdut noțiunea timpului. Acolo, sus, voi, Lorzii, nu ne lăsați să avem ceasuri sau calendare . . .

— Și noi te-am văzut dansînd acum a zecea parte dintr-un an, o întrerupse Livius.

Le aruncă o privire rapidă, nedumerită.

— Sînteți aceiași roboți care erau aici ceva mai înainte? Arătați altfel. Arătați ca soldații din antichitate. Nu-mi dau seama de ce . . . Bine, poate că a fost o săptămînă, poate că a fost un an.

— Ce faci aici? o întrebă blînd Sto Odin.

— Tu ce crezi? întrebă ea. De ce vin ceilalți oameni aici, jos? Am fugit de timpul fără timp, de viața fără viață, de speranța fără speranță, pe care voi, Lorzii, o aplicați tuturor oamenilor de la suprafață. Îi lăsați pe roboți și pe subumani să muncească, dar pe adevărații oameni îi înghețați într-o fericire fără speranță de salvare . . .

— Am dreptate! strigă Sto Odin. Am dreptate, deși mor pentru asta.

— Nu te înțeleg, spuse fata. Vrei să spui că și tu, un Lord, ai coborît aici ca să scapi de speranța fără rost care ne învăluie pe toți?

— Nu. Nu, nu, spuse el, în timp ce luminile mișcătoare ale muzicii congoheliului creau motive decorative neverosimile pe chipul său. Am vrut numai să spun că le-am explicat celorlalți că ceva asemănător se petrecea cu voi, oamenii obișnuiți de la suprafață. Tu îmi spui exact ceea ce le-am spus eu lor. Cine ai fost tu?

Fata privi în jos, spre trupul ei fără haine, de parcă și-ar fi dat seama, pentru prima oară, de goliciunea ei.

Sto Odin putu vedea roșeața de pe chip întinzându-se pe gît și pe piept. Spuse, foarte încet:

— Nu știi? Aici nu se pune o astfel de întrebare.

— Aveți reguli? întrebă el. Voi, oamenii, aveți reguli pînă și aici, în Bezirk?

Chipul ei se luminează cînd își dădu seama că el nu pusese indecenta întrebare ca o încălcare a obiceiurilor. Grăbită, ea îi explică:

— Aici nu este nici o regulă. Sînt numai înțelegeri. Cineva mi-a spus-o, atunci cînd am părăsit lumea obișnuită și am trecut hotarul Gebietului. Cred că ție nu ți-au spus-o fiindcă erai Lord, sau fiindcă au ascuns-o de ciudații tăi roboți...

— N-am întîlnit pe nimeni venind încoace.

— Înseamnă că se ascundeau de tine, my Lord.

Sto Odin își privi legionarii, pentru a vedea dacă ei confirmă afirmația ei, dar nici Flavius, nici Livius nu spuseră nimic.

Se întoarse spre fată.

— N-am vrut să fac cercetări. Îmi poți spune ce fel de persoană ești? Nu am nevoie de amănunte.

— Cînd am fost în viață, am fost o născută-o-dată, spuse ea. Nu am trăit destul pentru a fi reînnoită. Roboții și un subcomisar al Instrumentalității s-au uitat la mine pentru a-și da seama dacă pot fi educată pentru Instrumentalitate. „Chiar mai mult decît necesar, au spus ei, dar fără plc de personalitate“. M-am gîndit mult la ce-au spus ei: „Nici pic de personalitate“. Știam că nu mă pot sinucide, dar nici nu voiam să trăiesc, așa că mă prefăceam a fi fericită de cite ori credeam că un monitor m-ar putea examina, și apoi, am găsit drumul spre Gebiet. Nu era moarte, nu era nici viață, dar era o salvare din amuzamentul fără sfîrșit. Nu am venit aici, jos — și arată înspre Gebietul de deasupra lor — cu mult înainte de a-l întîlni

pe el. Ne-am îndrăgostit imediat unul de altul și el mi-a spus că Gebietul nu însemna o ameliorare față de suprafață. Mi-a spus că mai coborise aici, în Bezirk, căutînd o moarte-veselă.

— O ce? întrebă Sto Odin nevenindu-i să creadă.

— O moarte-veselă. Acestea au fost cuvintele și ideea lui. L-am urmat și ne-am iubit. L-am așteptat cînd a urcat la suprafață să ia congoheliul. Am crezut că dragostea lui pentru mine îi va scoate din cap moarta-veselă.

— Mi-ai spus tot adevărul? întrebă Sto Odin. Sau asta este doar varianta ta?

Ea bilbîi niște proteste, dar el nu mai repetă întrebarea.

Lordul Sto Odin nu spuse nimic, doar o privi abătut.

Ea tresări, își mușcă buzele și apoi spuse foarte clar, în ciuda muzicii și a luminilor:

— Încetează! Mă rănești!

Lordul Sto Odin o privi și spuse nevinovat:

— Nu-ți fac nimic, și continuă să o privească. Aveai la ce să te uiți. Era o fată de culoarea mierii. Chiar și printre acele lumini și umbre, putea vedea că nu avea haine deloc. Nu avea nici un singur fir de păr pe trup — nu avea păr pe cap, nici sprîncene, probabil, nici gene, deși de la distanța aceea, nu putea fi sigur. Își trasase sprîncene aurii sus, pe frunte, ceea ce îi dădeau un aer de veșnică mirare batjocoritoare. Își fardase buzele cu auriu, astfel încît, atunci cînd vorbea, cuvintele se revărsau dintr-un izvor auriu. Își fardase și pleoapele cu auriu, dar dedesubtul ochilor trasase o dungă cu negru antracit. Efectul general era deosebit de toate experiențele dinainte ale omenirii: era durere lubrică ridicată la puterea o mic, veselie rece, veșnic neîmplinită, feminitate în serviciul unor scopuri îndepărtate, umanitate încîntată de planete strălune.

El stătea și o privea. Dacă mai avea ceva uman, acest fapt ar fi obligat-o, mai devreme sau mai târziu, să preia inițiativa. Și așa se și întâmplă.

Ea vorbea din nou:

— Cine ești tu? Trăiești prea repede, prea aprig. De ce nu intri să dansezi, ca toți ceilalți? Ea arăta dincolo de ușa deschisă unde formele zdrențăroase, inconștiente, ale tuturor acelor oameni zăceau risipite peste tot pe podea.

— Tu numești asta a dansa? spuse Lordul Sto Odin. Eu nu. Este un singur om care dansează acolo. Ceilalți zac pe podea. Dă-mi voie să-ți pun aceeași întrebare. Tu de ce nu dansezi?

— Eu îl vreau pe el, nu dansul. Eu sînt Santuna și el m-a înălțuit odată în dragostea umană, simplă, muritoare. Dar cu fiecare zi, el devine mai mult Fiul-Soarelui și dansează cu acești oameni care zac pe podea...

— Asta numești tu dans? se răsti Lordul Sto Odin. Dădu din cap și adăugă furios: Eu nu văd nici un dans.

— Nu-l vezi? Chiar nu-l vezi? țipă ea.

El negă din cap, încăpăținat și furios.

Ea se întoarse astfel încît să vadă încăperea din spatele ei și geamătul puternic, clar, penetrant aproape, sparse ritmul de cinci-bătăi al congoheliului. Țipă:

— Fiu-al-Soarelui! Fiu-al-Soarelui! ascultă-mă!

Nu era nici o pauză în rapida alergare a picioarelor ce băteau repede și mărunț în interiorul cifrei opt, nici o încetinire a degetelor care băteau peste licărirea nefocalizată a metalului purtat în brațe de dansator.

— Iubitule, dragule, bărbatul meu! strigă ea din nou, cu vocea mai ascuțită și mai poruncitoare decît înainte.

Se produse o pauză în ritmul muzicii și dansului. Dansatorul se legănă înspre ei, cu o perceptibilă încetinire a ritmului. Luminile camerei, marea ușă și holul din afară deveniră mai clare. Sto Odin putu vedea fata mai bine; într-adevăr nu avea nici un fir de păr pe trup. Îl putu vedea și pe dansator; tânărul era înalt, slab dincolo de obișnuita suferință umană, și metalul pe care îl purta, strălucea ca apa atunci când reflectă mii de lumini. Dansatorul vorbi repede și apăsător:

— M-ai strigat. M-ai mai strigat de mii de ori. Intră, dacă vrei. Dar nu mă mai striga.

În timp ce vorbea, muzica se stinse complet. Grămezile de pe podea începură să se miște, să geamă, să se trezească.

Santuna bilbii în grabă:

— De data asta nu te-am strigat eu. Ci acești oameni. Unul dintre ei este foarte puternic. El nu poate vedea dansul.

Fiul-Soarelui se întoarse spre Lordul Sto Odin.

— Atunci intră și dansează, dacă vrei. Ești deja aici. Poți dansa la fel de bine. Mașinile astea ale tale — arată spre roboții legionari — oricum nu ar putea dansa. Dezactivează-i. Dansatorul se întoarse să plece.

— Nu voi dansa, dar aș vrea să văd dansul, spuse Sto Odin cu aparentă blîndețe. Nu-i plăcea deloc acest tânăr — nici fosforescența pielii sale, nici periculosul metal legănat în brațele lui, nici nepăsarea sinucigașă a mersului său mîndru. Oricum era prea multă lumină aici, departe, sub Pămînt, și prea puțină logică în ceea ce se petrecea.

— Omule, ești un iscoditor. Și asta este foarte necinstit din partea unui bătrîn ca tine. Sau vrei numai să fii un om?

Lordul Sto Odin simți cum îl cuprînde furia.

— Cine ești tu, omule, care îndrăznești să-i spui omului *om* pe un astfel de ton? Tu însuși nu mai ești om?

— Cine știe? Cui îi pasă? Am înregistrat muzica Universului. Prin cîntec, am adus toată fericirea posibilă în această încăpere. Sînt generos. O împart cu acești prieteni ai mei. Fiul-Soarelui arată spre grămezile de zdrențe de pe podea, care începuseră să se agite în nimicenia lor, fără muzică. Cu cît vedea mai bine în încăpere, Sto Odin își dădea seama că grămezile de pe podea erau tineri, cel mai adesea bărbați, deși erau și cîteva fete printre ei. Palizi și slabi, toți păreau bolnavi.

Sto Odin replică:

— Nu-mi place ceca ce văd. Am poftă să pun mîna pe tine și să-ți iau metalul acela.

Dansatorul lovi cu putere mingea de lîngă piciorul său drept, ca pentru a o face să sară într-un salt ne-bun.

Lordul Sto Odin păși în cameră în urma Fiului-Soarelui.

Fiul-Soarelui făcu o întoarcere completă pentru a fi din nou față în față cu Sto Odin. Îl împinse pe Lord pe ușă afară, ferm și fără ca acesta să poată opune rezistență; îl împinse trei pași înapoi.

— Flavius, ia metalul! Livius, pune mîna pe om! suieră Sto Odin.

Niciunul din roboți nu făcu nici o mișcare.

Sto Odin, cu simțurile și vigoarea ridicate prin severa rotire a butonului de la ceafă, păși înainte, pentru a pune el însuși mîna pe congoheliu. Făcu un pas, numai unul, și îngheță în ușă, imobil.

Nu se mai simțise așa, de cînd doctorii îl așezaseră ultima oară într-o mașină chirurgicală, atunci cînd descoperiseră că o parte a craniului său dezvoltase un

cancer osos în urma unor radiații de demult, din spațiu și în urma efectelor ulterioare ale bătrîneții. Îi pusese o proteză jumătate-de-cranIU și, pe timpul operației, fusese imobilizat în curele și drogat. De data asta nu erau curele și nici droguri, dar forțele pe care le invocase Fiul-Soarelui erau la fel de puternice.

Dansatorul dansa într-o enormă cifră-8, printre trupurile îmbrăcate ce zăceau pe podea. Cîntase cîntecul pe care robotul Flavius îl repetase cu mult înainte, la suprafața Pămîntului — cîntecul despre Omul ce plînge.

Dar Fiul-Soarelui nu plîngea.

Chipul ascetic, slab, era deformat într-o grimasă grosolană, de batjocură. Cînd cînta despre durere, ceea ce exprima nu era durere, ci batjocură, rînjit, dispreț pentru josnica durere umană. Congoheliul pil-piia și aurora boreală aproape că îl orbi pe Sto Odin. Mai erau două tobe în mijlocul camerei, una cu note acute și alta, cu note și mai acute.

Congoheliul răsuna: *bum-bum-dum-dum-rum!*

Toba mare, obișnuită, răpăi cînd Fiul-Soarelui trece pe lîngă ea și-și întinse degetele spre ea: *ritiplîn, ritiplin, rataplan, ritiplin!*

Ciudata tobă mică scotea numai două note și aproape că le croncănea: *kid-nork, kid-nork, kid-nork!*

Cum Fiul-Soarelui se îndepărta dansînd, Lordul Sto Odin crezu că aude vocea fetei Santuna, strigîndu-l pe Fiul-Soarelui, dar nu-și putu întoarce capul să vadă dacă într-adevăr ea vorbea.

Fiul-Soarelui stătea în fața lui Sto Odin, cu picioarele încă mișcîndu-i-se înainte și înapoi în ritmul dansului, cu degetele mari și palmele, scoțînd, din congoheliul strălucitor, disonanțe hipnotice, chinuitoare.

— Bătrîne, ai încercat să mă tragi pe sfoară. N-ai reușit.

Lordul Sto Odin încercă să vorbească, dar mușchii gurii și ai gîtului nu reacționau. Se întrebă ce forță era asta, care putea opri orice efort, lăsîndu-i totuși inima să bată liberă, plămîinii să respire, creierul (atît cel natural, cît și proteza) să gîndească.

Băiatul continua să danseze. Dansă cîțiva pași înapoi, se întoarse și dansa iarăși, spre Sto Odin.

— Porți penele imunității. Sînt liber să te ucid. Dacă aș face-o, Lady Mmona și Lord Nuru-or și ceilalți prieteni ai tăi n-ăr ști niciodată ce s-a întîmplat cu tine.

Dacă Lordul Sto Odin și-ar fi putut mișca pleoapele cît de cît, ar fi deschis ochii mirați la descoperirea faptului că, adînc sub pămînt, un dansator superstițios cunoștea afacerile secrete ale Instrumentalității.

— Nu-ți vine să-ți crezi ochilor, deși vezi foarte bine, spuse Fiul-Soarelui, mai sobru. Crezi că un nebun a găsit un mod de a face minuni cu o bucată de congheliu, adusă adînc, sub Pămînt. Bătrîn nebun! Un nebun obișnuit nu ar fi putut aduce acest metal aici, jos, fără să-i explodeze fragmentul și să sară în aer odată cu el. Nici un om nu ar fi putut face ceea ce am făcut eu. Gîndește-te: dacă jucătorul care și-a luat numele de Fiul-Soarelui nu este om, atunci ce este? Ce aduce puterea și muzica soarelui atît de adînc sub pămînt? Cine face ca nefericiții lumii să viseze, într-un somn nebun, fericit, în timp ce viețile li se risipesc și se pierd într-o mie de categorii ale timpului, într-o mie de feluri de lumi? Cine face asta, dacă nu chiar eu? Nu este nevoie să întreb. Îți pot spune foarte bine ceea ce gîndești. Îți voi dansa gîndurile. Sînt un om foarte de treabă, chiar dacă ție nu îți sînt pe plac.

Picioarele dansatorului se mișcau pe loc în timp ce vorbea.

De-odată se roti, săltind și sărind peste nefericitele forme umane de pe podea.

Trecu pe lângă toba mare și o atinse: *ritiplin, rataplan!*

Mina stingă atinse ușor toba mică: *kdd-nork, kdd-nork!*

Ambele miini apucară bucata de congoheliu de parcă încheieturile lui puternice voiau să o sfărâme.

Întreaga încăpere izbucni în muzică, străluci într-un fulger, pe măsură ce simțurile umane se întrepătrundeau. Lord Sto Odin simți aerul trecînd peste pielea lui, ca o unsoare rece, umedă, Fiul-Soarelui, dansatorul, deveni transparent și, prin el, Lordul Sto Odin putu să străvadă un peisaj nepămîntesc, și care nu avea să fie niciodată pămîntesc.

— Fluminiscent, luminiscent, incandescent, fluorescent, cînta dansatorul. Acestea sînt lumile planetelor Douglas-Ouyang, șapte planete strîns grupate, călătorind toate împreună, în jurul unui singur soare. Lumi cu magnetism intens și perpetue căderi de praf, unde suprafața e schimbată de magnetismul veșnic-schimbător, datorită orbitelor eratice ale planetelor. Lumi stranii, unde stelele dansează dansuri mai sălbatice decît orice dans conceput vreodată de om. Planete care au o conștiință comună, dar, probabil, că nu au și inteligență — planete care au lansat mereu chemări în spațiu căutînd tovărășia, pînă cînd EU, eu jucătorul, am coborît în această grotă și le-am găsit. Acolo unde le-ai lăsat tu, Lord Sto Odin, atunci cînd ai spus unui robot:

— „Nu-mi place cum arată aceste planete“, ai spus tu, Sto Odin, vorbind unui robot, cu mult timp în urmă. „Oamenii s-ar putea îmbolnăvi, sau ar putea înnebuni, numai uîtîndu-se la ele“, ai spus tu, Sto Odin, cu mult timp în urmă. „Ascunde informația despre exis-

tența lor într-un computer dezafectat“, ai decretat tu, Sto Odin, înainte ca eu să fi fost născut. Dar computerul era cel de colo, cel aflat în colțul din spatele tău, cel spre care tu nu te poți întoarce ca să-l vezi. Am coborît în această încăpere, căutînd o moarte-veselă, ceva într-adevăr neobișnuit, care să-i zguduie pe neghiobi cînd ar fi auzit că am murit. Am dansat aici, în întuneric, aproape tot așa cum dansez și acum, și am luat cam douăsprezece feluri de droguri ca să pot fi sălbatic și liber și foarte, foarte receptiv. Computerul acela mi-a vorbit, Sto Odin. Computerul tău, nu al meu. Mi-a vorbit, și știi ce mi-a spus? Trebuie să afli și tu, Sto Odin, căci ești pe moarte. Ți-al ridicat prea mult gradul de vitalitate ca să poți lupta împotriva mea. Te-am făcut să rămii împietrit. Aș fi putut-o face dacă aș fi fost un simplu om? Privește! Devin din nou opac.

Cu un scrișnet de coarde și sunete, ca un curcubeu, Fiul-Soarelui învîrte din nou congheliul pînă cînd încăperea, atît înăuntru cît și în afară înflori de lumina miilor de culori și aerul de sub pămînt se îmbibă de muzica ce părea psihotică, fiindcă nici o minte ome-nească nu o inventase vreodată. Lordul Sto Odin, prizonier al propriului său trup, împreună cu cel doi legionari — roboți, înghețați la o jumătate de pas în spatele lui, se întreba dacă într-adevăr murea degeaba, și încerca să ghicească dacă înainte de a muri va fi asurzit și orbit de acest dansator. Congheliul se răsuci și îi străluci în față.

Fiul-Soarelui dansa îndărăt, peste trupurile de pe podea, dansa într-o ciudată fugă cadențată, de parcă s-ar fi aruncat într-o sălbatică cursă, în timp ce muzica și proprii-i pași îl purtau din nou spre centrul încăperii. Silueta sărea într-o poziție ciudată, cu chipul privind atît de mult în jos, înșt Fiul-Soarelui și-ar fi putut studia proprii pași pe podea, cu congo-

heliul deasupra capului și pe ceafă, cu picioarele ridi-
cîndu-se într-o săritură dificilă, cu genunchii înălțați.

Lordul Sto Odin crezu că o aude pe fată strigînd
din nou, dar nu putu distinge cuvintele.

Tobeile vorbiră din nou: *ritiplin, rataplan!* și apoi,
kid-nork, kid-nork, kid-nork!

Dansatorul vorbea numai cînd tărăboiul se oprea.
Vorbea, și vocea îi era stridentă, ciudată, ca o înregistra-
re proastă, ascultată pe un aparat hîrbuit.

— Ceva vorbește cu tine. Poți vorbi.

Lordul Sto Odin își dădu seama că își poate mișca
gîtul și buzele. Încetîșor, pe ascuns, ca un bătrîn soldat,
încercă să-și miște picioarele și degetele: acestea con-
tinuau să rămînă înțepenite. Își 'putea folosi numai
vocea. Vorbi, răspicat:

— Cine ești tu, *ceva*?

Fiul-Soarelui se uită dintr-o parte la Sto Odin.
Stătea drept și calm, dansînd un dans sălbatic și agitat
care nu-l mișca și restul trupului. Aparent, era nevoie
de dans pentru a păstra legătura între inexplicabila
apropiere a planetelor Douglas-Ouyang, bucata de con-
goheliu, dansatorul mai mult decît uman și trupurile
fericit torturate de pe podea. Chipul, chiar și chipul îl
era calm și aproape trist.

— Mi s-a spus să-ți arăt cine sint, spuse Fiul-Soa-
relui.

Dansă în jurul tobelor: *rataplan, rataplan! kid-nork,*
kid-nork, kid-nork!

Ridică congoheliul, și-l strînse pînă cînd din
el țîșni un geamăt puternic. Sto Odin era sigur că un
sunet atît de sălbatic și disperat ca acela, ar fi
putut răzbi cu siguranță pînă la suprafața, aflată la
mulți kilometri deasupra lor. Dar o judecată mai pru-
dentă îl asigură că era un gînd fantezist, influențat de
situația specială în care se găsea, și că orice sunet

destul de puternic pentru a străbate tot acel drum pînă la suprafață, ar fi, de asemenea, destul de puternic pentru a face să cadă rocile spulberate și fărîmîțate ale tavanului.

Congoheliul trecu prin culorile spectrului, pînă ajunse la un roșu închis, umed, aproplat de negru.

În acea clipă de liniște Lord Sto Odin își dădu seama că întreaga poveste îi fusese vîrită în cap fără intermediul cuvintelor. Adevărata poveste a acelei camere îi pătrunsese pur și simplu în memorie. Cu o clipă în urmă nu știuse nimic despre ea, în clipa următoare era ca și cum ar fi știut-o de o viață.

Se simți eliberat.

Împleticindu-se, se dădu înapoi trei sau patru pași.

Spre imensa lui ușurare, roboții se întoarseră, eliberați și ei, și-l urmară. Se lăsă apucat de subțiori.

Fața i se acoperi deodată de sărutări.

Obrazul lui de plastic simți, slab, stins, atingerea reală și vie a buzelor omenești, de femeie. Era ciudata față frumoasă, cheală, goală, cu buze aurii — care așteptase și strigase din ușă.

În ciuda oboselii și a neașteptatului șoc produs de informațiile introduse în creierul său, Lordul Sto Odin știu ce avea de spus.

— Fetițo, ai strigat în locul meu.

— Da, my Lord.

— Ai avut puterea să privești congoheliul fără să i te supui?

Ea dădu afirmativ din cap, dar nu spuse nimic.

— Voința ți-a fost destul de puternică pentru a nu intra în încăperea aceea?

— Nu voința mi-a fost puternică. Pur și simplu îl iubesc pe bărbatul meu din încăperea aceea.

— Aștepți de multe luni?

— Nu aștept tot timpul. Atunci cînd trebuie să mănînc, să beau, să dorm, sau pentru alte nevoi personale, urc sus, în coridor. Am chiar și oglinzi, piepteni, pensete și dresuri, acolo, ca să mă fac frumoasă, așa ca să-l fac pe Fiul-Soarelui să mă dorească.

Lordul Sto Odin privi peste umăr. Muzica era înceată, ca un bocet, inspirînd sentimente, dar altele decît durere. Dansatorul dansa un dans lung, încet, plin de șerpuiți și întinderi, după felul în care își trecea congoheliul dintr-o mîină în cealaltă.

— Mă auzi, dansatorul? strigă Lordul Sto Odin, puterea Instrumentalității alergîndu-i din nou prin vine.

Dansatorul nu vorbea, nici nu păru să-și schimbe direcția. Dar toba mică spuse aproape pe neașteptate: *kid-nork, kid nork!*

— El și făptura din spatele lui — o vor lăsa pe fată să plece, dacă din momentul plecării îl va uita cu adevărat pe el și locul acesta. Nu-i așa? îl întrebă Sto Odin pe dansator.

Ritiplin, rataplan, spuse toba mare, care nu mai sunase de cînd Sto Odin fusese eliberat.

— Dar eu nu vreau să plec, spuse fata.

— Știu că nu vrei să pleci. Dar vei pleca pentru a-mi face mie plăcere. Te poți întoarce imediat după ce-mi voi fi terminat treaba. Ea nu spuse nimic, așa că el continuă.

— Unul dintre roboții mei, Livius, cel copiat după un general psiholog va fugi împreună cu tine. Dar îi voi ordona să uite acest loc și tot ce are legătură cu el. *Summa nulla est*. M-ai auzit, Livius? Vei fugi împreună cu această fată și vei uita. Și tu vei fugi și vei uita, Santuna, draga mea, dar peste două zile pămîntene îți vei aminti destul pentru a te întoarce aici — în caz că vei simți nevoia să o faci. Dacă nu, te vei

duce la Lady Mmona și vei afla ce ai de făcut pentru restul zilelor ce le mai ai de trăit.

— Ai promis, my Lord, că peste două zile și două nopți, mă voi putea întoarce, dacă voi simți nevoia să o fac.

— Acum fugi, copila mea, fugi! Fugi spre suprafață. Livius, du-o pe sus, dacă este nevoie. Dar fugi! Fugi! Fugi! De asta depinde mai mult decât viața ei.

Santuna îl privi grav. Goliciunea ei era inocentă. Pleoapele aurii coborîră peste dunga neagră de sub ochi și ea își șterse lacrimi jilave.

— Sărută-mă, spuse ea, și voi fugi.

Se aplecă și o sărută.

Ea se întoarce, îl mai privi pentru o ultimă oară pe dansatorul-iubit și apoi porni în fugă, cu picioarele ei lungi, spre coridor. Livius o urmă, elastic și neobosit. În douăzeci de minute trebuiau să ajungă la limitele cele mai de sus ale Gebietului.

— Știi ce fac? îl întrebă Sto Odin pe dansator.

De data asta, dansatorul și forța din spatele lui nu catadicsîră să răspundă.

Sto Odin spuse:

— Apă. Este apă într-un ulclor, în litieră. Du-mă acolo, Flavius!

Robotul legionar îl duse pe Sto Odin, bătrînul firav pînă la litieră.

VIII

Apoi, Lordul recurse la tertipul care a schimbat istoria omenirii pentru multe secole de atunci încolo și, aplicîndu-l, făcu să sară în aer o cavernă enormă din măruntaiele pămîntului.

Folosi unul dintre cele mai secrete șiretlicuri ale Instrumentalității.

Tripla-gîndire.

Chiar și atunci când li se creau toate condițiile posibile pentru a încerca să realizeze tripla-gîndire, nu-mai foarte puțini dintre inițiați reușeau să o facă. Din fericire pentru omenire, Lordul Sto Odin fusese unul dintre acela.

Puse în acțiune trei sisteme de gîndire. La nivelul superior se purtă rațional, în timp ce explora încăperea străveche; la un nivel imediat inferior al creierului său, plănuia o surpriză primejdioasă pentru dansatorul cu congoheliul. Dar la cel de al treilea, cel mai de jos nivel, hotărî ce trebuia să execute pe parcursul unei singure clipiri și se bizui pe sistemul său nervos autonom pentru a duce la bun sfîrșit restul.

Iată care au fost ordinele pe care le-a dat:

Flavius să fie pus pe alertă-în-oaz-de-primejdie și pregătit să atace.

Să ajungă la computer, căruia să i se spună să înregistreze întregul episod, tot ceea ce aflase Sto Odin și să i se arate cum să la contramăsuri, în timp ce Sto Odin nu ar mai fi acordat evenimentului nici un gînd conștient. Tiparul de acțiune — cadrul general de represalii — era limpede, în mintea lui Sto Odin, pînă la miimi de secundă, după care îi scăpă din vedere.

Muzica ajunsese un muget.

O lumină albă îl acoperea pe Sto Odin.

— Ai vrut să-mi faci rău! strigă Fiul-Soarelui din spatele ușii gotice.

— Am vrut să-ți fac rău, recunosc Sto Odin, dar a fost un gînd trecător. N-am făcut nimic. Mă supraveghezi doar.

— Te supraveghez, spuse dansatorul furios. *Kid-nork, kid-nork*, spuse toba mică. Nu ieși din raza mea vizuală! Cînd ești pregătit să intri pe ușa mea, stri-

gă-mă, sau numai gîndește-te la asta. Voi veni în în-
împinarea ta și te voi ajuta să intri.

— **Prea bine, spuse Lord Sto Odin.**

Flavius îl mai susținea încă. Sto Odin se concentra asupra melodiei pe care o crea Fiul-Soarelui, un **oînteo** nou, sălbatic, nemaiauzit vreodată în istoria omenirii. Se întrebă dacă l-ar putea surprinde pe dansator aruncîndu-i îndărăt propriul cîntec. În același moment, degetele lui pregăteau un al treilea set de **aacțiuni** pe care mintea lui Sto Odin nu mai trebuia să le ascundă. Mîna lui deschise o membrană în pieptul robotului, chiar în dreptul lamelor de control ale creierului. Mîna, singură, schimbă cîteva legături, programînd robotul ea timp de un sfert de oră să ucidă orice formă de viață aflată în apropierea lui în afară de transmițătorul comenzii. Flavius nu știa ce i se făcuse. Sto Odin nici măcar nu băgase de seamă ce făcuse mîna lui.

— **Du-mă la vechiul computer, spuse Sto Odin robotului Flavius. Vreau să-mi dau seama cît de adevărată poate fi povestea pe care abia am aflat-o. Sto Odin continuă să se gîndească la muzica ce l-ar putea speria pe cel ce folosea congoheliul.**

Stătea în fața computerului.

Mîna lui, răspunzînd comenzii ce-i fusese dată de triplul-gînd porni computerul și apăsă butonul **Inregistrează această scenă**. Vechile dispozitive ale computerului aproape că gemură pînă să ajungă în stare de alertă și funcționare.

— **Lasă-mă să văd harta, spuse Sto Odin computerului.**

Departe, în spatele lui, dansatorul schimbase pasul cu un tropot rapid ce sugera suspiciunea.

Harta apăru pe computer.

— Minunat! spuse Sto Odin.

Întregul labirint deveni distinct. Chiar deasupra lor era unul din vechii stâlpi neizolați, antiseismic, un stâlp drept, gol, tubular, gros de 200 de metri, înalt de mai mulți kilometri. În vîrf era o trapă care nu lăsa să pătrundă noroiul și apa ce formau fundul oceanului. La bază, de vreme ce nu era nici o altă presiune decît cea a aerului, fusese acoperit cu un material plastic ce imita roca, astfel încît, nici un om sau robot care ar fi trecut pe acolo să nu încerce să se suie în el.

— Urmărește-mă, strigă Sto Odin dansatorului.

— Te urmăresc, spuse Fiul-Soarelui și se simțea un fel de miriit de perplexitate în răspunsul său cîntat.

Sto Odin zgîlții computerul, degetele mîinii drepte îi alergară pe elapele lui codificînd o cerere foarte precisă. Mina stîngă, condiționată de al-treilea-gînd, codifică lista de urgențe, prin două instrucțiuni simple, clar formulate.

Rîsul Fiului-Soarelui răsună în spatele lui.

— Ceri să-ți fie trimisă jos o bucată de congoheliu! Oprește-te! Oprește-te înainte de a semna cererea cu numele tău și cu autoritatea ta de Lord al Instrumentalității. Cererea ta nesemnată nu va face nici un rău. Computerul Central, de grad superior, va crede pur și simplu că vreun nebun din Bezirk face cereri fără sens. Vocea urcă la o notă de urgență. De ce mașina semnalizează „recepționat și executat“?

Lordul Sto Odin minți politicos.

— Nu știu. Poate că-mi vor trimite o bucată de congoheliu asemănător cu cea pe care o ai tu.

— Minți! țipă dansatorul. Vino aici, la ușă!

Flavius îl conduse pe Sto Odin spre arcada gotică, ridicolă și frumoasă în același timp.

Dansatorul sărea de pe un picior pe altul. Congoheliul strălucea într-o culoare roșie, mată, de alarmă. Muzica plîngea de parcă toată durerea și suspiciunea omenirii fuseseră încorporate într-o nouă fugă de neuitat, ca o armonie delirantă, atonală, la cel de *Al Treilea Concert Brandenburgic* de Johann Sebastian Bach.

— Am venit, vorbi Lord Sto Odin cu ușurință.

— Ești pe moarte, strigă dansatorul.

— Am fost pe moarte înainte ca tu să mă fi observat pentru prima oară. Mi-am ridicat gradul vitalității la maximum după ce am intrat în Bezirk.

— Atunci, intră, spuse Fiul-Soarelui, și nu vei mai muri niciodată...

Sto Odin apucă marginea ușii și își dădu drumul jos, pe podeaua de piatră. Vorbi numai după ce se așeză confortabil.

— Sînt pe moarte, e adevărat. Dar aș prefera să nu intru. O să te privesc cum dansezi în timp ce eu mor...

— Ce faci? Ce-ai făcut? strigă Fiul-Soarelui. Se opri din dans și porni spre ușă.

— Cercetează-mă, dacă vrei, spuse Lord Sto Odin.

— Te cercetez, spuse dansatorul, dar nu descopăr nimic, decît dorința ta de a avea o bucată de congoheliu pentru tine, și să-mi oprești dansul.

La acest punct, Flavius se înfurie. Fugi la litieră, se aplecă peste ea și apoi se întoarse spre ușă. În fiecare mină avea cîte un rulment enorm de oțel-masiv.

— Ce face robotul ăsta? strigă dansatorul. Îți vād gîndurile, dar nu-i spui nimic! El folosește mingile astea de oțel pentru a sparge barierele.

Tocmai deschisese gura în momentul atacului.

Mai rapid decât ar putea urmări ochiul mișcarea, brațul lui Flavius — cu o forță de șaiszeci de tone — zburli prin aer aruncînd direct spre Fiul-Soarelui primul proiectil. Fiul-Soarelui, sau forța aceea din el, sări într-o parte cu viteza unei insecte. Proiectilul se împlîntă dur, trecînd prin două trupuri zdrențăroase aflate pe podea. Unul din trupuri spuse „uhuf“! în timp ce murea, dar celălalt nu scoase nici un sunet: capul îi fusese zdrobit de la primul impact. Înainte ca dansatorul să poată vorbi, Flavius aruncă al doilea proiectil.

De data asta nimeri în ușă. Forța care îl imobilizase pe Sto Odin și pe roboții săi, era din nou în acțiune.

Proiectilul șuieră pînă ajunse în dreptul ușii, unde se opri în aer, apoi șuieră din nou cînd îl aruncă înapoi spre Flavius.

Proiectilul nu nimeri capul lui Flavius, dar îl zdrobi rău pieptul. Acolo era adevăratul său creier. Fu o licărire de lumină în timp ce robotul se sfîrșea, dar chiar pe moarte, Flavius apucă pentru ultima oară proiectilul și îl aruncă spre Fiul-Soarelui. Robotul își împlinise misiunea și greul proiectil, azvîrlit cu furie, îl lovi pe Sto Odin în umărul drept. Lordul Sto Odin resimți durerea, dar ea încetă în momentul în care scoase homunculul. Apoi, se uită la umăr. Era aproape în întregime sfărîmat. Sîngele trupului său organic și fluidul hidraulic din proteze, se amestecau într-un șuvoi gros ce curgea încet, revărsîndu-se pe trup.

Dansatorul aproape că-și uită dansul.

Sto Odin se întrebă cit de departe ajunsese fata.

Presiunea aerului se schimbă.

— Ce se întâmplă cu aerul? De ce te-ai gândit la fată? Ce se întâmplă?

— Citește în mine, spuse Lordul Sto Odin.

— Voi dansa ca să-mi recapăt puterile, răspunse Fiul-Soarelui.

Pentru câteva scurte minute, păru că dansatorul cu congoheliu va provoca o avalanșă.

Lordul Sto Odin, pe moarte, închise ochii și descoperi că este odihnitor să mori. Lumea din jur, cu strălucirea și zgomotul ei rămânea interesantă, dar devenise neimportantă.

Congoheliul, cu o mie de curcubeie schimbătoare și dansatorul aproape că atinseseră transparența, când Fiul-Soarelui se întoarse spre Sto Odin să-i citească creierul.

— Nu văd nimic, spuse Fiul-Soarelui înspăimîntat. Gradul vitalității este prea înalt și vei muri curînd. De unde vine aerul ăsta? Mi se pare că aud un murmur îndepărtat. Dar nu tu îl produci. Robotul tău a innebunit. Tu nu faci decît să mă privești satisfăcut și să mori. E foarte ciudat. Vrei să mori în legea ta, cînd ai putea trăi înimaginabile vieți aici, cu noi.

— Așa este, spuse Lordul Sto Odin. Mor în legea mea. Dar dansează pentru mine, te rog, dansează pentru mine cu bucata de congoheliu, în timp ce eu îți voi spune povestea ta, așa cum mi-ai spus-o și tu, la rîndul tău. Va fi o plăcere să închei povestea înainte de a muri.

Dansatorul îl privi șovăitor, începu să danseze, apoi se întoarse spre Lordul Sto Odin.

Ești sigur că vrei să mori chiar acum? Cu puterea a ceea ce tu numești planetele Douglas-Ouyang și pe care eu o primesc chiar aici, prin intermediul

congoheliului, te-ai putea simți destul de bine cît timp eu aş dansa şi ai putea, totuşi, să mori, oricînd ai dori. Vitalitatea ta este totuşi mult prea slabă faţă de puterea pe care o comand eu. Te-aş putea ajuta chiar să treci pragul uşii mele...

— Nu, spuse Lordul Sto Odin. Dansează numai, cît timp ce eu mor. În legea mea.

IX

Astfel lumea se schimbă. Milioane de tone de apă se năpusteau asupra lor.

În cîteva minute, Gebietul şi Bezirkul urmau să fie înecate, în timp ce aerul şuiera, ieşind afară.

Sto Odin observă cu mulţumire că în partea de sus a camerei dansatorului era un puţ de aerisire. Nu-şi permisesese să introducă în triplul-gînd ceea ce urma să se întîmple atunci cînd materia şi antimateria congoheliului aveau să fie scufundate în apa sărată ce grăbea spre ei. Ceva în genul a patruzei de megatone, presupuse el, cu senzaţia de oboseală a unui om care a gîndit o problemă cu mult, mult timp în urmă, şi şi-o aminteşte dintr-o dată abia după ce conjunctura respectivă a trecut de mult.

Fiul-Soarelui mima religia dinaintea vîrstei spaţiului. Cînta imnuri, ridica ochii, mîinile şi bucata de congoheliu înspre soare, mima vorbăria dervişilor, clopotele Templului Omului pe Două Bucăţi de Lemn şi clopotele celui alt templu al sfîntului care a scăpat timpului numai conştientizîndu-l şi apoi ieşind din el. Buddha era oare numele lui? Şi continua cu gravele blasfemii care au făcut omenirea să sufere după prăbuşirea Vechii Lumi.

Muzica păstra mereu ritmul.

Și luminile, de asemenea.

Procesiuni întregi de umbre fantomatice îl urmau pe Fiul-Soarelui, în timp ce el arăta cum bătrîna omenire a descoperit zeli și soarele și apoi alți zeli. Exprimă prin pantomimă cel mai vechi mister al omului — cum că omul pretinde a-i fi frică de moarte, cînd, de fapt, nici viața nu o înțelege.

Și în timp ce dansa, Lordul Sto Odin îi repeta întreaga lui poveste.

— Ai părăsit suprafața Pămîntului, Fiul-al-Soarelui, căci oamenii de acolo erau nătărăi, stupizi, fericți și plicticoși, în mizerabila lor fericire. Ai fugit fiindcă nu puteai suporta să fii o găină în coțet, hrănit antiseptic, găzduit în siguranță și înghețat atunci cînd ai fi murit. Te-ai alăturat celorlalți nenorociți, oameni deosebiți, fără astîmpăr, care și-au căutat libertatea în Gebiet. Ai aflat despre drogurile, despre băuturile și despre țigările lor. Le-ai cunoscut femeile, petrecerile și jocurile. Dar asta nu te-a mulțumit. Ai devenit un nobil-sinucigaș, un erou căutînd o moarte-veselă care ți-ar fi marcat personalitatea. Ai coborît în Bezîrk, cel mai ulțat și mai dezgustător loc din toate. Nu ai găsit nimic. Doar vechile mașini și coridoarele goale. Ici și colo, cîteva mumii sau oase. Doar luminile tăcute și murmurul slab al aerului prin coridoare.

— Acum aud apa, spuse dansatorul, continuînd să danseze, apa care inundă. Tu nu o auzi, Lord muribund?

— Chiar dacă aş auzi-o nu mi-ar păsa. Să continuăm povestea. Ai ajuns în camera asta. Ușa ei ciudată o făcea să pară potrivită pentru moartea-veselă pe care sărmanii tăi alungați o căutau. Numai că nu era mare lucru să mori fără ca restul oamenilor să știe că ai făcut-o intenționat și cum anume ai

făcut-o. Oricum era mult de urcat pînă în Gebiet, unde îți erau prietenii, așa că ai adormit lîngă computerul ăsta. Noaptea, în timp ce dormeai și visai, computerul ți-a cîntat:

Vreau un cîine pentr-o vreme
Pentr-o slujbă de o vreme
Într-un loc doar de o vreme
Pe Pămînt!

Cînd te-ai trezit, ai fost surprins să-ți dai seama că ai visat un nou gen de muzică. Muzică cu adevărat sălbatică, ce-i făcea pe oameni să se înfioare de deliciosul sentiment funest pe care îl inspira. Și, prin muzică, ai avut și o ocupație. Să furi o bucată de congoheliu. Înainte de a porni încoace, în adînc, fuseseși un om inteligent, Fiu-al-Soarelui. Planetele Douglas-Ouyang te-au captat și te-au făcut de mil de ori mai inteligent. Tu și prietenii tăi, așa mi-ai spus — sau ceea ce prezența de-dincolo-de-tine mi-a spus, acum o jumătate de oră —, tu și prietenii tăi ați furat suportul unui aparat de emisie în subspațiu, l-ați reglat pe lungimea de undă a planetelor Douglas-Ouyang și v-ați îmbătat la vederea lor. Cascade luminescente de irizații. Și tot felul de imagini. Și ați pus mîna pe congoheliu. Congoheliul este făcut din materie și antimaterie, laminate separat printr-o grilă magnetică dublă. Cu ajutorul lui, făptura planetelor Douglas-Ouyang te-a făcut independent de procesele organice. N-ai mai avut nevoie de mîncare, de odihnă, nici chiar de aer sau de băutură. Planetele Douglas-Ouyang sînt foarte vechi. Te-au folosit ca pe o verigă de legătură. N-am idee ce intenții aveau cu privire la Pămînt și la omenii-

re. Dacă se va afla tot ceea ce s-a petrecut aici, generațiile viitoare te vor numi vânzătorul de pericole, **căci ai folosit dorința firească a omului pentru aventura, pentru a prinde în capcană mereu alți oameni, prin hipnoză și prin muzică.**

— Aud apa, îl întrerupse Fiul-Soarelui. *Chiar aud apa.*

— Nu-i nimic, spuse Lord Sto Odin, povestea este mult mai importantă. Oricum, ce poți face tu, sau ce mai pot face eu? Eu mor într-o baltă de sânge și duhoare. Tu nu poți părăsi încăperea asta cu congoheliul în mină. Lasă-mă să continui. Sau poate entitatea Douglas-Ouyang, sau orice a fost...

— Este, spuse Fiul-Soarelui.

— ... orice este, năzuia fierbinte către o prietenie senzuală. Dansează mai departe, omule, dansează!

Fiul-Soarelui dansă și tobele vorbiră împreună **cu el, rataplan, rataplan! kid-nork, nork!** în timp ce congoheliul făcea ca muzica să țipe prin roca dură.

Celălalt sunet persista.

Fiul-Soarelui se opri și se ultă.

— Este apa! Ea este!

— Cine știe? spuse Lordul Sto Odin.

— Privește, urlă Fiul-Soarelui, ridicând bucata de congoheliu. Privește!

Lordul Sto Odin nu avea nevoie să se uite. Știa mult prea bine că primele câteva tone de apă, încărcată de mîl și grele veneau spumegînd în jos, prin coridor și pătrundeau acum în încăperi.

— Dar eu ce fac? țipă vocea Fiului-Soarelui.

Sto Odin simți că, acum, nu Fiul-Soarelui era cel ce vorbea ci vreo transmisiune vorbită dinspre entitatea planetelor Douglas-Ouyang. O entitate care încercase să lege prietenie cu omul, dar găsise omul nepotrivit și prietenia nepotrivită.

Fiul-Soarelui se controlă. Picioarele improșcau apa în timp ce dansa. Culoarele străluceau în apa care creștea.

Ritiplin, tiplin! spuse toba mare. *Kid-nork, kid-nork* spuse toba mică. *Bum, bum, bum, dum, rum,* spuse congoheliul.

Lordul Sto Odin simți că ochii i se încetșează, dar mai putea vedea, totuși, imaginea clară a sălbaticului dansator.

— E bine să mori așa, medită el, în timp ce se stinge.

X

Departe, sus, pe suprafața Planetei, Santuna simți continentul deplasându-se sub picioarele ei și văzu, la est, orizontul înnegriindu-se, ca un vulcan ce arunca fum negru din accanul calm, albastru și luminat de soare.

— Una ca asta nu trebuie să se mai întâmple! spuse ea gândindu-se la Fiul-Soarelui, la congoheliu și la moartea Lordului Sto Odin.

— Trebuie întreprins ceva, adăugă ea, pentru sine. Și întreprinse.

În secolele ce urmară, aduse boala, riscul și misterul înapoi, pentru a mări fericirea omului.

A fost unul din principalii arhitecți ai Redescoperirii Omului și cel mai adesea a fost cunoscută sub numele de Alice More.

Nuvela în adâncurile bătrînului Pămînt este doar un fragment din marea frescă „norstriliană” — un mozaic ce atinge perfecțiunea, pentru fiecare povestire în parte, dar un mozaic cu spărturi pentru că, din păcate, lumea Instrumentalității nu a putut fi cu totul încheată...

Falsa verișoară cu ochi verzi

Ovidiu Genaru

Născut în anul 1934, absolvent al Institutului de Educație Fizică și Sport (!), de profesie... muzeograf, poet (11 volume publicate!), prozator (alte patru...) și dramaturg (trei piese jucate), bărbănelul Ovidiu Genaru cochetează și cu ficțiunea științifică. Și nu o face deloc rău, admirați-l numai a-ceastă verișoară (falsă), cu ochii atât de verzi...

Ajunsesem cu figurile la capătul tablei, dar ce zic, nu numai cu figurile ci și cu formulele, și abia dacă rezolvasem jumătate din problemă. Din fericire știam cum trebuie să conduc demonstrația dar mă fisticisem și împărțisem prost tablă, o suprafață blestemată pe care o uram fiindcă, Dumnezeuule! a-fară venise primăvara. În răstimpuri priveam pe fereastră, cuprins de o stare nelămurită: țigările îmi dădeau ghes din căptușeala hainei și o falsă verișoară cu ochi verzi mă aștepta în seara aceleiași zile, vizavi de croitoria Malhasovici, colț cu restaurantul, chiar la ieșirea din gangul artiștilor.

— Moaie creta în cerneală, Popescule, auzii ca prin vis îndemnul profesorului, și trage linia pe pere-te, Popescule, matematicile sînt o știință fără li-mite...

Îndemnul lui mă năuci.

— De ce ești fudul, Popescule!

Clasa începu să ridă, să-și dea coate. Simții cum îmi pierd cumpătul, sfîșiat în două părți egale: una aparținînd Iuliei, cea mai fragedă verișoară din oraș; cealaltă, miloasă și încăpățînată, era acaparată de stupidul obiect numit matematici.

Despre profesorul nostru de geometrie circulau prin tîrg tot felul de istorii stranii, unele chiar deocheate: că ar fi cel mai zelos dintre ultimii boemi, că mansarda în care locuiește e plină de mașinării demodate cu roți dințate, de pendule cîntătoare și cărți rare și că ar fi în căutarea unor noi soluții pentru problemele deja soluționate de greci și romani cu două mii de ani în urmă... că ar fi un personaj bizar și misogin... Sigur, însă, era că profesorul nostru purta țacălie ca Kogălniceanu și, pe nas, o pereche de ochelari cu sîrmă și că putea fi văzut pe la orele cinci dimineața împreună cu hamalii și căruțașii bînd o secărică în bufetul din spatele pieței unde foiau și vidanjorii.

Mulai creta în cerneală și cînd să trag linia pe perete, creta se rupse lăsînd o diră albastră pe albul proaspăt văruiț, un teren nesigur care-mi răsturnă toate calculele mentale; sărmane, sărăcuțele mele calcule geometrice.

Tabla se afla chiar lingă ușă astfel că spațiul alb care mi-ar fi putut fi de folos măsura mai mult de un metru. Îmi luai inima în dinți, ridicai creta de jos și continuai, în vreme ce rumoarea clasei începea să se stingă treptat în favoarea uimirii; noile figuri albastre care se înfiripau destul de timid din slabele mele cunoștințe matematice începură să-mi arunce o provocare și dintr-o dată profesorul adăugă noi date problemei, date la care ne mărturisii că nu se gîndise nicicînd. Aceasta îl însufleți bruso și jur pe falsa mea verișoară cu ochii verzi că, fără

să pricep ceea ce făceam, continuai fără greș demonstrația. Umplui spațiul liber disponibil dintre tablă și ușă și cum problema se umfla ca aluatul sub propriile mele mâini tremurătoare, fără s-o simt ea pe o povară, îmi cerui permisiunea s-o continui, simțind cum scot din mine ceea ce nu știusem niciodată, sub ochii înmărmuriți ai clasei care mă urmărea mută de o admirație pe care n-o meritam.

Privii recunoscător spre profesor când îi auzii glasul ușor pițigăiat:

— E bine, ba chiar e foarte bine, ești mare, Popescule, dă-i înainte tot așa!

— Nu mai e loc, gata, spusei, eu glas sugrumat de emoție.

— Deschide ușa, Popescule, și treci pe coridor, nu fi puturos, treci pe hol, îmi porunci implacabil, și-l văzui cum se apropie cu băgare de seamă, să nu mă tulbure. Atunci citii pe fața lui fascinația. Înțelegeam obscur cât de mult și-ar fi dorit el însuși această aventură, dar părea extrem de mulțumit că măcar o provocase.

În acest timp colegii îmi pregăteau creta albastră, muiată în cerneală, și cu o siguranță de care acum nu mă mai speriam prelungii linia principală pe coridor și continuai hipnotizat demonstrația ce izvora tot mai impetuos; numerele se nașteau curgător, fără sfârșit, în toate direcțiile posibile, fără să fie necesar să le înțeleg sensul, dar purtând în însăși ființa lor girul boemului profesor cât și harnica mea revelație, care în loc să se stingă exploda acum și mai spectaculos, fără să am răgazul să-mi trag măcar sufletul. Gîsfiam ca după o îmbrățișare cu Vivi, amorul meu cu ochi umezi.

Înlănțuirea era atît de palpitantă încît o pricepui dintr-o dată ca pe o fatalitate, nu mă mai pu-

team opri, iar clasa, pe măsură ce creta se isprăvea îmi aducea alta, magnetizată de orgia de formule, de acea sărbătoare de semne din care năvăleau semnificații și sensuri neliniștitoare (dar nu o neliniște sufocantă, ci mai degrabă o stare fecundă, de eliberare), și fără ca nimeni să observe, în pasiunea dezlănțuită a demonstrației (la care simțeam părtaşă întreaga clasă), ajunserăm împreună pe scări și, treptat, le coborîrăm umplînd peretele oblic cu formule și noi figuri și unghiuri notate cu literele întregului alfabet, între briul protector de ulei și linia de sus a tavanului, unde fui ridicat pe o scară cu doi craci în formă de A și susținută chiar de profesor, care-și mînjise hainele, costumul lui ponosit și unlo și niciodată călcat, însă bine ros la coate și mînecl.

O singură dată avui un moment de cumpănă simțînd un vid lăuntric, un lapsus de-o clipă; profesorul nostru scăpase jos ochelarii dar un elev silitor îi prinsese din zbor înainte de a se sfărîma de ciment. Apoi totul intră în normal, adică în anormal.

Ajunși la parterul clădirii continuai și mai aprins, și mai încrîncenat, pe fațada proaspăt văruiată a liceului.

— Eu plătesc, mă îndemnă profesorul boem.

Cred că nici nu l-am auzit fiindcă eram foarte harnic.

— Eu răspund și plătesc toate pagubele, tu continuă, Popescule, dă-i înainte, mîine aduc un zugrav, bravo, Popescule!

Curînd linia principală se lungi, depăși curtea și ieșii în stradă unde, pe asfalt, îmi continuai lucrarea sub privirile stupefiate ale trecătorilor, cu formule grele și pline de sens, perpendiculare, radicali, epure, sinusuri și cosinusuri, alfa și omega și rădăcini cubice, epsilon și fracții supraetajate, un-

ghiuri în care integram așa cum îmi venea mai bine case și grădini, vietăți și arbori inundați de miresme, demonstrația jucîndu-se liber, făcînd din noi toți o simplă unealtă spre propria ei înflorire. Uita-răm de toate, eu chiar de falsa mea verișoară cu ochii verzi, progresarăm mult sub veghea profeso-rului și curînd ajunserăm în cîmp, unde era un spa-țiu mai propice și, din fericire, imaculat. Cu toți ne aplecarăm și mai asiduu asupra problemei și ori-ce mic sfîrșit al unei ramûri de ecuație necunoscută însemna începutul alteia fiindcă profesorul...

Cînd veni seara (ah, pe nesimțite!), din pricina întunericului, nu mai puturăm trage linia principală pe pămînt și printr-un efort considerabil îi înălța-răm capătul spre spațiul nemărginit.

Profesorul fără nici o parte

M. Gardner

Matematicianul Martin Gardner s-a năcut în anul 1914. A colaborat, de foarte tânăr, la diverse publicații matematice, fascinat mai ales de frumusețea jocurilor logice — ceea ce îi va marca întreaga viață. M. Gardner va fi unul dintre cei mai cunoscuți publiciști ai revistei *Scientific American* și autor al citorva cărți de popularizare a științei — *Ordine și surpriză*, *Amuzamente matematice*, *Alte amuzamente matematice* — care i-au adus o notorietate mondială.

A scris și câteva povestiri științifico-fantastice — *Efectul de piramidă* și *Profesorul fără nici o parte* — sunt cele mai cunoscute —, adevărate șoaave — am putea să le spunem — matematice, neașteptate mostre de umor și ingeniozitate.

Dată fiind formația și preocupările sale de căpetenie, este lesne de înțeles caracterul absolut irezistibil pe care matematica — geometria, topologia în special — le exercită asupra scriitorului de S.F. Martin Gardner. Și, în stări circumstanțe, suprafața Möbius (pe care profanii o iau drept scamatorie, vag-cunoscătorii o suspectează că ar fi oarecum fantastică, iar matematicienii înșiși — sau cel puțin unii dintre ei — o socotesc patologică) n-avea cum să-l scape dintre volutele ei.

După cum se va vedea în povestirea ce urmează...

Dolores — o superbă brunetă, steaua spectacolului de la barul de noapte „Fesul roșu“ din Chicago — apărui în centrul estradei și, unduindu-și șoldurile în ritmul unei melodii egiptene, făcu cîțiva pași lenți din „dansul Cleopatrei“. Sala era cufundată în întuneric, doar raza de opal a reflectorului făcea să scînteieze țeșătura costumului oriental purtat de Dolores.

Era tocmai momentul cînd trebuia să-și ridice voalul ce-i acoperea capul și umerii. Cu un gest ușor, îl desprinsese dar, chiar în clipa aceea, tăcerea ce cuprinsese sala fu spartă de un zgomot puternic, ca un pocnet de pistol, care venea de undeva, de sus. Din plafon se prăbuși, cu capul în jos, trupul complet despuiat și voluminos al unui bărbat. În cădere, el se agăță de voalul ce zbura diafan și, cu o bubultură surdă, îl strivi de podea.

Se înstăpîni un haos de nedescris.

Patronul, Jake Bowers, dădu ordin să se aprindă luminile și încercă să-i rețină pe spectatori la locurile lor. În timpul acesta, șeful de sală, care stătuse lîngă orchestră privind dansul, înșfăcă o față de masă de sub nasul unor consumatori, o aruncă peste corpul răsucit, apoi îl întoarse cu fața în sus.

Omul respira anevoie. Își pierduse, pare-se, cunoștința, din pricina șocului. Era trecut de cincizeci de ani, avea barbă și mustăți roșcovane tunse corect, craniul lipsit de orice podoabă capilară și arăta, la trup ca un luptător profesionist.

Trei chelneri abia-abia ridicară trupul greoi, ducîndu-l în biroul șefului de sală, în vreme ce, în sală, bărbații și femeile — uimiți și agitați —, priveau cînd la unul cînd la altul, cînd spre plafon, discutînd aprins cum și de unde ar fi putut să se prăvălească acel om. Se putea cel mult presupune că, în timp ce sala era învăluită în beznă, el a fost aruncat pe estradă, dar de cine anume, nimeni nu văzuse. Cîneva anunță poliția.

Între timp, în camera șefului de sală bărbosul își recăpătase cunoștința. Declară că numele lui este Stanislav Slapenarski, că e profesor de matematică la Universitatea din Varșovia și că a fost invitat să țină câteva cursuri la Universitatea din Chicago.

Înainte de a continua ciudata poveste trebuie să spun că, personal, n-am fost martorul faptelor amintite, ci vi le relatez așa cum mi le-au descris patronul și chelnerii. Am luat însă nemijlocit parte la acel șir de întâmplări bogate în sensuri ce s-au încheiat cu insolita apariție a profesorului pe estrada barului.

Startul acestor întâmplări avusese loc cu câteva ore mai înainte. Membrii societății *Möbius* se întruniseră cu prilejul simpozionului anual într-unul dintre confortabilele separeuri de la etajul întâi al barului „Fesul roșu”. Societatea *Möbius* este, de fapt, un miez și foarte puțin cunoscut grup de matematicieni din Chicago, ce se ocupă de topologie — unul dintre cele mai noi și mai cludate domenii ale matematicii moderne, care studiază legile transformării figurilor geometrice. Ca să puteți înțelege mai bine oele întâmplate în seara aceea, trebuie să vă expun, foarte succint, specificul obiectului topologiei.

Este greu să definești esența acestei ramuri a matematicii fără a recurge la termeni de specialitate. Putem spune că topologia studiază, de pildă, proprietățile figurilor care nu se modifică oricât de mult ar fi deformat.

Imaginați-vă un covrig de cauciuc, pe care îl poți răsuci și întinde oricât de mult și în orice direcție. Oricât ar fi de deformată (sau „transformată”, cum preferă să se exprime matematicienii) suprafața acestui covrig, unele particularități ale formei lui rămân neschimbate. Astfel, întotdeauna covrigul își păstrează gaura. În topologie, un corp de forma unui covrig se

numește „tor”. Și paiul cu care se bea oranjada poate fi considerat ca un tor alungit după axa centrală, astfel că, de pe pozițiile topologiei, covrigul și paiul sînt figuri identice.

Relațiile cantitative nu interesează în topologie. Pentru ea sînt importante doar însușiri fundamentale ale suprafețelor ce rămîn neschimbate chiar la cele mai profunde deformații ale exteriorului corpurilor, oricare ar fi ele, numai să nu intervină ruperi și lipituri. Dacă un corp este tăiat în bucăți, care apoi sînt lipite în alt mod, se obține un cu totul alt corp, ce își pierde toate proprietățile topologice inițiale. Așadar, topologia studiază proprietățile matematice principale, fundamentale, ale corpurilor reale.

Drept exemplu, să analizăm una dintre problemele topologiei. Închipuți-vă un tor (un covrig) reprezentînd un tub dintr-un cauciuc subțire. Închipuți-vă, de asemenea, că la suprafața torului se găsește un mic orificiu. Oare poate fi întors pe dos acest tor, așa cum, de pildă, se poate întoarce un balon? Nu e prea simplu să rezolvi pe dinafară această problemă.

Deși numeroși matematicieni din secolul al XVIII-lea au abordat diferite aspecte ale topologiei, una dintre primele lucrări sistematice în acest domeniu aparține lui August Ferdinand Möbius, un geometru german care — în prima jumătate a secolului al XIX-lea — a fost profesor la Universitatea din Leipzig. Pînă la Möbius, se presupunea că orice suprafață, de exemplu o foaie de hîrtie, trebuie să aibă două părți, două fețe. El însă a făcut o descoperire uluitoare — a demonstrat că, dacă iei o fișie de hîrtie, o desfășori de-a lungul axei longitudinale și, răsucind-o cu o jumătate de rotație, îi lipești capetele, obții o suprafață cu o singură parte — o suprafață care are doar o singură față.

Dacă vreți, puteți să faceți și dumneavoastră o asemenea fișie (topologii o numesc „banda sau panglica lui Möbius“) și, studiind-o atent, vă veți convinge că, într-adevăr, nu are decît o singură parte, doar o unică față curbă închisă.

La început nici nu-ți vine să crezi că o asemenea foaie poate exista, dar ea există într-o formă reală și palpabilă, nu e deloc greu s-o confecționezi și posedă indiscutabila calitate de a fi uni-laterală, însușire care nu dispăre oricît ai întinde-o sau ai răsuci-o.

Să ne întoarcem la povestea noastră. Eu mă mîndresc cu faptul că, fiind conferențiar la catedra de matematică a Universității în Chicago și susținîndu-mi dizertația pe o temă din domeniul topologiei, nu mi-a fost greu să devin membru al societății *Möbius*. Aceasta nu avea prea mulți membri — erau cu totul 26 de persoane — în majoritatea lor topologi din Chicago, plus cîțiva reprezentanți ai universităților din orașele apropiate.

Ne întruneam o dată pe lună și adunările noastre aveau, de obicei, un caracter academic, dar o dată pe an, la 17 noiembrie (ziua de naștere a lui Möbius) organizam un simpozion la care invitam, în calitate de oaspete de onoare și conferențiar, pe unul dintre cel mai prestigioși topologi.

Simpozionul include și unele aspecte mai puțin sobre — de obicei era vorba de o distracție mai deosebită. Dar în anul acela am avut cam puține fonduri, așa că am hotărît să marcăm sărbătoarea noastră la barul „Fesul roșu“, unde o masă nu costă prea scump, iar după conferință ne puteam amuza privind programul de varieteu. Am avut șansa de a putea invita, în calitate de oaspete de onoare și conferențiar, pe cunoscutul profesor Slapenarski, o autoritate recunoscută pe

plan mondial în domeniul topologiei și unul dintre cei mai mari matematicieni ai acestui secol.

Doctorul Slapenarski se afla în oraș de câteva săptămîni și ciclul de lecții pe care îl ținea la Universitatea din Chicago avea ca temă aspectele topologice ale teoriei einsteiniene a spațiului. Întîlnindu-mă adesea cu el la Universitate, ne-am împrietenit, așa că mi s-a încredințat mie misiunea de a-l invita la masă.

Ne-am îndreptat spre „Fesul roșu” cu taxiul și pe drum l-am întrebat despre ce avea de gînd să vorbească. El a zîmbit enigmatic și mi-a răspuns, cu un puternic accent polonez, că a mai rămas puțin de așteptat. Tema conferinței lui — *Suprafața fără nici o parte* — a trezit un asemenea interes printre membrii societății noastre, încît doctorul Robert Simpson de la Universitatea din Wisconsin, acceptînd invitația, ne-a răspuns în scris că aceasta va fi prima întrunire științifică la care participă în ultimul an*.

Doctorul Simpson este un eminent topolog din Vestul Mijlociu, autor al unor importante lucrări de topologie și fizică nucleară în care a contestat cu hotărîre o serie de teze ale lui Slapenarski.

Profesorul polonez și cu mine am sosit cu o mică întîrziere. După scurta prezentare protocolară, i-am atras atenția lui Slapenarski că tradiția noastră prevedea să introducem, printre tacîmurile și accesoriile de care ne foloseam la banchet, obiecte cu aluzii la topologie. Astfel, spre exemplu, drept suporturi înelare pentru șervete aveam panglici Möbius din argint. La cafea se serveau covrigei, iar ceștile, special confecționate pentru noi, aveau forma unor recipiente Klein.

* Ulterior, dr. Simpson mi-a mărturisit că a venit la banchet nu ca să-l asculte pe Slapenarski, ci ca s-o vadă pe Dolores (N.A.).

După masă se servea o anumită marcă de bere în sticle pe a căror etichetă se găsea o ciudată emblemă comercială reprezentînd trei cercuri împletite într-un anumit fel, precum și saleuri în formă de nod „triplu”. Slapenarski fu încîntat de aceste detalii și chiar a făcut cîteva propuneri cu privire la posibilitatea de a utiliza la masă și alte figuri interesante pentru un topolog, dar ele sînt prea complicate ca să ne oprim aici asupra lor.

După un scurt cuvînt introductiv rostit de mine, Slapenarski se ridică, răspunse cu un zîmbet la aplauzele de salut și tuși ca să-și dreagă glasul. În încăpere se așternu deîndată liniștea. Cititorul cunoaște deja înfățișarea profesorului, aspectul lui masiv, barba-i roșcovană și chelia-i lucitoare. Pe chipul lui se putea citi că acum ne va dezvălui ceva extrem de important.

Nu sînt în stare să reproduc pe deplin strălucitoarea lui expunere, accesibilă doar specialiștilor. Lucrurile pot fi însă rezumate în felul următor:

«În urmă cu zece ani — arăta el — am fost atras de o idee expusă de Möbius într-una din lucrările lui mai puțin cunoscute și anume că, din punct de vedere teoretic, este posibil ca o suprafață să poată pierde nu numai una din părți, ci pe amîndouă. Cu alte cuvinte, teoretic este posibilă existența unor suprafețe „nule”.

Firește, spune profesorul, e greu să-ți reprezîți o asemenea suprafață, dar este la fel de greu să-ți imaginezi existența rădăcinii pătrate din minus unu sau hipercubul într-un spațiu cvadridimensional. Este unanim acceptat că unei concepții nu i se mai poate contesta valoarea pentru matematica și fizica modernă numai pentru că e inaccesibilă imaginației.

Să ne amintim, adăugă el, că pînă și o suprafață cu o singură parte este de neconceput pentru cel ce n-a văzut și n-a ținut în mînă o panglică Möbius. Fără să mai spun că mulți oameni, deși dotați cu fantezie ma-

tematică, nu sînt în stare să creadă în existența ei chiar și atunci cînd o au în mînă».

Privindu-l pe doctorul Simpson, am remarcat un zîmbet sceptic schițat în colțul buzelor sale.

«De mulți ani — continuă vorbitorul — se ocupa asiduu de căutarea unor suprafețe care să nu aibă nici o latură și, iată, urmărind analogiile unor tipuri de suprafețe cunoscute, a reușit să studieze multe dintre însușirile lor. În sfîrșit, aici făcu o pauză pentru a spori efectul spuselor sale și trecîndu-și privirile aprinse peste fețele încordate ale celor ce-l ascultau, rosti:

„Am reușit să creez o suprafață care nu are nici o parte“..»

Cuvintele lui îi zguduiră pe cei aflați în jurul mesei ca un șoc electric. Se cutremurară cu toții și, schimbîndu-și pozițiile, se priviră între ei uimiți. L-am văzut pe Simpson tresărind brusc. Cînd conferențiarul trecu în colțul camerei unde se afla tabla, Simpson se aplecă spre vecinul său și îi șopti:

— Aiureală curată. Tipul ăsta ori s-a scrîntit definitiv, ori vrea să ne ducă de nas.

Cred că și alții au tras concluzia că toate astea erau pură mistificare, întrucît am remarcat cum au început să zîmbească, în timp ce profesorul, trăgînd rapid cu creta tot felul de linii, acoperea tabla cu niște scheme complicate.

După ce explică pe scurt schemele sale (care se dovediră mai presus de înțelegerea mea), oaspetele declară că, în încheierea comunicării sale, va construi unul din cele mai simple modele ale suprafeței fără laturi. La auzul acestor cuvinte toți începură să schimbe priviri, fără să-și ascundă zîmbetele. Simpson nu zîmbea; el suridea satisfăcut. Slapenarski scoase din buzunarul hainei o foaie de hîrtie bleu-pal, o for-

fecută și un tub cu lipici. Decupă din foaia aceea o siluetă, care, după cum mi se păru, semăna grovaz cu un omuleț de hîrtie. Avea cinci excrescențe care puteau fi luate drept un cap și patru membre. Puse pe ele puțin lipici și începu să plieze cu atenție silueta. Fișile de hîrtie se suprapuneau în modul cel mai bizar, pînă ce rămăseseră libere doar două extremități. Doctorul Slapenarski puse o picătură de lipici pe una dintre ele.

— Domnilor, spuse el, arătîndu-ne complicata construcție albăstruie și întorcînd-o astfel încît s-o putem vedea cu toții, asistați la prima demonstrație publică a suprafetei Slapenarski.

Spunînd acestea, lipi între ele cele două extremități rămase libere. Se auzi un pocnet puternic de parcă ar fi explodat un bec electric și construcția de hîrtie din mîinile lui dispăru!

Pentru o clipă înmărmuriră cu toții, apoi izbucniră în ris și începură să aplaude.

Firește, toată lumea era convinsă că a asistat la scamatorie executată cu o deosebită măiestrie. Eu, ca și ceilalți, presupuneam că e vorba de un ingenios truc chimic, care face să dispară hîrtia. Probabil a preluat-o astfel, încît la frecare sau în urma altei acțiuni exploda instantaneu, fără să lase urme.

Mi-am dat seama însă imediat că risetele noastre l-au fisticit pe profesor, obrazul lui dovedind stacojiu. Surise încurcat și se așeză. Încet-încet, aplauzele se stinseră.

Pe toți ne cuprinsese veselia. Ne-am îngrămădit în jurul profesorului și care mai de care îl felicitam pentru uimitoarea sa descoperire. Apoi, patronul ne aminti că jos ni se pregătise o masă și cei ce doreau puteau trece în sală ca să mai ia un pahar și să vadă spectacolul.

Curînd, încăperea se goli, rămînînd acolo doar Slapenarski, Simpson și cu mine. Cei doi mari topologi stăteau unul lîngă altul în fața tablei. Simpson, cu un zîmbet ce-i lumină tot chipul, arătă spre una din scheme:

— Eroarea strecurată în demonstrațiile dumneavoastră, doctore, este disimulată cu atîta măiestrie — spuse el — încît nu cred ca cineva dintre cei prezenți s-o fi observat.

Matematicianul oaspete nu acceptă acest compliment.

— Nu e nici o greșeală, replică el iritat.

— O, calmați-vă, doctore, zise Simpson. Fără îndoială că aici a apărut o eroare — continuînd să zîmbească, atinse cu degetul mic colțul tablei — pur și simplu este imposibil ca liniile astea să se încrucișeze în această intersecție. Încrucișarea trebuie să aibe loc undeva, pe aici — și mîna alunecă spre dreapta.

Obrazul lui Slapenarski deveni din nou stacojiu.

— Vă spun că aici nu există nici o greșeală — repetă el pe un ton ridicat.

Apoi începu să refacă demonstrația, rostind cuvintele tărăgănat, meticulos și cu pauze între ele, subliniind fiecare vorbă printr-o clocănitură cu pumnul în tablă.

Simpson, care asculta posomorît, avu, în sfîrșit, o obiecție și-l întrerupse. Răspunsul veni pe loc. Aproape în aceeași clipă Simpson îi făcu un alt reproș. Urmă un nou răspuns. Eu stăteam lîngă ei și tăceam. Discuția era deasupra înțelegerii mele.

La un moment dat, amîndoi începură să ridice vocea. Am mai amintit că Simpson de mult nu era de acord cu Slapenarski în privința unor axiome ale topologiei. Acum, ele deveniră argumente luate în discuție.

— Vă spun că o astfel de transformare nu poate fi indisolubilă și de aceea asemenea obiecte nu pot fi considerate drept homomorfe*, răcni Simpson.

Pe fruntea matematicianului polonez se umflară venele.

— Atunci, încercați să-mi explicați de ce a dispărut construcția mea — urlă el drept răspuns.

— E o scamatorie ieftină — i-o tăie Simpson — în orice caz, nu pentru că și-a pierdut materialitatea a dispărut hîrtia aia!

— Ah, așa, ei bine! șuieră Slapenarski printre dinți.

Și înainte ca eu să pot interveni, aplică o lovitură cu pumnul lui uriaș în falca doctorului Simpson. Profesorul din Winsconsin scoase un geamăt și se prăbuși pe podea. Slapenarski se întoarse și-mi aruncă o privire feroce.

— Ieși afară, băilete, zbieră el.

Intrucît era mai greu decît mine cu cel puțin 40 de kilograme, am considerat că cel mai bun lucru pe care îl puteam face era să bat în retragere.

Priveam cuprins de groază la cele ce se petreceau în fața ochilor mei. Slapenarski se aruncă în genunchi lîngă corpul întins pe jos și cu mișcări repezi îi legă mîinile și picioarele într-un nod fantastic. Îl împăturea pe topologul din Winsconsin exact ca pe bucata aceea de hîrtie! Deodată se auzi un sunet ca un pocnet de eșapament și între mîinile oaspetelui rămase doar o grămăjoară formată din hainele lui Simpson!

Simpson dobîndise o suprafață nulă!

Slapenarski se ridică gîfîind, strîngînd în mîini o haină de tweed, o vestă, o cămașă și niște lenjerie de

* În topologie, se numesc *homomorfe* figurile ce pot fi transformate una în alta fără a fi dezmembrate. De exemplu, cercul și pătratul sînt homomorfe, întrucît pot fi transformate unul în altul fără a se întrerupe forma lor închisă.

corp, toate întoarse pe dos. Deschise încet brațele și obiectele căzură încet pe podea. Pe obrazul matematicianului alunecau picături uriașe de sudoare. Mormăi ceva în poloneză și-și apăsă templele cu pumnii strinși.

Cu o voce aproape imperceptibilă l-am întrebat:

— Poate să... se poate întoarce?

— Nu știu, nu știu — *gemu Slapenarski* — ... Abia am început să studiez aceste suprafețe, abia, abia am început. Nu-mi pot da seama unde se află. Firește, este într-unul din spațiile multidimensionale, dar cine poate ști în care!

Mă apucă pe neașteptate de reverele hainei și mă zgâlții de era să-mi cadă placa dentară.

— Trebuie să mă duc după el — strigă profesorul — este singurul lucru pe care îl pot face, asta-i tot ce-mi stă în putere.

Se întinse pe jos, și, cu mișcări agere, începu să-și potrivească mîinile și picioarele.

— Ce stai ca un idiot! răzni la mine. Vino încoace și ajută-mă!

Mi-am fixat la loc placa și l-am ajutat să-și pună mîna dreaptă sub piciorul stîng, apoi i-am îndoit într-așa fel capul, încît să-și poată apuca urechea dreaptă. Același lucru a trebuit să-l fac și cu mîna lui stîngă. „Pe deasupra, nu pe dedesubt“ strigă el. Cu mare greutate am reușit să-i încovoi astfel mîna, încît să se apuce de nas.

Din nou răsună o explozie, mai puternică decît atunci cînd a dispărut Simpson și o rafală de vînt rece mă izbi în față. Cînd am deschis ochii, am văzut pe podea încă o grămadă de haine întoarse pe dos.

Pe cînd mă uitam buimac la cele două grămezi, în spatele meu cineva începu să soarbă repede aer. M-am întors și l-am văzut pe Simpson în picioare lîngă perete, gol pușcă, tremurînd, cu chipul alb ca

varul. Apoi picioarele i se tăiară și se prăbuși pe po-dea. Pe mâini și pe glezne, în locurile unde cu puțin timp în urmă acestea fuseseră alipite cu forța, se vedeau niște pete roșii.

M-am repezit la ușă, și am zbughit-o pe scări în jos.

După toate cele întâmplate trebuia neapărat să beau ceva. În sală însă domnea panica — în urmă cu un minut avusese loc apariția lui Slapenarski pe estradă.

În biroul șefului de sală i-am găsit pe ceilalți membri ai societății *Möbius* și pe câțiva salariați de la „Fesul roșu“, angajați cu toții într-o dispută gălăgioasă și incoerentă. Slapenarski ședea într-un fotoliu, înfășurat într-o față de masă și ținând la bărbie o batistă în care erau înfășurate cuburi de gheață.

— Simpson s-a întors — i-am spus — e loșinat, dar cred că n-are nimic grav.

— Slavă domnului, șopti Slapenarski.

Salariații și clienții barului „Fesul roșu“ nu puteau înțelege ce s-a petrecut în acea seară îngrozitoare, iar explicațiile noastre reușeau doar să agraveze situația creată. Sosirea poliției spori panica.

În sfârșit, i-am luat pe amândoi profesorii, i-am pus pe picioare și am plecat, mai exact — am fugit, jurînd că ne vom întoarce a doua zi cu un avocat. Patronul era convins că fusese victima unui complot monstruos și amenința că ne va da în judecată, ca să-l despăgubim pentru lezarea a ceea ce el numea „reputația ireproșabilă“ a barului său. Cu toate acestea, după cum s-a văzut mai târziu, zvonurile despre întâmplările acelei nopți au făcut localului o excelentă reclamă și cazul a fost mușamalizat. Ziariștii au auzit, firește de această poveste, dar n-au luat-o în seamă, considerînd că e vorba de o născocire cu scop de reclamă a lui Funsteel, agentul publicitar al barului „Fesul roșu“.

Sănătatea lui Simpson n-a avut de suferit, dar Slapenarski s-a ales cu maxilarul fracturat. L-am dus la spitalul *Belling*, aflat lângă Universitate și în seara următoarei zile mi-a expus versiunea sa cu privire la cele întâmplate. Simpson, presupunea el, a fost expediat într-un spațiu cu o dimensiune superioară (probabil de ordinul cinci), iar când și-a revenit și și-a descurcat mâinile și picioarele, și-a recăpătat suprafețele exterioare și interioare, ca orice tor tridimensional. Slapenarski, însă, a avut mai puțin noroc. El s-a pomenit pe un fel de pantă. Nu se vedea nimic, de jur împrejur era numai ceață și avea senzația că se rostogolea de pe un deal.

A încercat să-și țină în pumn propriul nas, dar fără succes. Mîna dreaptă i-a alunecat înainte ca el să se rostogolească pînă la capăt. Și-a îndreptat oasele și — revenit la spațiul în trei dimensiuni — a curmat dansul egiptean interpretat de Dolores.

În orice caz, așa mi-a relatat Slapenarski cele întâmplate.

El a zăcut cîteva săptămîni în spital, refuzînd să mai vadă pe cineva pînă în ziua externării. În ziua aceea l-am întîlnit și l-am condus la Gara Centrală. S-a urcat în trenul de New York și de atunci nu l-am mai văzut niciodată.

Peste cîteva luni a decedat la Varșovia, în urma unui infarct. În prezent, doctorul Simpson corespundează cu văduva lui, încercînd să obțină însemnările despre suprafețele fără nici o parte rămase de pe urma acestui savant.

Dacă topologii americani vor fi în stare să descifreze aceste însemnări (bineînțeles, în caz că vor reuși să le obțină), asta o va arăta viitorul. Noi, oricîte experiențe am făcut cu siluetele de hîrtie, n-am obținut nimic, în afara unor suprafețe bilaterale și unlla-

terale. Cu toate că eu însumi l-am ajutat pe Slapenarski să-și potrivească membrele așa cum trebuia, emoția prin care am trecut atunci mi-a șters toate amănuntele din memorie.

Totuși n-am să uit niciodată ceea ce mi-a spus marile topolog în seara când l-am dus la spital:

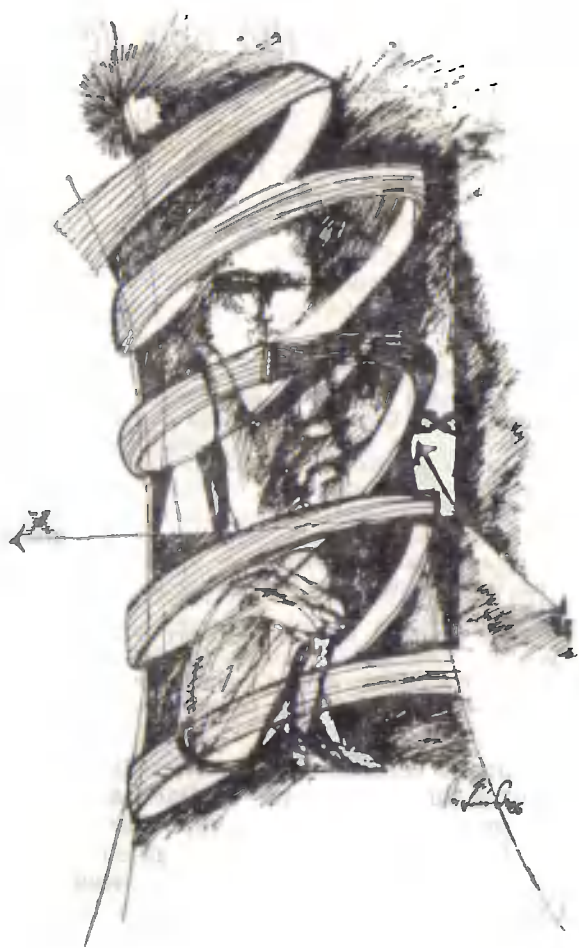
— Ce fericire că Simpson și cu mine am pus mina stângă deasupra celei drepte!

— Și dacă le-ați fi pus altfel, ce s-ar fi întâmplat? l-am întrebat eu.

Slapenarski se înfioră:

— Ne-am fi întors pe dos.

*Profesorul fără nici o parte, ca și nuvela lui R. Heinlein
Și el construiește o casă în dungă, o casă în dungă... face parte
dintr-un grup special de povestiri despre invenții matematice
la care amuzamentul și logica (falsă!) sînt absolut obligatorii
— reprezentanți străluciți al genului fiind: Stanislav Lem,
Arthur Clarke, Isaac Asimov.*

Poveste cu multă apă de ploaie

Dorin Davideanu

Născut în 1957, inginer, ca mai toți colegii săi din noul val de autori de Science Fiction, timișoreanul Dorin Davideanu, produs al cenaclului „H. G. Wells” este un caz oarecum ciudat: cariera sa scriitoricească se întinde de-a lungul a ... citorva minuscule povestiri — excelente, de altfel...

A debutat, cam cu toate cinci odată, în fanzinul *Paradox*, *Almanahul Anticipația*, revista *Luceafărul*, prin antologii, publicându-le și răspublicându-le în mai multe reprize, probabil până la tocirea lor completă.

Cu condiția unei disciplinări a scrisului și — implicit — a unei producții literare mai bogate, D. Davideanu poate ajuta la confirmarea speranțelor pe care cititorii și le pun în „noul val”.

● Un grup de cercetători a anunțat de curînd descoperirea unei substanțe care, combinată cu fosforul și aprinsă, produce condensarea vaporilor de apă din atmosferă. Mai multe întreprinderi agricole și de hidroameliorări s-au arătat interesate de această descoperire. Cu un băț de chibrit, vom avea ploaie „la comandă”! (*Science Digest*, nr. 2475)

● Cîteva mari trusturi au anunțat lansarea pe plată, în viltorul aproplat, a chibriturilor de ploaie destinate publicului larg. (*News*, 17003)

● Doriți o ploaie romantică de mai? O ploaie repede de iulie?? O rupere de nori?!? Folosiți cu încredere setul de chibrituri „Fleoșc“ I, II și III.

● După ploaie, vine soare. Dar ploaia o puteți avea doar folosind chibriturile „Ciuculete 20“!

● C-un chibrit atât de mic,

Cade ploaie pic-pic-pic.

Folosiți chibrituri plic! (*Reclame*)

● Protestăm cu hotărâre împotriva inițiativei iresponsabile de a amesteca chibrituri de ploaie în cutiile de chibrituri tradiționale. (*Asociația Împotriva Lăsării de Fumat*)

● Crezi că azi va ploua?

— Nu, va continua să plouă! (*Banc răsuflat*)

● Când soarele a asfințit

Tu ai aprins un chibrit,

Ploaia limpede-a venit

Iar eu de tine m-am îndrăgostiiiiit! (*Șlagăr la modă*)

● Pfiritul este invinuit de a fi folosit două cutii întregi de chibrituri în vreme ce se afla în curtea reclamantului, provocând daune grave casei și grădinii acestuia. Nu poate fi acceptat motivul invocat de pfit, cum că voise să-i facă o bucurie reclamantului, care de mult își dorea o piscină. (*Piesa nr. 23 din Dosarul 55. A. 899*)

● Chibrituri suave

Ca niște colți veninoși

Ne spală amintirea ploilor

Scurse de mult în canal. (*Din vol. „Où sont les pluies d'antan?“*)

● Azi a fost desființat cel din urmă serviciu meteorologic. (*News, 17242*)

● Lansăm un protest energetic la adresa celor ce urmăresc folosirea chibriturilor de ploaie în scopuri militare. (*A CDLXVII-a Conferință de Pace*)

● Prima Olimpiadă de Ploaie Artistică, încheiată ieri, a avut din păcate un epilog nefericit: Gala demonstrativă a cauzat revărsarea mai multor riuri. Inundațiile au provocat mari pagube materiale. (*News*, 17304)

● În urma pierderii de sub control a uneia din experiențele cu chibrituri de ploaie gigantice, desfășurată la A Treia Bază Militară Deșertică, vaste zone din împrejurimi au fost inundate. Nu se cunoaște încă numărul victimelor. (*Dintr-un ziar desființat a doua zi*)

● În întreaga lume, nivelul apelor crește vertiginos. Pentru a preveni generalizarea calamității, se interzice total folosirea chibriturilor de ploaie de către persoanele particulare. Întreprinderile și instituțiile pot folosi chibrituri de ploaie numai cu autorizație specială. Contravenienții vor fi aspru pedepsiți. (*Comunicat oficial*)

● Părinți! Nu lăsați chibriturile la îndemina copiilor! Jocul lor poate duce la tragice accidente! (*Un sfat mereu actual*)

Mînie și prejudecată

Ov. Bufnilă

Reprezentant al „noului val” (tineri scriitori de anticipație grupați în jurul revistei *Știință și tehnică*), băcăoanul Ovidiu Bufnilă (născut în 1957) este, ca mulți dintre colegii lui de generație din lumea scriitorilor, tot absolvent al unei facultăți politehnice.

A debutat în revista studențească a Galațiului, apoi în *Luceafărul* și *Almanahul Anticipația*. Bun stilist și, în același timp, capabil să condenseze substanța epică pînă la densități absolut uimitoare, Ov. Bufnilă reușește uneori short-short-stories (povestiri foarte scurte) demne de pana unui Frederic Brown, maestrul necontestat al genului.

Răspîndite în antologii, almanahuri, reviste, chiar ziare, schițele sale — remarcabile: *Vrînd nevrînd 10 000 de îngeri...* *Despre o problemă...*, *Tatum*, *Sonaria*, *Pădurea electrică* — aduc ficțiunii științifice românești o pată de culoare specială, întregind, cumva, un mozaic care, în ultimii ani, capătă contururi tot mai distincte.

„Esența în viață e să emiți despre orice judecăți apriorice.”

BORIS VIAN

Enzo îi întinse lui Vocek cutia de chibrituri. Vocek îi mulțumi și-l întrebă dacă peretele se obișnuise cu fumul de țigară. Peretele scoase un oftat și se întoarse pe partea cealaltă.

— Nu s-a obișnuit, zîmbi Vocek.
— Cam așa ceva, spuse Enzo zîbind la rîndu-i.
— Ascultă, papucii tăi iar au șters-o în bucătărie! strigă Vocek privind amuzat în jur.

— Uneori cred că fac acest lucru din timiditate, spuse Enzo.

— E adevărat, prezența mea...

— Ți-am vorbit de clădirile de peste drum și nu m-ai luat în serios. Uite, astăzi vor da un mic concert la cererea mea.

— Tocmai de asta am venit.

— Iar ai un caz pe care nu-l poți rezolva?

— E vorba de clădirea Muzeului de Artă care, de câteva zile...

— Mă chemi să-i vorbesc? Te previn că nu întotdeauna reușesc să comunic cu lucrurile! Nu sînt un profesionist!

— Acum câteva zile a dispărut acolo o delegație de pe Formia. S-a pulverizat pur și simplu!

— Poate că...

— Nu te prip! Mă întreb dacă nu cumva pereții sînt de vină! Trebuie să rezolv cazul, altfel ne vom trezi cu ruperea relațiilor diplomatice, cu un ultimatum și...

— Istoria e plină de astfel de întîmplări! șopti ca pentru sine Enzo.

Coborîră în stradă. De pe partea cealaltă se auzea un murmur de mulțumire. Clădirile tocmai își terminaseră micul lor concert.

— Sînt obosite de zgomotele străzilor și se liniștesc prin muzică, explică Enzo.

Urcară în mașina lui Vocek și se îndreptară către Muzeul de Artă.

— Hm! Astăzi e închis. Sper că nu vrei să sărim gardul!

— Fii liniștit. Ești doar sub aripa legii! zîmbi Vocek.

— Cu tine mi se pare că sînt permanent în afara ei!

— Iată cheile.

Pătrunseră în clădire. Pe sălile pustii pașii lor răsunară nefiresc.

— Spuneai odată că din cauza zgomotului pereții pot avea tendințe agresive. Ei bine, formienii ăștia sînt niște ființe tare gălăgioase...

— Tu te-ai vedea înghițit de un perete? întrebă Enzo pe un ton malițios.

— Eu nu încerc să atribui lucrurilor însușiri ome-nești, se apără Vocek.

— E vorba de cîmpuri magnetice, înțelegi?

— Nu.

— Tehnica cu care e dotat Serviciul tău e nepu-tincioasă în astfel de cazuri.

— Te asigur că facem totul pentru a progresa.

Enzo rîse. Apoi, apropiindu-se de statuia lui Apollo îl întrebă pe Vocek:

— Nu ți se pare că statula asta are o luminescență ciudată? Cînd au dispărut formienii era cineva prin preajmă?

— Ghidul tocmai îi făcea curte garderobierei.

Enzo rîse din nou, cu îngăduință.

— Știi ce cred eu? E vorba de un furt!

— Ascultă, Enzo! Nu mai fii așa de misterios. Une-ori mă întreb de ce îți ascult toate prostiile astea des-pre pereți care nu suferă fumul de țigară și despre pa-puci care se intimidază la apariția unui anume fel de oameni!

— E vorba de un furt, spuse Enzo cu încăpăținare.

Întinse mîna spre statuie. Mîna lui trecu cu ușu-rință prin ea.

— Dar bine, e chiar o imagine! strigă speriat Vocek. Cine o proiectează?

Enzo dădu din umeri.

— Formienii au fost tunelul prin care au dispărut statuile. Apoi s-au resorbit și ei în spațiu. Și aceste imagini, cine știe...

— Nu înțeleg.

— Nici eu.

— Crezi că i-am putea ajunge din urmă?

— Crezi că ai niște băieți care să cunoască hiper-spațiul ca pe buzunarul lor?

Vocek căzu o clipă pe gânduri. Apoi întrebă, ușor tulburat:

— Și cu pereții acestei clădiri ce se întâmplă?

— Chiar vrei să știi?

Vocek îl privi mirat.

— Sint pur și simplu îndrăgostiți de statuile furate și vor să știe cine e vinovat.

— Prostii. Un perete îndrăgostit...

— Omule, universul e atât de straniu încât și un fir de nisip ar putea să gândească!

— Și cine, mă rog, e vinovat!? se răsti Vocek.

— Tu!

Coborîră scările și urcară în automobil.

— Vrei să spui că nu am fost destul de vigilent?

Enzo nu-i răspunse. Automobilul demară.

În urma lor clădirea Muzeului de Artă se înroși încet de minie.

Criticul, antologatorul și exegetul cel mai autoritar al SF-ului american, Damon Knight (născut în anul 1922) a apărut la Convențiile S.F. în primul rând ca scriitor, cucerindu-și publicul cititor și editorii. Apoi, în timp, a convins asupra competenței sale, în domeniul criticii literare, al modului în care știe să discearnă valoarea textelor S.F., să le pună în valoare. A devenit, în consecință, un fel de portdrapel al valului de mijloc al Anticipației americane, alcătuind antologii și risipind prin reviste cronici de carte și eseuri care au ridicat gradul de respect al lumii literare pentru ficțiunea științifică.

Povestirile sale — impecabile stilistic, ingenioase, pline de savoare și mesaj — au văzut lumina tiparului în nenumărate ediții. Citeva dintre ele: *Tara celor buni, O, de la orice, Naștere neobișnuită. Pentru totdeauna* — textul ales pentru antologia noastră — este, credem, un exemplu sugestiv pentru valoarea — ca scriitor — a lui Damon Knight.

În 1887, la Wiesbaden, în Germania, Herr Doktor Heinrich Gottlieb Essenwein descoperi elixirul vieții. Substanța, un distilat din vezici de porc, era ușor de fabricat, iar efectele sale erau permanente. Cine lua o doză din lichidul limpede, de culoare roșietică, pigmentat și aromatizat cu scorțișoară, nu mai îmbătrânea. Pur și simplu. O găină, căreia Herr Doktor îl dă-

duse elixir în ianuarie 1887, mai era încă în viață în 1983 și făcuse aproximativ douăzeci și cinci de mii opt sute de ouă, dintre care vreo șapte mii cu două gălbenușuri.

Un efect secundar regretabil al acestei descoperiri fu acela că fiul lui Essenwein, Gerd, căruia bunul doctor îi dăduse o doză de elixir în 1888, rămăsese în vîrstă de doisprezece ani pentru tot restul vieții. Gerd, un talentat cîntăreț din piculină, avea o fire veselă și toată lumea îl îndrăgea, dar era plin de coșuri și sfios.

De îndată ce Herr Doktor își dădu seama de greșeala pe care o făcuse, recomandă ca elixirul să nu fie luat decît la o vîrstă potrivită, în funcție de talentele și dezideratele fiecăruia. Un atlet, de pildă, putea lua doza la douăzeci și trei de ani, cînd ajungea în deplinătatea puterilor sale fizice; un om de afaceri, eventual în jurul vîrstei de patruzeci și cinci de ani; iar un filosof, la cincizeci.

Încurajat de exemplul lui Essenwein, fizicianul englez John Tyndall descoperi în 1895 penicilina. Trei ani mai tîziu, Louis Pasteur pîrîi lumii un bacteriofag universal care, odată injectat în organism, distrugea orice fel de germen dăunător, cu prețul unei ușoare indispoziții care dura circa optsprezece luni.

Drept rezultat, populația lumii crescîu în mod dramatic între anii 1890 și 1903, natalitatea rămînînd aceeași sau chiar sporind un pic, în timp ce mortalitatea scăzuse la o cifră neglijabilă. Din fericire, în 1897, medicul american Richard Stone izbuti să pună la punct un anticoncepțional pe cale orală, cu efect atît la bărbați cît și la femei, ba chiar, într-o măsură destul de mare, la pisici și la ciîni.

Datorită, în parte, irascibilității insuportabile a copiilor căre fuseseră vaccinați cu bacteriofag, noul anticoncepțional fu adoptat cu entuziasm pe tot cuprinsul

planetei și obiceiul de a face copii își pierdu bunul renume. Din cînd în cînd mai veneau pe lume prunci, în mod accidental sau din neatenție, dar fenomenul deveni atît de rar încît deja în 1953, cînd un copil de un an fu înfățișat ca o curiozitate reginei Victoria, suverana fu cuprinsă de oroare și exclamă: „Ce este asta?”

Drept consecință, o serie de oameni vestiți nu se mai nascură. Printre aceștia, Yogi Berra, George Gershwin, Aldous Huxley și Marilyn Monroe. Dimpotrivă, o serie de oameni vestiți se nascură, de exemplu McDonald Wilson Slipher, întemeietorul Bisericii Automulțumirii, compozitorul de muzică ușoară Sidney Colberg („O să-mi fie bine cînd n-ai să fii cu mine”) și Harriet Longworth Tubman, cea dintîi femeie-Presedinte al Statelor Unite.

Încă de la începutul secolului al douăzecelea armatele din întreaga lume fură bîntuite de răzmerițe și dezertări; cam greu se mai găsea cineva suficient de nebun să riște o viață care ar fi putut dura un veac sau, cu puțin noroc și rezonabilă prudență, chiar mii de ani. Cînd arhiducele Ferdinand al Austro-Ungariei fu asasinat la Sarajevo, împăratul Franz-Josef vru să declare război Serbiei, dar Conrad von Hötendorf îi atrase atenția că asta n-ar face decît să complice viața națiunii. Kaiserul Wilhelm al Germaniei îl consultă pe von Moltke și auzi același lucru. Posomorîți, amîndoi domnitorii consimțiră ca o conferință internațională să rezolve problema — și nu izbucni nici un război.

Astfel, lumea intră într-o eră de pace și bunăstare durabilă. O rețea de căi ferate electrificate acoperea Pămîntul; dirijabilele contelui Zeppelin, care fuseseră inaugurate în 1898, transportau mărfuri și pasageri în cele mai îndepărtate părți ale globului. Thomas Edison, vrăjitorul din Menlo Park, precum și Nikola Tesla, Lee De Forest și alți giganți ai invenției moderne fă-

ceau să se reverse un şuvoi neîntrerupt de minunăţii ştiinţifice într-o propăşirea rasei umane.

Albert Einstein, de la Kaiser Wilhelm Institut din Berlin, publică în 1105 ecuaţia $E=mc^2$, demonstrând posibilitatea producerii energiei nucleare, însă lumea dispunea deja din abundenţă de energie electrică, mulţumită lui Edison şi Tesla, aşa că nimeni nu-i dădu atenţie lui Einstein.

În 1931 astronomul Giovanni Schiaparelli îl convinge pe Guglielmo Marconi să încerce să comunice cu planeta Marte. Marconi construieşte o instalaţie de semnalizare, de fapt o uriaşă bobină de inducţie, în Piemont, lângă Torino, şi în 1933 trimise, în fiecare noapte, impulsuri electrice în spaţiul cosmic; sunetele pe care le producea erau atât de înspăimântătoare încât pe o rază de mai multe mii în jur oile şi vitele îşi pierduseră controlul digestiei. Mesajul lui Marconi, repetat în mod continuu, era foarte simplu: „Doi plus unu fac trei. Doi plus doi fac patru. Doi plus trei fac cinci.“

La capătul a şase luni speranţele celor doi italieni se împliniră când recepţionară un mesaj de răspuns care spunea: „Opt plus şapte fac paispe.“ Mai mulţi critici remarcară că acest lucru nu era chiar exact, dar succesul obţinut captivă totuşi imaginaţia lumii.

Popularul scriitor Jules Verne, în colaborare cu Hermann Oberth, începu imediat proiectarea unui cosmobil cu ajutorul căruia să-i viziteze pe marţieni. Treaba se dovedi anevoioasă şi trecură peste două decenii până ce proiectanţii fură în măsură să treacă la încercarea primului lor vehicul cosmic. Din pricina unor dificultăţi tehnice, deocamdată nu avea să se facă tentativa de a se ajunge pe Marte; vehiculul trebuia să înconjoare Luna şi să facă fotografiile, revenind apoi pe Pământ. Chiar şi aşa, racheta putea duce doar un singur pasager, a cărui greutate să nu depăşească patruzece şi cinci de kilograme.

Atît Gerd Essenwein, fiul celui care descoperise elixirul vieţii, cît şi un cetăţean cu numele Brunsfeld, care-şi pierduse ambele picioare într-un accident de tramvai la Berlin, se oferă voluntari, dar pînă la urmă fu ales un pitic. Piticul era Walter Dopsch, binecunoscut artist de circ; era un omuleţ perfect, înalt de-un metru şi paisprezece şi cîntărind treizeci şi patru de kilograme. Deoarece era cu unsprezece kilograme sub greutatea îngăduită, Dopsch putu lua cu el, la drum, un stoc considerabil de coniac, ţigări de foi, romane în ediţii de buzunar şi mai ales bomboanele după care se dădea-n vînt.

Zborul avu loc la 23 aprilie 1956. Cu ajutorul unui balon proiectat de fraţii Piccard vehiculul spaţial fu înălţat pînă la o altitudine de treizeci de mîle, după care i se dădu drumul să-şi continue ascensiunea cu puterea rachetei. Lumea întreagă ascultă transmisiile efectuate de Dopsch în timp ce plutea prin spaţiu şi dădea ocol Lunii, pe care o descrise ca „asemănătoare cu un şvaiter mare“. Din păcate, la întoarcere, paraşuta care trebuia să coboare vehiculul pe Pămînt se dovedi imperfectă; se rupse, şi Dopsch se prăbuşi, arzînd, în Marea Nordului. Ultimul său mesaj radio fu: „Te iubesc, Helga.“ Helga, aşa cum se constată ulterior, era femeia-munte din circul la care lucrase Dopsch.

Tragedia aceasta atenuă entuziasmul pentru explorarea spaţiului şi întrucît nu se mai recepţionară şi alte mesaje de la martieni, planul fu dat uitării.

Oricum, opinia publică începuse deja să se opună unor asemenea îndeletniciri periculoase. Motorul cu ardere internă, care fusese pentru scurt timp în vogă pe la începutul secolului, era înlocuit pretutindeni cu trenurile electrice şi troleibuzele interurbane, sigure şi silenţioase. Premiul pentru Securitate, instituit în 1944

de contele Alfred Nobel, era acordat în fiecare an unor invenții ca pingecele antiderapante și pantalonii gonflabili.

În 1918, un consorțiu condus de John D. Rockefeller și John P. Morgan construi deasupra întregii insule Manhattan o grațioasă împrejmuire din oțel și sticlă, înaltă de șaptezeci de metri. Prin utilizarea ingenioasă a unor giruete și filtre aerul putea să circule în interiorul împrejmuirii, în timp ce fumul și funinginea generate de zonele industriale Queens și New Jersey erau lăsate afară. În incinta uriașei construcții, botezată de ziariști Matterhornul de Cristal, fură edificate, în cursul anilor șaiszeci, clădiri tot mai înalte și mai fantaziste, iar după 1970 multe dintre acestea începură să fie unite prin trotuare în spirală. Întregul transport vehicular din Manhattan se reducea la metrou și electrocare; caii, mașinile cu benzină și alți factori poluanți erau interziși cu desăvârșire. În timpul iernii temperatura din împrejmuire era menținută la un nivel agreabil grație radiatoarelor electrice și calorilor produse de cei trei sute de mii de rezidenți. În felul acesta, fie iarnă, fie vară, locuitorii Manhattanului puteau păși în tihnă pe străzi.

În literatură și arte inovațiile nesănătoase fură împiedicate de gustul publicului, care știa ce-i place, precum și de supraviețuirea multora dintre marile personalități de la sfârșitul secolului al nouăsprezecelea. În 1983 senzațiile stagiunii de operă fură Enrico Caruso în *La Malavoglia* de Puccini și Lillian Russell în *Nikolai Negorev* de Ceaikovski; romanele cu cel mai mare succes de librărie erau *Viața într-un aisberg* de Mark Twain, *Zona de frontieră* de Robert Louis Stevenson și *Societatea degustătorilor de cerneală* de Sir Arthur Conan Doyle. La Metropolitan Museum, o expoziție cu noile lucrări create de James McNeill Whistler atrase câteva mii de vizitatori.

Un cetățean din East Orange, New Jersey, descoperi în podul casei bunicii sale o pictură de Paul Cézanne; vechimea tabloului era evidentă și omul se duse cu el la un negustor, dar acesta îl informă cu părere de rău că obiectul n-avea nici o valoare.

Secolele treceau. În 2250 se descoperi că populația era în scădere, dar la început lumea acordă prea puțină atenție acestui fapt, cu toate că deplîngea decese tot mai frecvente ale unor figuri marcante. Elixirul și bacteriofagul, deși cel dintîi nu-i lăsa pe oameni să îmbătrînească, iar celălalt îi făcea imuni la boli, nu îi puteau apăra de maladii fatale ca atacul de cord, cancerul și sclerozarea arterelor, sau de otrăvuri, foc și alte accidente.

Prin 2330, cînd declinul demografic deveni alarmant era prea tîrziu; cele mai tinere femei în viață, în ciuda faptului că arătau de nouăsprezece ani, aveau o vîrstă cronologică de peste două sute și nu mai erau fertile.

Rînd pe rînd, localitățile mai mici ale lumii fură abandonate și foștii lor cetățeni se mutară în marile orașe protejate de domuri. În cele din urmă pînă și acestea deveniră pustii. Pădurile acoperiră din nou continentele, ștergînd creațiile omului; pentru prima oară în ultimii două mii de ani apărură urși în Anglia și elani uriași în Rusia. După șase secole de la descoperirea elixirului vieții, pe suprafața planetei nu mai rămăseseră decît două ființe umane.

Una dintre acestea era Gerd Essenwein, care locuia pe atunci într-o vilă pe malul lacului Lucerna, unde strinsese toate partiturile pentru piculină existente în bibliotecile din Lucerna și Zürich. Cealaltă era o japoneză, Michi Yamagata, care la vremea cînd luase elixirul avusese șaisprezece ani. Amîndoi comunicau prin

radio, pe unde scurte. Deși, din cauza paraziților, nu se puteau înțelege prea bine, stabiliră o întâlnire. Michi găsi un vaporas la Takatsu, traversă Marea Japoniei, apoi își continuă drumul prin Asia și Europa pe bicicletă, cu escale repetate pentru a se odihni și a-și reîmprospăta rezervele de hrană uscată. Călătoria dură unsprezece ani.

Momentul în care își făcu în sfârșit apariția în pragul casel lui Gerd fu emoționant. De mai bine de-un secol nici unul din ei nu mai văzuse o față de om, decât în fotografii și în filme. Gerd îi cîntă la piculină și-i arată colecția sa de autografe ale unor muzicieni celebri; mai târziu, o însoți într-o plimbare în jurul lacului, apoi mincară la iarbă verde. Era o zi caldă și Michi își dezbracă rochia. Adresîndu-se în germană, singura lor limbă comună, întrebă: „Essenwein-san, tu plăci pe mine?”

„Îmi plăci foarte mult, răspunse Gerd. Însă lucrul la care te gîndești nu este cu puțință.” Se dezbracă la rîndul său și ea văzu că, deși Gerd trăia de peste șase secole, trupul lui rămăsese cel al unui băiețel de doisprezece ani. Se priviră cu tristețe, apoi se îmbrăcară. A doua zi, Michi își luă bicicleta și porni spre casă. De data aceasta nu se mai grăbea și călătoria dură cincisprezece ani.

După întoarcerea ei, vreme de mai mulți ani, continuă să comunice pe unde scurte, cu ocazia aniversării zilelor de naștere. În 2510 Michi îi spuse că se pregătea să viziteze Fujiyama; fu ultimul ei mesaj.

Cîtiva ani mai târziu, Gerd încărcă într-un cărucior o mină de lucruri la care ținea în mod deosebit și plecă în munții Unterwalden, unde dădu peste o turmă de capre de Harz, o rasă rezistentă și afectuoasă. Cînd își dădu seama că animalelor le plăcea felul

În care cînta el la piculină, construi o colibă pe coasta muntelui și se mută în ea. În afară de partituri și de autografe mai luase cu el și un armoniu, la care de asemenea știa să cînte, deși nu la fel de bine; dar caprelor le era tot una.

Aici, într-o dimineată din primăvara anului 2516, îl găsiră arcturienii. Arcturienii recepționaseră semnalele trimise de Marconi spre Marte, după cum recepționaseră emisiuni radio cu voci cîntînd *Yes, Sir, She's My Baby*, rapoarte despre starea bursei și episoade din *Amos și Andy*.

Trei dintre arcturieni coborîră din capsula de debarcare și se apropiară de Gerd, care ședea pe prispa colibei, îmbrăcat în piei de capră. Arcturienii erau viermi mari cenușii sau, mai degrabă, miriapozi. Ochii le erau protejați cu apărători contra strălucirii soarelui nostru și arătau ca niște monștri-cu-ochi-de-insectă.

În cursul îndelungatei lor călătorii avuseseră timp berechet să învețe mai multe limbi pămîntene, din emisiunile de radio și de televiziune, dar nu știau pe care dintre ele o vorbea Gerd.

Es usted el ultimo? îl întrebară. *Are you the last?*
Etes-vous le dernier?

Gerd se uită la ei și intonă primele măsuri din *Fantezia pentru piculină neacompaniată* de Deems Taylor.

— Venim dintr-o altă lume, îi spuseră în hindi, în suedeză și în italiană.

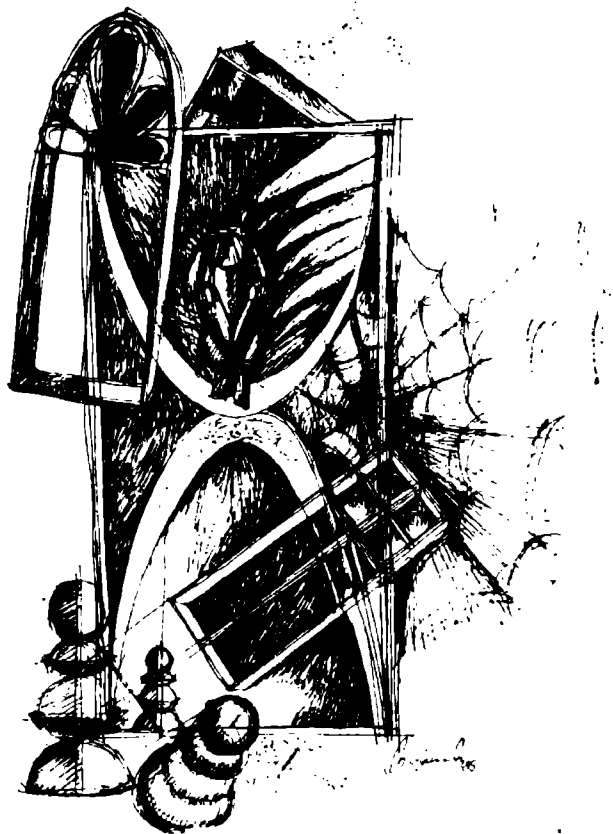
Gerd continuă să cînte.

— Vrei să vii cu noi? Do you want to come with us? Doni te vij me neve? Wollen Sie mit uns gehen?

Gerd lăasă în jos picullna.

— Nein, danke.

— Glück auf, îi urară politicoșii arcturienii și plecară pentru totdeauna.

Plasînd cîteva dintre marile cuceriri ştiinţifice din istoria umanităţii între oglinzi strimbe, deformate, presărimd printre ele false invenţii care sînt doar produsul imaginaţiei, povestirea *Pentru totdeauna* antrenează cititorul într-un joc cînd vesel, cînd mai trist şi reprezintă un semnal de alarmă — neconvenţional, dar nu mai puţin reverberant — faţă de pericolul pe care îl constituie utilizarea, lipsită de logică şi simţ al perspectivei, a invenţiilor ştiinţifice, chiar şi a acelorora care, la prima vedere par benefice sau inofensive.

Mașina finală

Alexandru Mironov

Născut în 1942, aparținând unei generații de mijloc a S.F.-ului românesc (cea care i-a dat pe M. Oprea, V. Bugariu, St. Nicolici, T. Filipaș, M. Luca), profesorul de matematică Alexandru Mironov a debutat în *Colecția de povestiri științifico-fantastice*, în anul 1970, cu povestirea *Performanță ciudată*.

Încetarea apariției *Colecției*... (În 1974) l-a determinat pe fostul spadassin craiovean (prin deceniul al VII-lea component al echipei naționale de scrimă), să coboare în arenă — este astăzi comentator și popularizator de știință — și, cu adversarii înșirați în vârful spadei sau convertiți întru Science Fiction, Alexandru Mironov promite — în ciuda timidității care îl încearcă citind și recitind sutele de manuscrise ale talentaților săi tineri confrăți (mulți atrași în mrejele S.F.-ului chiar de către spadassinul antologator...) — că va încerca să adauge, la cele 10—12 povestiri științifico-fantastice scrise până acum alte câteva schițe și nuvele.

„Libertate pe pământ...” se auziră ultimele acorduri, și lui Ziessen i se umeziră — pentru a câta oară — ochii? Îubea oamenii, avea nevoie de prieteni și multă vreme îl căutase peste tot, deși mereu i se păruse că fusese înșelat. Îi reveni în minte figura marelui și odiosului său prieten Leopold von Jahring, falimosul savant. Erau ciudate relațiile dintre ei, von Jahring îl socotea

pe Ziessen un fel de sclav devotat, gata să-l slujească și să-i pună totul la dispoziție, chiar și roadele minții, iar Ziessen nu-l iubea, i se supunea și-i asculta cu sfințenie poruncile. Descoperise că von Jahring nici măcar nu-i era simpatic, ba dimpotrivă, și acum, către sfârșitul vieții, dacă-și făcea bine socoteala, acest von Jahring îl jefuise, îi furase o mulțime de idei, pe care le prezentase omenirii drept ale sale. Urcase astfel, treaptă cu treaptă, tot drumul spre glorie și era acum genia-lui inventator Leopold von Jahring pe care-l aclamau mulțimile și-l salutau cu plecăciuni conducătorii popoarelor... Reluă firul simfoniei și ascultă mișcat finalul bucuriei universale, așa cum și-o imaginase cu câteva sute de ani în urmă neamțul acela surd și nefericit.

Iar când concertul se termină, singuraticul Ziessen se îndreptă cu pași tirșiți spre aparat. Voia să-l închidă — pe el nu-l interesează nimic în afara minus-culelor sale jucării electronice și, desigur, a muzicii — când remarcă figura solemnă și îndurerată a crainicului. Ezită, cu mîna pe întrerupător, iar crainicul rosti: „Dragi prieteni, trebuie să vă anunț o știre care va îndurera toate inimile: marele savant Leopold von Jahring, unul dintre membrii Consiliului planetar, a încetat din viață acum o oră, subit, în locuința sa din Frankfurt. Vom reveni cu amănunte“. Și acordurile marșului funebru al lui Chopin invadară prin minusculul difuzor încăperea. Ziessen rămăsese încremenit, cu gura întredeschisă și cu mîna pe întrerupător. Totul i se învîrtea în creier, simți un amestec de durere și de spaimă, spaima în fața morții și a ne-ounoscutului, durerea, de ce totuși simțea durerea, probabil pentru că soarta lui era legată de aceea a omului a cărui figura gravă îl urmărea acum în fotografia de pe ecranul televizorului...

Teleimprimatoare, televizoare, telefoane, aparate de radio purtară vestea spre cele patru zări, căci moartea unuia dintre membrii Consiliului planetar era un mare eveniment trist și totodată o mare surpriză. Se știe că aceștia, cele mai luminate minți ale planetei, erau supuși unor controale neîntrerupte, astfel încît nici măcar o indispoziție neînsemnată n-ar fi scăpat neobservată armatei de medici însărcinați cu îngrijirea lor. Iar Leopold von Jahring murise subit, fără nici un motiv aparent, nu prezentase simptomul nici unei boli, și la autopsie reieșise că moartea nu se datorase unui infarct, așa cum mulți fuseseră tentați s-o creadă. Posibilitatea unui accident trebuia de la început exclusă, căci marele savant părăsise lumea noastră în patul său, în timpul somnului.

Și dilema n-ar fi fost cu nici un chip înlăturată dacă unui membru al Departamentului de pază nu i-ar fi venit ideea să controleze, împreună cu robotul său cercetaș, hainele și obiectele personale ale celui dispărut. Le cercetă cu răbdare, o dată și încă o dată, privește cu mare atenție ceasul pe care-l purtase savantul și mirîndu-se că o persoană atît de activă și de modernă ca von Jahring putea să poarte un atît de demodat ceas de buzunar, se hotără să-l deschidă. Nu reuși.

A chemat specialiști în orlogerie și n-au reușit nici aceștia: ceasul nu putea fi cu nici un chip deschis. Iar comisarul Bull susținea morțiș că înăuntrul aceluia obiect se afla explicația morții marelui Leopold, ba chiar a crimei ce avusese loc, căci, susținea Bull la cîteva săptămîni de la moartea savantului, Leopold van Jahring fusese asasinat.

Ceasul a fost apoi radiografiat, s-a încercat utilizarea ultrasunetelor, s-au folosit șocuri laser, toate în van. Atunci, cineva din Consiliul planetar, care îl cunoscuse mai îndeaproape pe decedat, își aminti de Zies-

sen. „Un fel de mic meseriaş genial, care putea să execute orice dispozitiv electronic, la orice scară, așa mi-a vorbit odată despre el colegul von Jahring“. Și astfel, Ziessen fu obligat să părăsească liniștita căsuță de lângă Lugano, să se sperie de reflectoarele și camerele televiziunii și de flashurile aparatelor de fotografiat, de întrebările indiscrete ale reporterilor dar mai ales de cele ale polițiștilor. Recunosc că el construise ceasul, da, mecanismul era un fel de secret al familiei lui, la ei se construiesc de trei secole ceasuri. Mecanismul însă nu avea nimic deosebit, doar atât că nu trebuia întors și că era turnat dintr-un aliaj special, și zău, păcat să deschidă ceasul, mecanismul s-ar putea deteriora. Îl cunoscuse pe Leopold von Jahring? Da, nu neagă, îl cunoscuse bine, făcuseră împreună facultatea la Frankfurt. Iar el, Ziessen, în ciuda diplomei de inginer, se hotărîse să continue activitatea familiei și să nu facă altceva decît ceasuri.

— Chiar nimic altceva? vru să știe comisarul Bull, care îl cercetase pe Ziessen și avea acum anumite păreri ale sale.

— Aproape nimic — răspunse nesigur elvețianul, apoi adăugă că, într-adevăr, mai construise din cînd în cînd și mici dispozitive electronice, lucruri neînsemnate, pe care le făcuse doar ca să se distreze.

— Nu chiar atât de neînsemnate, după unele informații culese de la ajutorul dumneavoastră, Willy Warnd. De la el am aflat, continuă Bull, că Leopold von Jahring vă este de peste 40 de ani prieten și că dumneavoastră sînteți acela care a construit celebrele „Lem“-uri magnetice folosite acum pe toate planetele cu atracție gravitațională redusă.

A fost ca o bombă, zeci, sute de reporteri veniră din toate părțile: nu era vorba numai de lămurirea unei crime, ziarisții presimțeau dezvăluiri senzaționale.

Iar ura mocnită pe care o acumulasă Ziessen vreme de patru decenii ieși acum la iveală.

— Voi spune tot, declară el, da, eu sînt acela care a construit „Lem“-urile magnetice și cred că merit cel puțin jumătate din gloria lui Jahring, căci eu am construit analizatoarele Jahring și roboții mecanici lunari tip Jahring și dispozitivele termofore pentru orașele Antarctidei și... și vibratoarele pentru explozie... și încă nenumărate alte mașinării pentru care „prietenului“ meu i s-au ridicat statui în toate marile orașe ale planetei... De ce am făcut asta? Nu știu, vedeți, el era un geniu, personalitatea lui mă copleșea, eu aveam mai mult veleități de constructor...

Reflectoarele se încrucișau nemiloase pe figura palidă a micului inginer, flash-urile îl făceau să clipească speriat, iar el își dădea abia acum seama că milioane de oameni îl privesc și-l ascultă, îl judecă și-l acuză. Și... și amuți brusc.

Nimic nu-l mai făcu apoi să vorbească și tăcu încăpățînat vreme de mai multe zile. A scos prima vorbă atunci cînd o comisie specială de investigare a pătruns în încăperea unde era deținut.

— Știu, le spusese el scurt, mă așteptam la asta. Ați găsit micul dispozitiv vibrator. Nu v-am spus-o pentru că-mi era teamă că mă veți acuza, acum, însă, îmi e totuna, mă veți acuza oricum. Cu doi ani în urmă, von Jahring, simțind că îmbătrînește, a vrut să-și pregătească un fel de dispozitiv de autodistrugere, care, la un anumit procentaj de sclerozare a celulelor creierului, să intre în funcțiune și să emită un semnal bioelectric de o anumită frecvență. Lui von Jahring îi plăcuse viața, gloria, femeile, se simțea supraom — și n-ar fi putut suporta senilitatea și decreștitudinea. Așa că a ales o sinucidere glorioasă, cum spunea el, iar eu m-am supus și am construit vibratorul.

— Înțeleg deci că ați reușit să descoperiți un fel de emisie de unde care ucid, asta vreți să spuneți, nu-i așa? Întrebă un reporter, iar cei prezenți în încăperea se frământară, uimiți.

— Oarecum. Țineți seama de faptul că emisia aparatului face să intre celulele în rezonanță, dar în mod treptat, în funcție de degradarea lor biologică. Ceea ce s-a întâmplat în cazul von Jahring.

— Și pe ce lungime de undă lucrează aparatul dumneavoastră? Întrebă, naivă, o reporteră cu ochii negri.

— Asta, doamnelor și domnilor, va rămâne pe vecie secretul nostru, al lui Leopold și al meu. El nu mai poate acum să-l împărtășească nimănui, iar de tăcerea mea sînt sigur. Îmi place liniștea și iubesc oamenii, așa că nimeni nu va afla nimic, au fost și așa prea multe războaie pe planetă...

O voce izbucni:

— Nu vă lăsați impresionați! Acest om este un uci-gaș! A programat aparatul la alți parametri decît cei prevăzuți de profesorul von Jahring. Căci Leopold von Jahring era în plină putere, nici vorbă nu putea fi de sclerozare și senilitate. Amintiți-vă că numai cu două zile înainte de moarte i-a fost brevetată ultima invenție...

Comisarul Bull ieși în fața celorlalți:

— Dispuneți arestarea lui și o nouă autopsie. Veți vedea că ilustrul membru al Consiliului planetar era încă departe de prăbușire.

Bull a avut dreptate și aceasta a precipitat evenimentele. În ochii juriului, la procesul desfășurat în incinta Tribunalului suprem din Geneva, inginerul Zies-sen era un vinovat în afară de orice dubiu și a fost, fi-rește, condamnat la muncă silnică pe viață.

Nu a rezistat: micul elvețian avea o construcție șubredă și după câteva luni de temniță s-a stins.

... Dar uitarea n-a apucat să se așeze asupra „cazului Ziessen“, căci tot criminalistul Bull avea să descopere elemente de importanță capitală, care au dus la redeschiderea procesului...

În fața comisarului se prezentase într-o zi un oarecare dr. Pantajana, specialist în parapsihologie și profesor de yoga, declarînd că el ar putea aduce o oarecare lumină asupra morții lui von Jahring.

— Ziessen, a declarat dr. Pantajana polițiștilor și ziariștilor, a fost un mare om, un inventator genial și este complet nevinovat! Se cuvine ca memoria lui să fie reabilitată și se cuvine ca lui să i se acorde un loc în galeria celor nemuritori... Leopold von Jahring s-a sinucis, aceasta o să v-o dovedesc fără puțință de tăgadă...

... Von Jahring obișnuia să practice yoga, de altfel era interesat și de telepatie, voia să facă totul, să nu-i scape nimic, să trăiască cu înfrigurare, aproape că nu-l ajungea viața. Reușise ca yoghin anumite performanțe și-l bănuiesc chiar că inventase, fără să-mi spună, unele metode de relaxare care-mi scăpau mie de sub control. Reușea, în cursul acestor relaxări, să-și oprească pentru un timp bătăile inimii, și într-o zi mi-a spus că e convins că poate să-și liniștească absolut anumite zone de pe scoarța cerebrală.

— Și ce legătură are asta cu Ziessen? fu întrebat.

— Dar este evident, domnilor. Într-una din experiențele sale și-a relaxat o zonă prea mare de creier. A acționat vibratorul, căci mașinăria electronică n-avea cum să ghicească de ce nu erau celulele creierului în stare de funcționare. A urmat vibrația celulelor relaxate, explozia lor, și Leopold von Jahring a pășit în moarte, stirnind în jurul său același interes ce se ma-

nifesta și în timpul vieții. Omul acesta a fost un fel de mare actor; probabil i-ar fi plăcut să-și transforme chiar și neființa în spectacol. Nu cred că s-a gândit că devotatul, modestul Ziessen va fi acuzat...

Nimeni nu vorbea, doar teleimprimatoarele tăcăneau și se auzeau zgomotele aparatelor de filmat.

Apoi — să fi fost vedenie sau poate indianul a fost de vină — lângă statuia zeiței legată la ochi, cea care pe două talere împarte dreptatea, a apărut o siluetă mică, timidă și singuratică...

Au scuturat vraja, și Bull a pus o întrebare, mai mult ca pentru sine:

— De ce a tăcut atunci, de ce n-a protestat în nici un fel, de ce ne-a lăsat pînă la urmă să credem că avem dreptate?

— M-am gândit și la asta, răspunse indianul. Ziessen era un mare singuratic. Unicul om care s-a apropiat de el a fost von Jahring. I-a făcut mult rău și Ziessen a suferit din pricina asta, dar erez că, de fapt, l-a iubit tot timpul pe egoistul său prieten.

Moartea lui von Jahring l-a izbit cumplit. Se simțea vinovat, acea mică mașinărie îi ucisese prietenul și el, Ziessen, o construise. În concluzie s-a autocondamnat și pedepsit — aceasta ar fi prima explicație...

— Prima?

— Da. Cealaltă aș numi-o: *prudența*. O mică *mașinărie finală* se poate ușor transforma în *mașina sfîrșitului lumii*, bomba neuronală ce ar fi șters din temelli lumea vie... În creierul lui Ziessen, descompus acum, nu mai poate nimeni citi periculoasa frecvență a undelor letale...

Informații sigure asupra efectului WOPR

L. Miller

Pur și simplu nu putem spune dacă este vorba de un pseudonim al unuia dintre scriitorii de renume sau de un ilustru necunoscut, informații despre Lion Miller neapărând nici în istoriile literare ale Science Fiction-ului scrise de americanii J. Gunn și D. Knight, nici în cele ale europenilor J. Goimard, J. Sadoul sau J. Van Herp! Ceea ce nu-i împiedică pe antologatorii de pretutindeni să publice, de prin 1953 (anul apariției „efectului Wopr” în știința apocrifă a lumii) povestirea care urmează.

... Este o capodoperă a pretensei seriozități și o farsă potrivită pentru titlurile greoaie ale sutelor de istorici „oficiali” pedanți și birocrați. Ah!, acest supliciu de a te referi la „informații insuficiente”...

Cele mai vechi informații, confirmate, despre Aldous Wopr, copil, arată că, în ciuda aspectului fizic aparent normal, el era considerat de către vecini, tovarăși de joacă și familie, un idiot neajutorat. Se știe, de asemenea, că era un copil liniștit, cu obiceiuri extrem de sedentare. Singurul sunet pe care l-a scos vreodată a fost un țipăt strident, monosilabic, ce se

apropia de „Uăă . . .“ și aceasta doar cînd cerea de mîncare sau, mai puțin frecvent, cînd enigmaticul său interes era suscitât de un stimûl extern ca, spre exemplu, vreo pietricică ciudat ascuțită, un băț sau una din propriile sale articulații.

Brusc, acest copil își abandonă activitatea obișnuită.

La scurt timp după împlinirea vîrstei de șase ani — data este din păcate aproximativă — Aldous Worp a început o serie de excursii exploratorii prin rampa de gunoi a orașului, situată în spatele proprietății Worp.

După cîteva incursiuni de acest gen, flăcăul s-a întors acasă într-o bună zi trăgînd după el o enormă roată dințată. După îndelungi deliberări, ascunse sub numita roată într-un coteț de găini nefolosît.

Astfel a început un proiect care nu a luat sfîrșit decît după aproape douăzeci de ani. Tînărul Worp a trecut prin copilărie, adolescență și tinerețe, transportînd mil de obiecte de metal, mari și mici, de aproape toate formele, din gunoaie în cotineată. Pentru că orice formă de școlarizare părea să depășească mult capacitatea lui mintală, părinții erau mulțumiți de această activitate care-l făcea pe Aldous fericit. Presupunem că nu și-au făcut probleme asupra aspectului estetic al activității.

La fel de subit precum o începuse, Aldous Worp a abandonat această sarcină autoimpusă. Aproape un an — interval de asemenea aproximativ, din cauza informațiilor insuficiente — Aldous a rămas între hotarele proprietății Worp. Cînd nu era ocupat cu activități fizice de bază, ca mîncatul și dormitul, se deplasa încetîșor, fără vreo aparentă intenție, spre grămada sa de deșeuri.

Într-o dimineață a fost observat de către tatăl său (așa cum am fost informați mai tîrziu) selectînd anumite obiecte din grămadă și potrivindu-le între ele.

Trebuie menționat, cred, că nici o expunere a efectului Worp nu poate fi completă fără câteva observații directe ale tatălui lui Aldous, dl. Lambert Simmel Worp. Privitor la anterior menționata activitate, Worp senior a declarat:

„Lucrul care m-a șocat a fost acela că fiecare piesă pe care o lua se potrivea exact cu alta. N-avea importanță dacă era un arc de pat... (cenzurat) sau un tel (cenzurat) acest ținc... (cenzurat) le puneam una peste alta... (cenzurat) și ele stăteau așa.“

În ceea ce privește utilizarea uneltelor de către Aldous Worp, L. S. Worp a declarat:

„Nici un fel de unelte“.

O completare amănunțită ne-a fost oferită ulterior de către L. S. Worp, în exclusivitate, ca răspuns la o întrebare pe care o reproduc:

— Cum paștele... (cenzurat), putea să lipească atâtea lucruri separate ca să facă un întreg? (Dr. Palmer A.).

— Bazaconille alea... (cenzurat) se lipeau așa de strîns, ca pocnite cu barosul și nimeni-da' NIMENI, dom'le, nu le mai putea dezlipi!

Era evident foarte stabilă legătura, pentru că tînărul Aldous se cățăra frecvent pe harababura aia pentru a mai adăuga cîte o „piesă“, și aceasta fără a tulbura echilibrul grămezii bine netezite.

Continuăm, chiar și imprecis, cu ceea ce știm despre climatul experimentului în sine. Pentru o comunicare exactă a circumstanțelor privitoare la una din demonstrațiile „controlate“ ale efectului Worp sîntem îndatorați maiorului Herbert R. Armstrong, inginer în Armata U.S.A. și doctorului Philip N. Eustache Cross, care au fost prezenți.

Se pare că la ora 10 a.m. fix, Aldous Worp a luat o roată dintată foarte veche și ruginită . . . primul obiect pe care-l recuperase din grămada de vechituri cu atât de mult timp în urmă, pe când nu era decât un ținoc de 6 ani. După un moment de ezitare, s-a oțărât până în virful „instabilei“ structuri, s-a odihnit puțin, apoi a coborât în adâncurile ei. A dispărut din raza vizuală a acestor observatori încercați, timp de câteva minute (Dr. Cross, 4 min. 59 sec.; maiorul Armstrong, 5 min. 02 sec.). În cele din urmă, Aldous a reapărut, a coborât și s-a holbat la creația sa.

Cităm acum din declarațiile combinate ale maiorului Armstrong și ale doctorului Cross:

„După ce a stat câteva minute ca paralizat de uimire, Worp a sfinșit prin a se apropia de ansamblul creat de el. Era acolo o bară ce se termina cu o bilă de bronz provenită de la un picior de pat. Aldous Worp i-a imprimat un impuls de mică intensitate. Ceea ce s-a petrecut după aceea a fost, fără îndoială, fantastic. Mai întâi am auzit un sunet ciudat, oarecum asemănător cu acela al unei cascade. Acest sunet a crescut simțitor în intensitate și, în aproximativ 15 secunde, am văzut o lumină purpurie emanată de partea inferioară a mașinăriei. Apoi toată îngrămădirea de ruginituri se ridică în aer, la o înălțime de aproximativ 3 metri, și rămase acolo, imobilă. Flăcăul Aldous topăia deasupra, manifestând un sentiment ce aducea a bucurie și l-am auzit clar exclamând „Uăă . . .“, de trei ori. Apoi se deplasă de o parte a ansamblului, puse jos și învîrti roata ruginită a unei rîșnițe de cafea și mașinăria aceea se reazează pe pămînt.“

Desigur, faptul a stîrnit un interes considerabil. Reprezentanți ai serviciilor armatei, presel, A.E.C. și al numeroaselor școli pentru studii avansate au venit în masă. Comunicarea cu Aldous Worp era imposibilă

pentru că tînărul nu învățase să vorbească. L. S. Worp, deși profan, era un domn serios și sincer, dornic să aducă servicii patriei sale, dar citatele anterioare din declarațiile sale indică ce puțină lumină a putut să aducă la elucidarea problemei. Eforturile de a privi înăuntrul structurii au fost de puțin ajutor, pentru că analizele cele mai fine și mai detaliate nu au putut stabili altă ipoteză de lucru decît aceea că „nu este decît o adunătură de gunoaie“ (Dr. Palmer). În plus, tînărul Worp îi displăceau evident astfel de investiții.

Oricum, el se delecta manevrîndu-și mașinăria și în repetate rînduri a demonstrat „efectul“ celor din jur.

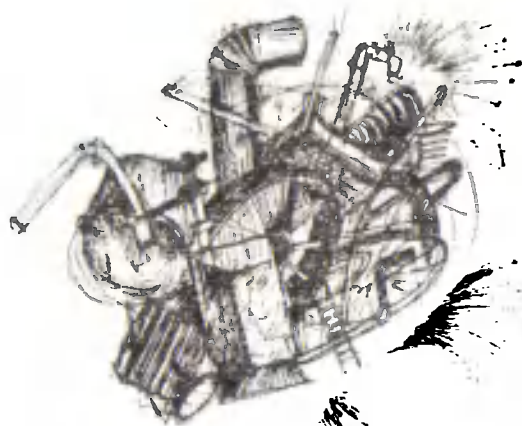
Cele mai exhaustive teste, Geiger, electronic, Weisendonk, turnesol etc., nu au relevat nimic.

În cele din urmă, insistențele presei nu au mai putut fi ignorate și în după amiaza celei de-a doua zile, au apărut carele de televiziune.

Aldous Worp le examinează o clipă, apoi aduse invenția înapoi, pe sol. Cu o privire rigidă, el se cățăra pînă în vîrf, coborî în măruntaiele ei și, la timpul cuvenit reapăru cu vechea roată dințată, pe care o plasă cu grijă la locul ei din vechea cotineată. Sistematisă și în ordinea instalării, a luat fiecare parte din mașinărie și a dus-o cu grijă în locul său inițial, în grămada originală din cotețul de găini.

Astăzi, părțile componente care au fost „efectul Worp“ sînt împrăștiate. Pentru că, ignorînd liniștit interesul aproape isteric al oamenilor de știință și al militarilor, Aldous Worp, după ce și-a dezmembrat complet mașinăria și și-a îngrămădit toate părțile ei în și peste cotețul de păsări, și-a luat asupra sa sarcina îngrată de a le transporta, una cîte una înapoi, la locul lor inițial, în grămada de gunoi a orașului.

Acum, nemișcat din cauza unei dojeni ocazionale a lui L.S. Worp, tăcut în fața unor rare interogații oficiale, Aldous Worp stă într-o gheretă, în curtea din spatele ancestralei sale case, zgîndu-se senin la gunoaiele orașului. Citeodată, la intervale mari de timp, ochii îi strălucesc o clipă și-atunci spune foarte cuminte: „Uăă . . .“.

Un scriitor puțin cunoscut, Avro Manhattan este autor (ca și L. Miller) de ceea ce se numește „povestire trăsniță”. Și *Bila de cricket*, tot un fel de „efect Worp” (vezi mai sus) este, categoric, o povestire tipic trăsniță. Dar cu farmecul ei...

Bulgărele de metal lichid se izbi de sol cu un zgomot infundat și se concentrează sub forma unei bile, care se rostogoli apoi încetitor afară din hangar, oprindu-se în mijlocul șoselei. În urmă-i, pe betonul armat al carosabilului, rămase o brazdă adâncă, pareă trasată în plastilină.

Profesorul Lay își consultă ceasul-brățară: 15.33. Experimentul îi reușise. Crease, în sfârșit, o substanță cu o densitate probabil uriașă dar care, din nefericire, se găsea acum nicăieri altundeva decât în mijlocul drumului.

Ofițerul de poliție Jelks îl interpelă cel dintâi:

— Hei, dar ce draeu-i asta?

Amândoi își fixaseră privirile asupra sferei de metal.

— A desfundat drumul.

Omul nu părea în apele sale.

— Ce naiba este?

— În anumite stele, explică doct savantul, atomii sînt atît de îngrămădiți unul în altul încît elementele pe care le compun devin neobișnuit de grele. În Van Maanen, spre exemplu, un astru este de trei sute de

miu de ori mai dens decît apa, o gămălie de bold ți-ar străpunge mîna ca un glonte.

— Aha, răsufală Jelks. Își examinează palma cu atenție, ca și cum faptul acesta ar fi putut clarifica situația. Deh, dumneavoastră, oamenii de știință, vă pricepeți. Însă mai bine ați face să o duceți înapoi în laborator. Încurcă traficul, adăugă grăbit, ferm hotărît să nu mai aibă de-a face cu obiectul.

— Nu cred că pot, șovăi profesorul Lay. Se aplecă și se străduie să clintească bila, dar fără rezultat.

— S-a înțepenit? făcu plin de sollicitudine polițistul. Și ridică cizma grea, lovi sfera, apoi, urlînd din toți rărunchii, sări înapoi, apucîndu-și piciorul cu ambele mîini. De mișcat, bila tot nu se mișcase.

Din garajul de peste drum, Nobby Clark, dușmanul său declarat, îi strigă, în vreme ce se urca în cabina camionului:

— Nu ți-ai găsit alt loc pentru fotbal, omule?

— S-a înțepenit! se scuză Jelks, prea surprins pentru a contraataca.

Nobby renunță să mai urce în mașină. Se îndreaptă spre ei și atinse bila cu piciorul.

— Ce e chestia asta? îl întrebă pe profesor.

— Rezultatul unei experiențe. Ai cumva niște unelte? Aș vrea să o transport în laborator.

După cîteva clipe Nobby era iarăși lingă ei, de astă dată purtînd în mîini un ciocan de vreo patru kilograme. Lovi năprasnic corpul, dar barosul ricoșă în sus, iar el îl scăpă, ducîndu-și cu o grabă suspectă degetele la buze.

— Izbitura ar fi dislocat pe puțin o sută cînzeci de kilograme, socoti profesorul Lay. Foarte interesant... Sfera trebuie, prin urmare, să cîntărească mai mult...

Chemată de Jelks, mașina pompierilor dădu colțul. Oamenii contemplară bila. Ca de obicei, spiritul lor

de improvizație păru să aducă soluția. Așezară cîrligul unui trolu în jurul corpului, iar șoferul apăsă încețitor pe accelerație. Cablul se rupse o clipă mai tîrziu, provocînd pagube serioase.

Curînd, alături se opri un echipaj al poliției. Patru bărbați țișniră afară din automobil. Puțin după aceea drumul era barat iar bila înconjurată de un ecran protector. Primul Ministru fu informat, iar un scurt comunicat de presă aduse la cunoștința publicului că un incident petrecut în vecinătatea unei stații experimentale a Ministerului de Război făcuse inaccesibilă o mică zonă a orașului. Nu exista, firește, nici un motiv de alarmă, materii radioactive nefiînd implicate. Trei mahări ai ministerului sosiră la timp pentru a servi cealul oferit de reprezentantele Organizației Femeilor în spațiul îngrădit de agentul Jelks.

— Professore Lay, sparse ghlăța Generalul, nu ne place de loc toată această publicitate. Ba este chiar deosebit de supărătoare.

— Bila s-a rostogoit afară din laboratorul meu, explică acesta. O forță bruscă, poate extragravitațională... Mi-a fost imposibil s-o opresc.

— Aduceți o macara blindată, șuieră drept răspuns Generalul.

Pînă ce macaraua a reușit să prindă satisfăcător bila a trecut ceva vreme. La început încercaseră să spargă betonul din jurul ei, dar sfera păru să se scufunde și mai adînc. Abia apoi modificaseră dispozitivul de prindere al mașinii.

Motorul urlă, scripeții scîrțîiră. Macaraua vibra vizibil din pricina efortului imens.

— Stoarce totul din ea, omule! strigă militarul. E doar proprietatea guvernului...

Firul de oțel plesni cu zgomot și la fel păți șasul. Fură nevoți să trimită la Aldershot după o altă ma-

sara pentru a o îndepărta pe prima. Însoțit de către ceilalți granguri, Generalul se înapoie în Minister pentru a redacta rapoarte furibunde asupra materialului defectuos furnizat Forțelor Majestății Sale de către consernele civile (care ar trebui fără întârziere aduse sub disciplină militară!).

În dimineața următoare ziarele naționale — avînd ca sursă de informații pe Nobby Clark — aduseră populația într-o stare de neliniște cumplită, încît curînd după micul dejun o mulțime de oameni se adunase pe Downing Street. Toți cei prezenți — bărbați, femei, copii — cereau, în cor, să se facă ceva. Ba chiar se primi o cablogramă din partea Premierului Australiei, în care acesta se interesa ce măsuri fuseseră luate pentru a preveni căderea bilei prin centrul Pămîntului și ieșirea ei prin partea cealaltă (nu era oare posibilă deteriorarea, în felul acesta, a echipamentului necesar celui de al Patrulea Test Atomic?).

Primul Ministru însuși apărură de cîteva ori în Studioul 10, prezentînd telespectatorilor semnul V al Victoriei. Oricum, și această metodă se dovedi inadecvată pentru deplasarea obiectului...

La prînz lucrurile erau și mai complicate. Aripa extremistă a opoziției ceruse demisia guvernului și, în același timp, o constituție preponderent conservatoare. Sugerase, de asemenea, ca bomba britanică cu hidrogen să fie aruncată asupra sferei ofensatoare.

Forțele Aeriene ale Statelor Unite, folosind bombardierele de la Greenham Common, transportaseră segmentele celei mai mari macarale detașabile din lume, de două sute cinzeci de tone. Firma Krupps din Essen comunicase că, într-o oră de la apel, aveau să termine o alta, de cinci sute de tone.

După prînz, Primul Ministru luă mașina spre Downing Street, cu scopul de a studia problema pe viu.

Acum era văzut făcînd semnul Victoriei cu două degete desfăcute, între care ținea o minge de ping pong.

Zona cu pricina părea un nod însemnat de cale ferată, împînzit de macarale, buldozere, transportoare de trupe, reprezentanți ai diferitelor trusturi. Alături se găseau standuri umplute pînă la refuz de spectatori, clădite de Butlin's Holiday Camps Ltd. Cu mare greutate ajunse Primul Ministru în partea centrală.

— Regret din toată inima cele întîmplate, glăsui profesorul. Complicații neprevăzute!

Premierul mormăi. Privi bila, bine șlefuită de numărările dispozitive de prindere folosite. O lovi minios cu bastonul de paradă. Iar sfera sări din groapă și se rostogoli încetîșor, spre marginea șoselei, pentru a se opri în rigolă.

Profesorul Lay hohoti zgomotos. Se uită la ceas: 15.33.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama. Un compus instabil. Structura sa moleculară se deteriorează după —, privi iarăși ceasul —, după douăzeci și patru de ore. Rămîne de văzut ce pot face în continuare...

Înșfăcă bila și, strecurînd-o în buzunar, rosti retorie:

— Munca unui cercetător nu se sfîrșește niciodată!

Apoi intră în laborator, închizînd cu grijă ușa în urma sa.

Efectul... și *Bila de cricket* sînt texte aparținînd aceluiași gen — ceea ce am putea numi „povestire trăznită cu poantă”, gen de obicei scurtissim, povestire descriînd o situație încărcată de umor și apărută în urma străpunerii universului obișnuit de către un obiect sau fenomen aberant.

FLASH-BACK-poveste modulară

Cristian T. Popescu

Născut în 1956. Inginer automatist, absolvent al Institutului Politehnic București.

A debutat în 1984 aproape simultan în emisiunea de Radio a lui Dan Ursuleanu, *Exploratorii lumii de mîine* și în revista studențească „Echinox”, cu o povestire care a atras atenția, *Grădina de cenușă*. Apoi i-au apărut, în anul imedia următor, un fel de povestiri-esecuri-legende, în *Almanahul Anticipația*, revista *Magazin* și prestigioasa antologie scoasă de Editura Politică, *Nici un zeu în Cosmos*.

Cîteva din creațiile sale — *Balada cavalerului programator*, *Cassargoz*, *Flash-back*, *Hephron* — dovedesc că ne aflăm în fața unui talent viguros, un autor ingenios, a cărui cultură — științifică, dar și umanistă — și tenacitate pot da Science Fiction-ului românesc textele de mare valoare pe care cititorii le așteaptă.

1. Astăzi am împlinit 50 de ani. Oare în ce stadiu de descompunere ar fi fost trupul meu dacă aș fi murit acum 15? Mai bine să nu mă mai gîndesc.

Dar e greu să nu te gîndești. Mai ales cînd îți amîntești totul. Facultatea este specială, moștenire a celor 35 de ani bisafi, are avantajele și dezavantajele ei. E bineînțeles foarte util să n-al nevoie să-ți notezi nimic, niciodată, să poți să ulmești oamenii reprodu-

cindu-le cu precizie modul în care au fost îmbrăcați într-o anumită dimineață, cu mulți ani în urmă, sau chiar forma norilor acelei dimineți. Memoria mea înspăimântătoare m-a ajutat să avansez relativ ușor pe scara socială.

Sînt însă și clipe în care mă surprind căutînd înfrigurat să descopăr propria-mi prezență, în ochii și expresiile oamenilor, clipe în care mi-e teamă că nu exist, că sînt un spectru imponderabil prin care lumina trece nedeviată. Atunci beau, sau caut tovărășia unei femei sau citesc ceva, încercînd să alung posibilitatea existenței mele virtuale cu ajutorul altor existențe virtuale.

2. Nu-mi vine să cred că a mai rămas doar o zi. Una singură, din atîția ani. Dacă aș fi știut cît e de greu, de chinuitor de greu, poate că nu m-aș mai fi încumetat.

Ce-i drept, n-a fost așa de la început. Era chiar amuzant cînd stăteam cu creta în mină, în costumașul meu de elev din cursul primar, în fața tablei pe care soria $2 + 3 = 5$ și prin cap îmi treceau tot felul de năzbîtii. „Ce-ar fi să zic acum că pentru a rezolva această problemă trebuie să precizăm mai întîi cîteva noțiuni legate de teoria funcțiilor recursive? Cred că dom' profesor al meu ar sucomba“. Dar bineînțeles că nu ziceam nimic și mă mulțumeam să scriu, cu un aer de satisfacție timpă 5(cinci). Dom' profesor scria și el încă un 10(zece) în catalog și totul era în ordine.

În ordine... Cînd prietenul meu cel mai bun, Mihai a plecat la munte ca să nu se mai întoarcă niciodată, ar fi vrut să urlu: „Stai“, să-l iau în brațe, să-l imobilizez, să-l dau cu ceva în cap, dar, pentru că micul burghiu începuse deja să-mi sfredească baza craniului, am tăcut. Nu puteam să fac nimic. Încercam să mă conving că plîng o stafie, un mort potențial, dar

astea erau simple raționamente care nu-mi puteau înălțura nodul amar din suflet.

Pe urmă m-a cuprins un soi de blazare amuzată. Venind momentul s-o descopăr pe tandra mea soțioară în pat cu bruta aia blondă, cu greu mi-am putut stăpîni risul clocotitor care mă furnica undeva între piept și gît, în timp ce jucam conștiincios rolul omului distrus, înșelat în aspirațiile lui cele mai intime.

O vreme m-am distrat teribil cu lectura ziarelor și uitatul la televizor. Din cînd în cînd mă mai bătea gîndul să ies în balcon și să strig: „Dac-ați ști!“, dar imediat sfredelul cel mititel și aseuțit de la baza craniului îmi dădea de veste să mă liniștesc.

În ultimii ani ajunsesem la o adevărată voluptate de a mă conforma. Mă bărbieream tăindu-mă cît puteam mai exact acolo unde trebuia, îmi sărutam nevasta, cu care bineînțeles mă împăcasem, de numărul corect de ori și la momentele corespunzătoare, ba încercam chiar să și gîndesc în felul acela dar asta era mai greu.

Oricum, toate au rămas undeva în urmă. De mîine reîncepe cu adevărat viața.

3. Avea senzația că e întins într-un hamac de cauciuc și acoperit pînă peste cap cu o pătură netedă și groasă. Întinericul era total. Nu simțea nici frig nici căldură, deși era scăldat în sudoare, de fapt prea multă pentru a fi sudoare, plutea pur și simplu în lichidul amniotic. Apăsarea flexibilă dar fermă a pereților viscoși îi stîrni brusc și cotropitor spaima, spaima de strivire, de sufocare, de înghesuire lentă și elastică, aceeași spaimă care-l făcuse toată viața să evite aglomerările umane. Și spaima de acum era mai puternică și mai bine definită, era parcă matricea originară a tuturor spaimelor vieții lui.

4. Domnule, trebuie să vă fie foarte clar, acest loc este accesibil unui număr extrem de restrâns de persoane, ați pătruns aici numai datorită recomandării doctorului Lucas. Doctorul Lucas este o persoană prețioasă și noi nu-l putem refuza.

Și cum vă spuneam deci, sînteți în posesia unui frumos cancer generalizat care vă va termina în mai puțin de trei luni. Noi sintem singurii care vă putem salva. Da, ați auzit bine, vă putem salva.

Instalația pe care o vedeți este capabilă să refacă starea Universului ca sistem la un moment anterior celui prezent. Vulgar spus, dă timpul înapoi.

Un subiect uman supus acțiunii ei este retardat cu un anumit interval din existența sa. Nu, nu e vorba de o călătorie în timp, subiectul reia pur și simplu secvențele vieții lui trecute dintr-un punct care poate fi fixat cu precizie.

Există o singură problemă: Mașina noastră Regresivă nu are nici un efect asupra informației stocate în creier. Deci, practic vorbind, veți fi cel de-atunci cu psihicul de acum.

Aici apare, evident, problema perturbărilor. În această privință, legea, subliniez, L E G E A, este abaterea minimă de la secvența existențială pe care deja ați trăit-o. Va trebui să repetați pe cît posibil toate acțiunile întreprinse în diversele situații pe care le cunoașteți foarte bine și în care știți că veți fi pus.

Da, e o observație corectă, nu aveți cum să vă amintiți în amănunt ce-ați făcut și deci, ce veți face. Creierul dumneavoastră însă, ca de altfel orice creier uman, este un înregistrator fenomenal, mult mai fidel decît se crede de obicei. Se găsește acolo, stocată integral, toată colecția de informații primite de la senzorii de care dispuneți, urechi, piele, ochi și toate celelalte, colecție denumită generic Viată. O analogie

sugestivă, deși doar la nivel calitativ, ar fi cutia neagră greu destructibilă a aeronavelor.

Da, bineînțeles că este subconștientă. Noi vă vom face însă o mică intervenție chirurgicală prin care veți avea acces rapid la această memorie uriașă.

Nu, nu vă speriați, n-o să vă facem acum operația ci după modificarea genetică. Nu înțelegeți, sigur că nu înțelegeți dacă nu mă lăsați să termin.

În mod normal, pentru tipul dumneavoastră de cancer ar fi suficient un interval de retardare de aproximativ un an ca să vă puteți duce liniștit să vă tratați, cu garanția vindecării. Dar din analize rezultă că sunteți un caz de excepție. Structura dumneavoastră biopsihică prezintă o predispoziție extrem de accentuată pentru carcinogeneză. Deci chiar dacă scăpați de data asta, șansele de a vă îmbolnăvi din nou sînt mari și poate că a doua oară nu va mai exista un doctor Lucas care să vă trimită la noi. Și, în afară de asta, țin să reduc la minimum probabilitatea de a vă mai vedea vreodată mutra pe aici.

Există o singură soluție: vom extinde intervalul de retardare la 35 de ani. Da, exact vîrsta dumneavoastră. Vom întreprinde — ca să mă exprim sugestiv — acțiunea desemnată de o cunoscută înjurătură. Pe urmă o să umblăm puțin la bagajul dumitale genetic, urmînd ca ulterior să vă facem intervenția chirurgicală de care v-am vorbit.

Da, domnule, putem, noi putem foarte multe lucruri. Sigur că e o complicație îngrozitoare dar țin să vă spun că eu am fost împotriva aprobării solicitării lui Lucas cu privire la dumneavoastră. Consiliul însă a luat o altă hotărîre și mi-a încredințat punerea ei în aplicare, lucru pe care mă străduiesc să-l realizez cît mai bine, indiferent de convingerile mele.

Datoria dumitale este una singură: să nu încerci să faci altceva decât ceea ce ai făcut. Și așa anularea morții dumitale este o perturbare majoră. Nu ne mai putem permite o a doua.

Dacă vei fi pe cale să faci un pas greșit, o durere la baza craniului te va preveni. Dacă totuși îl vei face vei fi suprimat instantaneu. Această buclă a istoriei nu va fi existat niciodată și nu va rămâne consemnat decât că ai murit de cancer la 35 de ani.

A, nu, domnule, puteți să gândiți ce doriți, nu ne interesează, gândurile în sine nu pot schimba nimic. Aveți grijă doar ce faceți.

Alte întrebări?

Un poet contemporan foarte apreciat în Ungaria (cu mai multe volume tipărite), Szentmihaly Szabo Peter (născut în 1942) este un caz fericit de „imixtiune” în probleme de ficțiune științifică! Dovedind că și lumea poeziei este fascinată de problemele fizicii cosmosului...

Jack Floyd avea cincizeci de ani bătuți pe muchie, dar încă nu apucase să se teamă vreodată de moarte. Cu toate că astronautii profesioniști aveau din belșug parte de risc... Cu timpul însă Jack s-a obișnuit ca în momentele de cumpănă să nu se mai preocupe de propria sa persoană, ci să vegheze numai asupra echipajului. În ceea ce-l privea, lui îi era totuna. Prima sa căsnicie, care însemnase un chin mai greu decât zece ani de muncă silnică s-a soldat cu un faliment total. Au trebuit să treacă zece ani pentru ca, în cele din urmă, să se hotărască să renunțe la istovitoarea bătaie. Pe urmă a întâlnit-o pe Sue. Această căsnicie i-a reușit. Dovada indiscutabilă o constituie cei doi copii.

Nici acum nu s-ar putea spune că Flyod e copleșit de teamă; e încredințat că soarta îl va menaja și de această dată. În vinele sale curge sânge de scoțian, de calvinist de demult purtând în gene păgîna încredere

de sine a Fraților Pelerini. Și, de altfel, e ferm convins că oamenii, când sînt fericiți, nu pot fi pîn-diți de moarte. Alături de Sue se simțea fericit, în toată puterea cuvîntului. Îndeobște, expedițiile durau cîte două luni, pe urmă echipajele reveneau pe Pămînt. Dacă se ivea o expediție mai îndelungată, li se acorda un număr identic de zile libere cu cel al zilelor ce s-au scurs pe Pămînt de-a lungul misiunii. Socoteala era avantajoasă pentru Floyd: de multe ori putea sta în mijlocul familiei o perioadă mult mai îndelungată decît cea petrecută în călătoria spre cine știe ce colț tainic al Galaxiei.

Căpitanul Floyd își avea casa la Largo. Petrecea acolo după-amieze însorite, liniștite, în care se în-delețnicea cu pescuitul și cu alte asemenea mărunțșuri. Ce-l drept, erau obligați să arunce pe dată peștii prinși îndărăt în ocean, intrucît numărul lor se împuțnase amarnic, datorită prospecțiunilor și sutelor de foraje, în căutare de țitei. Oricum, era o preocupare plăcută pentru Floyd. Adeseori, îl însoțeau Pegge și Peter. Sue prefera să stea în fața ecranului stereovizorului, cîs-cînd gura în neștire la buletinele de știri, care se repetau din oră în oră. Jack Floyd ura aceste buletine din tot sufletul. Se consemnau prea multe tulburări, prea multe acțiuni îndreptate împotriva rezervațiilor cosmice. Pămîntenii nu erau în stare să-și dea seama (ori măcar să admită ipoteza) că odată și odată aceste baze și rezervații cosmice — foarte costisitoare — le vor fi de mare folos, li vor salva de la pieire. De acolo ar putea veni ajutorul. Pe de altă parte, la fel de adevărat era că, între timp, personalul angajat în Cos-mos creștea mereu; cel angajați o duceau de mii de ori mai bine decît „rîmele de pe sol“, cum îi numeau, în deridere, cosmonauții, pe cei rămași pe Pămînt.

O, cît de mîndră fusese Sue cînd și-a prezentat familiei logodnicul, pe dital comandantul Jack Floyd!

Era o legătură cu totul ieșită din comun: de obicei, cosmonauții se căsătoreau numai cu fete din propria lor castă.

În ultimul timp însă, totul se schimbase. Cu toate că Jack știa că nu se află în forma cea mai bună, nu era în stare să se lase de fumat, și dacă nu se afla pe navă, își aprindea o țigară de la cealaltă. Nava lui se numea *Triumph*. Ciudat era că la bordul ei patima nu-i dădea ghes, nici măcar nu-i trecea prin minte să-și aprindă vreo țigară. Oricum, fumatul la bord era cu desăvîrșire interzis. În plus realiza că munea peste puterile sale. Se consuma mult. Ar fi dorit să devină un comandant perfect. Samuel Cumberland, Coordonatorul Principal al Programului îi și dădea mult de lucru. Sam era o figură de temut. Pe lângă premiul Nobel, obținut pentru programele sale de cercetare a spațiului cosmic, mai deținea o mulțime de diplome primite de la diverse universități. Sam nu dădea deloc impresia că se pricepe la toate, de la psihologie la fizică atomică, dar, la nevoie, se pricepea cu adevărat. Căpitanul Floyd ținea la comandant, cu toate că-i era teamă de el. Primii roboți androizi îl vor semăna întocmai, atunci când vor fi construiți — își spunea ori de câte ori îl vedea. Colac peste pupăză, nici Cumberland nu arăta ca un șoarece de bibliotecă, debil și miop. Avea cam o duzină de copii din diferite căsnici, era președinte al unui număr greu de precizat de societăți științifice și, se pare, se străduia din răsuputeri să-și jertfească pe unul sau altul din prețioasele sale membre în sanctuarul schiului.

În consecință Cumberland fu acela care-l trimise pachet la medic cu recomandarea expresă de a i se face toate analizele și investigațiile de laborator.

— Nu-mi place culoarea ta pămîntie, îi spusese odată Cumberland, grav. Aici, sus, noi avem nevoie

de mutre plesnind de sănătate și optimism, adăugă el, oarecum în treacăt.

Asta fusese tot. Nu, Sam nu dădea ordine *niciodată*, obișnuia doar să arunce câte o remarcă, așa, între altele. Numai că, oricare ar fi fost subiectul, ceea ce spunea Coordonatorul Principal al Cosmosului devenea ordin. În aceeași manieră ar fi putut plasa o observație, parcă tot în treacăt, chiar înaintea Guvernului Mondial, iar guvernul i-ar fi îndeplinit pe dată dorința. Ce-i drept, Cumberland avea întotdeauna numai dorințe bine chibzuite, altfel, cu puterea de care dispunea, ar fi fost capabil să arunce în aer, cât ai clipi din ochi, întreaga planetă; să ne înțelegem, repet, n-a arătat niciodată că i-ar fi trecut prin cap o asemenea idee năstrușnică. Dar el era Coordonatorul Principal, și Guvernul Mondial rămânea ceea ce era, adică o adunătură de „rîme de pe sol“. Asta e.

Ei, și pe urmă, apărură și petele acelea de pe plămîni, de pe amîndoi plămîinii. Dr. Speck, medicul cosmonauților se scărpină în creștet, aranjîndu-și șuvițele destul de rare.

— Nu pricep... bombăni el, cu jumătate de gură.

— Dar aparatul numit COMPDIAGNOST știa mai multe decît el. Diagnosticul prezentat de agregat este infailibil.

— Ați fost controlat la radioscopie cu o jumătate de an în urmă și acum... Cred că trebuie să facem un examen citoscopic.

Jack Floyd nu era un ageamiu. Știa cîte ceva despre cancer, îi ura pînă și numele. Dacă îi fusese vreodată teamă de moarte, apoi de o astfel de moarte se temea, ticăloasă, înceată, umilitoare, mizerabilă. Să trăiești ca un condamnat la moarte, în timp ce toată lumea te compătimește, la început, pentru ca mai târziu să-ți trezească un pic de curaj ca să poți înfăptui

o sinucidere simplă, curată, draguță, mîntuitoare pentru toți...

Jack se afla în holul clinicii cosmice, în așteptarea doctorului Speck. Medicul își făcu apariția cu întârziere, încercînd să schițeze un surîs. Jack înțelese pe dată că rezultatul nu e bun.

— Examenul e pozitiv, nu-i așa? întrebă.

Doctorul își plecă privirea în pămînt:

— Păi... mîrîi el.

— Nu mai pregeta... spuse Jack, eu tîrîe. Știu că rezultatul este pozitiv.

— Dacă dumneata o știi, eu ce-aș putea spune? rosti medicul cu amărăciune.

— Cît mai am de trăit?

— Cîteva luni de zile, comandante Floyd. Sînteți robust, încă, avînd în vedere că... — aici doctorul se poticni. Procesul are o dezvoltare lentă. Plămînul... Cinci, ori șase luni... poate și mai mult... Bineînțeles, vom încerca să folosim tratamentul de rigoare, dar din păcate... În schimb, pe tipul care v-a făcut examenul Röntgen l-aș trimite la spînzurătoare. Dacă ar fi fost atent, cît de cît, trebuia să-și fi dat seama... E o greșeală fatală. A omis pînă și controlul rezultatelor la calculator. Nu știți cumva cine a fost ticălosul? Nu-i găsim marca de identitate pe cartotecă. Ar trebui...

— Dă-l naibii! mormăi Jack și-l lăsă în plata domnului pe înmărmuritul doctor Speck. Simțea că trebuie să bea ceva. Cumpără o sticlă de whisky Moonshine și o goli dintr-o suflare. Știa foarte bine cum se vor desfășura evenimentele în continuare. După cîteva clipe de descumpănire, dr. Speck îl va cupla pe Sam la *videofon*; pe urmă pe Jack îl va aștepta la cosmodrom un mesaj înregistrat, în care Șeful îi va ordona să-l viziteze la birou. În continuare, va urma

trecerea în rezervă, ceremoniile cu florile de rigoare și nelipsitele cuvinte de adio, veritabile necrologuri în fapt. „Cuceritorul planetei Venus este grav bolnav“ ș.a.m.d.

Sue va trebui să vîndă casa de la Largo. Din pricina suprapopulării, numai piloții cosmonauți activi puteau dispune de imobile proprietate personală, care să le aparțină lor în întregime. Ce va face de-acum încolo, nu avea habar, mesajul primit de la Sam mai putea aștepta. Deocămdată nu s-a întîmplat nimic, nu a intervenit nici o schimbare.

Zări globul verzui și translucid al observatorului cosmic. Probabil că Bill Cragg se află acolo, căscînd ochii la cine-știe-care hartă galactică ori laserografie. Fără îndoială, are și ceva de băut...

Cragg... un tip din cale afară de bizar; de fapt puteai să-l îndrăgești cu ușurință, cu toată stîngăcia lui. Dacă te aflai în societatea sa, puteai să păstrezi tăcerea ore în șir, și să te simți totuși ca și cum ți-ai petrece vremea util și plăcut într-o minunată companie. Jack nu avea latitudinea de a aprecia rezultatele științifice obținute de Bill Cragg, întrucît comandanții de astronavă dispuneau numai de cunoștințe astrofizice elementare. Bill Cragg, în schimb, era cosmolog de profesie, adică un teoretician al astronomiei, iar astronomia teoretică ținea deja de tărîmul filozofiei. Altminteri comandanții de astronavă se asemuiau, în acest răstimp, cu gazetarii din veacul al XX-lea. Aveau cunoștințe sumare despre o sumedenie de domenii, despre latura lor practică, mai ales, dar nu erau deloc specializați. Esența sarcinii lor era să nu se specializeze. În schimb, trebuiau să manifeste personalitate fermă și inteligență. Nu aveau nevoie de explicația cauzei, ei trebuiau să știe, cu promptitudine, cum se îndeplinesc sarcinile primite. Spre exemplu: Jack Floyd auzise odată că la stația a III-a se afla un comandant-astro-

naut care-și luase licența în greaca veche. Cu riscul de a exagera, vom spune că s-a descurcat binișor la examene. Dar toate acestea reprezintă de fapt niște amănunte de neglijat pe lângă importanța cunoașterii tainelor calculatoarelor arhiînțelepte și a restului de cosmo-drăcării pe care nici nu le mai poți numi.

— Hello, Bill, spuse Jack, cu căldură în glas. Pe urmă se prăbuși într-un fotoliu. Acum simți, într-adevăr, cât de mult îi apasă sufletul propria sa taină și că-l năpădește o dorință mistuitoare de a scăpa de ea cât mai degrabă. Își înfrînse dorința. Trecură secunde lungi. Astronomul își ridică privirea dintre hîrtii și consemnă prezența comandantului.

— Salut, răspunse și zîmbi palid. Bei ceva?

Jack încuviință, recunoscător. Băură din nou Moonshine, singura băutură alcoolică la care aveau acces cei din cosmos. În prepararea ei se utiliza nu se știe ce preparat, din pricina căruia nu reușeau niciodată să se îmbete zdravăn. Beția era un privilegiu al pămîntenilor, în orașele lor înțesate cu o populație supranumerică, murdare și poluate.

Astronomul se aplecă din nou deasupra hărților și laserografelor sale. Comandantul se apropie de masă și privi cu mare atenție hărțile. Pe fiecare dintre ele, notația era sumară și aceeași: HDE 226868 Cygnus.

— Tot găurile negre te preocupă, Bill? întrebă el circotaș. Toată lumea știa că Cragg este, cu adevărat, posedat de ideea acestor găuri negre.

— Cred că ai un soi de complex freudian cu aceste black holes, adăugă el, cu un suris obosit. În subconștientul tău trebuie să bîntuie vreo muiere frumoasă în jurul lor, sau cam așa ceva.

Cragg, e cazul să o spunem, era un misogin înverderat, care nu suporta de fel prezența astronoamelor; ce-i drept, nici ele nu-i suportau purtarea arogantă.

Cragg considera femeile, pe toate, ca pe o rasă utilă din anumite puncte de vedere dar, indiscutabil, reduse ca intelect și inferioare ca grad de dezvoltare.

— Da, găurile — bolborosi Cragg și-și mîngîie barbișonul ce-i împodobește obrazul. Mă alarmează faptul că în ultimii treizeci de ani n-am avansat mai deloc în acest domeniu. Teoria lui Penrose deschisese o arie mai vastă de reinterpretări, dar, dincolo de prolixitatea diferitelor ipoteze noi care invadaseră viața științifică practică, nu s-a mai prosperat deloc.

— La ce te gîndești? Constelația Lebedei e foarte departe. Dacă am lansa un satelit intergalactic, apoi acela nu ar ajunge la destinație decît peste o sută de ani. Dacă ar ajunge! . . .

— Nu mă gîndesc la constelația Lebedei. Găuri negre sînt, se află peste tot. După părerea mea, fiecare galaxie trebuie să dispună de o astfel de pată . . . oarbă. Un black-hole este atît de mic în raport cu Galaxia noastră încît se poate asemui cu o minge de tenis aruncată în Oceanul Pacific.

— Bill, în Oceanul Pacific nu se pot găsi mingi de tenis. Lasă găurile negre în pace, ai căpiat din pricina lor. Știu că . . .

— Du-te naibii! îl întrerupse Cragg, cu îndrjire. Bineînțeles că-mi pierd mințile, de vreme ce știu că aceste găuri negre oferă cheia înțelegerii întregului Univers . . .

— Bine, bine — dădu comandantul din umeri. Simți o durere surdă și ascuțită sub axilă. Vorbește-mi despre ele, dacă vrei.

Cragg îl privi îndelung pe Jack.

— Pentru Dumnezeu, nu arăți prea bine. Ai neazuri?

Jack îl privi bănuitor.

— Nu am nimic — sună, sec, răspunsul. Mai degrabă vorbește-mi despre acele găuri.

Cragg ridică din umeri.

— Până acum nu le-ai acordat prea mare interes. Mă rog, dacă vrei, hai să-ți explic: știi cum sună teoria lui Penrose. Prima gaură neagră, despre a cărei existență aveam cunoștințe precise, se situează în constelația Lebedei. Penrose și alții au descris procesul cosmologic în decursul căruia masele uriașe de materie, difuze, trec într-o stare superdensă. Masa, potrivit cunoștințelor pe care le avem, dispare, nu-i mai rămâne decât amintirea, asta pentru ca să mă exprim poetic, dar imprecis.

— A vorbi despre „amintirea materiei“ nu este o premisă din cale afară de științifică, observă căpitanul Floyd.

Dar Cragg nu se arată deloc tulburat de intervenția căpitanului.

— O asemenea „masă-amintire“ are un câmp gravitațional atât de mare încât nici măcar particulele de lumină nu mai pot scăpa. Din acest motiv, aceste găuri sînt invizibile. Fiecare gaură posedă un „orizont de evenimente“ propriu, în realitate gaura neagră trebuie să existe la un nivel spațio-temporal propriu, diferit de al nostru. Bineînțeles, noi știm ceva mai mult despre gravitație decât putea ști Penrose. Ne ajută, la înțelegerea fenomenului particulele antigravitaționale — așa-zisul efect AG. După opinia mea esențial este să înțelegem (și Penrose a și arătat-o) că în fiecare galaxie trebuie să existe cîte o gaură neagră. Întrucît nu cunoaștem natura acestor găuri, nu putem prevedea nici locul lor, dacă...

Aici Cragg, cu sufletul la gură, își conțene expunerea.

— Care va să zică, cel care vrea să găsească mingea de tenis în Oceanul Pacific mai e și orb pe deasupra, adăugă comandantul, caustic.

— Cam așa ceva, mărturisi Cragg. Fără îndoială, îți mai aduci aminte de Explorer 10006?

— Satelitul artificial automat care s-a înapoiat din misiune fără nici un rezultat...

— Da, după ce a efectuat o croazieră în sectorul în care presupuneam existența găurii negre aferente galaxiei noastre... Timp de zece ore și-a întrerupt toate semnalele, pe urmă și-a continuat activitatea. În memoria sa n-am găsit nici un fel de explicație, cu toate că, fie calculatorul, fie jurnalul automat de bord ar fi trebuit să consemneze întreruperea legăturii cu stația noastră. Dar nu s-a găsit nici o adnotare demnă de luat în seamă! Rubrici goale, pe toată perioada întreruperii legăturii. Un vid total, înțelegi?

— Cred că nu pricep pe de-a întregul unde vrei să-ajungi...

— Pentru că nu întrevezi ce se poate deduce din acest mister... Penrose a reprezentat găurile negre asemuindu-le cu o pîlnie, în mod simbolic, avînd ca ax o unitate singulară de timp. Dacă într-o asemenea... pîlnie pătrunde un obiect și trece dincolo de orizontul evenimential, el este absorbit undeva de-a lungul axului, urmînd a se dezintegra. Penrose mai are o observație interesantă, susținînd că în Univers ar trebui să existe și găuri albe, unde procesul ar trebui să se desfășoare în sens invers: dintr-o stare haotică, sub-materială, să se plămădească materie... În aceste găuri albe, timpul suferă o mutație de sens. Cu alte cuvinte, principiul cauzalității este dat peste cap... Cu un an în urmă am început să bănuiesc că aceste găuri albe și negre compun o așa-zisă entitate dialectică.

— Toată teoria ta mă depășește nițel... spuse comandantul, gemînd și apăsîndu-și coșul pieptului.

— Imaginează-ți două pîlnii așezate în așa fel, în-
oît capetele lor să fie legate între ele. Funcționează
ca un perpetuum mobile...

— Poftim! oftă căpitanul Floyd.

— Ceea ce intră pe o parte, trebuie să apară pe
partea cealaltă. Știu că ideea pare hazardată... dar,
după părerea mea, satelitul a fost pur și simplu ab-
sorbit, s-a dezintegrat, pentru ca mai apoi să se in-
tegreze din nou, devenind un satelit nou-nouț, ca
înainte de lansare. Cu alte cuvinte, în jurnal, în cal-
culator, nu s-a șters nimic! Satelitul a renăscut pur
și simplu...

— Prietene, cred că-ți bați joc de mine. Nu-ți per-
mit...

— Totul se verifică prin teoria relativității, a lui
Einstein.

— Ce se verifică? Dacă ar mai exista și astăzi co-
misii de „vînători de vrăjitoare“ cred că l-ar invoca
și el pe Einstein, cel puțin l-ar cita într-o notă de
subsol. Ipoteza ta este idioată. Eu, în locul tău, aș
uita-o.

— Mai e ceva, Jack. Biologii au pus în satelit pînă și
o cultură de celule. Experiență de rutină, precum știi.
Și ce să vezi, bulionul acela i-a tulburat foarte pe pri-
etenii noștri biologi. A crescut. Foarte puțin. Exact atît,
cît să se potrivească cu timpul scurs de la ieșirea
din gaura neagră pînă la întoarcerea acasă. Pînă și
pauza de zece ore corespunde.

— Și acum ce-o să faceți? Mai trimiteți un satelit?

— Da, încerc să-l conving pe Sam. Dar Coordona-
torul Principal are exact aceeași opinie ca și tine.
Cu toate că, dacă gaura aceea neagră ar funcționa

așa cum îmi imaginez eu și cum ți-am descris-o, am putea trimite acolo plante, animale, ba mai mult, pînă și oameni, mai târziu. Pentru că gaura aceea... este este însăși nemurirea!

— Bill, trebuie să ți-o spun, concluzia ta mi se pare hazardată... Conform informațiilor de care dispunem, viața constituie un proces ireversibil. Dacă ființa vie se dezintegrează, apoi n-o mai poți recompune nici-cum. Care ar fi situația, în cazul unui cîine, să zicem?

Cragg își mai turnă din sticla cu whisky.

— Prin orificiul posterior al „pîlniei“ ar ieși un pui de cîine nou-născut, care ar scheuna de foame. Pentru numele lui Dumnezeu, nu mai fi atît de burdușit cu prejudecăți, ca un episcop anglican de pe vremea lui Newton! Viața, la urma urmei, nu mai e pentru noi o taină absolută, ci un ansamblu de procese fizice și chimice, care se poate produce și pe cale artificială; eu despre asta-ți vorbesc! Of, cum să te conving că am dreptate?!

Se auzi apelul videofonului. Cragg intră în cabină. Comandantul luă o hîrtiuță de pe masa astronomului și-și notă la rezezeală cîteva serii de numere. Cînd Cragg se întoarse, Jack se uită ostentativ la ceas, murmură niște scuze grăbite, apoi plecă. Cragg își continuă munca, ușor dezamăgit. Se simțea trădat. Ar fi vrut să se bucure de mai multă înțelegere din partea lui Floyd. N-ar fi crezut că Jack are vederi atît de înguste. Da, n-ai ce face... E un tehnocrat fără sensibilitate. Asemenea tuturor celorlalți comandanți — niște capete pătrate...

Jack Floyd părăsi în mare grabă observatorul. Pe drum își scoase din buzunar notițele făcute la Cragg. Datele copiate erau coordonatele lui Explorer 10006, consemnate în momentele critice de dinaintea dispariției. Care ar fi distanța? Cam o lună de călătorie cu *Triumph*, nava pe care o pilotase de atîtea ori. Bineînțeles, în-

tregul său proiect era de fapt o sinucidere. Simțea, în taină, un soi de remușcare. Ar fi trebuit să-și comunice intențiile lui Cragg, cel puțin. La urma urmelor, și-a însușit idelle lui... Dar, nu poate risca un eventual refuz din partea lui Cragg. Astronomul ar fi putut interveni spre a-l împiedica să-și ducă planul la bun sfârșit. Nu! Echipajul se află deocamdată în concediu, nu va găsi în apropierea navei decât niscaiva paznici și personalul de întreținere. Să sperăm că lor nu li s-a adus la cunoștință starea sănătății comandantului Floyd. Tipii se află, ca rang, cu mult sub poziția lui, în consecință nu vor îndrăzni să-l oprească. Mai are o răspundere: Sue, Peggy și Peter... Dar acum nu e momentul să se gândească la ei...

Cei doi paznici înarmați, postați înaintea hangarului își beau ceaiul.

— Bună seara, comandante, îl salutară respectuoși.

— Bună seara, băieți. Trebuie să controlez înregistrările din jurnalul de bord. Rapoartele astea mizerabile, înțelegeți...

Paznicii zîmbeau aprobator, dar și cu o oarecare notă de circumspecție. Știau și ei de aceste rapoarte, de neplăcerea cu care se ocupau comandanții de scripte, de partea administrativă a muncii lor; mai știau, tot atât de bine, că jurnalele de bord erau de obicei documente intangibile pînă cînd raportul nu era admis.

— O.K., domnule, dar știți că avem nevole de aprobare...

Cu toate acestea, Jack Floyd pătrunse în hangar, prefăcîndu-se că nu a auzit ce i-au spus paznicii.

— N-ar fi trebuit să-l lăsăm să intre, șopti paznicul mai tînăr.

Paznicul celălalt dădu din mîini — atîta pagubă!
— și-și sorbi ceaiul în continuare.

— Tu nu-i știi cum sînt? Sam Cumberland e gata să-l apere pînă în pînzele albe pe Floyd. Vrei să fii trimis îndărăt pe Pămînt?

Nava era uriașă, strălucind sticlos în obscuritatea hangarului. Forma ei nu semăna cu a celor vechi, rachetele acelea în formă de creion; aducea mai degrabă cu un sin feciorelnic. Jack aruncă o privire de jur împrejur. Spre norocul lui, nu era nici un mecanic de întreținere prin preajmă. Se urcă pe rampa de lansare, intră în ascensor. Ajungînd în cabina de comandă, prima lui grijă fu să controleze dacă nava are combustibil la bord. Dacă nu, întregul lui plan nebunesc n-ar mai fi avut nici o șansă. Aparatele îl liniștiră — arătau clar: FULL, deci rezervoarele erau pline. Comandantul închise sasul și conectă sistemul antigravitațional, punînd sub bandajul de protecție întreaga navă. Practic, asta însemna că nici un fel de forță exterioară nu mai putea interveni, nu mai putea aduce vreun prejudiciu navei, în afara, doar, a unei bombe atomice, poate...

Jack se așează înaintea calculatorului de navigație și îi implantă, atent, datele de zbor. Urma etapa cea mai primejdioasă: conectă sistemul de alarmă și, prin telecomandă, deschise sectorul aferent al hangarului. Știa, din proprie experiență că avea la dispoziție cam două secunde pînă ce calculatorul principal al stației orbitale va analiza toate premisele decolării, precum și datele itinerariului. După două secunde, calculatorul va descoperi că *Triumph* nu are permis de decolare și va conecta toate sistemele de alarmă. Dar nava începu, încet, să se ridice, ieșind din hangar și înfrînd treptat în accelerație.

În cabină se făcu auzită o voce ascuțită, a lui Ed Martinez, de la centrul de Dirijare al Stației.

— Alo, *Triumph*! Cine naiba e la bord? N-aveți permis de decolare! Răspundeți imediat! Terminat!

— Hello, Ed. Sînt comandantul Floyd. Am plecat într-o cursă de probă, fără echipaj.

Se lăsă o liniște surdă. Ed își găsea cu greu cuvintele.

— Jack, ai înnebunit? Știi prea bine că pentru un zbor fără permis ai să fii pus să răspunzi înaintea Curții Marțiale! Trebuie să opresc de urgență racheta și tu știi prea bine la ce fel de mijloace sînt obligat să recurg...

— Știu. Dar, dacă vei folosi *acele* mijloace, nava va sări în aer, cu mine cu tot. Mai bine, fă-mi legătura cu Sam Cumberland. Vreau să discut cu el.

Jack cîștigă astfel cîteva minute prețioase. Nimeni n-ar fi distrus cu dragă inimă o asemenea navă, atît de costisitoare. Singura modalitate eficientă și sigură de a împiedica nava să plece în cursă ar fi fost o ultimă încercare: aceea de a deconecta, prin teleghidare, sistemul AG. Manevra ar fi însemnat în schimb moartea instantanee a lui Floyd, la care s-ar fi adăugat și imposibilitatea de a readuce nava în hangar, dat fiind faptul că viteza atinsă de *Triumph* nu mai putea fi redusă. Atît Floyd, cît și cei de la dispecerat erau în deplină cunoștință de cauză asupra pericolelor care-i amenințau. Situația era aproape identică cu cea în care se aflau, în timpurile de odinioară, aeronavele deturnate. Trebuiau să încerce să-l convingă pe pilot să renunțe de bună-voie la temerara sa acțiune. Jack Floyd își putea imagina cu ușurință întreaga bătălie care se desfășura acum în mintea lui Ed. Cum ar fi procedat el într-o asemenea situație cu totul extraordinară? Niciodată, în istoria zborurilor cosmice nu a mai existat un singur caz, măcar, de „deturnare“ a unei nave

cosmice! Jack Floyd se bucura în sinea lui; în acest răstimp, secundele treceau fără putință de a le opri.

— O.K. Jack. Îți fac legătura — spuse, oftând, Ed.

Glasul lui Sam se făcu auzit de îndată, ca întotdeauna sigur de sine, stăpîn pe situație, o voce de om mereu gata de acțiune.

— Sînt Cumberland. Ce naiba faci tu acolo sus, Jack? De unde ți-a venit ideea asta nemaipomenită? Doctorul Speck a fost pe la mine. „Adio arme!“ ori ce naiba? Nu-mi face nici o plăcere să te ameninț, dar să știi că te afli foarte aproape de Curtea Marțială. Gîndește-te la familia ta.

— Nu mă gîndesc. Domnul Coordonator va fi știind pentru care motive...

— Le știu. Dar ce rost are o asemenea ispravă? Trebuie să opresc nava, Jack. Nu pot ține cont de prietenia noastră.

— O.K., șefule, oprește-o. Cred că ești în întîrziere...

Comandantul așteptă răbdător, pînă cînd Sam își consumă considerabil arsenalul de blestem și ocări, după care trecu, încet-încet, la explicații. Încearcă să expună situația în așa fel, încît Cragg să nu poarte nici un fel de responsabilitate. Altminteri, Cragg ar fi devenit cu ușurință un soi de țap ispășitor, pradă sigură pentru Cumberland, care spumega în sinea lui de furie.

Sam Cumberland ezită o clipă, pentru a-și încropli un plan de acțiune.

— Ei, spuse el cu o glacială ironie, sinuciderea ta e cam costisitoare, poftesti un coșciug de lux care face cam cîteva milioane de dolari. Nu știam că-ți place atît de mult reclama... Mai ales că acest volaj nu poate avea nici un fel de valoare științifică!... Dacă Cragg ți-a dat o asemenea idee, înseamnă că și el este nebun de legat! Vreau să stau de vorbă cu el. Terminat, deocamdată.

Comandantul rise în sinea lui, cam acru, ce-i drept. Totul mergea ca pe roate. Conectă pilotul automat și intră în cabina cea mică a depozitului de microfilme. Ar fi dorit să amfle ceva mai multe despre ocelebrele găuri negre, încă înainte de o întâlnire mai intimă cu una dintre ele. Avea o întreagă lună la dispoziție: putea să studieze problema, pe îndelete...

Durerea surdă de la axilă nu vroia să contenească. În dulăpiorul de medicamente găsi niște sedative, dar de morfină nici urmă. Era prima greșeală comisă. În prezent n-avea nevoie de morfină, dar știa foarte bine că în curînd o să-i fie foarte greu fără ea.

Tocmai ațipise lingă pupitrul de comandă, cînd intercomunicația prinse să țile din nou.

De data asta, cel care îl suna era Cragg.

— Hello, Jack. M-auzi?

Jack deschise încet ochii.

— Da.

— Șeful e furibund. Iar mie îmi pare extrem de rău că ți-am pomenit de teoria mea. Jack, să știi că sînt sute de astfel de teorii. Îmi pare rău...

— Capul sus, privirea înainte, Bill. Dacă lucrurile nu se vor aranja, nu va fi vina ta. Nu trebuie să ai remușcări. Am vrut să evaderez, asta-i tot. N-am vrut să... Mă rog, mi-e totuna. Va fi mai bine așa, singur, singur cu boala. Nu doresc ca familia să mă vadă și să încerce să facă eforturi disperate spre a mă tămădui. Și, de fapt, avem de-a face tot cu o expediție în toată regula, o expediție unipersonală, ce-i drept. Dacă se poate, încercați ca ziarele să nu facă un prea mare tîmbălău din toată istoria asta. Cît despre Sue, vă rog să-i spuneți că am plecat într-un voiaj mai lung. Și că o sărut. Și pe copii. Aveți grijă de ei, Cragg, mai ales atunci cînd eu nu voi mai fi...

— O.K., Jack. Să nu-ți faci temeri din cauza asta. În privința ziariștilor... fii pe pace, șeful nu va lăsa

să se afle. Nici noi nu avem interesul să ne popularizăm greșelile. N-am vrea ca ele să devină o modă...

— Îți mulțumesc.

Se instalează o liniște neplăcută. Comandantul își potrivește glasul.

— Spune-mi, Bill, am o șansă oarecare, în sensul că tu... ai putea avea dreptate?

Glasul lui Cragg era din cale-afară de abătut.

— Penrose descrie cam ce se poate întâmpla în cazul în care un comandant de navă s-ar putea apropia de orizontul evenimential. Mai întâi nu va observa nimic, nici o schimbare. Pe urmă, va fi lipsit de posibilitatea de a efectua măsurători, pentru a-și da seama, cu precizie, de poziția în care se află. Forțele de reflux ale energiei — el înțelege, prin acest termen comun, suma tuturor componentelor acestor forțe — vor atinge intensitatea maximă... Îmi dai voie să citez din el, am cartea la mine: „În acele găuri negre pot cădea particule infinitezimale sau obiecte enorme, de la molecule de hidrogen la electroni, de la unde radio pînă la raze de lumină și pînă la navele cosmice — ele nu vor putea fi recuperate niciodată. Din punctul de vedere al Universului nostru, totul va fi perfect nimicit.” — am încheiat citatul. După opinia lui Penrose înseamnă deci că legea conservării materiei nu mai funcționează. Întregul proces durează doar preț de cîteva milimi de secundă...

— Ceea ce-mi spui îmi convine, Bill. E un procedeu mult mai elegant decît toate formele de sinucidere pe care le cunoaște omenirea. Iar acum, te-aș ruga să încheiem discuțiile noastre inutile. Sînt bolnav și voi mă sîcîți îngrozitor. Voi deconecta intercomunicația. Doresc să rămîn absolut singur.

— Așteaptă să închei, Jack, pentru numele lui Dumnezeu! Vreau să-ți mai comunic un amănunt, deo-

sebit de important. Trebuie să ți-l spun, chiar de nu mai vrei să mă ascuți . . .

Cu un simplu gest, comandantul reteză glasul ce aproape implora. Durerea care-i răvășea trupul apă-rînd cînd aici, cînd dincolo fi dădea o stare de sures-citare. Arboră un zimbet ironic. Nu, pe el nu vor reuși să-l înspăimînte și nu-l vor convinge să renunțe la țelul propus.

Trecură două săptămîni. Jack Floyd nu putuse închide ochii, în nici una dintre nopți, din pricina durerilor persistente. Se plimbare, fără încetare, prin spa-țiul deosebit de strîmt, scotocise pînă găsise vechile jurnale de bord și cotrobăise, mînat de o stranie curio-zitate în cabinele echipajului. Scosese toate sertarele, studiasc cu atenție fotografiile păstrate acolo, toate mărunțișurile și obiectele ascunse prin unghere. Alt-minteri nu era un om curios din fire, odinioară n-ar fi făcut pentru nimic în lume astfel de „investigații“; acum, însă, făcea abstracție de orice opreliște morală; cu alte cuvinte, se debarasa de acest sentiment. Se sim-țea ca un nou Robinson, dar altul decît eroul lui De-foe; nu, el nu mai rîvnea să revină în mijlocul oameni-lor lui. De multe ori se gîndea insistent la boală, me-dita asupra ei; cancerul reprezenta de foarte multă vreme o provocare acerbă la adresa medicinei, care reu-șise să vindece, în afara acestuia, orice fel de ma-ladie . . .

Se părea poate ca antidotul, nedescoperit încă, să fi fost o anume substanță sau un medicament foarte simplu. Așa cum Fleming descoperise penicilina, în-tr-o bună zi un individ oarecare îl va descoperi din pură întîmplare. Proliferarea celulelor maligne va fi tratată, să zicem, cu oțet sau cu whisky, din cel bun, scoțian. Și atunci blestemata proliferare va putea fi oprită. Bineînțeles, procesul poate fi de natură ner-

voasă. Ori, poate fi rezultatul activității cîmpurilor magnetice... ori să fie produs, eventual, de aparatul antigravitațional... Nu, asta e o neghiobie. Conform opiniei savanților, cancerul este o boală veche de cînd lumea, avînd o vîrstă egală cu cea a omului...

Jack Floyd avu coșmaruri. Visă monstruoziități. Auzea sunete ciudate. Glasuri. Odată înghiți atîtea somnifere, încît era cît p-aci să dea ortul popii. Altădată, din nebăgare de seamă, incendie oabina. Spre norocul lui, extinctoarele automate funcționară fără greș. Dar el suferi numeroase arsuri. Nu se mai rădea și barba roșcată îi cuprinse cu o pălălaie înfricoșătoare obrazul chinuit, palid, ca de mort. „Semăn cu diavolul“, își zicea, în clipele de luciditate. Slăbea vizibil, zi cu zi. Își contempla cuprins de repulsie trupul, constatînd cum i se atrofiază mușchii, cum apar, ascuțite, oa-sele...

Cîteodată conecta instalația de radio, pentru ca imediat apoi să închidă, plictisit. Pe urmă, cu aproximativ trei zile înainte de a ajunge în locul în care „dispăruse“ precedentă navă, încercă să cheme Stația Interplanetară. Radioul era surd.

În ultima zi, comandantul își redobîndi discernă-mîntul, gîndurile îi fură din nou limpezi și precise. Nu mai fu chinuit de coșmaruri, nu se mai gîndi la black-hole ca la o divinitate cu puteri imense și amenință-toare. Totuși, nu s-a putut descotorosi de fantasma nuntirii raiului cu iadul.

Dacă Bill Cragg are dreptate, Gaura reprezintă cu adevărat nuntirea deșartă dintre Paradis și Infern. Pă-trunzi într-una dintre orificiile pîlniei și ieși pe cea-laltă, purificat, renăscut...

Pe urmă îi sosi ceasul. Își dădu seama de iminenta lui venire, cînd îi apăru primul semn: un soi de fulgere și trăznete la nivel molecular, urmate de o beznă de-

săvîrșită. Îl copleși senzația de goliciune, care îl aspira, îl topea... Comandantul simți nevoia să urle de spaimă, dar nu mai avea nici glas, nici gîtlej... nici torace, nici coaste. În goliciunea lui, trupul se năruia în sine. Tot ce rămăsese din cel ce fusese cîndva comandantul Jack Floyd se zbătea în agonie pe podeaua navei. Încetul cu încetul, se dezintegrează. Apoi, urmă Neantul. Îmbrățișarea lui de cleștar. Nici o durere, numai orgasmul Materiei pure. Simțămîntul total al satisfacției sexuale. O simțire fără asemuire... minunată. Dacă nu cumva, totuși...

Numai că, pînă atunci, chiar și amintirea existenței materiale îl părăsi integral.

Peste o lună de zile și zece ore, nava *Triumph* își anunță prezența prin intermediul semnalizatorului automat și reveni la bază după codul comenzii în stare de alarmă.

Personalul stației se îmbulzise în jurul ei.

Sam Cumberland privi înmărmurit spre Cragg.

— Mă bucur că s-a răzgîndit și s-a întors. Dacă nu cumva... dar, sper, totuși că îl vom găsi viu și nevătămat. Cred că acest zbor va constitui o dovadă suficientă în favoarea ideii că acele găuri negre reprezintă niște primejdioase iluzii...

— Nu, sînt sigur că le-a întîlnit, răspunse Cragg, posac.

Chepengul bordului însă nu se deschise. Peste mulțimea adunată acolo se așternu o tăcere ca de moarte.

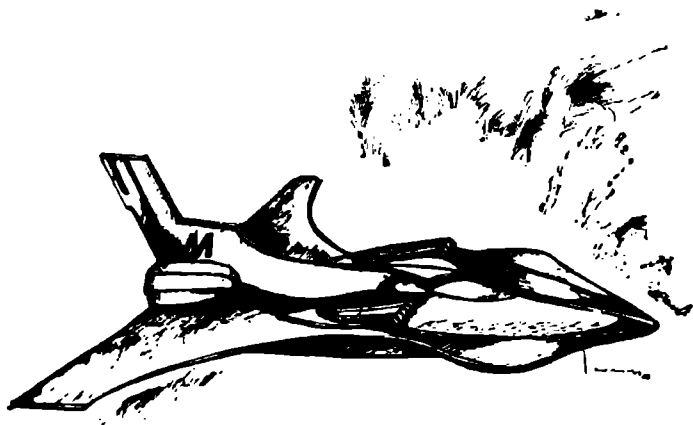
— Medicul îl mai acordase cam cinci luni... spuse Cragg, șovăitor.

Tehnicienii se chinuiau să deschidă chepengul. În fine, îl deschiseră; Cumberland și Cragg intrară primii. Se duseseră mai întîi glonț la cabina de comandă. Nu găsiră pe nimeni. Deteră o raită prin fiecare încăpere. Nu găsiră pe nimeni. Coordonatorul Principal

cercetă jurnalul de bord. Nu conținea nici o însemnare. Deodată Cragg scoase un strigăt ascuțit, mai degrabă un țipăt de spaimă.

Sub pupitrul de comandă zăcea un mic cadavru. Un prunc nou-născut. Ochii-i erau închiși, pielea avea o culoare galbenă, asemănătoare cu pergamentul.

— Nu s-a găsit nimeni prin preajmă care să-l hrănească, spuse Cragg, cu lacrimi în ochi. Asta, asta n-am mai apucat să i-o spun la plecare...

Un text lung, cu dialoguri ce descriu situații care pot fi ale realității imediate, dar beneficiind de un final spectaculos, care dă valoare povestirii din punct de vedere al miezului științifico-fantastic. În același fel sînt construite și multe din povestirile lui R. Heinlein și V. Juravlova, unele din snoavele lui Philp K. Dick și Frederic Brown.

Istoria unui obiect perfect

Tudor Octavian

Ziarist de mare calibru, cronicar de artă, autor de proză scurtă — de excepție — și de roman, găsim-l o adevărată rapidă printre cititori, Tudor Octavian (anul nașterii: 1938), absolvent al Facultății de filologie dar și al celei de arhitectură, s-a remarcat și prin insolitul prozelor sale, prin tentația spre fantastic, prin modul în care face ca realitatea imediată să se încarce de mister și culoare.

Istoria unui obiect perfect este un exemplu, o povestire perfectă, o construcție migălos și complet realizată, care ne face să-i dorim lui Tudor Octavian cît mai multe povestiri pe care Anticipația românească să și le poată însuși.

În anul 1687, Wilhelm Strobl, armurier din Medias, în vîrstă de 95 de ani, și-a tras un glonte în cap și, firește, a murit pe loc. În acest scop, bătrînul armurier s-a slujit de un pistol mare și greu, a cărui argintărie strălucea de mai bine de jumătate de secol în centrul panopliei cu puști, arcebuze și săbii unde fusese așezat.

Pistolul era lucrat chiar de mîna lui Wilhelm Strobl și nu trăsese niciodată pînă atunci. Avea o mașinărie deosebit de complicată, deși, la prima vedere, părea o armă obișnuită. După ce a-ndesat în el o grămadă de pulbere, bătrînul meșteșugar a scos din buzunarul ji-

letcii sale de piele o bilă de plumb, de mărimea unui ou de prepeliță, pe care, fără grabă, a potrivit-o pe țeavă.

N-avea nici o îndoială că arma avea să funcționeze perfect, ca de altfel toate câte-i ieșiseră pînă atunci din mînă.

Și arma a funcționat, într-adevăr, perfect. În timpla bătrînului s-a căscat o gaură prin care puteai băga pumnul.

Fiul lui Wilhelm Strobl, unicul său fiu, era tot armurier și se numea Wilhelm Strobl. Fiind un meseriaș priceput și conștiincios, n-a pierdut prilejul ca, intrînd în camera de unde s-a auzit detunătura, să cerceteze atent și, s-ar fi zis, cu o anume satisfacție, borta produsă de glonț. După care, oarecum absent la zarva din casă, a curățat pistolul, l-a uns pe unde trebuia uns și l-a așezat la locul lui, în panoplie.

Trecînd timpul și apropiindu-se de 97 de ani, Wilhelm Strobl a început să se gîndească tot mai des la taică-său. Într-o zi, pe cînd stătea lungit într-un fotoliu și aștepta să moară, deși, la drept vorbind, n-avea nici un semn că lucrul acesta urma să se întîmple prea curînd, l-a chemat pe fiu-său și i-a cerut să aducă pistolul cu încrustații de argint. L-a contemplat îndelung, cu venerația cuvenită oricărui lucru făcut cu măiestrie și a ațipit cu el în brațe. Nu s-a despărțit de pistol zile de-a rîndul; ai lui se obișnuiseră cu imaginea moșului picotind tot timpul în fotoliul de lîngă fereastră, dar strîngînd arma grijuliu la piept. Dacă-i făcea plăcere, n-avea decît.

Pînă într-o dimineață cînd, trezindu-se înaintea tuturor și parcă grăbit de-o treabă ce nu suporta nici cea mai mică amîinare, Wilhelm Strobl a umplut pistolul cu praf de pușcă, i-a pus pe țeavă o bilă de plumb și și-a zburat creierii.

Impuşcătura a produs o spărtură destul de urită. Pentru un expert în arme de foc, însă, cheştiunea prezenta şi unele aspecte interesante.

Este şi motivul pentru care fiul său, pe nume Wilhelm Strobl, moştenitor cu drepturi depline al firmei şi, ce era mai important, al clientelei, a privit cu mare atenţie rana din tâmplă înainte de a deschide uşa şi a le îngădui alor săi să se ocupe de cele cuvenite mor-tului. Se înţelege că pistolul a fost curăţat, uns şi atir-nat în locul său, acolo unde stofa veche şi decolorată îi păstra forma cu fidelitate.

Acest Wilhelm Strobl, armurier al prinţilor locali şi breslaş cu faimă în multe alte oraşe, l-a învăţat, la rîndu-i, meserie pe fiu-său.

Intr-o bună zi, simţindu-se el foarte bătrîn, i-a lăsat în grijă atelierul. A trăit pînă la 99 de ani cînd, fără ca nimeni să poată prevedea momentul, s-a sinu-cis cu pistolul cel mare. Cu o zi înainte, e drept, după ce luni întregi zăcuse într-o muţenie desăvîrşită, pîr-jindu-se la soare în fotoliul în care stătuseră întotdea-una bătrînii familiei, a spus că vrea să moară, şi că nu e în stare. Ar fi vrut să muncească, avea braţe pu-ternice, dar cînd încerca să se ridice simţea o mare plictiseală şi parcă, deodată, îi spăla cineva mintea.

Întîmplarea i-a tulburat adînc pe toţi. Cu excepţia fiului, Wilhelm Strobl, care, privind rana şi pregă-tindu-se să şteargă funinginea de pe ţeava pistolului şi-a dat seama că praful de puşcă de odinioară era, vezi bine, mai slab. Bătrînul, de bună seamă, avusese noroc. La încărcătura folosită acum ar fi trebuit să-şi zboare jumătate din ţeastă.

Afacerile mergeau destul de bine, în ciuda tuturor poveştilor ce-ncepeau să se ţeasă în jurul morţii stră-moşilor, aşa că Wilhelm Strobl n-avea nici un motiv să-şi schimbe meseria.

Nici casa.

Casa armurierului se găsea, desigur, pe strada Armurierului. Avea pivniță, atelier, magazine de cărbuni și felurite materiale, o sumedenie de camere și pod. De la o generație la alta se strungeau o mulțime de lucruri de care nu te puteai despărți, așa că podul era mereu în reconstrucție: se înălțau pereții unor odăi strâmte și întunecate, al căror rost se pierdea adesea pe drum, încăperile primeau câte un lacăt mare, fabricat în atelierul de armurării și nimeni nu se mai preocupa de elc.

Wilhelm Strobl ar fi putut să facă avere, numai că nu se gîndea niciodată la bani. Lui îi plăcea să fiarbă oțelul după rețete personale, să lucreze ani de zile la încrustațiile în argint ale unei puști de vînătoare și să-l învețe pe fiu-său, Wilhelm Strobl, un băiat deșirat, tăcut și parcă plin de secrete, meșteșugul familiei. Cînd se imputina vînatul și puștile zăceau pline de praf prin saloanele oamenilor cu stare, se întimpla câte un război, mai lung ori mai scurt, astfel că lucrul nu contenea niciodată și în casă era ordine și tihnă.

Îmbătrînind, Wilhelm Strobl cobora tot mai rar în atelier. Avea, cum era rînduiala în familia lor, un fiu, și fiind numai unul, cum altfel să-l numească de-oft Wilhelm. Fiul știa multă meserie, toate erau bune și la locul lor. Ar fi putut să mai muncească, dar n-avea chef.

I-a pierit cheful pe neașteptate, fără motiv. Ridica barosul cel mare să bată o limbă de oțel abia scoasă din foc, cînd a simțit că-l cuprinde o plictiseală imensă. Chiar așa, stînd cu barosul ridicat și încordîndu-și mușchii să izbească-n oțel s-a ivit plictiseala. S-a spălat de funingine și rugină, și-a pus o cămașă albă și și-a tras, în camera care de la o vreme era numai a lui, fotoliul lîngă fereastră. A stat aici, fără să-l

chinuiască vreo boală, ani mulți, ani foarte mulți. Privea oamenii care treceau prin fața casei, tăcea și atît. Tocmai împlinea 95 de ani, cînd spre surprinderea tuturor, a-nceput să vorbească din nou. Deși ar fi putut să facă treaba asta și singur, l-a rugat pe fiu-său să-i mute fotoliul mai către mijlocul camerei. Spunea că-l supără lumina, ceea ce era oarecum de așteptat. Din locul unde se afla acum, se vedea bine pistolul cel mare.

Prin pardoseala de scîndură groasă, prin construcția de grinzi masive ce-o susținea, răzbăteau în răstimpuri icniturele ciocanului în nicovală și zbuciumul foalelor. Bătrînul își lepăda papucii și-și lipea tălpile goale, numai piele pe os, de scîndura călduță.

Într-o dimineată se gîndi c-ar fi trebuit să moară de mult. Cu speranța c-avea să se stingă imediat și prin propria-i voință, se adînci în culcușul său și închise ochii. Zăcu mai multe ceasuri. Nu mai respira, obrazul îi era alb ca varul, și, în general, arăta ca un mort. Atîta doar că nu era mort.

Pe la prînz i se aduse o supă ușoară de legume pe care o mîncă. Încercă, spre seară, să moară din nou. Chipul i se făcu pămîntiu, respirația îi încetă aproape cu totul. Din punctul lui de vedere, aceasta era moartea. Numai că, iată, în casă părerile erau împărțite. Îi aduseră supa de seară, apoi supa de dimineată, apoi alte supe. În zorii zilei de 14 septembrie împlinea 96 de ani. Pe la ora opt, fiu-său, Wilhelm Strobl, soția acestuia și nepoțelul, un flăcău înalt, slab și fără vîrstă, veniră, conform tradiției, să-l felicite. O ceremonie la care familia lor ținea.

După ce-l sărutară, îi urară viață lungă. Rămas singur, bătrînul își sorbi încet supa. Cînd termina, bătea de trei ori cu bastonul în podea. De data asta nu mai bătu. Se ridică din fotoliu și cu un mers deosebit de vîguros pentru vîrsta lui, se apropie de panoplia

cu arme. Luă pistolul, îl umplu din belșug cu praf de pușcă, dintr-o cutie de lemn negru, încinsă cu nenumărate cataramе, scoase o bilă de plumb, care încăpea perfect pe țeava armei și-și puse capăt zilelor.

Se fabricau pulberi din ce în ce mai bune, în scăfirlia moșului se vedea o gaură cît un cuib de vrăbie.

În vara lui 1948, fiind fruntaș în muncă, am primit repartiție pentru o cameră, cu acces la baie și bucătărie, în strada Armurierului, la numărul 1. Aici locuia un cetățean, pe nume Wilhelm Strobl, în vîrstă de 88 de ani, cu fiu-său, nepotul și nevestele acestora. Atelierul de armurărie fusese naționalizat, dar pentru că lucraseră, de cînd se știau, ca meseriași particulari și nu angajaseră niciodată mîna de lucru din afara familiei, li s-a dat o autorizație de ascuțit cuțite și lăcătușerie măruntă.

Ca să urc în pod, unde căpătasem o odăiță întunecoasă și îngustă, treceam prin camera bătrînului. El stătea mai tot timpul într-un fotoliu, lîngă fereastră, și privea la lumea care trecea pe stradă. Uneori, urca în pod unde, ore în șir, făcea exerciții de tir cu arcul.

Podul acesta era o construcție foarte ciudată: era împărțit în numeroase cămări și depozite pe care, în anii cînd am locuit acolo, nu țin minte să le fi folosit cineva. Aveau lacăte grele, fabricate în atelierul de armurărie, cîteva lacăte erau vechi de tot. Dacă aprindeai o lumîinare și priveai pe ferestruicile acestor odăi și depozite nu vedeai nimic, afară de praful de-o palmă, așezat pe capetele grinzilor și în spărtura unor ziduri.

De la un capăt la altul podul măsura patruzeci și cinci de metri. Odăile fiind construite cam aiurea, rămînea între ele, în linie dreaptă, un spațiu foarte

îngust. Wilhelm Strobl, tatăl, venea cu arcul, săgețile și un scăunel pliant pe trei picioare, își potrivea scăunelul într-un capăt al podului și trăgea în ținta din celălalt capăt, luminată de-un bec puternic. Nimerea întotdeauna în cercul din centru. Săgeata zbura țiuind din arcul uriaș, cu o deschidere de doi metri și a cărui mașinărie aducea, în multe privințe, cu aceea a unor puști vechi, cu iască și cremene. Ținta era lipită pe unul din pereții camerei mele. Țiuiturile îmi deveniră curînd foarte familiare. Cînd voiam să plec de-acasă, răcneam:

— Atenție! Ies!

Și străbăteam podul, spre ușa ce ducea la scară, în felul în care, în timpul războiului, plecau la atac în cîmp deschis soldații trimiși în misiuni de sinucidere. Moșul auzea, în general, urlătul. Îl vedeam așteptînd cuvlincios să părăsesc podul. Uneori, însă, era prea concentrat sau poate, dimpotrivă, cu gîndul dus și atunci, cu toate precauțiile mele, mă trezeam pe la urechi cu săgețile zbîrnîindu-mi.

Am încercat să stau de vorbă cu el. Nu era un om ursuz. Totuși, după un ceas de conversație, băgam de seamă că știa absolut totul despre mine, iar eu nu reușeam să știu mai nimic despre el. Îi plăcea să tragă cu arcul. Nimerea, de sute de ori, în același punct. Se antrenase, de bunăseamă, ani mulți ca să ajungă la acest rezultat. Stilpii de lemn ce susțineau acoperișul erau măcinați, la înălțimea la care zbîrnîiau de obicei săgețile, ca de mușcătura unor roiuri de insecte rozătoare. Într-o zi, am oțit într-un ziar că recordul mondial la tirul cu arc, pe distanța de cincizeci de metri, era comparabil, socotit în serii de concurs, cu recordurile lui Wilhelm Strobl. Putea să tragă zile la rînd, fără să obosească, în același punct. De ce o făcea? Ce gîndea el, acolo, în întuneric, cînd

depășea de câteva ori pe zi recordul mondial, fără să-i știe nimeni performanțele?

În zilele când nu trăgea cu arcul, se odihnea în fotoliul de lângă fereastră.

Ca să urc în pod, străbăteam atelierul. Aici, Wilhelm Strobl, fiul, ascutea cuțite. Într-un colț, la lumina palidă a unui bec de cîțiva zeci de wați, fiul acestuia repara aparate de radio. Stătea aplecat pe-o carcasă de dimineața pînă seara. Îl găseam acolo cînd veneam tîrziu și, oricît de devreme m-aș fi trezit să plec la lucru, îl aflam acolo.

Pe firma nu prea mare, de deasupra intrării în atelier, era scris: „Reparăm și ascuțim cuțite și alte obiecte tăioase pentru casă. Wilhelm Strobl. Autorizație nr. 712 din 14 iulie 1948.“ Cu toate acestea, cîteodată putea fi zărit, intrînd aici, un om în vîrstă, avînd împachetată în hîrtie o pușcă de vînătoare. Era un individ slăbănog, purtînd și vara și iarna palton. Ochelarii, cu lentile groase, îi măreau mult irisul și privirea lui avea ceva din privirea păsărilor de noapte. Dar avea un glas blînd și oarecum vesel.

— Mă, Vasilică, fi zicea el lui Wilhelm Strobl-fiul, nea Vasile, tatu' e sus?

Oprindu-se din ascuțit cuțite și alte obiecte tăioase pentru casă, Wilhelm Strobl-fiul, obișnuit, s-ar fi zis, să fie numit Vasilică, aproba binevoitor cu capul și tot cu capul arăta spre scară.

Îl găseam, deci, pe cei doi bătrîni examinînd pușca de vînătoare, un exemplar vechi, o rablă, clănțănind din încheieturi. Wilhelm Strobl-tatăl cîntărind-o expert și pipăindu-i gînditor cocoășele, clientul învîrtindu-se neliniștit în jurul lui. Ce făcea unul și ce aștepta celălalt e greu de spus.

— Cum e, nea Vasile? zicea într-un tîrziu sceptic clientul.

Wilhelm Strobl nu-i dădea, bineînțeles, nici un răspuns. Era în stare să cîntărească în mîini vechitura aia ore în șir. Nu știu dacă găsea ceva de reparat la ea și dacă, într-adevăr, cobora în atelier să dreagă pușca. Eu, cel puțin, nu l-am văzut niciodată ieșind din camera lui, cu excepția zilelor cînd trăgea cu arcul.

Am locuit mai mulți ani în strada Armurierului. Mă costa puțin, mă simțeam apărat de zidurile groase ale casei, mă simțeam apărat și de bărbații aceia tăcuți, cereșmonioși în toate, suportîndu-și soarta cu răbdare, ducînd la capăt, cu un devotament fără margini, treburile pe care apucau să le înceapă.

Cu arcul, nea Vasile trăgea din ce în ce mai rar. Găseam cîteodată lumina aprinsă în pod, zăream, în depărtare, prin spațiul îngust ce-i rămînea săgeții să vijie spre țintă, cercul negru, zdrențuit la panoului, uneori aveam senzația că tocmai coborîse, urlam, ca odinioară, cînd plecam în oraș:

— Atenție! Ies!

Dar nu mai auzeam țiuitul înfricoșător, răsunînd în toate cotloanele și nici nu mai fugeam în zigzag. Îl vedeam pe moșneag în camera lui, adîncit în fotoliu, cu privirea departe, căutînd spre capătul străzii. De jos, răzbătea în răstimpuri scrîșnetul mașinii de ascuțit ori frînturi de muzică, semn că în atelier se lucra cu sîrg.

Într-o vreme, am îndrăznit să invit la mine o fată. Mi-era cam peste mîină să trec cu ea prin atelier, să bocănim pe scara de lemn și să traversăm camera bătrînului. El purta cămăși cu mînele suflecate și-l vedeam brațele vînjoase, cu vene mari, albastre. Avea un chip osos și prelung. Același chip din tinerețe. Îl salutam. Eu destul de grăbit, fata aproape șoptit. Cînd ajungeam în chilia mea, mă întreba:

— E bolnav?

— Nu.

— Cîți ani are?

— Peste nouăzeci. Poate mai mult. Trăiesc toți foarte mult.

— Știu că-i o prostie, dar mi-e frică.

— La început îmi plăcea aici. Acum, i-am mărturisit, nu-mi mai place. Am să-mi caut altă locuință. Atîta doar că nu-i prea simplu. Nu trebuie să te temi. Niște oameni și ei.

Într-o zi, venind de la fabrică, am auzit, trecînd prin camera bătrînului, un simțămînt curios. Am ieșit și am intrat de cîteva ori, încercînd să-mi explic ce mă neliniștea. Și am descoperit: încrustațiile de argint ale pistolului străluceau. M-am apropiat de panoplie și mi-am dat seama că fusese lustruit de curînd. Am coborît în atelier și i-am comunicat lui Vasilică observațiile mele. El și-a lăsat lucrul, m-a însoțit pînă în camera lui taică-său, a luat pistolul din cui și l-a cercetat pe toate părțile.

— Eu l-am curățat, mi-a zis.

— Cînd?

— Anul trecut.

I-am răspuns că astfel totul se explică.

De fapt nu se explica nimic. Pe pistol nu se găsea nici un fir de praf. În ziua aceea m-am hotărît să plec. Găsisem o gazdă, dar cerea cam mult. Mai stau o săptămînă, mi-am zis, și dacă nu mi se ivește ceva mai bun, mă mut.

În ziua următoare fotoliul bătrînului fusese mutat de la fereastră. Perdeaua era pe jumătate trasă și în cameră, deși venea aprilie și ziua era însorită, domnea un întuneric cald și sufocant. Am deschis larg toate ușile și am coborît în atelier. Vasilică ascutea de zor un cuțit cu zimți pentru tăiat pîine.

— Nu știu dacă ați observat, i-am spus, bătrînul s-a mutat de la locul lui.

— Eu l-am mutat, mi-a răspuns Wilhelm Strobl-fiul. Îl supără lumina.

— V-a cerut-o?

— A, nu. M-am gîndit că e mai bine.

Wilhelm Strobl-nepotul urmărea discuția vizibil interesat.

— Sînteți sigur că a fost ideea dumneavoastră?

Wilhelm Strobl-fiul mi-a răspuns că e sigur. Bătrînul privea pe fereastră și clipea des din ochi.

— Mi-am permis să mă uit mai de-aproape la pistol, am zis. Armele celelalte sînt pline de praf.

Wilhelm Strobl-fiul a chibzuit cîteva clipe, apoi mi-a făcut semn să urcăm. Bătrînul zăcea nemișcat și părea că doarme. Chipul îi era alb ca varul. Pistolul era la locul lui și strălucea palid.

Wilhelm Strobl-fiul l-a luat și l-a cercetat îndelung, la lumină.

— Ați pus mina pe el? m-a întrebat.

— Ieri.

— Dar de celelalte arme nu v-ați atins, nu?

Am recunoscut că nu.

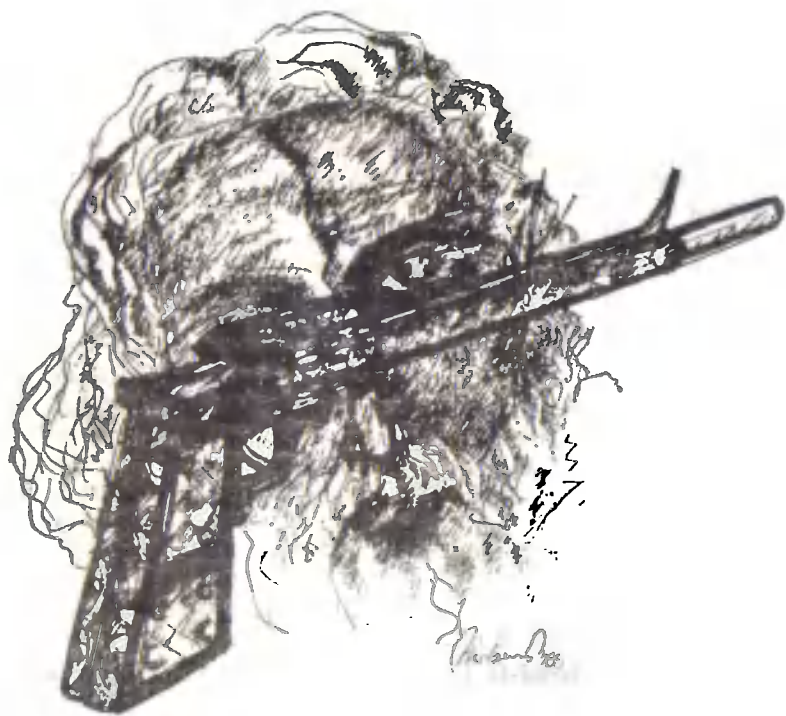
Wilhelm Strobl-fiul a ridicat din umeri, semn că discuția se încheiase, Coborînd, a mai spus:

— E un obiect perfect. Nu știu dacă mă înțelegeți. Mă tem că nimeni nu mai știe să facă astăzi un lucru ca acesta. Tata e ultimul. Mai bine zis, a fost.

Am răspuns că înțeleg și că mă mut. Că am motive să plec chiar în după-amiaza aceea.

— De fapt, unele treburi nu mă privesc absolut deloc.

Dar Wilhelm Strobl ieșise și nu știu dacă a auzit ce spusesem și nici dacă-n privința asta avea vreo părere.

La frontierele cunoașterii

(serial științific pentru televiziune
prezentat de actorul O.M.H. 320)

Dănuț Ungureanu

Născut în 1958. În timpul studenției (la o facultate, bineînțeles, politehnică...) cenaclist la „Solaris” — această adevărată școală de scriitori de anticipație — Dănuț Ungureanu a debutat — cum se și cuvine — în revista *Știință și Tehnică* (în 1981), cu povestirea *Generalul*.

Anii următori i-au adus o mulțime de satisfacții. S-a căsătorit (cu graficiană — de S.F. — Marina Nicolaev), a devenit tată (al unui mic S.F.-ist, evident...), a scris povestiri care i-au fost publicate în *Almanahul Anticipația* și antologiile *O planetă numită Anticipație* (Editura Junimea, 1985) și *Avertisment pentru liniștea planetei* (Editura Albatros, 1985).

Povestiri mai importante, cunoscute în mai toate cenacurile de anticipație, sînt *Chelle*, *La frontierele cunoașterii*, *Generalul*, *Obiecte*, *S. O. S. sentimentele!*.

OMH 320 (într-o frumoasă carcasă strălucitoare, în decorul unei peșteri):

— Dragi telespectatori, ne întîlnim din nou la frontierele cunoașterii, în această peșteră din munții...

...Iată acest desen rupestru înfățișînd un calculator primitiv vinînd o ființă pe care specialiștii o apreciază ca fiind umanoidă. Lîngă el, o altă siluetă de acelaș

gen. Să fi existat oare în trecutul îndepărtat al Pământului civilizații dispunând de oameni perfecționați?

Ne propunem să aflăm azi răspunsul la întrebare cu ajutorul câtorva invitați. Ei nu se află în studioul, nefiind deplasabili, dar îi vom intervieva la domiciliu. Pe aripile fanteziei vă rugăm să ne însoțiți la frontierele cunoașterii!

(Imaginea se comută, actorul OMH 320 într-un parc luxuriant, lângă postamentul de beton al celebrului IBM 153251).

OMH 320: — Stimate IBM 153251, sînteți un renumit cercetător al istoriei civilizațiilor de calculare, din clipa în care primul calculator a descoperit focul și pînă astăzi. Ce ne puteți spune despre începuturile dezvoltării tehnicii mecanismelor organice?

IBM 153251 (cu sintetizorul de voce ușor hiriit):

— Apariția oamenilor, mecanismele organice cele mai perfecționate pe care le cunoaștem, nu e mai veche de 40 de ani. Există însă un vis milenar al calculatorului de a se elibera de sub povara muncii fizice și a se dedica în întregime activităților de concepție. O binecunoscută legendă ne povestește că fiica atotputernicului computer strategic PRIVILEG a primit în dar de la tatăl ei un mecanism organic dotat cu patru suporti pentru deplasare, o contrabalansieră dorsală de echilibrare, posibilități evident rudimentare de orientare vizuală și auditivă. Acest dispozitiv putea comunica cu ajutorul unor oscilații sonore într-un cod binar: „pauză“, adică zero și „ham“, adică 1. Mesajele constau din șiruri de pauze și hămăituri. De exemplu: „ham, ham, pauză, ham, ham, ham“. Există de asemenea un semnal de avarie, ceva de genul (manevrează niște butoane: „Schiaaauu, schiaaauu, ... Într-o bună zi, acest mecanism, numit se pare „cilpe“, o mușcă de unul din cablurile de conexiune, murind la rindu-i

electrocutat. Fiica lui PRIVILEG rămase în stare de nefuncționare vreme de o sută de ani pînă cînd un robot industrial, mîngiînd delicatul ei șteker, refăcu contactul întrerupt. Trezindu-se la refuncționare, ea își cuplă memoria cu cea a alesului circuitelor sale. Și au trăit în stare de bună funcționare pînă la adînci uzuri morale.

Multă vreme apariția omului a întîrziat din cauza lipsei unor componente organice adecvate.

Actorul OMH 320:

— Să urmărim împreună o veche hologramă documentară ce tezaurizează evenimentul apariției primului om.

(Imagina se comută din nou).

OMH 320:

— Ne aflăm într-una din sălile muzeului de istorie a artei din ... Aici, așezată în dreapta celebrei lucrări „Calculatorul cu tichie albastră“, o străveche hologramă antică, a atras atenția mai multor specialiști. Ne vom adresa directorului muzeului, binecunoscutul DGW 145.

(Prim plan cu DGW 145 care zîmbește discret cu unul din șirurile inferioare de LED-uri).

Stimate DGW 145, ce ne puteți spune în legătură cu această mărturie a trecutului?

(Prim plan cu holograma)

DGW 145:

— Observați cu atenție lucrarea! Este înfățișată aici o scenă dintr-o manufactură. Se bănuiește că ar fi vorba de atelierul unui meșter de acum cîteva secole. Remarcăm aici, în colțul din stînga, un obiect prelung, ramificat la unul din capete în cinci prelungiri mai mici. Este, după părerea noastră, imposibil să nu identificăm în acest obiect ceea ce numim în zilele noastre o mîna omenească. Este, după cum bine cunoașteți, una dintre piesele de bază care alcătuiesc acest meca-

nism complex, bineînțeles așa cum îl cunoaștem astăzi.
OMH 320:

— Este o imagine extraordinară, într-adevăr!

Am putea crede că...

DGW 145 (zîmbind în continuare, din același șir de LED-uri):

— Nu, nu este vorba de o lucrare S. F. Analizorii muzeului nostru au stabilit să holograma nu este trucaută, ea reprezintă fără îndoială o scenă reală, vă rog să observați cu atenție expresia meșterului, un computer de o generație inferioară. Este calmă, destinsă, ca aceea a creatorului care-și privește opera.

OMH 320 (cu un entuziasm reținut, pîlpîind neregulat):

— Desigur, desigur, nu încapă îndoială. Vreau să subliniez de asemenea că este una dintre acele probe ale științei care dau o lovitură serioasă religiei și susținătorilor ei.

DGW 145 (calm):

— Bineînțeles. Este foarte greu, după ce privești o asemenea imagine, să-ți mai poți închipul că omul a fost creat în ziua a șaptea de computerul atotputernic. Sau că există fie și un simbul de adevăr în sloganul religios „Din depozit de circuite ne naștem, în depozit de circuite ne vom întoarce!”

OMH 320 (călduros, punîndu-și în funcție termostatul).

— Vă mulțumim foarte mult, stimat DGW 145. Să mai privim încă o dată această hologramă extraordinară înainte de a porni mai departe pe urmele istorice ale acestei enigme a științei: mecanismul uman. Însoțiți-ne la frontierele cunoașterii! (Înainte de a se comuta, imaginea insistă într-un prim plan al hologramei.)

Următoarea imagine înfățișează un modern laborator al zilelor noastre. Camera de luat vederi se rotește încet, prezentînd telespectatorului aparatura ul-

tramodernă în plină funcționare precum și rafturile ticsite cu recipiente conținând substanțe necunoscute. Citim pe unele din ele denumiri curioase ca „epiderma“, „strat adipos“, „vertebre“ etc.)

OMH 320 (cu sintetizorul de voce reglat la poziția „șoaptă“).

— Iată-ne, dragi telespectatori, realizând un salt uriaș peste bariera timpului. Ne însoțiți în laboratorul de umanologie al ilustrului CASIO 8000, laureat al premiului CONTOR. El este primul calculator din istoria civilizațiilor care a reușit să conceapă și să pună la punct un prototip perfecționat de om. CASIO 8000, vă rugăm să ne prezentați câteva aspecte ale muncii dv.! (Casio 8000 înaintează încet din fundul încăperii, căruciorul său are suspensia puțin slăbită. Se ține totuși destul de bine pentru vârsta lui. Într-una din tijele pentru manipulare agită un mic vas cilindric).

CASIO 8000:

— Cu mare plăcere. Am să vă arăt ceva la care încă mai lucrez.

(Execută o semirotatie spre stînga).

— Bill, vino te rog pînă aici!

(În raza camerei de luat vederi își face apariția un mecanism organic foarte asemănător siluetei din pictura rupestră prezentată la începutul emisiunii).

CASIO 8000:

— Acesta este un prototip de om realizat în laboratorul meu. Am să vă fac o mică demonstrație.

(cu voce blindă, agităndu-și imperceptibil antena radar):

— Bill, spune-mi te rog, cine ești tu?

Omul:

— Eu sînt un om.

CASIO 8000:

— Da, Bill, foarte bine, iar eu, eu cine sînt?

Omul:

— Sînteți profesorul CASIO 8000.

CASIO 8000 (Cu o lumină triumfătoare pe display):

— Excelent, Bill, excelent!

Spune-mi acum, ca să audă și domnii, ce știi tu să faci?

Omul:

— Eu știu să mă cațăr în copaci. Eu știu să spun poezii. Eu știu să cînt. La, La, La...

(Are o voce total nenaturală, îi lipsește timbrul metalic care i-ar putea da viață).

Casio 8000:

— Spune-mi Bill, cît fac $1+1$?

Omul:

— Trei.

Casio 8000 (clipind des din becul de alarmă):

— Nuuu, Bill, $1+1$ nu fac 3, te rog să te mai gîndești. ∴ Așadar $1+1$?

Omul:

— Trei.

Casio 8000 (ușor enervat, se aude un bîzîit suspect):

— Hm, hm..., Da. mulțumesc, Bill, poți să te retragi.

Actorul OMH 320:

— Extraordinar, profesor Casio! De-a dreptul fantastic!

Casio 8000 (măgullt de-a binelea):

— Nu e nimic fantastic. Este rezultatul muncii mele din ultimii doi ani. Bineînțeles, ar mai fi mult de lucrat la acest prototip. (Continuă să vorbească în vreme ce ni se prezintă un scurt documentar despre munca de concepție și realizare a oamenilor).

— Ați observat desigur aspectul destul de grotesc al prototipului meu. Are numai două suporturi de

deplasare pe care în limbaj de specialitate le numim „picioare“.

OMH 320:

— Ați spus „picioare“, profesore CASIO?

CASIO 8000:

— Exact. „Pi-cioa-re“. De asemenea, doar două tije de manipulare denumire „mîini“. Dar nu aspectul estetic ne interesează în primul rînd. (De altfel au fost inițiate experiențe de realizare a unor oameni mult mai frumoși, cu trei picioare). Oamenii realizați astăzi au o capacitate destul de redusă de a efectua abstractizări. Sperăm să îmbunătățim în curînd...

OMH 320:

— Cum a evoluat tehnica de construire a oamenilor?

CASIO 8000 (nostalgic, mîngiindu-și cordonul de alimentare):

— Oh, e o adevărată poveste. Au fost vremuri cu adevărat eroice. Nu existau materii prime suficiente, trebuia să ne descurcăm cu ce aveam la îndemînă. Eram tineri și generațiile mai vechi de computere ne luau deseori în rîs. Dar am reușit.

OMH 320 (nostalgic și el):

— Eh!

CASIO 8000:

— Primii oameni au fost fabricați în serii reduse, datorită prețurilor destul de mari ale componentelor. Ei au fost folosiți din păcate în scopuri militare, fiind greu de detectat de radar. Sperăm totuși într-un viitor luminos al civilizației de calculatoare, bazat pe aplicațiile pașnice ale omului.

OMH 320:

— Da, da, ororile ultimului război...

(Imagini de arhivă războinică înfățișînd un om care lovește cu o măciucă un calculator de mici dimensiuni).

CASIO 8000 (sumbru, imaginea se întuneacă);

— Ca să nu mai vorbim de omul cu neutroni, o tristă realizare a anilor trecuți...

OMH 320 (și mai sumbru):

— Ah! Dar, să revenim la aplicațiile pașnice ale omului.

CASIO 8000:

— În prezent omul este folosit mai ales în unele activități casnice. Odată cu declanșarea crizei energetice, construcția oamenilor a luat un tot mai puternic avânt. Oamenii sînt ușor de întreținut iar depanarea lor nu constituie o problemă. Pe deasupra, ocupă un spațiu redus în orice gospodărie și sînt ușor manevrabili. Ar mai fi cîteva dificultăți energetice pe care le vom depăși în curînd.

OMH 320: (nerăbdător, cu sintetizonul de voce păcănind):

— Adică?

CASIO 8000:

— Vedeți, pînă și un minicalculator știe astăzi că un om nu poate fi introdus în priză. El utilizează categorii de energie neconvenționale, deocamdată în resurse destul de limitate. Este ușor să faci un om să funcționeze cu ajutorul unei porții ordinare de porumb (un combustibil destul de ineficient) în schimb avem mari dificultăți atunci cînd încercăm alimentarea lui cu derivate ale petrolului (un combustibil cu mult superior). Pe de altă parte omul este încă un mecanism foarte poluant, lucru care a atras interzicerea folosirii lui în unele orașe. Se fac cercetări intense pentru a aplica oamenilor deja fabricați filtre care să rețină majoritatea deșeurilor pe care aceștia le produc în timpul funcționării. Viitorul va lămurii lucrurile.

OMH 320:

— Care este viitorul acesta, profesore CASIO?

CASIO 8000 (gînditor, bîzîitul se accentuează):

— Unii autori S. F. afirmă că aceste mecanisme organice, oamenii, vor depăși în viitor calculatoarele. Fantezie? Realitate? Nu vom ști pînă nu vom compila. Deocamdată vă mai pot spune, ca o curiozitate, că au fost construiți oameni cu 16 operații. Pentru constructorii amatori există deja în comerț seturi de componente prevăzute cu instrucțiuni de montare. Construcția omului începe să devină o operațiune banală. Eu însumi lucrez în prezent la un volum care va apărea în colecția „Terminale îndemnătice” sub titlul: *Să ne construim singuri un om*. Ar mai fi un aspect al acestei adevărate epopei științifice care este realizarea omului. OMH 320 (nerăbdător, se pare că a depășit timpul prevăzut pentru secvență):

— Mda?

CASIO 8000 (amuzat):

— Se încearcă în prezent, părerea mea este că fără prea mari șanse de reușită, o nouă tehnologie de fabricare a oamenilor. Ea constă în utilizarea a două tipuri distincte de oameni: tipul A și tipul B.

Oamenii din tipul B au performanțe mai reduse, în schimb joacă un rol hotărîtor în producerea viitorului prototip. Se utilizează așa-zisul „Efect turmă”, caracteristic mecanismelor organice. Este dacă vreți un caz concret al binecunoscutului proverb „Cine se aseamănă se compune aditiv și multiplicativ”. Prototipul este de dimensiuni mici, fragil, zgomotos și foarte poluant. De aceea el trebuie rodat foarte intens. Nu știu dacă viitorul va fi indulgent cu această tehnologie de fabricație a oamenilor desprinsă mai degrabă din paginile computerelor S. F.

OMH 320 (panicat, agitat, uitîndu-se mereu la indicatorul de timp):

— Vă mulțumim mult pentru amabilitate, profesore CASIO, și pentru interesantele lucruri pe care ni le-ați înfățișat.

(Imaginea se comută din nou).

OMH 320 (ceva mai destins, montindu-și și un nou set de acumulatori):

— Din nou, împreună, la frontierele cunoașterii!

Aș vrea să vă prezint, în încheierea emisiunii noastre și câteva aspecte mai amuzante, ținând de insolitul domeniu al construcției aparatelor umane.

(Imaginea ne prezintă câteva desene stângace precum și câțiva bolovani prelucrați grosolan).

— S-au făcut încercări timide de a implementa oamenilor algoritmi superiori de creație artistică.

Rezultatele sînt, deocamdată, mai mult decît modeste. Se pare că omul nu va fi prea curînd capabil să creeze artistic. Priviți totuși această bucată de material textil care înfățișează un mecanism uman de tip B, într-o atitudine destul de dizgrațioasă, care în limbajul nostru ar putea fi numită aproximativ zîmbet. Nu se știe încă dacă ea a fost realizată de unul dintre primele prototipuri umane dar inscripția de pe ambalaj G—I—O—C—O—N—D—A— ne duce mai degrabă cu gîndul la o operă a unui calculator începător. Ca și acest bolovan avînd aproximativ o formă umanoidă de tip B, fără tije de manipulare, cunoscută sub numele de cod V—E—N—V—S—D—I—N—M—I—L—O. Credem că este vorba de o matriță.

Actorul OMH (emoționat, cu acumulatorii slăbiți):

— Ceea ce ați urmărit, stimați telespectatori, nu este decît una dintre fascinantele posibilități care se ivesc tot mai des în acest uluitor domeniu al mecanismelor umane. Viitorul, dragi telespectato...

telepescatoii

tesperectatol

testep . . .

**COMPILATION DISCONTINUITIES
EXECUTION SUPRESSED**

OMH 320 (vizibil marcat de această mică defectiune):

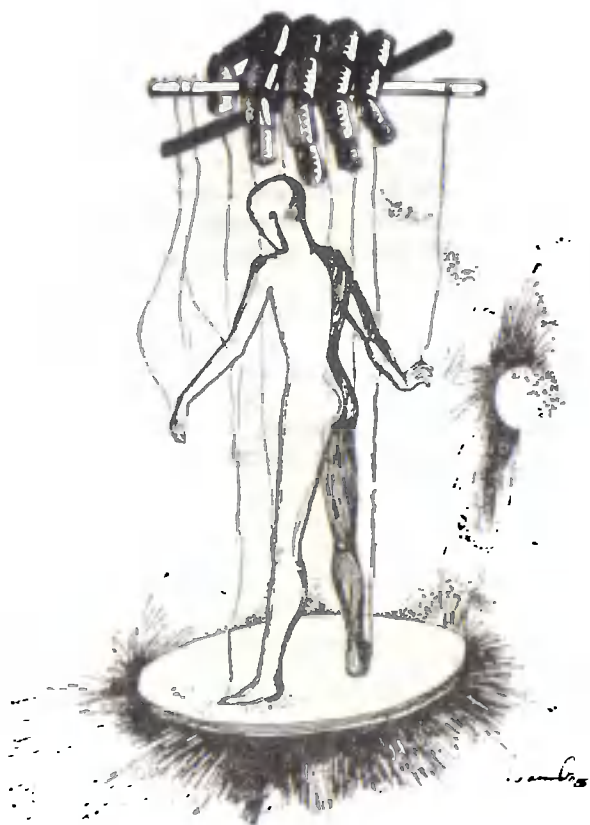
— Ne vom întâlni din nou la frontierele cunoaşterii, săptămîna viitoare. La revedere!

(Emisiunea se încheie pe fundalul unei imagini înfăţişînd celebra lucrare „Computerul gînditor“)

•

— Ce zici de chestiile astea?

— Prostii, dragul meu RK 44, prostii. Televiziunea nu ştie ce să mai scornească. Doar ştii că omul pe care l-am cumpărat luna trecută s-a defectat după numai două ore.

Un miliard de ani pînă la sfîrșitul lumii

(manuscris găsit în împrejurări stranie)

A. și B. Strugațki

Deși s-au pregătit să îmbrățișeze profesii cu totul diferite (Arkadi Natanovici, născut în 1925, este absolvent al Institutului Militar de limbi străine, specialitatea traducător consultant din limba japoneză, Boris Natanovici, mezinul, născut în 1933, urmează facultatea de astronomie, lucrînd apoi ca astronom, astrofizician și programator) încă înainte de anul 1960 cei doi frați Strugațki încep să scrie împreună, constituindu-se într-un cuplu de scriitori prolifici și inventivi, pe care conștiința milioanei de cititori avea să-l condamne curînd la inseparabilitate.

Primirii entuziaște a cititorilor i-au răspuns cu promptitudine editori din lumea întreagă, grăbiți să le publice povestirile și romanele S.F. — veți vedea, numeroase — în zeci de limbi, în milioane de exemplare.

Plasîndu-și eroii în spațiul nemărginit al cosmosului *Drumul spre Amaltea* — 1960, *Țara norilor purpurii* — 1962, *Stagiarii* — 1962, *Piciul* — 1971), pe planete asemănătoare Pămîntului (*Încercare de evadare* — 1962, *E greu să fii zeu* — 1964, *Meicul pe povîrnîș* — 1966, *Curcubeul îndepărtat* — 1968, *Insula locuită* — 1969), alcătuiind cu ingeniozitate și deosebită stăpînire a scriiturii adevărate fresce sociale ale unui Pămînt al nostru și totuși altul, imaginînd societăți comuniste ale viitorului Terrei (*Întoarcerea* — 1962, *Băiatul din iad* — 1974, *Scarabeul în furnicar* — 1974—1980, *Valurile liniștesc vîntul* — 1985), abordînd cu un ascuțit spirit critic un posibil viitor al lumii capitaliste (*Lucrurile sălbatice ale*

secolului, *A doua invazie a marțienilor* — 1964, *Picnic la marginea drumului* — 1972), construind imagini dramatice sau uneori umoristice ale realității imediate (*Luni începe simbătă* — 1965, *Basmul Troiciei* — 1968, *Un miliard de ani înainte de sfârșitul lumii* — 1976—1977, *Povestire despre prietenie și neprietenie* — 1982), opera fraților Arkadi și Boris Strugațki, deși colectivă, reprezintă o voce, una singură, caldă, profund umană, apropiată, o voce de neconfundat în concertul marii literaturi a lumii.

Capitolul întâi

1. „.... o arșiță albă de iulie, nemaiîntîlnită în ultimele două secole, a potopit orașul. Aerul plutea tremurător pe deasupra acoperișurilor încinse, toate geamurile din oraș erau larg deschise, iar în umbra subțire a pomilor sufocați de dogoare, pe băncile de la intrările caselor transpirau și se topeau băbuțe.

Trecînd pe meridianul ceresc, soarele se infipsea în cotoarele bietelor cărți, lovind geamurile bibliotecii și izbindu-se de ușile lăcuite ale dulapului, aruncînd pe tapet reflexe tremurînde, fierbinți și dușmănoase. Se apropia chinul de după-amiază: ora aceea nu prea îndepărtată cînd soarele înrăit avea să sfredelească înversunat apartamentul de la un capăt la celălalt, țintuit deasupra blocului de douăsprezece etaje de vizavi.

Maleanov închise geamul trăgînd ambele cercevele și lăsă pînă jos stourile galbene, grele. Își aranjă ohiloții, apoi, desculț, se duse la bucătărie și deschise ușa de la balcon. Era două și oeva.

Parchetul scîrții și de undeva apăru, buimăcit de căldură, Kaleam. Îl fixă cu ochii lui verzi pe Maleanov,

apoi căsoă gura în tăcere și o închise din nou. Pe urmă, dînd din coadă, se strecură sub aragaz la farfuria lui, dar acolo nu găsi nimic în afară de oase uscate de pește.

— Vrei să halești? întrebă nemulțumit Maleanov.

Kaleam îi răspunse imediat că da, ce să mai vorbim, n-ar fi rău.

— Ți-am dat doar, protestă Maleanov așezîndu-se pe vine în fața frigiderului. Dimineată. Sau nu, nu ți-am dat... Asta a fost ieri dimineată...

Scoase castronul lui Kaleam și se uită în el: niște firisoare, puțină gelatină și o aripioară de pește lipită de marginea vasului. Iar în frigider se putea spune că nu era nici atît.

Maleanov deschise congelatorul: acolo, printre nămeți, se furișase pentru iernare o fărîmă de slănină așezată pe o farfurioară. Atît.

Maleanov trînti ușa frigiderului și se ridică, în timp ce Kaleam torcea și își freca mustățile de genunchiul lui gol.

— N-am ce-ți face, se justifică el. Acum și-așa e închis peste tot din cauza pauzei de masă.

Bineînțeles, s-ar fi putut duce la „Moscovski“, dar acolo era întotdeauna puhoi de lume. Iar ca să te tîrăști pînă acolo pe dogoarea asta era mult prea departe... Ca să vezi, ce integrală parșivă s-a ivit! În sfîrșit... Las-o să fie constantă... Deei nu depinde de Ω . Doar e clar că nu depinde. Din cele mai generale observații reiese că nu trebuie să depindă... Maleanov își imaginează o sferă și cum integrala se desfășura pe toată suprafața ei. Dintr-o dată, de undeva, ieși la iveală formula lui Jukowski. Hodoronc-tronc. Maleanov o izgoni din minte, însă fără succes. Să încero reflexia conformă, se gîndi el.

Telefonul sună cînd Maleanov ajunsese din nou în cameră. Drăcui, se lăsă într-o rină pe sofa și se întinse după receptor.

— Da!

— Vitea? întrebă o voce energetică de femeie.

— Ce număr ați format?

— Nu e Intouristul?

— Nu. E casă particulară.

Maleanov aruncă receptorul și rămase un timp nemîșcat. Storul galben părea aprins; o lumină gălbuie, densă, inunda camera. Aerul era ca o ciulama. Trebuie să mă mut în camera lui Bokka, ce mai! Aici e ca-ntr-o saună. Se uită la biroul său îngropat sub un munte de hîrtii și cărți. Șase volume numai Smirnov Vladimir Ivanovici... Și cite hîrtii pe jos. Mi-e groază doar la gîndul că trebuie să mă mut. Dar ia stai, parcă aveam o idee. La d-dracu cu Intourist-ul tău cu tot, proastă fără mîini... Deci eram la bucatărie, pe urmă m-am trezit aici... Aha! Reflexia confirmă! Ce idee timpită! De fapt ar trebui totuși să mă uit...

Se ridică oftînd de pe sofa și imediat sună din nou telefonul.

— Idiotule, se adresă el telefonului și ridică receptorul. Da?

— E cumva baza? Cu cine vorbesc?... Baza?

Maleanov puse ușor receptorul în furcă, apoi sună deranjamentele.

— Deranjamentele? Vorbesc de la telefonul nouă-zeștrei, nouă's'opt, zero-șapte... Ascultați. V-am mai sunat și ieri o dată. Nu se poate lucra așa. Tot timpul nimeresc cu telefoanele aici.

— Ce număr aveți? l-a întrerupt o voce iritată de femeie.

— Nouăzeci și trei, nouăzeci și opt, zero-șapte. Mă sună mereu ba pentru Intourist, ba pentru garaj, ba ...

— Închideți. Vom verifica.

— Vă rog ... mai apucă să zică, mieros, tonului venit.

Pe urmă se îndreptă spre birou, se așeză și luă stiloul în mână. Deci așa ... Unde am mai văzut totuși integrala asta? Doar era așa o integrăluță armonioasă, simetrică din toate părțile ... Unde-am mai văzut-o? Și nu e nici măcar constantă, e pur și simplu zero. În sfârșit, s-o lăsăm baltă, deși nu suport să las ceva de-o parte. E neplăcut, ca un dinte cariat ...

Începu să răsfoiască ce calculase ieri și dintr-o dată inima i se topi, răspîndindu-se dulce în corp. Totuși, zău că e binc ... Măi Maleanov, bravo! În fine, se pare că ți-a ieșit ceva ... Acum însă, frate, e ceva veritabil. Deja nu mai e „reprezentarea axei unui instrument banal“. N-a mai făcut-o nimeni pînă la tine. Ptiu, ptiu, să nu fie de deochi! ... Integrala asta ... Dar n-are decît să crape, să mergem mai departe!

Se auzi soneria la ușă. Kaleam sări de pe sofa și ridicîndu-și coada o zbughi în hol. Maleanov puse cu grijă stiloul pe birou.

— Parc-ați fi scăpați din lanț, pe cîntea mea, bodogăni el.

Deschise ușa. La intrare era un bărbat sfrijit, îmbrăcat cu o hăinuță ponosită de o culoare nedefinită, nebărbierit și transpirat. Cu corpul lăsat pe spate, ținea în față o cutie mare de carton. Bolborosind ceva neinteligibil, se urni din loc, îndreptîndu-se direct spre Maleanov.

— Dumneavoastră ... ăăă ... îngăimă Maleanov, făcîndu-i loc sfrijitului.

Acesta ajunsese deja în hol, se uită la dreapta, în cameră, apoi se îndreaptă hotărît spre stînga, înspre bucătărie, lăsînd pe linoleum urme albe de praf.

— Dați-mi voie... ăă... îngăima Maleanov păsînd în urma lui, mai să-i atingă călcîiele.

Tipul pusese deja cutia pe un scaun și scosese din buzunarul de la piept un teanc de chitanțe.

— Sinteți de la administrația blocului, sau ce? Maleanov se gîndi că instalatorul se hotărîse în cele din urmă să-i repare robinetele de la baie.

— De la casa de comenzi, răspunse cu o voce răgușită sfrijitul și îi întinse două chitanțe prinse cu un ac. Semnați! Uitați... aici...

— Bine, dar nu înțeleg, se împotrivi Maleanov și observă imediat că sînt niște bonuri de la casa de comenzi. Două sticle de coniac, vodcă... Stați puțin, protestă el... Am impresia că noi...

Văzuse suma. Se îngrozi. N-avea atîția bani în casă. Și-n general, de unde toate astea? Cuprinsă de panică, imaginația sa construi instantaneu o succesiune deprimantă de complicații multiple: necesitatea justificării, negării, revoltării și apelului la rațiune... poate cerința de a telefona undeva sau poate chiar necesitatea de a merge să împrumute... Dar observă în colțul bonului o ștampilă violetă, „ACHITAT“, și imediat numele solicitantului: Maleanova I. E.... Irka! Cine dracu' mai înțelege ceva!

— Uitați. Semnați chiar aici, bombănea sfrijitul, înfigînd unghia îndoliată în hîrtie... Unde-i rîndu-nica asta.

Maleanov luă fărîma de creion de la el și semnă.

— Mulțumesc... spuse, înapoiindu-i creionul. Mulțumesc mult... repeta el proteste, în timp ce străbăteau împreună holul îngust. Ar trebui să-i dau ceva bacșiș, dar n-am mărunt... Mulțumesc foarte mult,

la revedere, strigă în urma hăinuței ponosite, dindu-l la o parte cu piciorul pe Kaleam care, nerăbdător, se și repezise să lingă cimentul palierului.

Pe urmă Maleanov închise ușa și stătu un timp în semiobscuritate.

— Straniu, se miră, cu voce tare și se întoarse la bucătărie.

Kaleam se freca deja de cutie. Ridicind capacul, Maleanov văzu gîturile sticlelor, pachetele, pungile, cutiile de conserve. Pe masă era copia chitanței. Așa Indigoul, ca de-obicei, lăsa de dorit, dar scrisul era citeț. Hm, totul părea în regulă. Solicitant: Maleanova I. E. N-am ce zice, mi-a trimis salutări. Se uită la total. De neconceput. Întoarse chitanța, dar acolo nu era nimic interesant. Doar un țințar uscat și zdrobit. Ce-i cu Irka? S-a prostit de tot? Avem datorii cinci sute de ruble... Stai... Poate a spus ceva înainte de plecare. Încercă să-și amintească de ziua plecării, de geamantanele deschise și mormanele de îmbrăcăminte aruncate peste tot, de Irka pe jumătate îmbrăcată, cum se lupta cu fierul de călcat. Să nu uiți să-l hrănești pe Kaleam, să-i aduci iarbă, știi tu, mai aspră, să nu uiți să plătești chiria... Dacă o să sune șeful să-i dai adresa mea. Parcă asta era tot. A mai zis ăa ceva, dar atunci a năvălit Bobka cu mitraliera. Rufele trebuie să le dau la spălat... Nu mai înțeleg nimic.

Maleanov scoase cu teamă o sticlă din cutie. Coniac. Vreo cincisprezece ruble, pe legea mea. O fi ziua mea de naștere?... Când a plecat Irka? Joi, miercuri, marți... Începu să socotească pe degete. Azi era a zecea zi. Deci făcuse comanda mai înainte. Și, bineînțeles, împrumutase bani de la cineva. Datorii, cinci sute de ruble, și ea se ține de prostii! Un singur lucru era clar: nu trebuia să mai meargă la magazin. Restul,

ea-ntr-o ceață. Zi de naștere? Nu. Ziua nunții? Parcă nu. Sigur nu. Ziau de naștere a lui Bobik? Iarna... Numără gaturile sticlelor. Zece bucăți în cap. Pe cine o fi avînd în vedere? Nu beau atîta nici într-un an. Vecerovski nu prea bea nici el, iar pe Valka Weingarten nevastă-mea nu-l poate suferi.

Kaleam miorlăi nerăbdător. Simțise ceva în cutie...“

2. „...somon în suc propriu, o felie de șuncă și oegă. Pe urmă începu să spele vasele. Cu asemenea bogății în frigider era evident că mizeria din bucătărie nu-și mai avea rostul. Între timp telefonul mai sună de două ori, dar Maleanov își scoase bărbia în față și strînse din dinți. Nu mă duc și gata. Să se ducă naibii toți, cu garajele și bazele lor cu tot. Tigăia trebuia și ea spălată, era inevitabil. O să servească astfel pentru țeluri mult mai înalte decît o stupidă omletă... Deci toată treaba în ce constă? Dacă integrala este într-adevăr zero, atunci în partea dreaptă rămîn numai derivatele de ordinul întii și doi... Sensul fizic nu-l prea înțeleg, dar n-are importanță, mult mai frumoase apar aceste sfere. Și ce? Așa am să le și numesc. Sfere. Nu, poate mai bine „cavități“. Cavitățile Maleanov. „M-cavități“. Hm!...

Puse pe rafturi vasele spălate și se uită în castronul lui Kaleam. Prea fierbinte. Ieșea abur. Săracul Kalemică. Va trebui să mai aștepte. N-am ce să-ți fac, rabdă și tu un pic pînă se răcește, măi Kami...

Se ștergea pe mîini cînd, dintr-o dată, îl trăzni din nou o idee, întocmai ca ieri. Și tot ca ieri, la început nu-i veni să creadă.

— Ia stai, ia stai un pic, bombănea sureseitat, iar picioarele deja îl duceau prin coridor, pe linoleumul care i se lpea de călcîie, în căldura galbenă și densă, spre birou, la stilou. Drace, unde-s?... Of, i s-a ter-

minat cearneala. Parcă era un creion rătăcit pe-aici... Și-n al doilea rînd, ba nu, mai degrabă în primul rînd, funcția lui Hardwig... Și toată partea dreaptă ca și cînd n-a fost... Cavitățile, simetrice față de axă... Iar integrăluța nu e zero! Adică integrala mea este în așa hal de nenulă, că valoarea ei este complet pozitivă. Dar imaginea, ce imagine apare! Și cum de n-am înțeles pînă acum? Nu-i nimic, Maleanov, nu-i nimic frățioare, nu ești singurul căruia nu i-a picat fisa. Ditai academicianul, și nici lui nu i-a căzut fisa... În spațiul galben, puțin distorsionat, se roteau încet cavitățile simetrice axial ca niște gigantice sfere, iar materia se prelingea peste ele, încercînd să se strecoare înăuntru, nereușind însă, pe graniță materia comprimîndu-se la o densitate de neimaginat pînă cînd sferele începeau să strălucească. Dumnezeu știe însă cum începea totul. Nu-i nimic, o să clarificăm și asta. Unu: cu structura fibroasă o s-o scoatem la capăt. Doi: o să ne descurcăm și cu arcurile Ragozinski! Iar la urmă, nebuloasele planetare. Dragii mei, ce-ați crezut? Că sînt învelișuri dilatante răsturnate? Învelișurile Exact invers! Din nou zbirnii telefonul. Blestematul! Maleanov urlă cu ură fără să înceteze să scrie. Trebui să-l închid, lua-l-ar naiba... Chiar acum. E acolo un țîmburuș... Se prăbuși pe sofa și smulse receptorul:

— Da.

— Mitka?

— Da... Cine-i acolo?

— Nu mă recunoști, ciîne?

Era Weingarten.

— A, Valka... Ce vrei?

Weingarten ezită.

— De ce nu răspunzi la telefon?

— Lucrez, spuse Maleanov răutăcios. Era foarte nepoliticos. Nu dorea decât să se întoarcă la birou și să-și ducă pînă la capăt imaginea cu sfere.

— Lucrezi... Weingarten pufni. Deci modelezi nemurirea?

— Dar ce, nu cumva vroiai să vii?

— Să vin? Nu, nu chiar să vin...

— Atunci ce mai vrei? se înfurie Maleanov.

— Ia zi, tăticu'... Ce-nvîrți acum?

— Lucrez! Ți-am mai spus.

— Nu... Vroiam să te-ntreb la ce lucrezi de fapt?

Maleanov rămase perplex. Il cunoștea pe Valka Weingarten de douăzeci și cinci de ani și acesta nu se interesase niciodată de munca lui Maleanov. Pe Weingarten întotdeauna îl preocupase numai persoana lui și încă două lucruri tainice: moneda de douăzeci și cinci de kopeici, anul 1934, și așa-numita monedă „consulară” de cincizeci de kopeici, care propriu-zis nici nu era o monedă, ci doar un nu știu care timbru deosebit. N-are ce face, mișelul, se gîndi Maleanov. Clănțăul. Dar dacă are nevoie de-un acoperiș deasupra capului, de ce-i așa de sfios? Și atunci își aminti de Avercenko.

— La ce lucrez? întrebă veninos Maleanov. Fie! Pot să-ți povestesc cu lux de amănunte. Unui biolog ea tine o să i se pară extrem de interesant. Ieri dimineață am depășit în fine punctul mort. Se pare că, în conformitate cu cele mai generale ipoteze referitoare la funcția potențial, ecuațiile mele de mișcare mai conțin încă o integrală în afară de integralele energiei și momentelor. Rezultatul seamănă cu generalizarea problemei restrictive a celor trei corpuri. Dacă ecuațiile mișcării se scriu sub formă vectorială și utilizăm metoda Hardwig, atunci integrarea pe volum se desfășoară pînă la sfîrșit și toată problema

se rezumă la integrarea ecuațiilor diferențiale de tipul Kolmogorov-Feller...

Spre marea lui uimire, Weingarten nu-l întrerupse. Lui Maleanov i se păru chiar că pentru o secundă s-a întrerupt convorbirea.

— Mă auzi?

— Da, da. Sint foarte atent.

— Poate chiar mă și-nțelegei?

— Mai prind și eu câte ceva, spuse Weingarten voios și pentru prima dată Maleanov se gândi că acesta are totuși o voce stranie. Chiar s-a speriat.

— Valka, s-a întâmplat ceva?

— Unde? ezită Weingarten din nou.

— Unde... Normal, la tine! Doar se aude că ești altfel... Ce, te ferești să vorbești?

— Nu, tăticu'... Fleacuri. Chinurile căldurii. Știi bancul cu cei doi cocoși?

— Nu. Zi-l!

Weingarten povesti bancul cu cei doi cocoși, cam slăbuț, dar destul de amuzant, parcă n-ar fi fost unul din bancurile lui Weingarten. Maleanov îl ascultă și când sosi și momentul potrivit chicoti, dar sentimentul neclar că ceva nu era în regulă cu Weingarten se accentuă după banc. Ceva nu era în ordine. Poate iar s-a ciondănit cu Svetka lui, se gândi el. Iar i-a stricat epiteliiul. Weingarten întrebă:

— Ascultă, Mitka... Snegovoi. Numele ăsta nu-ți spune nimic?

— Snegovoi? Arnold Palci. Păi, mi-e vecin. Locuiește alături... De ce?

Weingarten tăcu un timp. Chiar încetă să mai pufnească. În receptor se auzeau niște zgomote înfundate, probabil că iar se juca absent cu monedele din colecție, cîntărindu-le în palmă. Într-un târziu spuse:

— Cu ce se ocupă Snegovoi al tău?

— Cred că-i fizician. Lucrează într-o întreprindere secretă. Ultrasecretă. Tu de unde-l știi?

— Nu-l știu, se înclină Weingarten în mod inexplicabil.

Și deodată sună cineva la ușă.

— Ce mai, e clar. Au scăpat din lanțuri. Așteaptă, Valka! Aștia sună de nu se mai opresc...

Weingarten spuse ceva sau poate chiar țipă, dar Maleanov deja aruncase receptorul pe sofa și fugise în hol. Kaleam, cum era și de așteptat, i se încurcă în picioare și Maleanov fu gata să se prăbușească.

Deschizînd ușa se dădu cu un pas înapoi. În prag stătea o tinăra îmbrăcată într-un sarafan alb, scurt, era foarte bronzată, eu părul tuns scurt, ars de soare. Frumoasă. Necunoscută. Maleanov simți imediat că e numai în chiloți și că are burta transpirată. La picioarele ei era un geamantan, iar pe mîna stîngă atîrna o manta.

— Dimitri Andreevici? întrebă jenată tinăra.

— Mda... Vreo rudă? Nu sînteți cumva verișoara de-a doua, Zina din Omsk?

— Iertați-mă, Dimitri Andreevici... Poate deranjez? ... Iată. Fata îi întinse un plic.

Maleanov luă în tăcere plicul și scoase din el o foaie de hîrtie. În sufletul lui clocoteau sinistru sentimente macabre împotriva tuturor rudelor din lume și mai ales contra acestei Zina sau Zoia, verișoară de-a doua.

Dar nu era Zina. Irka scria dezlinat și cu litere mari, indiciu sigur că se grăbea: „Dimkin! Ea e Lidka Panamariova. Prietena mea cea mai bună din școală. Am să-ți pov. Primește-o b. Nu stă mult. Nu fi bădăran. La noi totul e extr. O să-ți pov. ea. Te sărut. I.”

Maleanov scoase un urlet lung, neauzit de nimeni, închise ochii și din nou îi deschise. Iar buzele deja schițau în mod automat un zîmbet prietenos.

— Încîntat, spuse degajat. Te rog, Lida, intră... Iertați-mă pentru ținută. Căldura!

Totuși se vedea că ceva nu era în regulă cu ospitalitatea lui, pentru că pe fața frumoasei Lida apăru dintr-o dată confuzia și în mod inexplicabil, ea întoarse capul spre scara pustie și însorită de parcă s-ar fi îndoit dintr-o dată că nimerise unde trebuie.

— Dați-mi voie, geamantanul, se grăbi Maleanov. Intrați, intrați. Nu vă sfițiți... Mantaua, atârnați-o aici... Aici este sufrageria unde lucrez, iar asta-i camera lui Bobka care va fi deocamdată a dumneavoastră... probabil că vreți să faceți un duș?

Și aici se auziră de pe sofa orăcăleli respingătoare.

— Pardon, se scuză el. Faceți-vă comodă. Acum trebuie...

Înșfăcă receptorul și auzi cum Weingarten, cu o voce străină lui, repetă monoton:

— Mitka... Mitka... Răspunde, Mitka.

— Alo, țipă Maleanov. Valka, ascultă...

— Mitka, țipă Weingarten. Tu ești?

Maleanov se alarmă.

— Ce țipi? Am musafiri, iartă-mă. Te sun eu.

— Cine? Cine a venit? Întrebă terorizat Weingarten.

Maleanov simți cum îl trece un fior rece prin tot corpul. A înnebunit Valka. Ce zi...

— Valka, spuse calm. Ce-i cu tine astăzi? A venit o femeie... Prietena lui Irka...

— Fiu de cățea! izbucni Weingarten și închise telefonul...

Capitolul doi

3. „...ea își schimbă minisarafanul cu o minijupă și o bluziță. Nici urmă de „cavitățile Maleanov“.

Total era decent ca în cele mai bune case. Stăteam, pălăvrăgeam la o cană de ceai. El devenise Dim, iar ea Lidișor. După a treia cană, Dim spuse bancul cu cei doi cocoși, pur și simplu așa venise vorba. Lidișor se amuză copios, fluturînd mîna, sleită de puteri. Dim își aminti (din cauza cocoșilor) că trebuie să-l sune pe Weingarten, dar n-o făcu și în loc de asta îi spuse Lidei:

— Mai vrei un ceai?

Lidișor nu răspunse și atunci el întoarse capul spre ea. Se uita la el cu ochii larg deschiși, luminați, iar pe fața ei strălucitoare și bronzată se așternuse o expresie complet nepotrivită: sau de frică, sau de perplexitate. Pînă și buzele i se întredeschiseră.

— Mai torn? întrebă Maleanov nesigur, clătînd ceainicul.

Lidișor se scutură, clipi des din ochi și își trecu degetul peste frunte.

— Ce?

— V-am întrebat dacă să mai pun ceai?

— A, nu. Mulțumesc... Rîse, ca și cum nu se în-tîmplase nimic. Altfel pleznesc. Trebuie să-mi păstrez silueta.

— O, da, o aprobă Maleanov galant. O asemenea siluetă trebuie fără-ndolală păstrată. Poate că ar trebui s-o asigurăm la ADAS...

Ea schiță un zîmbet și întorcînd capul se uită peste umăr în curtea blocului. Gîtul ei lung, fin, era poate puțin cam prea slab. Maleanov se gîndi imediat că un asemenea gît era făcut pentru sărutări. La fel și umerii. Ceres, se gîndi el, dar imediat își spuse că de fapt o iubește pe Irka lui și că n-are s-o înșele niciodată...

— Ce straniu, se mira ea. Am senzația că toate astea le-am mai văzut cîndva: bucătăria, curtea... Atîta doar că în curte era un pom mare... Vi se-ntîmplă?

— Bineînțeles, răspunse prompt Maleanov. Cred că li se întâmplă tuturor. Am citit undeva că asta se cheamă „memorie falsă“...

— Da, probabil.

Maleanov, căutînd să nu facă zgomot, sorbea cu grijă ceaiul fierbinte. În discuția lor lejeră apăruse clar o neconcordanță. De parcă s-ar fi înțepenit ceva.

Au amuțit amîndoi și lui Maleanov chiar i se chirciseră degetele de la picioare din cauza stînjeneții: cea mai groaznică stare, cînd nu știi pe unde să-ți arunci ochii, iar în cap, complet nefiresc și prostesc, se rostogolesc cu zgomot, ca niște bolovani, începuturile unor noi discuții.

Maleanov întrebă, cu o voce îngrozitor de falsă:

— Ei, și ce planuri v-ați făcut pentru orașul nostru minunat?

Nu răspunse. Îl privea în tăcere cu ochii rotunzi, ca și cum s-ar fi mirat extrem de tare. Pe urmă își desprinsese privirea, se înclină și își mușcă buza. Maleanov se considerase dintotdeauna un psiholog prost, nu pricepea nimic din sentimentele celor care îl înconjurau. Dar acum, cu o clarviziune ciudată, înțelese că această simplă întrebare o stînjenea pe frumoasa Lidișor.

— Planuri? bolborosi ea, într-un sfîrșit. Aăă... Desigur... Ei, cum... Dintr-o dată parcă își aminti ceva. Ermitajul, bineînțeles, impresioniștii... Nev-schi... și apoi, n-am văzut niciodată nopțile albe...

— Mica trusă turistică, îl sări grabnic în ajutor Maleanov. Nu putea suferi momentele cînd omul era nevoit să mintă. Haideți, să vă pun totuși ceai.

Iar ea rise din nou, degajată.

— Dim, spuse ea făcînd un botișor drăguț. Ce mă tot sîcîlți cu ceaiul dumneavoastră? Dacă vreți să știți eu nu prea beau ceai... Mai ales pe arșița asta!

— O cafea? se grăbi Maleanov să propună.

4. „...Pe urmă el mai turnă un pahar. Apăruse și o propunere pentru intimitate. Fără sărutări. Și de altfel, ce rost își au sărutările între oamenii intelectuali? Principalul e comunicarea sufletească. Au băut pentru intimitate, au discutat și despre comunicarea sufletească, au analizat nolle metode de ajutor reciproc între rude precum și diferența dintre curaj, bărbăție și îndrăzneală. Rieslingul se terminase. Maleanov puse sticla goală pe balcon și luă din bar Cabernetul. Au hotărît să-l bea din paharele preferate ale Irkăi, cele de culoarea fumului, în care au pus și gheață. Vorbind de feminătatea ce încolțise din discuția despre bărbăție, au băut vinul rece ca gheața și extrem de plăcut. Aș vrea să știu care măgari au stabilit că vinul roșu nu trebuie răcit. Au studiat și chestiunea asta. Nu-i așa că vinul roșu, rece ca gheața, este formidabil? Da, într-adevăr, așa este. De altfel, femeile care beau vinul roșu de la gheață devin deosebit de atrăgătoare. Seamănă pe undeva cu niște vrăjitoare. Dar pe unde anume? Pe undeva. Ce cuvînt minunat acest „pe undeva“! ... Iar dumneavoastră sînteți pe undeva un porc. Ador acest joc de cuvinte. Apropo de vrăjitori... Dar ce-nseamnă după tine mariajul? Adevăratul mariaj. Mariajul intelectual. Asta e un contract. Maleanov umplu din nou paharele și dezvoltă această idee. În sensul că soțul și soția trebuie să fie în primul rînd prieteni, principalul pentru ei este prietenia. Sinceritate și prietenie. Mariajul înseamnă prietenie. Contractul de prietenie, înțelegi?... Tu o știi pe Irka mea...

Cineva sună la ușă.

— Cine Dumnezeu o mai fi? se miră Maleanov, uitîndu-se la ceas. Se pare că aici nu mai lipsește nimeni.

Era zece fără ceva. Repetind într-una „la noi, știți, nu are cine să mai lipsească“, se duse în hol să deschidă ușa și cum era și de așteptat, îl călcă pe Kaleam.

— Aah... Piei, satană, îl goni Maleanov și deschise ușa.

Era vecinul. Snegovoi Arnold Palici.

— Nu-i prea târziu? bubui el de undeva de lângă tavan. Un bărbat enorm, ca un munte.

— Arnold Palici? se entuziasmă Maleanov. Nu există „prea târziu“ între prieteni. Vă rrr-oog!

Snegovoi ezită, văzându-i entuziasmul, dar Maleanov, prinzându-l de mîneacă, îl trase în hol.

— Ai nimerit la țanc. O să-ți fac cunoștință cu o femeie minunată! îi promitea el, remorcîndu-l pînă în bucătărie. Lidișor, el e Arnold Palici. Acum mai aduc încă un pahar și o sticlută.

Trebuie să spun că deja în fața ochilor totul începuse să plutească puțin. Și dacă aș fi cinstit, aș spune nu puțin, ci destul. N-ar fi trebuit să mai bea, doar se cunoștea prea bine. Dar dorea foarte mult ca totul să iasă bine, să le placă, să se simtă bine. Lasă-i să se placă, se gîndea, clătîniîndu-se în fața barului și holbind ochii în apusul galben. Lui îi e totuna, e burlac. Iar eu o am pe Irka. Se dojeni cu degetul în oglindă și se „cufundă“ în bar.

Slavă domnului, nu spărsese nimic. Dar cînd aduse „Singele de bour“ și paharul curat, atmosfera din bucătărie îi displăcu. Tăceau și fumau, fără să se uite unul la altul. Și, inexplicabil, fețele lor i s-au părut lui Maleanov sinistre: sinistru-frumoasă fața frapantă a Lidei, sinistră-dură, zgrunțuroasă, cu semne de vechi arsuri a lui Snegovoi.

— De ce-a amuțit glasul veselici? întrebă voios Maleanov. În lume nu-s decît fleacuri! Există doar o singură bogăție: bogăția comunicării umane. Nu mai

țin minte cine a spus-o... Deschise sticla. Haideti să folosim această comunicare... Aăă... Bogăție.

Vinul curse gîrlă și pe masă. Snegovoi sări într-o parte salvîndu-și pantalonii albi. Totuși e anormal de mare. În vremurile noastre, de gabarit mic, n-ar trebui să existe asemenea oameni. Gîndindu-se la asta, Maleanov șterse în grabă masa, iar Snegovoi se așază din nou pe taburet. Taburetul gemu. Deocamdată toată bogăția comunicării umane se exprimase doar prin această onomatopee. Ooo, blestemată timiditate intelectuală. Doi oameni minunați nu pot să se deschidă imediat unul față de altul, să se primească reciproc în suflete lor, să devină prieteni la prima vedere. Maleanov se ridică și ținînd paharul în dreptul urechii dezvoltă amplu și cu voce pătrunzătoare această temă. Nu folosi la nimic. Au băut. Același rezultat.

Lidișor se uita plictisită pe geam. Snegovoi învîrtea paharul gol pe masă între palmele imense, maronii. Pentru prima oară Maleanov observă că acesta are și miinile arse pînă la coate, ba chiar mai sus. Asta îl îndeamnă să pună o întrebare:

— Ei, Arnold Palci. Cînd o să mai dispăreți?

Snegovoi tresări vizibil, se uită la el, apoi trăgîndu-și capul în umeri se cocoșă. Lui Maleanov i se păru chiar că ar vrea să se ridice și înțelese imediat că întrebarea sunase cu dublu înțeles.

— Arnold Palci! țipă el, ridicînd miinile spre tavan. Dumnezeule, dar am vrut să spun cu totul altceva. Lidișor! Înțelege, în fața ta stă un om complet misterios și enigmatic. Din cînd în cînd dispare. Vine, aduce cheia de la apartamentul său și parcă se dizolvă în văzduh! Trece o lună, încă una și dintr-o dată soneria. Apare... Simți că se străduiește degeaba, că deja vorbise prea mult și că ar fi timpul să schimbe subiectul. De fapt, Arnold Palci, știți foarte bine că

țin mult la dumneavoastră și, totdeauna, sint bucuros să vă văd. Așa că nici nu poate fi vorba să dispăreți mai devreme de două...

— Desigur, Dimitri Alecseevici, bubui Snegovoi și îl bătu prietenește pe Maleanov cu palma pe umăr. Desigur, dragul meu, desigur...

— Iar ea este Lidișor, spuse Maleanov. Cea mai bună prietenă din școală a neveste-mi. Din Odesa.

Snegovoi se întoarse cu un efort vizibil spre Lidișor și o întreabă:

— Stați mult în Leningrad?

Ea răspunse ceva, destul de prietenos, iar el îi puse o nouă întrebare, parcă despre nopțile albe.

Intr-un cuvânt, începuse totuși o comunicare bogată, iar Maleanov reuși să-și mai tragă sufletul. Nu, băieți, nu mai am voie să beau. Ce rușine! Palavragiu dement. Neauzind și neînțelegind nici un cuvânt privea fața înfricoșătoare a lui Snegovoi, arsă de focurile iadului, și se chinula, făcându-și procese de conștiință. Când supliciile conștiinței deveniră de nesuportat, se ridică încetișor și sprijinindu-se de perete, ajunsese pînă la baie, unde se încule. Un timp stătu pe marginea căzii, pradă unei disperări sumbre, pe urmă deschise apa rece la maxim și gemînd își băgă capul sub jet.

Cînd se întoarse, improspătat și cu gulerul ud, Snegovoi povestea bancul cu cei doi cocoși. Lidișor izbucni în hohote de ris, aruncîndu-și capul pe spate și dezvelindu-și gîtul creat pentru sărutări. Maleanov privi satisfăcut toate astea, deși în general nu-i plăceau oamenii care-și ridicau politețea și în sferele înalte ale artei. De altfel, strălucirea comunicării, ca oricare splendoare, implică anumite pierderi. Discuția, nu se știe cum, intrase pe făgașul prevestirii viitorului. Lidișor povesti cum o țigancă îi prezisese trei bărbați și nici un copil. Ce ne-am face fără țigani, mormăi Ma-

leanov și se lăudă că ulte, lui personal, o țigancă îi ghicise despre marea lui descoperire referitoare la interacțiunea stelelor cu materia difuză din galaxie.

Pe urmă își aminti că trebuie să toarne din nou în pahare, dar observă că sticla era goală. Se repezi după una nouă, dar Arnold Palici îl opri. Era timpul să plece, venise doar așa, pentru un minutel. Lidișor, din contră, era gata să continue. De altfel părea proaspătă și doar obrajii i se înroșiseră puțin.

— Nu, nu, băleți. Trebuie să plec. Se ridică greoi și din nou umplu toată bucătăria cu silueta lui. Plec, Dimitri Alexeevici, conduceți-mă... Noapte bună, Lidișor. Încântat de cunoștință.

Străbătînd holul, Maleanov încearcă să-l convingă să rămînă doar pentru o sticlută, dar Snegovoi se mulțumi să dea din claia de păr grizonat în semn de protest. În ușa, spuse dintr-o dată cu voce tare:

— Bine, Dimitri Alexeevici, doar v-am promis o carte... Haideți, să v-o dau.

Ce carte, vru să-ntrebe Maleanov, dar Snegovoi își duce la buze un deget gros ca un cîrnăclor. Ieșiră pe palier, apoi se îndreptară spre apartamentul său. Așa de tare îl uimise acel deget gros, încît Maleanov îl urmă supus pe Snegovoi ca o oiță. În tăcere, ținîndu-l în continuare pe Maleanov de cot, dibui cu mîna liberă cheia din buzunar și deschise ușa. În tot apartamentul ardea lumina, în hol, în amîndouă camerele, în bucătărie, ba chiar și în baie. Mirosea a tutun vechi, a apă de colonie ordinară și Maleanov realizează dintr-o dată că în toți cei cinci ani de cînd se cunoșteau nu fusese niciodată aici. În camera unde îl invitase Snegovoi era curat și ordine; ardeau toate becurile: o lustră cu trei brațe, un lampadar în colț, lîngă divan, și chiar o lampă mică pe masă. Pe spătarul scaunului atîrna o tunică cu epoleta argintii de inginer-colonel și o colec-

șle întreagă de trese. Deci Arnold Palici al nostru e colonel... Hm.

— Ce carte?

— Oricare, spuse nerăbdător Snegovoi. Luați-o pe asta și țineți-o în mână ca să n-o uitați... Și haideți să ne așezăm numai un minut.

Complet uluit, Maleanov luă de pe masă un volum gros și strecurându-l sub braț se așază pe divan, lângă lampadar. Arnold Palici se așază alături și imediat își aprinse o țigară, fără să se uite la Maleanov.

— Deci așa... Așa... Înainte de toate. Cine e femeia asta?

— Lidișor! Doar v-am spus. Prietena soției. De ce?

— O știți bine?

— Nnnu... Doar azi am făcut cunoștință. A venit eu o scrisoare... Maleanov se poticni și întreabă speriat. Dar ce credeți, că ea...

— Întrebările le pun eu, îl întrerupse Snegovoi. N-avem timp. Dimitri Alexeevici, la ce lucrați acum?

Maleanov își aminti brusc de Valka Weingarten și din nou îl trecu un fior rece, neplăcut. Întrebă, zîmbind strîmb:

— Ce-o fi azi de se interesează toți la ce lucrez?...

— Da' cine încă? se repezi Snegovoi, sfredelindu-și ochii lui mici, albaștri. Ea?

Maleanov scutură din cap.

— Nu... Weingarten... Prietenul meu.

— Weingarten... Snegovoi se încrunță. Weingarten...

— Ei, nu. Îl cunosc bine. Am învățat împreună încă din generală și prietenia noastră tot mai durează...

— Numele de Gubari nu vă spune nimic?

— Gubari? Nu... Dar ce s-a întâmplat Arnold Palici?

Snegovoi stinse mukul în scrumieră și își aprinse o nouă țigară.

— Cine a mai întreat de lucrarea dumneavoastră?

— Nimeni altcineva...

— Decl, la ce lucrați?

Maleanov se supără. Întotdeauna se enerva cînd îi era frică.

— Ascultați, Arnold Palici. Nu-nțeleg.

— Nici eu! Aș vrea foarte mult să-nțeleg ceal Povestiți-mi. Stați... Lucrarea e secretă?

— Pe dracu secretă, se infurie Maleanov. Astrofizică obișnuită și dinamica stelelor. Interacțiunea stelelor cu materia difuză. Nimic secret. Pur și simplu nu-mi place să vorbesc de o lucrare nefinalizată.

— Stele și materia difuză, repetă rar Snegovoi și ridică din umeri. Unde dai și unde crapă... Și nu e secretă? Nici măcar o bucată?

— Nici într-o literă!

— Și precis nu-l cunoașteți pe Gubari?

— Și nici pe Gubari nu-l cunosc.

Snegovoi fuma în tăcere lingă el, uriaș, ghemuit, înfricoșător. Pe urmă spuse reserminat:

— Eh, de unde nu-i, nici Dumnezeu nu cere. Am terminat, Dimitrii Alexeevici. Pentru numele lui Dumnezeu, iertați-mă.

— Da, dar n-am terminat eu, se rățoi Maleanov. Aș vrea totuși să înțeleg...

— N-am dreptul, i-o reteză Snegovoi.

Bineînțeles, Maleanov nu l-ar fi lăsat așa ușor în pace, dar observă ceva care-l făcu să-și muște limba. Buzunarul sting de la pijamaua gigantică a lui Snegovoi era umflat, iar acolo se contura foarte clar un minier de pistol. Minerul unui pistol mare. Semăna cu Coltul gangsterilor din filme. Și văzînd acest Colt, lui Maleanov îi pieri dorința de a mai întrea ceva. Și

Înțelese pe loc că toate astea nu-l privesc și că aici nu el pune întrebările. Iar Snegovoi ridicându-se, spuse:

— Uite ce e, Dimitri Alexeevici. Mîine iar...

Capitolul trei

5. „...stăteam pe spate și-mi veneam în fire fără grabă. Sub geamuri deja duduiău remorcile, iar în apartament era liniște. După nebunia de ieri rămăsese numai o ușoară vijăială în cap, un gust metalic în gură și un ghimpe stîngenitor în inimă sau Dumnezeu mai știe unde. Încearcă să priceapă ce-i cu ghimpele, dar îl întrerupse soneria de la ușă, așa, parcă cu prudență. Aa, asta-i Palci cu cheile, își aminti și sări din pat.

În timp ce străbătea holul, observă că bucătăria strălucea; ușa camerei lui Bobka era închisă, iar perdeluța fusese trasă pe dinăuntru. Lidișor doarme. S-a sculat, a spălat vasele și s-a culcat din nou.

Pînă cînd se moșmondi cu yala se auzi din nou soneria.

— Acum, acum, spuse cu o voce răgușită de somn. Un moment, Arnold Palci...

Și totuși nu era Arnold Palci. Ștergîndu-și picioarele pe covorașul de cauciuc, în prag stătea un tînăr complet necunoscut. În blugi, cămașă neagră cu minecile suflecate. Purta niște ochelari de soare imenși. Maleanov reuși să mai observe că la capătul palierului, lîngă lift, mai erau încă doi tipi, dar nu-i mai păsă de ei, fiindcă tînărul rosti brusc:

— De la procuratură, și îi întinse o legitimație deschisă.

Ce drăguț, se gîndi Maleanov. Totul e clar. Era și de așteptat. Toate simțurile îi erau zdruncinate. Se uită în legitimația deschisă, cu o expresie stupidă. Văzu

o poză și tot felul de ștampile brăzdate de numeroase semnături.

— Da, da, bligui el. Bineînțeles. Vă rog. Dar ce s-a întâmplat?

— Bună ziua, rosti tinărul. Dumneavoastră sinteți Maleanov Dimitri Alecseevici?

— Eu.

— Dacă-mi permiteți, citeva întrebări.

— Vă rog, vă rog. Numai o secundă. La mine este oare dezordine. Abia m-am sculat. Poate intrăm la bucătărie? Nu, nu. Acum e soare... Bine, intrați, pe aici. Acum fac ordine.

Tinărul intră în camera mare și se opri stinjenit în mijlocul ei, uitându-se în jurul lui, în timp ce Maleanov strinsese patul, își pusese cămașa și blugii, grăbindu-se apoi să tragă storurile și să deschidă geamurile.

— Stați aici în fotoliu... Sau vă e mai comod la masă? Dar ce s-a întâmplat de fapt?

Pășind cu precauție peste foile aruncate pe podea, tinărul se apropie de fotoliu, se așează și își pune mapa pe genunchi.

— Buletinul dumneavoastră.

Maleanov scotoci prin birou și scoase buletinul.

— Cine mai locuiește aici? Întrebă tinărul, în timp ce studia buletinul.

— Soția, băiatul... Dar acum nu sînt aici. Sînt la Odessa. În concediu... La soacră...

Tinărul puse buletinul pe mapa și își scoase ochelarii. Un tip obișnuit, cu trăsături comune. Și nu părea de la nici un fel de procuratură, mai degrabă aducea cu un vînzător. Sau, să zicem, cu un maistru de la un atelier de reparat televizoare.

— Haideți să facem cunoștință, propuse el. Sînt anchetatorul principal Igor Petrovici Zikov.

— Îmi pare bine.

Se gîndi dintr-o dată că ce dracu, doar nu sînt un criminal ordinar, ci, naiba să mă ia, un cercetător științific principal și doctor în științe. Și nici un băiețandru, printre altele. Se așeză mai comod, picior peste picior, și spuse sec:

— Vă ascult.

Igor Petrovici se așeză și el picior peste picior și punîndu-și mapa pe genunchi, întrebă:

— Îl cunoașteți pe Snegovoi Arnold Pavlovici?

Întrebarea nu-l surprinse pe Maleanov. Încă nu îi era clar nici lui de ce, dar se aștepta să fie întrebătorii de Valka Weingarten, ori de Arnold Palici. De aceea răspunse la fel de sec:

— Da. Îl cunosc pe colonelul Snegovoi.

— De unde știți că e colonel? se interesează imediat Igor Petrovici.

— Cum să vă spun... Totuși ne cunoaștem de mult.

— Cit de demult?

— Păi... De vreo cinci ani, probabil... Da, atunci cînd ne-am mutat aici.

— În ce împrejurări v-ați cunoscut?

Maleanov încercă să-și aducă aminte. Într-adevăr, în ce împrejurări? Drace... Poate, atunci cînd a adus prima dată cheia. Nu, deja ne cunoșteam...

— Hm... mormăi și se scărpină după ceafă. Știți, nu mai țin minte exact. Mi se pare că dintr-o întîmplare. Liftul nu funcționa, iar Irka, nevastă-mea, venea cu băiețelul nostru de la magazin... Arnold Palici i-a luat plasa și copilul... Normal, soția l-a invitat pe la noi... Cred că în aceeași seară a și venit.

— Era în uniformă?

— Nu.

— Așa... Și de-atunci v-ați împrietenit?

— Vorba vine „ne-am împrietenit“. Trece citeodată pe la noi... Împrumută cărți, aduce cărți... Citeodată bem împreună un ceiu!eș... Iar cînd pleacă în delegație, ne aduce cheile...

— De ce?

— Cum de ce, se miră Maleanov. Nu se știe ce se poate întîmpla... Dar într-adevăr, de ce? Niciodată nu m-am gîndit la asta. Așa, pentru orice eventualitate, probabil... Probabil pentru orice eventualitate, spuse Maleanov. De exemplu, vine cineva din rude... Sau altcineva...

— A venit cineva?

— Nu... Din cîte îmi amintesc, nu. În orice caz, cînd eram și eu, n-a venit nimeni. Poate soția mea să știe ceva în sensul ăsta...

Igor Petrovici dădu din cap gînditor și întrebă:

— Ați discutat cu el despre știință și lucrări?

Iar de lucrări...

— Ale cui lucrări? se posomori Maleanov.

— Ale lui, bineînțeles. Doar era fizician, din cîte știu.

— N-am idee. Mai degrabă era ceva cu rachete decît fizician...

Nu-și termină vorba că îl și trecu un fior rece. Cum adică ERA? De ce ERA? Cheia n-a adus-o... Dumnezeu, ce s-o fi întîmplat. Era gata să urle din toate puterile: „Adică în ce sens, ERA?“, cînd Igor Petrovici îl derută complet. Cu o mișcare fulgerătoare de scrimeur își repezi mîna spre Maleanov și îi smulse de sub nas o ciornă.

— Dar asta de unde o aveți? întrebă tăios și fața lui pașnică se transformă într-o mască sălbatică. De unde o aveți?

— Dați-mi vole, protestă Maleanov, ridicîndu-se

— Stați jos, strigă Igor Petrovici. Ochii lui cenuși cercetau floros fața lui Maleanov. Care-i proveniența acestor date?

— Ce date? șopti Maleanov. La naiba, ce date? urlă el. Sînt calculele mele!

— Nu sînt calculele dumneavoastră, îl contrazise Igor Petrovici, ridicînd și el un pic vocea. Graficul... de unde îl aveți?

Îi arată din depărtare o foaie și bătu cu unghia în curba densității.

— Din cap, se infurie Maleanov. Uite din asta! și-și trase un pumn în frunte. Este dependența densității de distanța pînă la stea!

— Asta-l graficul creșterii criminalității în sectorul dumneavoastră, în ultimul trimestru.

Lui Maleanov îi pieri graiul. Iar Igor Petrovici, lăsîndu-și buza în jos scirbit, continuă:

— Nici să copiați ca lumea n-ați fost în stare... N-arată așa de fapt. Uite-așa este. Și cu aceste cuvinte luă creionul lui Maleanov, sări din fotoliu și punînd foaia pe birou începu s-o mîzgălească apăsînd puternic și trecînd pe deasupra curbei densității o linie frîntă. În timp ce bolborosea: „Uite așa... Iar aici uite-așa și nu așa...” După ce termină, rupse mina și aruncă creionul. Apoi se așeză din nou, privindu-l disprețuitor pe Maleanov. Ei, Maleanov, Maleanov, pregătirea dumneavoastră e superioară, sînteți un criminal cu experiență și acționați ca ultimul mucos...

Maleanov se uită stupefiat cînd la grafic, cînd la fața tînrului. Astea n-aveau nici cap nici coadă. Nu se potrivea nimic, dar într-o asemenea măsură, încît n-avea sens nici să mai vorbești, nici să țipi, nici să taci. Propriu-zis, în astfel de situații, vorbind serios, cel mai bun lucru era să se trezească.

— A-ah... Dar soția dumneavoastră era în relații bune cu Snegovoi? Întrebă politicos tinărul, cu o voce lipsită de nuanțe.

— În relații bune, răspunse stupid Maleanov.

— Erau per tu?

— Știți ceva? Mi-ați stricat desenul. La urma urmei ce-nseamnă asta?

— Ce desen? se miră profund Igor Petrovici.

— Păi, graficul ăla...

— Aa... N-are importanță. Snegovoi vă vizita când nu erați acasă?

— Fără importanță, repetă Maleanov. Pentru dumneavoastră n-o' fi important, spuse el adunându-și în grabă hîrțiile de pe birou și îndesîndu-le cum se nime-reau prin sertare. Stai ca un blestemat, tragi ca la jug, pe urmă vin niște indivizi și-ți spun că n-are importanță... bombănea el stînd pe vine și adunînd ciornele de pe jos.

Igor Petrovici îl privea inexpressiv, pregătindu-și grijuliu țigareta. Cînd Maleanov, transpirat tot, se întoarse răsufînd enervat la locul său, Igor Petrovici îi întrebă respectuos:

— Îmi permiteți să fumez?

— Fumați. Pofțiți și scrumiera. Dar știți ceva. Întrebați-mă mai repede ce vă interesează. E timpul să m-apuc de lucru.

— Asta depinde numai de dumneavoastră. Igor Petrovici, manierat, suflă fumul prin colțul gurii, în partea opusă lui Maleanov. Aș mai avea o întrebare: Cum îl strlgați pe Snegovoi? Colonele, după nume sau după prenume?

— Cum se nimește. Ce importanță are cum îl strig?

— Îi spuneți și colonel?

— Îi spun. El și?

— Foarte straniu. Igor Petrovici scutură scrumul cu grijă. Problema este că Snegovoi a primit gradul de colonel abia alaltăieri.

Frumoasă lovitură. Maleanov tăcea, simțind cum i se înroșește fața.

— Decl, de unde ați aflat că Snegovoi a primit gradul de colonel?

Maleanov dădu din umeri.

— În fine. Ce să mai zic? M-am lăudat. N-am știut că e colonel... sau locotenent-colonel... Pur și simplu, ieri, cînd am intrat la el, am observat tunica cu epoleti...

— Cînd ați fost ieri?

— Seara. Tîrzlu... Am luat o carte. Uite, asta.

N-ar fi trebuit să pomenească de carte. Igor Petrovici o înșfăcă și imediat începu s-o răsfoiască în timp ce pe Maleanov îl trecu brusc un val de transpirație rece pentru că habar n-avea ce carte era și ce trata.

— Da'n ce limbă e scrisă? întrebă neatent Igor Petrovici.

— Păi... Engleză, presupun...

— Parcă nu, spuse Igor Petrovici uitîndu-se pe text. Totuși sînt litere chirilice, nu latine... Aaa, păi asta-i în rusește.

Pe Maleanov îl trecu al doilea val de transpirație, iar Igor Petrovici, punînd cartea la loc se lăsă pe spate în fotollu și începu să-l privească fix. Și Maleanov îl privea fix pe Igor Petrovici, străduindu-se să nu clipească și să nu coboare privirea.

— Cu cine credeți că semăn, întrebă brusc Igor Petrovici.

— Cu un vinzător, i-o trînti Maleanov fără să mai stea pe gînduri.

— N-ați nimerit. Mai încercați o dată.

— Nu știu.

Igor Petrovici își scoase ochelarii și clătină din cap cu reproș.

— Rău! Foarte rău. Nu se potrivește de nici o culoare. Ca să vezi, cu un vânzător.

— Ei, și-atunci cu cline?

Igor Petrovici îl amenința cu ochelarii, dojenindu-l:

— Cu omul invizibil, spuse răspicat.

Se așternu o liniște grea, mormintală, parcă nici mașinile nu mai duduiau sub geamuri. Maleanov nu mai auzea nimic și din nou îl încercă senzația chinuitoare că trebuie să se trezească. Și dintr-o dată, în această liniște, bubui telefonul.

Maleanov tresări. Igor Petrovici la fel. După ce telefonul mai sună o dată, Maleanov, sprijinindu-se de brațele fotoliului, se ridică și îl privi întrebător pe Igor Petrovici.

— Da, da, spuse acesta. Probabil pe dumneavoastră vă caută.

Maleanov ajunsese până la sofa și ridică receptorul. Era Valka Weingarten.

— Salut, astrofagule. De ce nu suni, animalule?

— Nu știu dacă mă-nțelegi... N-am avut timp de asta.

— Te distrezi.

— Mda... Tot timpul simțea o privire pe ceafă. Auzi, Valka, te sun eu mai târziu...

— Da' ce-i acolo la tine? se îngrijorează Weingarten.

— Așa... O să-ți povestesc pe urmă.

— Fetișcană?

— Nu.

— Bărbat?

— Aha.

Weingarten începu să sufle din greu în receptor.

— Auzi, coborî el vocea. Dacă vrei, vin acum la tine.

— Nu. Numai tu îmi lipsești.

Weingarten gîfil din nou.

— Auzi? E roșcat?

Maleanov se întoarce involuntar și se uită la Igor Petrovici. Spre marea lui mirare, acesta nu se uita la el și citea, mișcînd din buze, cartea lui Snegovoi.

— Nu. Ce-i prostia asta? Las'că te sun eu mai tîrziu...

— Neapărat să mă suni, țipă Valka. Imediat cum pleacă.

— Bine, căzu de acord Maleanov și puse receptorul în furcă. Pe urmă se întoarce la locul său și mormăi: „pardon“.

— Nu-i nimic, zise Igor Petrovici și puse cartea de-o parte. Totuși aveți preocupări largi, Dimitri Alexeevici...

— Mda. Nu mă plîng. Drace, măcar cu-n ochi de-aș putea să văd ce carte este. Igor Petrovici, se rugă el, dacă se poate haideți să ne „lămurim“. Deja e aproape două.

— Da, bineînțeles. Se uită îngrijorat la ceas și scoase din mapă un blocnotes. Deci așa. Ieri seară ați fost la Snegovoi. Așa e?

— Da.

— Pentru această carte?

— Da. Maleanov se hotărî să nu mai spună nimic în plus.

— Cînd a fost asta?

— Tîrziu... Aproape de douăsprezece.

— Nu vi s-a părut că Snegovoi ar vrea să plece undeva?

— Ba da. Adică nu mi s-a părut. El singur mi-a spus că pleacă mîine dimineață și că-mi aduce cheile...

— Le-a adus?

— Nu.

- Aveți idee pe unde ar putea să plece?
- În general, presupun...
- V-a povestit ceva despre asta?
- Sigur că nu. Niciodată n-am discutat de munca

lui.

— De unde știa soția dumneavoastră că Snegovoi nu e însurat?

— Păi... Aăă... Dar știa?

Igor Petrovici n-a răspuns. Se uita atent la Maleanov iar pupilele lui se dilatau și contractau într-un mod ciudat și sinistru. Nervii lui Maleanov erau întinși la limită. I se părea că dacă va mai trece o secundă, va începe să bată cu pumnii în masă, să stropească cu salivă și în general să-și piardă mințile. Pur și simplu nu mai putea. În toată pălăvrăgeala asta se ascundea un subînțeles respingător. Totul era asemănător unui păienjenis lipicios, în care nu se știe de ce, nimerea mereu Irka...

— Ei bine, se hotărî Igor Petrovici, închizînd blocnotesul. Deci, coniacul e aici... Arată spre bar... Iar vodka în frigider. Ce preferați?

— Eu?

— Da, dumneavoastră în persoană.

— Coniac, hîrlî Maleanov și înghiți în sec. Gîtul i se uscăse.

— Minunat! se înveseli Igor Petrovici și ridicîndu-se sprinten, se îndreptă cu pași mărunți spre bar. Nici nu trebuie să merg prea departe...

Maleanov îl privea derutat cum pune cu o dexteritate de invidiat paharele pe masă, cum taie felioare subțiri de lămfile și deschide sticla.

— Știți, spuse Igor Petrovici, ca să fiu sincer, lucrurile stau cam prost. N-or să vă dea pedeapsa capitală, însă vreo cînșpe ani, ca să zic așa, vă garantez. Turnă coniac în pahare, cu grijă, fără să verse

o picătură. Bineînțeles, se pot găsi întotdeauna circumstanțe atenuante, dar la drept vorbind, eu nu le văd deocamdată... Nu le văd, nu le văd, nu le văd, Dimitri Alexeevici. Deci... Ridică paharul și înclină capul în semn de invitație.

Cu degete ca de lemn, Maleanov își luă paharul.

— Bine, rosti el cu o voce străină lui. Dar totuși pot să aflu ce se-ntîmplă?

— Sigur că da, exclamă Igor Petrovici. Bău, aruncă în gură o bucatică de lămâie și dădu energio din cap. Bineînțeles că puteți. O să vă povestesc acum totul. Am dreptul.

Și povesti.

Astăzi, la ora opt dimineață, a venit mașina să-l ia pe Snegovoi la aeroport. Spre mirarea șoferului, Snegovoi nu era la intrarea blocului. După vreo cinci minute de așteptare, șoferul a urcat cu liftul și a sunat la ușa apartamentului. Nu i-a deschis nimeni, deși soneria funcționa; șoferul auzea asta foarte bine. Atunci a ieșit din bloc și, de la un telefon public, a raportat șefului de situația existentă. Șeful l-a sunat pe Snegovoi, dar telefonul acestuia era tot timpul ocupat. Între timp, șoferul a înconjurat blocul și a observat că toate trei ferestrele de la apartamentul lui Snegovoi sînt larg deschise, iar înăuntru, cu toate că soarele deja strălucea, lumina era aprinsă. Șoferul a raportat imediat. Au fost trimiși oameni competenți care au deschis ușa apartamentului și l-au cercetat. S-a constatat că toate becurile erau aprinse; în dormitor, pe pat, zăcea aruncat un geamantan deschis, gata pregătit pentru un voiaj, iar Snegovoi stătea în camera lui de lucru, la birou, ținînd într-o mînă receptorul telefonului iar în cealaltă un revolver Markarov. S-a constatat că Snegovoi murise, iar rana de la tîmplă fusese provocată de un foc de armă. Moartea

a survenit instantaneu, probabil între orele trei și patru dimineata.

— Și ce legătură am eu cu toate astea? hîrii Maleanov.

Drept răspuns Igor Petrovici începu să povestească amănunțit cum a fost determinată curba balistică și cum au găsit într-un perete glonțul care îl străpunsese pe Snegovoi.

— Dar eu? Ce amestec am eu? întrebă Maleanov, bătîndu-se în piept. Pînă acum băuseră cite trei păhărele.

— Vă pare rău de el? Vă e milă de el?

— Sigur că-mi pare rău... Era un bărbat excepțional. Dar eu? De ce tocmai eu? În viața mea n-am ținut un pistol în mînă. Sînt inapt... Din cauza vederii...

Igor Petrovici nu-l asculta. Povestea amănunțit cum specialiștii reușiseră în scurt timp să stabilească faptul că decedatul Snegovoi era stîngaci și de aceea pare ciudat că s-a împușcat ținînd pistolul în mîna dreaptă.

— Da, da, întări Maleanov. Arnold Palici era într-adevăr stîngaci. Și eu știu asta, pot s-o confirm... Dar eu... Am dormit toată noaptea. Și apoi, de ce să-l fi omorît, gîndiți-vă un pic!

— Atunci cine?

— De unde să știu? Asta, dumneavoastră trebuie să știți.

— Dumneavoastră, rosti Igor Petrovici cu vocea respingătoare și insinuantă a lui Porfiri* în timp ce îl privea pe Maleanov prin pahar cu un singur ochi. Dumneavoastră l-ați omorît, Dimitri Alexeevici.

— Ce coșmar... Îi venea să plîngă de desperare.

* personaj principal din romanul „Domnii Golovliov” de Salticov-Șcedrin.

Și deodată un curent ușor străbătu camera și inișcă un stor tras. Soarele orbitor îl izbi pe Igor Petrovici drept în față. Adesta închise ochii și îl feri cu palma desfăcută, se răsuci în fotoliu și se grăbi să pună paharul pe masă. Ceva nu era în regulă. Ochii îi clipeau des, obrații i se înroșiseră, bărbia îi tremura.

— Iertați-mă, se scuză el, uitându-se în jur nedumerit. Dimitri Alexeevici, ce-i asta? Unde sînt? Se uită la pahare, ochii i se deschiseseră larg. Ce-i cu dumneavoastră aici?

Tăcu brusc pentru că în camera lui Bobka ceva trosni și se risipi cu un zdrăngănit prelung.

— Ce-o mai fi și asta? întrebă încordat Igor Petrovici. Orice urmă de însuflețire pierise din vocea lui.

— Păi... Acolo... Un om... mormăia Maleanov, neavînd timp să înțeleagă ce se întimplase cu Igor Petrovici. O altă idee îi veni pe neașteptate. Știți ceva? țipă el, sărind din fotoliu. Haideți. Poftim, acolo. E prietena nevaste-mi. Ea vă va confirma. Am dormit toată noaptea aici, n-am ieșit nicăieri.

— Interesant, interesant... Prietena soției... Să vedem.

— Va confirma totul, bombănea Maleanov. O să vedeți acum, vă va confirma.

Fără să mai bată la ușă, năvăliră în camera lui Bobka, apoi se opriră. Camera era curată și pustie. Pe sofa nu era nici un fel de așternut. Geamantanul dispăruse, iar sub pervaz, printre cloburile ulciorului de lut (Horezm, sec XI), stătea Kaleam cu o înfățișare nevinovată.

— Asta? întrebă Igor Petrovici arătîndu-l pe Kaleam.

— Nu, răspunse Maleanov proteste. Asta-i moștanul nostru. Îl avem de mult... Bine, dar unde e

Lidișor? Se uită la cuier. Trenciul alb nu mai era acolo. Deci a plecat sau ce? . . .

Igor Petrovici dădu din umeri.

— Probabil. Aici nu e.

Pășind greoi, Maleanov se apropie de ulciorul spart.

— Fiară, spuse el și îl lovi pe Kaleam după cap. Kaleam sări într-o parte și o șterse din cameră. Maleanov se așează pe vine. Țândări! Și ce ulcior! . .

— Stătea de mult la voi?

— Abia de ieri.

— Lucrurile ei sînt aici?

— Nu le văd. Nici trenciul nu e.

— Ciudat, nu-i așa? întrebă Igor Petrovici.

Maleanov făcu un gest de lehamite.

— Ei, și s-o ia toți dracii, înjură Igor Petrovici. Haideți să mai luăm cîte-un păhărel.

Deodată ușa se deschise larg și în hol . . .“

6. „ . . . Ușa liftului, se porni motorul. Maleanov rămase singur.

Stătea lingă camera lui Bobka, sprijinindu-se de tocul ușii, fără să se mai gîndească la nimic. De undeva apăru Kaleam. Se strecură pe lingă el dînd nervos din coadă, ieși pe palier și începu să lingă bucuros cimentul.

În fine, se hotărî Maleanov și, desprinzîndu-se de tocul ușii, intră în sufragerie. Mirosea a tutun iar pe masă stăteau părăsite trei pahare albastre, două goale și unul pe jumătate plin. Soarele ajunsese deja la rafturile de cărți.

Stătu un pic în fotoliu și ~~și~~ goli paharul. Dincolo de geamuri se auzeau scrîșnete și zgomote iar dinspre palier răzbăteau țipete de copii și huruitul liftului. Mirosea a ciorbă. Pe urmă se ridică, străbătu holul și, lovindu-se de tocul ușii, ieși împleticindu-se pe

palier. Se opri lângă apartamentul lui Snegovoi. Ușa era sigilată. Pe yală era aplicat un sigiliu mare din ceară roșie. Îl atinse ușor cu degetele și imediat își retrase mîna. Tot ce se întîmplase era adevărat: cetățeanul Uniunii Sovietice, Arnold Pavlovici Snegovoi nu mai era în viață . . .“

Capitolul patru

7. „... Spălă paharele și le puse la loc, adună cioburile din camera lui Bobka și îi dădu pește lui Kaleam. Pe urmă luă un pahar înalt, din care Bobka obișnuia să bea lapte, sparse în el trei ouă, fărîmiță pîine, adăugă sare și pește, amestecă totul. Nu fi era foame. Făcea totul mecanic. Și mîncă această amestecătură stînd lângă geamul de la balcon, privind curtea goală, inundată de soare. Nici măcar nu s-au obosit să pună niște pomi. Măcar unul.

Gîndurile lui curgeau ca un șuvoi lent. De fapt nici nu erau gînduri, doar așa, niște frînturi.

Ce mai, Snegovoi a murit, e clar. N-am să-l mai văd niciodată. Era un om bun, deși uneori devenea ridicol. Totdeauna a fost împrăștiat . . . mai ales ieri. Doar sunase pe cineva . . . A sunat pe cineva, a vrut să-i spună ceva, să-i explice, să-l prevină. Maleanov tresări. Puse în chiuvetă paharul murdar, embrionul viitorului maldăr de vase murdare. Da! Formidabil a mai curățat Lidișor bucătăria. Totul sclipește. Iar el m-a prevenit în legătură cu Lidișor. Într-adevăr, ceva nu e-n regulă cu această Lidișor . . .

Maleanov ieși în hol, căută sub cuier și găsi biletul de la Irka. Nu, prostii. Totul e în ordine. Este evident că e scrisul Irkăi, la fel și stilul . . . Și-apoi, ia gîndiți-vă. La ce naiba să spele vasele un ucigaș? . . .“

8. „... La Valka era ocupat. Maleanov trînti receptorul și se întinse pe sofa, băgîndu-și nasul în husa aspră a divanului. Nici cu Valka ceva nu mergea. Isterie, pur și simplu... Parcă mă-ntreba ceva, cam bizar... Ei, Valka, ar fi bine să am eu grijile tale. În fond, mai bine să vină. El isteric, eu isteric, născocim noi oareșice...

Deodată cineva tuși în hol, în spatele lui. Maleanov țîșni de pe sofa. Degeaba, bineînțeles. În hol nu era nimeni, în baie la fel, iar în cămară se mulțumi să verifice yala. Se întoarse pe sofa și observă că îi tremură genunchii. Drace, mi-au cedat nervii. Formă încă o dată numărul lui Valka, apoi se lăsă păgubaș. Am să-l sun de la Vecerovski. Își puse o cămașă curată, verifică dacă are cheile în buzunar, închise ușa și fugi pe scări în sus.

Slavă domnului, Phil era acasă. Arăta ca de-obicei, de parcă ar fi mers la o serată, iar peste cinci minute venea să-l ia mașina. Era îmbrăcat într-un costum crem, uluitor de frumos, purta niște mocasini imaginabili, cravata... Cravata asta îl chinuia pe Maleanov. Nu-și putea imagina cum poate cineva să lucreze acasă cu cravata pusă.

— Lucrezi? întrebă Maleanov, după ce intrară în sufragerie.

— Ca de-obicei.

— Atunci, nu te rețin mult.

— Bineînțeles. O cafea?

— Mai așteaptă. Adică nu, fie.

S-au „retras“ în bucătărie. Maleanov se așeză pe scaunul lui preferat, iar Vecerovski începu „descîntecele“ cu ustensilele pentru cafea.

— Am să fac o vieneză, spuse el fără să se întoarcă.

— Cum vrei. Ai frișcă?

Vecerovski nu răspunse. Maleanov se uită cum, sub materialul subțire, crem, omoplații se agitau energic.

— A fost vreun anchetator pe la tine? întrebă Maleanov.

Omoplații se opriră pentru un moment. Apoi, pe deasupra umărului cocîrjat, apăru încet, întorcîndu-se, o față prelungă, pistruiată, cu nasul pleoștit și cu sprîncenele roșcate, ridicate în sus, dincolo de marginea ochelarilor cu ramă din baga.

— Iartă-mă... Cum ai spus?

— Am întrebat dacă a fost vreun an-che-ta-tor pe la tine, astăzi?

— De ce tocmai un anchetator? întrebă Vecerovski.

— Pentru că Snegovoi s-a împușcat. La mine deja au venit.

— Cine e acest Snegovoi?

— Păi, ăla... Tipul care stătea vizavi de mine. Ra-chetistul.

— Aha...

Vecerovski se întoarse din nou și începu să-și miște iar omoplații.

— Da' ce, nu-l știai? Credeam că v-am făcut cunoștință.

— Nu. Din cîte țin eu minte, nu.

La bucătărie mirosea imbiator a cafea. Maleanov se așază mai comod. Să-i povestesc, sau nu merită? În această aromată și sclipitoare bucătărie, răcoroasă, deși soarele era orbitor, unde toate erau la locul lor și fiecare lucru era de cea mai bună calitate, la nivel mondial sau poate chiar mai sus, aici toate evenimentel nopții și zilei trecute păreau sălbatice, caraghioase, neadevărate... Chiar josnice.

Un timp au savurat în tăcere „vieneza“. Pe urmă Vecerovski spuse:

— Ieri, m-am gândit puțin la problema ta... N-ai încercat să folosești funcția lui Gardwig?

— Știu, știu. Am ajuns și singur aici.

— A ieșit?

Maleanov împinse la o parte ceașca goală.

— Ascultă, Phil. Ce mama dracului ai cu funcția lui Hardwig? Mi-e capul ca o elice și tu...“

9. „... tăcu un minut, mîngîindu-și cu două degete pomeții bine bărbieriți, iar pe urmă declară:

— Să privim moartea în față. Singuri n-am putut, ne-a legat ochii și ne-a dus spre ea... Și adăugă: „săracul“.

Nu era clar pe cine avea în vedere.

— Pot să-nțeleg totul, spuse Maleanov. Dar anchetatorul ăsta...

— Mai vrei cafea? îl întrerupse Vecerovski.

Maleanov scutură din cap, iar Vecerovski se ridică.

— Atunci hai să mergem la mine în cameră.

Au intrat în cabinetul de lucru. Vecerovski se așază la biroul complet pustiu, cu o singură foaie de hîrtie la mijloc, scoase din sertar o agendă cu sistem mecanic. Apăsă pe un butonaș, citi ceva și formă un număr de telefon.

— Anchetatorul principal Zikin, rosti el cu o voce calmă, de șef. Așa v-am și spus. Zikov. Igor Petrovici. În misiune? Vă mulțumesc. Puse receptorul în furcă. Anchetatorul principal Zikov este în misiune, îi comunică lui Maleanov.

— Bine, dar mi-a arătat legitimația! Crezi că erau hoți?

— Puțin probabil.

— Așa cred și eu. Să însceneze așa o comedie pentru o sticlă de coniac. Mai ales că alături era și-un apartament sigilat.

Vecerovski aprobă, dînd din cap.

— Iar tu îmi vorbești de funcția Hardwig, îi reproșă Maleanov. Parcă mai poate fi vorba de muncă?

Vecerovski își aținti privirile spre el.

— Dima, dar nu te-a surprins că Snegovol s-a interesat de lucrarea ta?

— Și-ncă cum! Niciodată n-am vorbit de lucrările noastre...

— Și l-ai povestit?

— Nu i-am spus nimic. Cred că a rămas dezamăgit.

„Unde dai și unde crapă...“, așa s-a exprimat.

— Poftim?

— Unde dai și unde crapă... În sensul că în curte îmi crește un soc și la Kiev am un unchi.

— Aha! Vecerovski clipi gînditor din genele-i lungi de rumegătoare, pe urmă luă de pe pervaz o scrumieră ireal de curată, scoase din sertar o pipă, săculețul cu tutun și începu s-o umple. Aha! Unde dai, da'unde crapă?... Asta-i bine. Trebuie s-o ținem minte.

Maleanov așteptă nerăbdător. Avea încredere în Vecerovski, pentru că era înzestrat cu un creier total neomenesc. Maleanov nu cunoștea un alt om care, din ansamblul faptelor date, să fie capabil să tragă concluzii atît de neașteptate.

— Ei, îndrăzni Maleanov.

Vecerovski își umpluse deja pipa, iar acum, încîntat, pufăia tacticos din ea. Pipa hîrîla încetișor.

Vecerovski, trăgînd un fum, spuse:

— Dima... Prog... Propriu-zis de joi pînă acum cît ai înaintat cu lucrarea? Mi se pare că joi ult... am vorbit ultima dată...

— Păi, ce importanță are? se enervă Maleanov. Ce naiba, nu-mi arde acum de asta...

Vecerovski nici nu-l luă în seamă, privindu-l la fel cu ochii săi roșcați pe Maleanov, pufăind din pipă.

Asta era Vecerovski. Pusese o întrebare, iar acum aștepta răspunsul. Maleanov cedă. Avea mare încredere în Vecerovski. Știa el ce e important și ce nu.

— Nu mi-a mers rău, spuse el și începu să povestească cum 'a reușit să reformuleze problema și s-o aducă întâi la ecuația în formă vectorială, apoi la forma diferențială; cum a început să se contureze imaginea fizică, cum a ajuns la M-cavități și cum ieri i-a venit ideea să folosească transformarea Hardwig.

Vecerovski îl asculta foarte atent, neîntrerupându-l și nepunându-i întrebări și numai o singură dată, când Maleanov, emoționat, luă foaia singuratică de pe birou și încercă să scrie pe dosul ei, îl opri și-l rugă: „în cuvinte, în euvinte“.

— Dar n-am mai avut timp să fac ceva din toate astea, încheie Maleanov posomorît. Mai întâi au început telefoanele alea stupide, cum-necum, încă mai lucram, dar pe urmă a apărut această Lidișor și totul s-a dus pe ripă...

Vecerovski se ascunsese de tot în clăbucii fumului aromat, dulceag, de miere:

— Nu-i rău, nu-i rău, se auzi vocea lui înfundată. După cum văd, te-ai oprit, în locul cel mai interesant...

— Nu m-am oprit. M-au oprit.

— Mda, aprobă Vecerovski.

Maleanov se lovi peste genunchi, cu pumnii.

— Drace, ce-aș mai lucra acum! Iar eu nu pot să mă concentrez. Tresar la fiecare foșnet din propriul apartament și, în plus, acea perspectivă drăguță: 15 ani.

Strecură nu o dată, în discuții, acești cincisprezece ani, tot așteptînd ca Vecerovski să-i spună: „Ce tot îndrugi aeolo? Ce cincisprezece ani? E o neînțelegere evidentă...“ Dar Vecerovski nici de data asta nu

zise nimic. În schimb începu o serie lungă și plictisitoare de întrebări cu privire la telefoanele primite de Maleanov: cînd au început (exact), ce vroiau (măcar cîteva exemple concrete), cine suna (bărbat, femeie, copil). Cînd Maleanov îi povesti de telefoanele lui Weingarten păru mirat și tăcu un timp. Pe urmă începu din nou: ce răspunsese Maleanov la telefon? Dacă a răspuns întotdeauna? Ce i-au spus cei de la deranjamente? Ce istorie mai e și asta cu casa de comenzi? Mai detaliat... Cum arăta tipul? Ce-a spus, ce-a adus, ce-a rămas din ce-a adus? Cu această sîcietoare anchetă reuși să-l deprime pe Maleanov pentru că acesta nu înțelegea ce legătură are Vecerovski cu nenorocirile lui. Pe urmă Vecerovski tăcu și începu să-și scormonească pipa, iar Maleanov își trozni degetele și mormăi abătut:

— Ce-o să fie? Ce-o să fie?...

Vecerovski îi răspunse imediat:

— Cine știe ce ne-așteaptă? Cine știe ce-o să fie? Poți să fii și puternic și ticălos poți să fii, moartea tot o să vină și o să ne execute. Nu trebuie să ne uităm în viitor.

Maleanov înțelese că asta-i poezie, numai pentru că Vecerovski, terminînd, începu să rîdă infundat, ceea ce însemna mulțumire. Probabil că tot așa hohoteau și marșfenii lui Wells după ce se săturau cu sînge omenesc. Și Vecerovski tot așa hohotea cînd îi plăceau poeziile pe care le citea, încît puteai crede că satisfacția pe care o simțea de la poeziile bune era pur și simplu fiziologică.

— Hai sictîr, se enervă Maleanov.

Și atunci Vecerovski rosti a doua tiradă, de data asta în proză:

— Cînd mi-e rău, muncesc. Cînd am neplăceri, cînd mă cuprinde ipohondria, cînd viața mă plictisește, mă așez la lucru. Probabil că există și alte rețete,

dar nu le cunosc. Sau nu-mi ajută. Vrei sfatul meu. Poftim! Treci la muncă. Slavă domnului, unor oameni ca noi nu le trebuie pentru lucru decît hîrtie şi creion.

Să zicem că Maleanov ştia toate astea şi fără el. Din cărţi. Numai că Maleanov era altfel. Putea să lucreze numai atunci cînd avea sufletul uşor şi nu-l stînjenea nimic.

— Ajutor de la tine... Mai bine îl sun pe Weingarten... Totuşi e straniu că a întrebât de Snegovoi..

— Desigur, fu de acord Vecerovski. Dar dacă nu ţi-e greu, ia telefonul în altă cameră.

Maleanov luă aparatul şi se duse în camera alăturată.

— Dacă vrei, poţi să rămi la mine, îl auzi pe Vecerovski. Hîrtie am, îţi dau şi cu ce să scrii...

— Bine. Vedem noi...

Weingarten nu răspundea. Maleanov aşteptă vreo zece apeluri, sună din nou, aşteptă iar vreo zece apeluri şi închise. Aşa. Ce era de făcut? Desigur, ar fi putut rămîne aici. Linişte, răcoare. În fiecare cameră, aer condiţionat. Nu se aud remorcile şi sorîşnetul frînelor fiindcă geamurile dau în curtea interioară. Dintr-o dată înţelese că nu asta-i important. Pur şi simplu îi era frică să se întoarcă acasă. Ca să vezi! Mai mult decît orice pe lume îmi iubesc casa şi tocmai aici mi-e frică să mă întorc. Ei, nu, se înverşună el. Să n-aşteptaţi asta de la mine.

Maleanov luă hotărît telefonul şi îl duse la locul lui. Vecerovski stătea şi privea foaia lui singuratică, punctînd-o uşor cu Parkerul luxos. Foaia era pe jumătate plină de simboluri pe care Maleanov nu le înţelegea.

— Am plecat, Phil.

Vecerovski îşi ridică faţa roşcată spre el.

— Sigur că da... Miine am examen, iar astăzi sînt toată ziua acasă. Sună-mă sau vino.

— Bine, spuse Maleanov.

Coborî pînă la etajul lui, pipăindu-și cheile în buzunar, dădu colțul și se opri. Inima i se prăbuși undeva în stomac și începu să lovească acolo, ritmic, rar, ca un ciocan pneumatic. Așa... Ușa de la apartamentul lui era întredeschisă.

Se apropie în virful picioarelor de ușă și începu să asculte. În apartament era cineva. O voce necunoscută de bărbat mormăia ceva și îi răspundea o voce de copil...“

Capitolul cinci

10. „...un bărbat necunoscut stătea pe vine și aduna cioburile unui pahar. În bucătărie mai era un băiețel de vreo cinci anișori. Ședea pe un taburet, lingă masă, cu palmele sub fund, și, legănîndu-și picioarele, privea cum individul strîngea cioburile.

— Auzi, tătucu, țipă agitat Weingarten cînd mă văzu. Pe unde te-ai topit?

Obrajii lui enormi erau invadați de o roșeață vi-neție, ochii negri ca măslinea îi străluceau, părul negru și sirnos stătea zbîrlit. Era clar că luase deja ceva la bord. Pe masă stătea o Stolychnaya-export, pe jumătate goală, alături de alte delicatese ale casei de comenzi.

— Liniștește-te și nu pune la inimă, continuă Weingarten. Încă nu ne-am atins de icre. Te-am așteptat.

Bărbatul care aduna cioburile se ridică. Era chipș, înalt, cu barbă norvegiană, început de burtă. Zimbea stînjinit.

— Deci așa... am rostit în timp ce intram în bucătărie, simțind cum inima mi se ridică din stomac și se așează la locul ei. Casa mea, cetatea mea. Parcă așa se spune, nu?

— E luată cu asalt, tăticu', urlă Weingarten. Ia zi, de unde ai vodcă? Da' haleala?

Am întins mîna chipeșului, el procedă la fel, dar ținea în palmă cioburile adunate. Apăru o mică stînjeneală plăcută.

— Noi... aici... ne-am gospodărit și fără dumneavoastră, se fîstîci el. Sînt vinovat...

— Prostii. Fleacuri. Aruncați-le aici în găleată...

— Nenea e laș, rosti răspicat băiețelul.

Am tresărit. Cred că și ceilalți la fel.

— Ei, ei, mai încetișor. Frumosul îl muștră nehotărît cu degetul.

— Măi copile, se răsti Weingarten. Doar ai primit o ciocolată. Stai și-ndoapă-te. Nu te băga.

— De unde-ai mai scos că sînt laș? am întrebat în timp ce mă așezam. De ce mă necăjești?

— Nu te-am necăjit, spuse băiețelul, privindu-mă ca pe-un animal rar. Te-am definit.

Între timp strălînul se eliberă de cioburi, își sterse palma cu batista și îmi întinse mîna.

— Zahar, se prezentă el.

Ne-am strîns mîinile protocolar.

— Hai, la treabă, la treabă, ne grăbi Weingarten frecîndu-și mîinile preocupat. Mai adu două pahare...

Am deschis barul, am înșfăcat coniacul și paharele, m-am strîmbat scoțînd limba în direcția fotoliului unde stătuse Igor Petrovici și m-am întors în bucătărie.

Masa era plină de bunătăți. Am să mă ghițuiesc și-am să mă-îmbăt, mă gîndii cu malițiozitate. Ce bine că au venit băieții... Dar totul se întîmplă astfel decît

plănuisem. Abia băusem ceva și, mîrlînd de plăcere, începusem un sandviș gigantic cu icre, că Weingarten îmi spuse cu o voce complet lucidă:

— Ei, și-acu tăticu', poveștește-ne ce s-a întîmplat cu tine.

M-am înecat.

— De unde-ai mai luat-o?

— Uite ce, se rățoi Weingarten, încetînd să mai strălucească ca o clătîtă bine unsă. Sîntem aici trei inși și 'cu fiecare din noi s-a întîmplat ceva. Așa că nu te jena. Ce ți-a zis roșcovanul ăla?

— Vecerovski?

— Nu. Ce legătură are Vecerovski? A venit la tine un omuleț, unu roșcovan ca focul, îmbrăcat într-un costum negru, te sufocai numai cînd îl vedeai. Așa că nu te jena. Ce ți-a zis roșcatul?

... Maleanov mușcă din sandviș, atî cît să-și umple gura și începu să mestece fără să-i simtă gustul. Se uitau toți trei la el. Zahar îl privea stînjedit, zîmbind timid și mutîndu-și mereu privirea. Weingarten își holba ochii furios, pregătindu-se să țipe din nou. Iar băiețelul, ținînd în mînă ciocolata înmuiată, se întinsese spre Maleanov de parcă ar fi vrut să intre în gura lui.

— Măi băieți, se hotărî în fine Maleanov. Ce roșcovan? N-a venit nici un roșcovan. La mine a fost mult mai rău.

— Hai, zi odată, se precipită Weingarten.

— Da'ce, sînt obligat să povestesc? se indignă Maleanov. Nu fac nici un secret din asta, dar vreau să știu ce joc mai e și ăsta. Mai bine istorisește-ne tu! Ar fi interesant de altfel de unde știi că s-a întîmplat ceva cu mine.

— Poveștește-ne, pe urmă am s-o fac și eu, se încăpățîină Weingarten. O să povestească și Zahar.

— Atunci făceți-o voi mai întâi, spuse Maleanov, pregătindu-și nervos alt sandviș. Voi sînteți doi, iar eu singur.

— Tu să vorbești, ordonă băiețelul și își înfipse degetul în Maleanov.

— Hei, mai încet, șopti Zahar, intimidîndu-se complet.

Weingarten rise scurt.

— E al dumneavoastră? îl întrebă Maleanov pe Zahar.

— Cred că da, răspunse ciudat Zahar, și își plecă privirea.

— E al lui, al lui, se grăbi Weingarten. De fapt și asta e o parte din povestea lui. Hai, Mitka, nu mai face nazuri.

Îl zăpăciră complet pe Maleanov. Puse sandvișul de-o parte și începu să povestească. De la începutul începutului, de la apelurile telefonice. Și cînd povestești din nou, la interval de două ore, aceeași istorie înfricoșătoare, fără să vrei începi să găsești în ea și părți amuzante. Maleanov își dădu singur seama cum se aprinsese. Weingarten rîdea tot timpul, dezvelindu-și caninii gălbui și puternici, iar Maleanov pur și simplu își propusese drept țel al vieții, ca frumosul Zahar să ridă și el. Nu reuși însă. Zahar zîmbea pierdut și cam jalnic. Cînd Maleanov ajunsese la sinuciderea lui Snegovoi le pieri complet buna dispoziție.

— Minți! explodează Weingarten.

Maleanov se scutură.

— Așa cum ai auzit... Pînă și ușa e sigilată. N-ai decît să controlezi...

Weingarten tăcu un timp, bătînd pe masa darabana cu degetele-i groase, iar obrajii îi tresăreau în ritmul ei. Se ridică brusc, zgomotos și fără să mai privească în jur se strecură printre băiețel și Zahar, îndrep-

tindu-se greoi spre ieșire. Se auzi pocnetul yalei și în apartament pătrunse un ușor miros de ciorbă.

— Off... off... off... se plînse deznădăduit Zahar.

Și imediat băiețelul îi întinse ciocolata linsă și îi ordonă:

— Mușcă!

Zahar mușcă supus și începu să mestece. Se trînti ușa de la intrare. Weingarten se furișă absent la locul lui și, aruncîndu-și niște vodcă în pahar, mormăi răgușit:

— Mai departe...

— Ce să fie mai departe? După aceea am trecut pe la Vecerovski... Ce vreți, gagiii au șters-o, am plecat și eu... Și uite, abia acum m-am întors.

— Da' roșcovanul? se precipită Weingarten.

— Știi ce, Valka? Ți-am povestit tot și mai du-te dracului. Pe onoarea mea, e al treilea interogatoriu pe ziua de azi...

— Vali, interveni nehotărît Zahar. Poate aici a fost într-adevăr altceva?

— Lasă tăticu', se strîmbă Weingarten. Cum adică altceva? Omu' lucra și nu-i dădeau pace. Ce altceva? De fapt, mi l-au și numit!

— Cine? întrebă Maleanov, presimțind noi neplăceri.

— Vreau pipi, interveni băiețelul.

Toți ochii se ațintiră asupra lui. Iar el îl privi pe toți la rînd, se dădu jos de pe taburet și îl repezi pe Zahar:

— Să mergem.

Zahar zîmbi vinovat, spuse „Ei, hai să mergem“ și intrară la W.C.

— Cine m-a numit? repetă Maleanov. Ce mai e și asta?

Weingarten, aplecîndu-și capul, trăgea cu urechea la ce se întîmplă în W.C.

— A intrat la apă Gubari, rosti cu o satisfacție mohorită. Și-ncă cum!

Ceva se răsuci în creierul lui Maleanov, ca într-un clei.

— Gubari?

— Da. Zahar. Știi, ulciorul nu prea merge de multe ori...

Maleanov își aminti.

— E rachetist?

— Cinc, Zahar? se miră Weingarten. Nu, puțin probabil... E un maestru, mîini de aur. Confecționează „purci“ electronici. Însă nu asta e nenorocirea. El e omul care-și tratează cu multă chibzuință și măsură dorințele. Astea sînt propriile lui cuvinte. Ia aminte, tăticu! Asta-i adevărul adevărat.

Băiețelul apăru din nou în bucătărie și se cățăra pe un taburet. Intră și Zahar. Maleanov îi spuse:

— Știi, Zahar. Am uitat să-ți spun. Însă abia acum mi-am amintit. Snegovoi a întrebat de tine...

Și pentru prima oară în viață Maleanov văzu cum se poate albi un om văzînd cu ochii. Adică, să devină alb ca hîrtia.

— De mine? murmură Zahar.

— Da... Ieri seară... Maleanov se sperie. Nu se așteptase la asemenea reacție.

— Ce, îl cunoșteai? îl întrebă Weingarten pe Zahar.

Acesta aprobă tăcut, dînd din cap, încercă să ia o țigară, risipi jumătate din pachet și începu grăbit să le adune. Weingarten tuși și mormăi: „Treaba asta, tăticilor, ar trebui..." și începu să-și toarne în pahar. Și atunci izbucni băiețelul:

— Ce să zic! Asta nu înseamnă nimic.

Maleanov tresări din nou, iar Zahar se îndreptă brusc și începu să-și privească fiul cu o oarecare speranță.

— E pur și simplu o întâmplare, continuă băiețelul. Luați cartea de telefon și-o să găsiți vreo opt de Gubari...

11. „... Maleanov îl știa încă din a șasea. S-au împrietenit în clasa a șaptea și pînă la sfîrșitul școlii au rămas colegi de bancă. Weingarten nu se schimba pe măsură ce treceau anii, doar își mărea gabaritul. Totdeauna era vesel, mîncăcios, gras, colecționa mereu cîte ceva. Ba timbre, ba monezi, ba ștampile poștale sau etichete de sticle. Veșnic îi plictisea pe cei din jur, cerîndu-le măruniș și încercînd să găsească ceva mai aparte. Veșnic inhăța scrisori străine, cerșea plicuri cu ștampile. Cu toate astea știa foarte bine ce are de făcut. La institutul unde lucra, era demult șef de colectiv, fusese ales membru a vreo douăzeci de comisii diferite, atît din țară cît și de peste hotare, pleca mereu în străinătate la tot felul de congrese și, în general, putea fi considerat aproape doctor în științe. Dintre toate cunoștințele sale, cel mai mult îl respecta pe Vecerovski pentru că acesta era laureat, Valka tremurînd tot numai gîndindu-se că ar putea primi acest titlu. Îi povestise de-o sută de ori lui Maleanov cum o să-și pună medalla și o să meargă astfel la întîlniri. Pentru el fiecare rendez-vous era o aventură, indiferent cum se termina. Svetka, o femeie deosebit de frumoasă, dar melancolică, demult îl lăsase în apele lui, mai ales că Weingarten o iubea nebunește și se bătea permanent prin locurile publice din cauza ei. De altfel îi plăcea să se bată, iar ca să mergi cu el prin restaurante era o adevărată pedeap. Î... Într-un cuvînt, își trăia viața vesel, norocos, fără prea mari zbuciumări.

Evenimentele stranii au început să apară încă de-acum două săptămîni, cînd o serie de experiențe, începute încă de anul trecut, au dat rezultate cu caracteristici complet neașteptate și chiar senzaționale. („Voi, tăticiilor, n-aveți cum să înțelegeți: experiențele sînt legate de transcriptaza reversibilă: adică RNA-dependent și DNA-polimeraza, într-un cuvînt revertaza, o enzimă componentă a onco-virusilor. Drept să vă spun, miroase a premiu Nobel“). În laboratorul lui, nimeni în afară de Weingarten n-a putut să-și dea seama de valoarea acestor rezultate. Cum se întîmplă de obicei, majorității nici nu i-a păsarat, iar unele „entități“ creatoare au crezut pur și simplu că această serie de experiențe a fost ratată. Mai mult decît atît. Era vară și toți erau cu gîndul numai la concediu. Normal, Weingarten nu aprobă nici un concediu, izbucni și-un mic scandal, șicane, sindicat, comitetul de partid. Și-n toiuul acestor „reprezentatii“, la una din ședințe lui Weinparten i se comunică semioficial că cîrculă un fel de opinie cu privire la posibilitatea numirii tovarășului Weingarten Valentin Andreevici în funcția de director al unui centru biologic ultramodern, a cărui construcție se va încheia acum în orașul Dobroliubov.

Auzind această comunicare, Weingarten Valentin Andreevici simți cum i se învîrte capul, dar totuși realizează că această funcție de director este în primul rînd doar cioara de pe gard care nu se știe cînd și dacă va deveni vrabia din mîină, iar în al doilea rînd îl va scoate din activitatea de creație pentru cel puțin un an și jumătate, poate chiar doi. Și-apoi, tăticiilor, premiul Nobel rămîne premiul Nobel.

De aceea, deocamdată, promise că se va mai gîndi și se întoarce în laborator, la enigmatia lui transcrip-tază reversibilă și la micul lui scandal de nestins. N-au trecut nici două zile cîă a și fost chemat la academia-nul-șef care, întrebîndu-l de munca lui zilnică („Mi-am

ținut limba în frâu, tăticilor, eram extrem de rezervat...”), i-a propus să lase de-o parte această aiureală îndolelnică și să se ocupe de tema cutare și cutare, care are o însemnătate deosebită pentru economia națională, ce promitea inalienabile bunuri materiale și spirituale; pentru asta, el, academiolanul-șef își punea capul.

Încă amețit de aceste perspective apărute din senin, Weingarten avu imprudența să se laude acasă și nu pur și simplu acasă, ci chiar în fața soacrei sale, pe care el o numea „carando“, pentru că într-adevăr aceasta era căpitan în rezervă, rangul doi. Cerul se întunecă deasupra lui. („Tăticilor, începînd din acea seară casa mea s-a prefăcut într-un joagăr de tăiat bușteni. Mă «despicau» mereu și-mi cereau să fiu imediat de acord fără să omit nici o condiție.”)

Între timp însă, în pofida scandalului, laboratorul continua să scoată rezultate unul mai uimitor decît celălalt. Și deodată, lui Weingarten îi muri o mătușă, o rudă foarte îndepărtată din partea tatălui. Respectînd cerințele testamentului, Weingarten găsi în podul casei acelei mătuși, în orașul Kavgolov, o ladă plină cu monezi sovietice, ieșite din circulație din '61. Ar fi trebuit să-l cunoaștem bine pe Weingarten ca să înțelegem că din momentul în care a găsit această ladă nu l-a mai interesat nimic în viață, inclusiv viitorul premiu Nobel. S-a încuiat în casă și timp de patru zile a scotocit conținutul lăzii, surd la telefoanele primite de la institut și la cuvîntările tăioase ale „carandoului“. În ladă găsise niște „bucăți“ admirabile. Ce minunate!

Dar nu asta era problema.

Cînd termină cu monezile și se întoarse la laborator, era evident că descoperirea fusese deja făcută. Rămăseseră, bineînțeles, o mulțime de neclarități ce trebuiau finisate, mai era mult de muncă. Însă nu mai

Încăpea îndoială: descoperirea își scoasese capul din găoace. Weingarten începu să alerge ca ieșit din minți: termină cu toate scandalurile din laborator, în douăzeci și patru de ore izgoni „carando-ul“, împreună cu fetele, la țară, contramandă toate randevuurile și doar atunci se închise în locuința lui pentru a da ultima lovitură, cea hotărâtoare. Venise însă ziua de alaltăieri.

Acum două zile, Weingarten abia se așezase la masa de lucru când în apartament apărură un roșcovan, un omuleț roșu-arămiu, cu o fețișoară palidă, încorsetat într-un costum negru de o croială demodată. Ieșise din camera copiilor și pînă cînd Weingarten deschise și închise gura în tăcere, el se așeză degajat în fața lui, pe marginea mesei, și începu să vorbească.

Fără nici o introducere, îi spuse că de multă vreme, o civilizație extraterestră urmărește atent și cu îngrijorare activitatea științifică a lui Weingarten; că ultima lucrare îi îngrijorează foarte mult; că el, omulețul roșcovan, este imputernicit să-i propună lui Weingarten V.A. să abandoneze imediat această lucrare, iar toate materialele să fie distruse.

N-aveți nevoie să știți de ce și pentru ce vă cerem asta, a continuat roșcovanul. Rețineți, însă, că noi am încercat să luăm măsuri ca totul să decurgă normal. În nici un caz să nu considerați niște simple întîmplări propunerea pentru postul de director, găsirea altel teme pentru viitor, descoperirea lăzii cu monezi și chiar micul scandal din laborator. Am încercat să vă oprim, dar n-am reușit decît să vă frinăm. Și asta pentru puțin timp, astfel încît am fost nevoiți să luăm această măsură extremă, care este vizita de față. Trebuie spus însă că toate propunerile rămîn valabile și sînteți liber să alegeți pe oricare din ele, dacă cererea

noastră va fi îndeplinită. Mai mult decît atît, în acest caz, vă putem satisface, lesne de înțeles, și micile dumneavoastră dorințe ce decurg din slăbiciunea caracteristică firii omenești. Și drept aconto dați-mi voie să vă înmînez acest cadou.

Cu aceste cuvinte, roșcovanul a înșfăcat chiar din aer și l-a aruncat apoi pe masă, un pachet gros, care s-a dovedit mai tirziu a fi plin cu timbre uluitoare, a căror valoare totală nici un filatelist neprofesionist nu putea să și-o imagineze.

Domnule Weingarten, a continuat roșcovanul, nu trebuie să vă închipuiți că sinteți singurul pămîntean ce a intrat în atenția supercivilizației. Printre cunoștințele dumneavoastră există cel puțin trei oameni a căror activitate este suprimată în momentul de față.

El, omulețul roșcovan, putea să-l numească pe Maleanov Dimitri Alexeevici, astronom, pe Gubari Zahar Zaharovici, inginer și pe Snegovoi Arnold Pavlovici, fizician-chimist. Lui Weingarten V.A. i se acordau trei zile de gîndire începînd din acest moment, după care supercivilizația o să considere că are dreptul să apeleze la înfricoșătoarele măsuri de gradul trei.

— Și pînă cînd mi-a spus toate astea, continuă Weingarten holbîndu-și îngrozitor ochii și scoțîndu-și bărbia înainte, eu, tăticiilor, nu mă gîndeam decît la un singur lucru: cum a intrat viermele ăsta în apartament fără chei. Ușa era zăvorîtă. O fi fost gagiul Svetkăi, mă gîndeam, și nu mai rezistase sub pat? Ehe, îmi spuneam, să vezi ce te snopesc acum... Și-n timp ce mă gîndeam la toate astea, jivina roșcată și-a terminat cuvîntarea și... Weingarten făcu o pauză de efect.

— A zburat pe geam, strecură printre dinți Maleanov.

— Da, uite! Weingarten, fără să se jeneze de copil, făcu un gest obscen. N-a zburat nicăieri. Pur și simplu a dispărut.

— Valka... îl amenință Maleanov.

— Dacă-ți spun, tăticu'. Uite-așa, stătea în fața mea, pe masă... tocmai mă pregăteam să-i modific mutra, fără să mă ridic și dintr-o dată, nu mai e! Știi, ca-n filme.

Weingarten captură ultima bucată de morun și o aruncă în gura deschisă cît o șură.

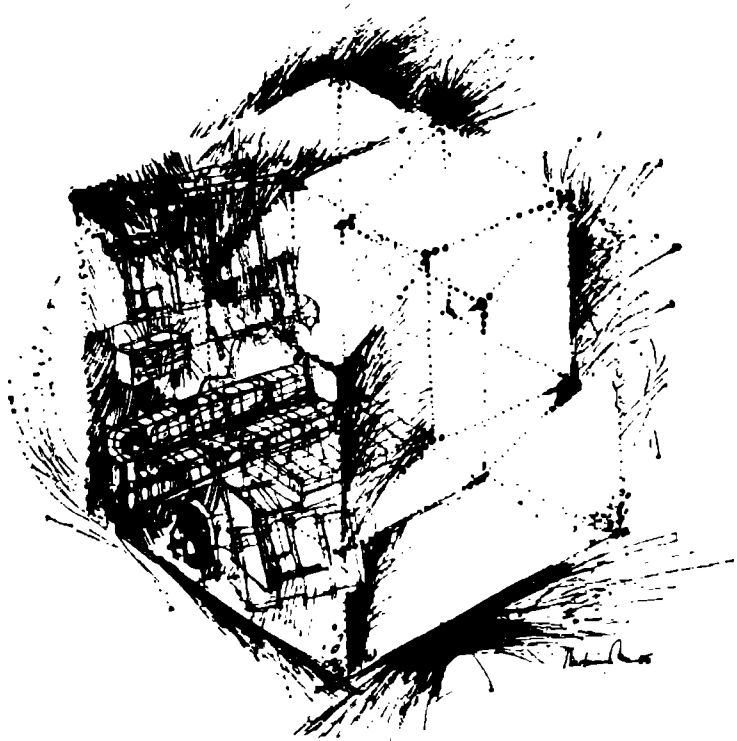
— Moam, mormăi el. Moam, muam. Înghiți cu efort și clipind din ochii înlăcrimați continuă: „Ei!, tăticilor, acum mi-am mai venit în fire, dar atunci stăteam în fotoliu, închisesem ochii, mi-aduceam aminte de cuvintele lui, iar înăuntrul meu totul tremura mărunț precum coada purcelului... Credeam c-am să mor chiar acolo... Nu s-a mai întimplat niciodată așa ceva cu mine. Cum-necum am reușit să răzbesc pînă la camera soacră-mi, am luat niște valeriană; nu mi-a ajutat. Mă uit eu mai atent, văd pe-acolo și bromură. Am luat și niște bromură...”

12. „... false, stabili Maleanov într-un sfîrșit. Weingarten tăcea disprețuitor. Bine, atunci sînt copii...

— Ești un prost, spuse scurt Weingarten și ascunse clășorul.

Maleanov tăcu. Îi trecuse dintr-o dată prin cap că dacă totul ar fi fost mînciună sau doar adevăr pur și simplu, și nu un adevăr înfricoșător, Weingarten ar fi procedat invers. Întîi ar fi arătat aceste timbre, iar pe urmă ar fi pălăvrăgit în jurul lor cîte-n lună și-n stele.

— Eh, și-acum? spuse Maleanov, simțind din nou cum i se prăbușește inima pe undeva.

Capitolul șase

13. „... află că, încă din copilărie, Gubari fusese un mare chiulangiu și leneș și tot de-atunci obsedat sexual. N-a mai apucat să termine cele zece clase, părăsind școala dintr-a noua. S-a angajat apoi ca sanitar și șofer la salubritate. Pe urmă a lucrat ca laborant în

institutul unde lucra și Valka, acolo au făcut și cunoștință, iar acum muncește într-o întreprindere secretă la un proiect ultrasecret, de mari proporții, legat de securitatea statului. Zahar n-a avut niciodată vreo pregătire specială, dar încă de mic copil fusese înnebunit după radioamatorism, iar electronica o simțea cu sufletul, poate chiar și cu măduva spinării. S-a propulsat brusc, în cadrul întreprinderii sale, deși lipsa diplomei reprezenta un obstacol serios.

A brevetat câteva invenții, mai avind în lucru încă vreo două-trei și, hotărît lucru, habar n-avea din cauza căreia începuse să aibă neplăceri. Presupunea că datorită celei de anul trecut, o invenție legată de „folosirea eficientă a fadingului“. Presupunea, dar nu era convins.

Dar, în viața lui, femeile au continuat să ocupe locul principal. Se lipeau de Gubari ca muștele, iar cînd, nu se știe de ce, acestea încetau s-o mai facă, atunci începea el să se țină după femei. Fusese căsătorit și din această căsătorie păstrase cele mai neplăcute amintiri și trăsese cele mai multe învățăături. De atunci dovedea o mare prudență în aceste chestiuni. Într-un cuvînt, era incredibil de afemeiat și în comparație cu el Weingarten părea un ascet, anahoret și stoic. Cu toate acestea nu era de loc un tip murdar. Își respecta femeile, ba chiar le admira, considerîndu-se probabil un izvor modest al plăcerii lor. Niciodată nu avusese două iubiri în același timp, nu se băgase vreodată în scandaluri și certuri și se pare că niciodată nu supărase vreo femeie. Așa că în acest domeniu, exceptînd acea căsătorie nefericită, totul părea să fie în regulă. Pînă în ultima vreme.

Era convins că neplăcerile ce le avusese cu extra-terestrii începuseră odată cu apariția unei spuzeli scîr-

baise pe picioare. Se dusesese imediat la doctor, pentru că fusese mereu atent cu sănătatea sa, adoptînd întotdeauna o atitudine europeană, lipsită de jenă. Doctorul îl liniștise, îi dăduse niște pilule și-n curînd spuzeala dispăru. Pe urmă a început invazia femeilor. Veneau în haite, toate femeile cu care avusese cîndva de-a face. Se înghesuiau la el în apartament, cîte două, cîte trei, iar într-o zi cumplită veniseră cinci în același timp. N-a reușit să înțeleagă deloc ce vor de la el. Mai mult decît atît, avea impresia că nici ele nu știau. Îl certau, îl înjurau, îi cădeau la picioare implorîndu-l nu se știe ce, se băteau între ele ca niște pisici turbate, îi spărseseră toate vasele, făcuseră bucăți chiuveta bleu japoneză, îi paradiseră mobila. Făceau crize de isterie, încercau să se otrăvească, unele amenințîndu-l că-l vor otrăvi și pe el. Multe din ele erau demult căsătorite și își iubeau soții și copiii. Uneori veneau la Gubari și soții acestora, purtîndu-se de asemenea inexplicabil (în această parte a povestirii sale Gubari era deosebit de neclar).

Pe scurt, viața lui se transformase într-un infern. slăbise șase kilograme, îi apăruse din nou spuzeala, acum pe tot corpul, de serviciu nici nu mai încăpea vorbă, trebuind să-și ia concediu fără plată deși era plin de datorii. (În primele zile încercase să se ascundă de invazie în întreprinderea secretă unde lucra, dar înțelesese rapid că o asemenea acțiune n-ar fi reușit decît să-i facă publice toate neplăcerile personale. Aici devenise de asemenea cam neclar.)

Acest infern durase zece zile fără întrerupere, pentru ca alaltăieri să se termine brusc. Abia-abia predase o nefericită soțului ei, un sergent de miliție cam posac, că și apăru o femeie cu un copil. Își amintea de ea. Acum vreo șase ani făcuseră cunoștință în următoarele împrejurări. Se găseau într-un autobuz arhiplin și stă-

teau alături. S-a uitat la ea și i-a plăcut. Iertați-mă, a zis el, n-aveți întimplător o bucătică de hîrtie și-un creion? Ba da, poftiți, fi răspunse ea scoțind din poșetă ce i se ceruse. Vă mulțumesc foarte mult. Iar acum scrieți, pentru numele lui Dumnezeu, telefonul dumneavoastră și cum vă cheamă... Și-au petrecut agreeabil timpul pe litoralul Rigăi și s-au despărțit pe neobservate, părăind că niciodată nu se vor mai întîlni. De altfel fuseseră mulțumiți unul de celălalt și n-aveau nici o pretenție.

Și iată că acum apăruse și adusese acest băiețel, spunînd că este fiul lui. Era deja de trei ani căsătorită cu un om foarte bun, mai mult decît atît, foarte cunoscut, pe care îl iubea fără rezerve. Nu putea să-i explice lui Gubari de ce a venit. Plîngea de fiecare dată cînd el încerca să clarifice totul. Își frîngea miinile și se observa că își socotește purtarea drept ticăloasă. Dar tot nu pleca. Cele douăzeci și patru de ore pe care le-a petrecut în apartamentul devastat al lui Gubari au fost parcă cele mai groaznice. Se purta ca o somnambulă, tot timpul spunea ceva, iar Gubari nu reușea să înțeleagă decît cuvinte separate, fiind complet lipsit de puteri ca să mai priceapă și sensul general. Și dintr-o dată, ieri dimineață, parcă s-a trezit. L-a scos din pat pe Gubari, trăgîndu-l de mînă, l-a dus la baie, a deschis toate robinetele și a început să-i povestească în șoaptă, la ureche, lucruri complet de neînțeles.

Din cuvintele ei (în interpretarea lui Gubari) reieșea că din timpuri străvechi există pe Pămînt o alianță secretă, semimistică, a celor Nouă. Nouă înțelepți ezoterici, matusalemici, poate chiar nemuritori, ce se ocupă de două lucruri. Unu, adună și asimilează toate performanțele tuturor științelor, fără excepție, de pe planeta noastră. Doi, urmăresc ca noutățile științei și tehnicii să nu se transforme în mijloace de autodistru-

gere. Este imposibil să te ascunzi de acești învățați aproape atotștiutori și practic atotputernici, nu există secrete pentru ei, nu are sens să te lupți contra lor. Iar acum această Alianță a celor Nouă se ocupă de Zahar Gubari. De ce tocmai de el, ea nu știe. Și ce să facă acum Gubari, nici asta nu știe. Trebuie să ghi-cească și singur. Știe numai că toate neplăcerile din ultima vreme reprezintă un avertisment. Chiar ea a fost trimisă drept avertisment, iar ca Zahar să-l țină minte, i s-a ordonat să lase băiatul la el. Nu știe cine i-a ordonat. Și-n general nu mai cunoaște altceva. Și nici nu vrea să cunoască. Vrea numai să nu i se întâmple ceva rău băiatului. Îl imploră pe Gubari să nu opună rezistență și mai bine să se gândească de douăzeci de ori înainte de a lua hotărâre. Iar acum trebuie să plece.

Plângînd, îngropîndu-și fața în batistă, ea plecă și Gubari rămase cu băiatul. Față-n față. Ce s-a întâmplat în apartament pînă la trei după-masa, Gubari n-a mai vrut să povestească. Ceva fusese. (Băiatul s-a exprimat foarte clar: „Ei, ce să fie? I-am băgat mințile acolo unde trebuie.“) La ora trei Gubari n-a mai rezistat și, terorizat, întîi a sunat și apoi a fugit la Weingarten, priletenul lui cel mai apropiat și respectat.

— Nici acum nu-nțeleg nimic, recunosc eu în încheiere. L-am ascultat pe Vali, pe dumneata, Mitea... Și totuși nu pricep nimic. Nu se leagă deloc... E de necrezut. Poate din cauza căldurii? Se spune că o asemenea arșiță nu s-a mai pomenit de două sute cincizeci de ani. Cred că de aceea au și înnebunit toți, fiecare în felul lui... Poate și noi...

— Tu mai ai răbdare, Zahar, se întristă Weingarten schimonosindu-se în chip ciudat. Ești un om concret și-ar fi mai bine să nu te bagi cu ipotezele tale...

— Ce ipoteze? întrebă abătut Gubari. Mi-e clar și fără nici o ipoteză că noi, aici, nu mai găsim nici o

ieșire. Trebuie să anunțăm acolo unde trebuie. Eu atît vă spun...

Weingarten îl fulgeră cu privirea.

— Și unde crezi c-ar trebui să anunțăm în asemenea cazuri?

— De unde vrei să știu? Trebuie să existe niște organizații... Securitatea, de exemplu.

Băiatul chicoti și Gubari nu mai spuse nimic. Maleanov își imaginează cum Weingarten se va duce acolo unde trebuie și va povesti unui anchetator pătrunzător și experimentat pățania lui cu piticul roșcovan îmbrăcat într-un costum negru. Probabil că Gubari, în această situație, ar fi arătat la fel, destul de amuzant. Iar în ceea ce-l privește...

— Nu, băieți. Faceți cum credeți, dar eu n-am ce căuta acolo. Pe pallerul meu a murit un om în împrejurări stranii, iar eu sînt totuși ultimul care l-a văzut viu... Și-n general, nu cred că-i nevoie să merg acolo. Se pare că vor veni și singuri după mine.

Weingarten îl umplu un pahar cu coniac, iar Maleanov îl dădu pe git fără să simtă vreun gust. Weingarten suspină:

— Da, tăticilor. N-avem cu cine să ne sfătuim. Poți să ajungi și la balamuc. O să trebuiască să ne descurcăm și singuri. Hai, Mitka, tu ai capul mai limpede. Zi ceva!

Maleanov își frecă fruntea.

— Capul meu parcă-i umplut cu plută. N-am ce să zic. Totul este un delir. Pricep doar un singur lucru: ție ți-a spus-o în față. Distruge tema. Mie nu mi-a spus nimic, dar mi-a aranjat viața în așa fel, încît...

— Exact, îl intrerupse Weingarten. Numărul unu: munca noastră nu i-a mers culva la inimă. Întrebare: Cui? Fii atent. La mine vine un extraterestru. Weingarten începu să-și îndoaie degetele. La Zahar vine

agentul Alianței celor Nouă... Apropo, ai auzit ceva de Alianța asta? Ceva-ceva se învîrte la mine în memorie, chiar acum am citit undeva despre asta, dar unde?... nu-mi amintesc deloc. Așa. La tine nu vine nimeni... Adică vine, desigur, dar deghizat. Ce concluzii putem trage de-aici?

— Păi...

— De-aici rezultă că de fapt nu există nici un fel de extraterestri sau învățați matusalemici, dar există altceva, o putere căreia noi, cu munca noastră, ne-am pus de-a curmezișul...

— Astea-s prostii, protestă Maleanov. Delir și iar delir. Nu se potrivește nici pe dracu. Gindește-te și singur. La mine: stele în norul gazos și prăfos. La tine: revertaza. Iar la Zahar: electronica tehnică. Își aminti brusc. Și Snegovoi la fel... Știi ce-a spus? Unde dai și unde crapă. Abia acum am înțeles ce-a vrut să spună. Săracu, deci și el își frământase creierii cu asta... Sau, după tine, acționează trei forțe diferite? întrebă el răutăcios.

— Nu, tătucu! Ai răbdare. Nu te grăbi.

Arăta astfel de parcă ar fi înțeles totul demult, iar acum o să ne explice definitiv toată schema, bineînțeles, cu condiția să nu-l întrerupem și să nu fie deranjat. Dar nu explică nimic. Tăcu și-și holbă ochii la o cutie goală de pe masă.

Tăceau toți. Pe urmă Gubari șopti:

— Mie nu-mi iese din cap Snegovoi... Ca să vezi... Probabil că și lui i s-a ordonat să întrerupă vreo lucrare. Și cum putea s-o distrugă? Doar era militar... La el tema...

— Stai, tătucu! Nu te grăbi. Imaginează-ți pentru un minut că pe Pământ există un grup de creaturi, destul de puternice ca să aranjeze chestiile astea... Să luăm, de exemplu, Alianța celor Nouă... Ce e

Important pentru ei? Să lichideze unele lucrări cu anumite perspective... N-ai de unde știi... Poate că acum în Petersburg încă o sută de oameni își frământă capul ca și noi... Iar pe tot globul, o sută de mii. Și la fel ca noi, le e frică să recunoască... Unora le e frică, altora le e rușine, unora le convine! Doar le aruncă bucățele grase...

— Mie nu mi-a aruncat nici o bucățică grasă, protestă Maleanov.

— Dar nici asta nu-i întâmplător. Ești un prost și-un sărăntoc. Nici măcar nu știi cui trebuie să-i dai un bacșiș. Pentru tine lumea e plină de obstacole de neînvinși! În restaurant sînt ocupate toate mesele — un obstacol. E coadă la bilete — altă pledică...

— Bine, bine. Ajunge! Ai început să-mi predici...

— Nuu... Weingarten încetă cu plăcere predica. Lasă asta, tăticu! Toate astea sînt niște ipoteze complet raționale. Într-adevăr, sînt incredibil de puternici... și totuși există pe lumea asta, dracu să-i ia, hipnoză, sugestii... Poate chiar, naiba să-i ia, există și sugestia telepatică! Nu, tăticu', imaginează-ți: există pe Pămînt o rasă, străveche, rațională, poate chiar neomenească, adversarii noștri. Și iată că au așteptat, au răbdă, au cules informații, s-au pregătit și acum s-au hotărît să dea lovitura. Ia aminte, nu cu atacuri deschise, ci mult mai inteligent. Își dau seama că a ridica munți de cadavre este o barbarie, o prostie care poate deveni periculoasă chiar pentru ei înșiși. Și atunci s-au decis să opereze încet, cu bisturiul, pe sistemul nervos central, la baza bazelor, pe cercetările de perspectivă. Înțelegi?

Maleanov îl asculta și nu-l asculta. O senzație viscoasă de leșin i se urcă în gît; vroia să-și astupe urechile, să plece, să se culce, să se întindă și să-și bage capul sub pernă. Îi era frică. Și nu doar teamă, ci FRICA NEAGRA. Fugi de-aici! Salvează-te! Lasă to-

tul, ascunde-te, intră sub pământ, sub apă... Hei, tu, țipă în el. Vino-ți în fire, Idiotule! Nu se mai poate așa, te pierzi... Și roști cu mare greutate:

— Am înțeles. O prostie oruntă.

— De ce prostie?

— Astea-s povești. Răguși bruso și tuși. Pentru adolescenți. Mai bine scrie un roman și du-l la revista „Focul de tabără”. Iar la sfârșit pionierul Vasea va demasca toate aceste intrigi și îi va învinge pe toți.

— Deci așa, spuse liniștit Weingarten. Ești de acord că la noi au avut loc niște evenimente?

— Sint.

— Niște evenimente fantastice?

— Presupunem că fantastice.

— Atunci, tăticu', cum vrei să explici niște evenimente fantastice fără ipoteze fantastice?

— Eu nu știu nimic despre asta. La dumneavoastră au fost evenimente fantastice. Iar dumneavoastră poate sinteți în a doua săptămână de beție neîntreruptă... La mine n-au existat întâmplări fantastice. Și nu sint băutor...

Aici, lui Weingarten i se sul singele la cap, trase un pumn în masă și începu să urle că, ei drăcia dracului, el, Maleanov va trebui să-l creadă, că dacă noi, fir-ar să fie, n-o să avem încredere unul în altul atunci totul se va duce dracului de răpă; că tirfăturile alea poate chiar au sperat că n-o să ne credem între noi, și că vom rămâne față-n față cu ei, dar separat... și atunci ne vor răsuci după cum vor dori...

Continuă să urle, stropind cu salivă în jur, încît Maleanov chiar se sperie; uită pînă și de FRICA NEAGRĂ. Ei, hai, lasă, ce te montezi în halul ăsta, bolborosea el, eh, ce vrei, mi-a scăpat, lartă-mă. Gubari privea înfricoșat la el.

Săturindu-se de atita țiapat, Weingarten se ridică brusc, scoase din frigider o sticlă cu apă minerală, smulse capacul cu dinții și puse sticla la gură. Apa înspumată îi curgea pe obraji bucălați și nebărbieriți și instantaneu îl apărură broboane de transpirație pe frunte și pe umerii gol, păroși.

— De fapt, știi ce-am vrut să spun? întrebă Maleanov împăcluitor. Nu-mi place când lucrurile neverosimile sînt explicate prin cauze neverosimile. Păi unde-i principiul economiei gândirii? Așa putem să vorbim cite-n lună și-n stele...

— Propune tu altceva, se îmbufnă Weingarten și băgă sticla goală sub masă.

— Nu pot. Dacă-aș fi putut, ți-aș fi propus. Dar mi s-a blocat căpățîna de frică. Totuși cred că dacă sînt într-adevăr atotputernici, ar fi putut să se limiteze la mijloace mult mai simple.

— Ca de exemplu?

— Păi... nu știu... De exemplu, pe tine să te otrăvească cu vreo conservă stricată... Pe Zahar... să-l molipsească cu ceva... Și-n general, ce rost au toate aceste crime și orori? Dacă sînt atît de puternici și telepați, ne-ar fi sugerat să uităm tot ce-i mai departe de aritmetică. Sau ne-ar fi creat un reflex condiționat: cînd ne așezăm să lucrăm să ne apuce diareea... sau gripa, îți curg muci, căpățîna îți troznește... O eczemă... Ce, n-au de unde alege?... Totul ar fi fost liniștit, în pace, nimeni n-ar fi observat nimic.

Weingarten abia așteaptă să termine.

— Uite ce, Mitka. Trebuie să înțelegi un singur lucru...

Dar Zahar îl intrerupse.

— O secundă, se rugă el și își desfăcu brațele vrînd parcă să-i despartă pe Maleanov și Weingarten. Da-ți-mi voie, pînă mi-am adus aminte... Așteaptă! Vali,

Iasă-mă să vorbesc! Referitor la durerea de cap... Mitea, dumneavoastră ați spus... ăăă, știți... anul trecut am fost la spital...

Pe scurt, stătuse anul trecut la spitalul academiei, ceva necazuri cu sîngele, iar acolo în rezervă a făcut cunoștință cu un oarecare Gluhov Vladlen Simionovici, orientalist. Făcuse preinfarct, nu asta însă era important, ci faptul că într-un fel se împrieteniseră, apoi chiar se mai întîlniseră din cînd în cînd. Deci așa, acum două luni, acest Gluhov i se plînsese lui Gubari că una din lucrările lui de proporții mari, pentru care el culsesese materiale timp de aproape zece ani, se dusesese pe apa simbetei din cauza unei foarte stranie idiosincrazii care-i apăruse. Și anume, cînd Gluhov se așeză să scrie studiul, imediat începea să-l doară violent capul, pînă la vomă, uneori cu pierderea cunoștinței...

Totuși putea să se gîndească la lucrarea sa, continuă Zahar, reușea să cîtească materialele, ba chiar mi se pare că putea și să povestească despre lucrare, dar asta nu mai țîn minte, n-aș vrea să mint... Dar să scrie, asta era imposibil. Și uite acum, după cuvintele dumneavoastră, Mitea...

— Îi știi adresa? îl repezi Weingarten.

— O știu.

— Are telefon?

— Are... îl ștlu și...

— Hai, cheamă-l aici. E omul nostru.

Maleanov sări brusc.

— Hai sictir! Ai înnebunit. E penibil. Poate chiar are o astfel de boală.

— Toți avem această boală, i-a replicat Weingarten.

— Valka, dar e orientalist. Joacă în altă piesă!

— Tot în asta, tăticu'. Te asigur că în aceeași piesă.

— Nu, nu trebuie! se împotrivi Maleanov. Zahar, stai jos, nu-l asculta!

Era îngrozitor. Era cu neputință de imaginat cum o să vină în această bucătărie încinsă și plină de fum un om străin, absolut normal, cum se va scufunda în atmosfera nebuniei și fricii.

— Mai bine știți ce facem? încercă să-i convingă Maleanov. Îl chemăm pe Vecerovski. Zău, o să fie mai cu folos!

Weingarten n-a avut nimio împotriva lui Vecerovski. Bine, aprobă el. E o idee. Vecerovski e mintos! Zahar, tu du-te și sună-l pe Gluhov al tău, iar pe urmă noi o să-l sunăm pe Vecerovski.

Maleanov nici n-a vrut să audă de Gluhov. Implora, tipa că în casa asta el e stăpîn și că-i trimite pe toți la dracu. Dar împotriva lui Weingarten nu rezisti. Zahar plecă să-l sune pe Gluhov, iar băiețelul coborî imediat de pe taburet și îl urmă pe Zahar, parcă lipit de el.

Capitolul șapte

14. „...făcîndu-se comod în colțul divanului, fiul lui Zahar începu să încinte societatea cu pasaje din enciclopedia „Medicina Populară“ pe care i-o dăduse Maleanov din greșală. Vecerovski, deosebit de elegant, în contrast cu un Weingarten transpirat, și parcă prins de pe gîrlă, îl asculta pe ciudatul băiețel și-l privea curios, ridicîndu-și sprîncenele roșcate. Încă nu spusese nimic esențial, punînd doar cîteva întrebări, ce păreau, după opinia lui Maleanov (și nu numai a lui), lipsite de sens. De pildă, îl întrebese brusc pe Zahar dacă are conflicte dese cu conducerea, iar pe Gluhov dacă preferă să se uite la televizor. (S-a lămurit faptul că Zahar, în general, nu avusese niciodată conflicte cu cineva, așa-i stătea în caracter, iar Gluhov

nu numai că-i plăcea să stea la televizor, ci pur și simplu adora s-o facă.)

Lui Maleanov îi plăcu mult de Gluhov, deși nu suporta oameni noi în companii vechi, fiindu-i mereu teamă că aceștia vor începe să se comporte cumva altfel decât de obicei, creîndu-i astfel un sentiment de jenă. Dar cu Gluhov totul părea să fie în ordine. Foarte agreabil, nu era caustic; micuț, slăbuț, cîrn, ochi roșcați îndărătul unor ochelari mari, lentile cu multe dioptrii. La început a băut bucuros păhărelul de vodcă pe care i l-a propus Weingarten, apoi s-a necăjit vizibil aflînd că asta-i ultimul. În timp ce l-au chestionat, i-a ascultat foarte atent pe fiecare, înclinînd ca un profesor capul spre umărul drept și privind mereu spre dreapta. „Nu, nu, răspundea el de parcă-și cerea iertare. Nu, nu mi s-a întîmplat nimic asemănător. Fie-vă milă, nici nu-mi pot imagina așa ceva... Tema? Mi-e teamă că este cam departe de preocupările dumneavoastră: «Influența culturii americane în Japonia. Experimentarea analizei calitative și cantitative.»... Da, probabil că suferea de o oarecare idiosincrazie, iar după opinia mai multor specialiști în medicină e vorba de un caz foarte rar...” În general, Gluhov părea că nu spune nimic deosebit, dar ce bine că se găsea aici! Totuși era un om prea comun: băuse cu poftă și încă mai vroia, mîncă icre cu o plăcere copilărească, prefera ceaiul de Ceylon, iar cel mai mult îi plăcea să citească romane polițiste. Se ulta la băiatul neobișnuit al lui Zahar cu o nedumerire înfricoșată, rîdea nesigur din cînd în cînd, asculta trăznăile celorlalți cu compătimire și tot timpul începea să se scarpine după urechi cu amîndouă mîinile, bolborosînd: „Da, e uimitor... De necrezut!” Într-un cuvînt Maleanov se lămurise cu Gluhov. Nu puteai să aștepți de la el informații noi, de sfaturi nici nu putea fi vorba.

Weingarten, ca-ntotdeauna în prezența lui Vecerovski, își mai micșorase puțin volumul. Devenise chiar mai cuviincios, nu țipa și nici nu mai asasina pe nimeni cu tăticii lui. Izbuti totuși să pescuiască ultimele bobite de icre negre.

Zahar nu scotea nici un cuvânt, dacă nu punem la socoteală răspunsurile scurte la întrebările neașteptate ale lui Vecerovski. Nici măcar povestea nenorocirilor lui n-a istorisit-o el, a făcut-o Weingarten. Copilul încetase să-l mai domolească, nici măcar nu mai aborda zîmbetul de om bolnav.

Și acum stăteau fără să scoată un cuvânt. Sorbeau ceaiul rece. Fumau. În geamurile blocului de vizavi, aur topit. Pe cerul albastru închis atârna seșera lunii noi, iar din stradă se auzeau trosnete uscate, probabil iar ardeau niscaiva lăzi vechi. Weingarten, foșnind din pachetul de țigări, se uită în el, îl mototoli și întreabă în șoaptă: „Mai are cineva țigări?“ „Poftiți...“ răspunse grăbit Zahar, tot în șoaptă. Gluhov tuși și mestecă ceaiul cu lingurița.

Maleanov îl privi pe Vecerovski. Stătea cufundat în fotoliu, cu picioarele întinse și încrucișate și își cerceta atent unghiile de la mina dreaptă. Maleanov își mută privirile spre Weingarten, care trăgea din țigară și-l privea pe deasupra jarului pe Vecerovski. Și Zahar se uita la Vecerovski, la fel și Gluhov. Lui Maleanov îi veni dintr-o dată să ridă. Ce naiba, ce-așteptăm practic de la el? Un matematician, acolo. Unul mare. Să zicem că unul foarte mare, o somitate. Și ce-i cu asta? Parc-am fi copii, zău așa. Ne-am rătăcit prin pădure și clipim cu speranță la nenea. Ne scoate el...

— Practic, astea sînt toate dovezile pe care le avem, rosti moale Weingarten. După cum vedeți s-au conturat două poziții... Vorbea, adresîndu-se parcă tutu-ror, dar se uita numai la Vecerovski. Mitka crede că

trebuie să găsim explicații în cadrul fenomenelor naturii. Eu însă consider că avem de-a face cu intervenția unor forțe complet necunoscute nouă. Ca să zic așa, să explicăm fantasticul prin fantastic...

Această tiradă sună foarte pompos. N-ar fi fost mai înstit și mai simplu să zică: „Nene, dragul nostru, ne-am rătăcit. Scoate-ne...” Nu, trebuia să facă un rezumat, vezi bine, nici noi nu sîntem de la țară... Eh, și-acum stai ca prostu'. Maleanov luă ceainicul și plecă în bucătărie jenat de rușinea lui Valka. N-a auzit ce s-a mai vorbit pînă cînd a umplut ceainicul și l-a pus pe foc. Cînd s-a întors, Vecerovski vorbea liniștit, cercetîndu-și absorbit unghiile, acum cele de la mîna stîngă:

— „... și de aceea mă asociez totuși punctului tău de vedere, Vali. Într-adevăr, probabil că fantasticul trebuie explicat numai prin fantastic. E posibil ca voi toți să fi căzut în sfera atenției... hmm... să zicem, a unei supercivilizații. După mine, asta-i un termen consacrat pentru definirea unei rațiuni mult mai puternice decît cea omenească...”

Weingarten trăgea tare din țigară și dădea din cap cu importanță, luîndu-și o mîna concentrată.

— Ce le-a trebuit să oprească cercetările dumnea-voastră, continuă Vecerovski, este nu numai o întrebare complicată, dar și de prisos. Esența constă în aceea că omenirea, fără să realizeze, a atras atenția asupra ei și a încetat să mai fie un sistem de sine stătător. Probabil că fără să știm am călcat pe bătătura unei supercivilizații, iar aceasta și-a stabilit drept scop, poate, reglarea progresului omenirii după cum îi convine.

— Da, Phil. Mai stai un pic, însă, interveni Maleanov. Nici tu nu înțelegi oare? Ce drăcie de supercivilizație? Ce, asta-i supercivilizație, care-și bagă nasul în

treburile noastre precum un pisoi orb. Pentru ce toate aceste absurdități? Anchetatorul meu... Chiar și cu coniac... Muierile lui Zahar... Unde-i principiul de bază al rațiunii: utilitate și ergonomie?

— Astea sînt particularități, Dima, spuse încet Vecerovski. De ce să măsurăm utilitatea neomenească cu măsuri omenești? Și apoi, imaginează-ți: cu ce forță o să-ți lovești obrazul ca să omori un biet țîntar? Al putea omori pe loc cu această lovitură toți țîntarii din jur.

Weingarten se bagă în discuție:

— Sau de exemplu, ce utilitate are construcția podului peste un riu din punct de vedere al știucii?

— Eh, nu mai știu. Totul e cam fără sens.

Vecerovski așteaptă puțin și văzînd că Maleanov a amuțit continuă:

— Aș fi vrut să subliniez altceva. Dacă vom pune altfel problema, necazurile personale vor trece pe alt plan. Acum e vorba de soarta omenirii. Probabil că nu în sensul fatal, în orice caz mă refer la demnitatea ei. Deci trebuie ocrotită nu numai teoria revertazel a lui Vali, ci și soarta biologiei în general, de pe întreaga planetă... Sau poate greșesc?

Weingarten se grăbi să revină la dimensiunile sale obișnuite. Dădu din cap foarte energic în fața lui Vecerovski, dar spuse cu totul altceva decît se aștepta Maleanov:

— Da, fără-ndoială. Ne dăm seama că nu e vorba numai de noi. Doar sînt sute de cercetări. Poate chiar mii... Păi, ce tot spun eu. E vorba de direcția progresului în general!

— Sigur că da, îl aprobă Vecerovski. Deci, ne așteaptă lupta. Arma lor e taina. A noastră e publicitatea. Ce trebuie făcut în primul rînd? Să povestim aceste întîmplări cunoștințelor noastre, care pe de-o

parte au destulă fantezie ca să ne creadă, iar pe de altă au destulă autoritate ca să-i convingă pe colegii lor aflați în vîrfurile științei. Și astfel, indirect, vom intra în contact cu conducerea țării, vom utiliza mass-media putînd astfel informa toată omenirea. Prima dumneavoastră mișcare a fost foarte corectă: ați venit la mine. Eu, personal, voi încerca să conving cîțiva matematicieni de valoare ce sînt în același timp și oameni cu mari răspunderi administrative. Întîi, bineînțeles, voi lua legătura cu ai noștri, pe urmă și cu cei de peste hotare...

Se înviorase brusc, se făcuse și mai comod în fotoliu și vorbea, vorbea, vorbea. Spunea niște nume, posturi, titluri de funcții, sublinia foarte clar cu cine trebuie să discute Maleanov, Weingarten. Puteai să juri, că de cîteva zile a lucrat numai la acest plan amănunțit de acțiune. Dar cu cît vorbea mai mult, cu atît Maleanov se întrista mai tare. Și cînd Vecerovski trecu cu o înflăcărare aproape penibilă la a doua parte a programului său, la apoteoza în care omenirea unificată de o îngrijorare generală va da o lovitură mortală supercivilizației cotropitoare, eu forțele unite ale întregii planete, atunci Maleanov simți că lui îi ajunge. Se ridică și plecă la bucătărie unde-și pregăti un nou ceai. Asta era Vecerovski. Așa-i capul lui. S-a speriat rău de tot, săracul. Păi, frățioare, astea deja nu mai sînt discuțiile contradictorii despre telepatie. Și-n general, singurii vinovați sîntem noi. Vecerovski așa, Vecerovski pe dincolo, Vecerovski e o forță... Iar Vecerovski e pur și simplu un om. Desigur, un om deștept, un om însemnat, dar numai atît. Cînd e vorba de probleme abstracte e puternic. Dar cînd îl strînge viața-mamă... Păcat că, nu se știe de ce, a luat partea lui Valka. Iar pe mine nici nu m-a ascultat ca lumea... Maleanov luă ceaiul și se întoarse în cameră.

Acolo, bineînțeles, Weingarten îl desființa pe Vecerovski. Pentru oă, trebuie să știți, pietatea poate fi nemărginită, dar cînd omul îndrugă verzi și uscate, nu-l mai ajută nici un fel de pietate...

...Doar nu-și imaginează Vecerovski că are de-a face cu niște idioți? Poate că Vecerovski chiar are vreo pereche de academicieni autoritari și sclerozați care după o juma' de sticlă să fie în stare să înghită entuziasmați asemenea povești. Personal, el, Weingarten, nu cunoaște astfel de academicieni. El are un vechi prieten, pe Mitka Maleanov, de la care poate să aștepte compasiunea. Cu atît mai mult cu cît și el e un martir. Ce, a întîmpinat el cu entuziasm povestea lui Weingarten? Cu interes? Cu compătimire, poate. Mii de draci! Primul lucru pe care l-a spus a fost că Weingarten minte. De altfel, Maleanov are dreptate într-un fel. Mie, chiar mi-ar fi frică să mă duc cu o asemenea istorie la șeful meu, continuă Weingarten. Cu toate că, șeful nu e deloc bătrîn, este nonconformist și chiar înclină spre o oarecare nebunie distinsă în știință.

— Vor veni sanitarii și ne vor ridica! se plînsese Zahar. E clar. Cu voi n-o să fie chiar atît de rău, dar mie o să-mi dea în plus verdictul de maniac sexual...

— Stai, Zahar, se repezi Weingarten. Nu, Phil, pe cuvînt de onoare. Nu vă mai recunosc! O să fim terminați ca savanți! O să se aleagă praful și pulberea de renumele nostru! Și pe urmă, ei drăcie, dacă presupunem oă am putea găsi unu, doi din academice care să ne înțeleagă, ei, cum or să meargă cu aceste halucinații la guvern? Cine o să riște? Dracu știe cum trebuie să-l arzi pe om ca să riște! Iar omenirea noastră, dragii noștri pămînteni... Weingarten scutură mîna. Toarnă-mi mai fierbinte, i se adresă lui Maleanov. Publicitatea, știți, e un băț cu două capete... Și începu să soarbă zgomotos ceaiul, ștergîndu-și tot timpul cu mîna păroasă nasul transpirat.

— Eh, cine mai vrea? întrebă Maleanov. Căută să nu-l privească pe Vecerovski. Îi turnă lui Zahar, lui Gluhov. Și-a pus și lui. Se așază. Îl încerca un sentiment groaznic de milă pentru Vecerovski și de jenă pentru sine însuși. Are dreptate Valka: renumele savantului e un lucru foarte fragil. O singură cuvîntare nepotrivită — și unde-i renumele tău, Philip Pavlovici? Vecerovski se ghemuise în fotoliu, ascunzîndu-și fața în palme. Era ceva de nesuportat.

Maleanov se hotărește:

— Înțelegi, Phil, toate propunerile tale... Această programare a acțiunilor... Teoretic, poate că e bună. Dar acum n-avem nevoie de teorie. Ne trebuie un program care să se poată realiza în condiții reale, concrete. Înțelegi, probabil că pentru planul tău era bună oricare altă omenire numai nu a noastră. Vreau să zic, nu cea pămînteană. A noastră n-o să creadă așa ceva. Știi cînd va accepta versiunea supercivilizației? Cînd aceasta se va coborî la nivelul nostru și va începe să arunce în noi cu bombe, în zboruri razante. Atunci o să credem. Atunci ne vom uni. Chiar și atunci, nu dintr-o dată; mai întîi, probabil înfierbîntați, ne vom face mizerii unul altuia.

— Chiar așa! interveni Weingarten cu o voce neplăcută și rise scurt.

Toți tăcură.

— Iar eu, în plus, am și-un șef-femeie, completă Zahar, foarte deșteaptă, drăguță, dar cum o să-i povestesc toate astea? Despre mine, vreau să spun...

Și din nou au tăcut toți, de data asta pentru o perioadă mai lungă. Pe urmă Gluhov se hotărește, spunînd încet:

— Ce ceai! O minunăție! Ce iscusit sînteți, Dimitri Alexeevici, demult n-am mai băut așa un ceai... Da, da, da... Sigur că totul e neclar, greoi... Însă pe de

altă parte: cerul, luna, admirați-le... Ceiu, o țigărică... Într-adevăr ce-i mai trebuie omului? Seriale polițiste la televizor, foarte reușite... Nu știu, nu știu... Dumnezeuavoastră, de exemplu, Dimitri Alexeevici. Lucrați ceva despre stele, de gaze interstelare... Dar ce vă privesc toate astea? Dacă stăm să ne gândim mai bine, nu? De fapt, trageți cu coada ochiului. Bea ceai, uitate la televizor... Cerul nu e pentru priviri curioase, stă acolo doar ca să fie admirat...

Și dintr-o dată băiatul lui Zahar declară solemn și răsunător:

— Ești șmecher, nu?!

Maleanov se gândi că spusese asta pentru Gluhov. Se părea că nu. Băiatul, mișcându-și ochii ca un om mare îl privea pe Vecerovski și îl amenința cu degetul murdărit de ciocolată. „Liniște! Mai încet“ mormăi Gubari, dojenindu-l neputincios pe băiețel, iar Vecerovski luându-și brusc palmele de la față, își reluă înfățișarea inițială, se tolăni în fotoliu, întinzându-și picioarele lungi și încrucișându-le. Fața lui roșcovană se liniștise.

— Deci așa, începu el. Sint bucuros să constat că ipoteza tovarășului Weingarten ne-a înghesuit într-o fundătură vizibilă și cu ochiul liber. Se observă ușor că în aceeași fundătură ne îngrămădesc și ipotezele asupra legendarei Alianțe a celor Nouă, a rațiunii tainice ce se ascunde în bezna oceanului planetar și în general a oricăror forțe ce acționează RAȚIONAL. Ar fi fost foarte bine dacă acum am fi putut să tăcem și să ne gândim un singur moment, pentru a ne convinge de justetea cuvintelor mele.

Maleanov clătina absent lingurița în cană gândindu-se: „Ce nemernic! Ca să vezi cum ne-a driblat! Pentru ce? Ce-i circul ăsta...? Weingarten îl privea drept în față pe Vecerovski, ochii lui se holbau din ce în ce, iar obraji grași, transpirați, îl tremurau amenințător. Gluhov îl privea pierdut pe toți, la rînd, iar

Zahar pur și simplu aștepta răbdător, probabil că dramatismul minutului de tăcere nu-l atinsese. Pe urmă Vecerovski vorbi din nou:

— Luați aminte. Pentru explicarea evenimentelor fantastice am încercat să aducem argumente care, deși fantastice, stau totuși în sfera imaginației noastre contemporane. Asta nu ne ajută la nimic. La absolut nimic. Vali ne-a demonstrat asta foarte convingător. De aceea, e clar că nu are sens deloc... Nu, aș fi zis că, cu atât mai mult are sens să aducem orice fel de argumente ce depășesc imaginația contemporană. Să zicem ipoteza unui Dumnezeu... sau... sau altele... Concluzia?

Weingarten, tremurînd tot, își șterse fața cu palma și începu să-și bea ceaiul, dîrdîind. Maleanov întrebă supărat:

— Ce, dinadins ai jucat teatru?

— Ce-aveam mai bun de făcut? Întrebă Vecerovski ridicîndu-și pînă la tavan enervantele lui sprincene roșcovane. În general, nu așa se pune problema cum ați făcut-o voi: „Alianța celor Nouă, Tau Cetl...” Și ce importanță are? De ce să ne fi contrazis? Orice răspuns ați fi dat, din el n-ar fi reieșit nici un program practic de acțiune. V-a ars casa, v-a dărîmat-o vreun uragan sau inundație, voi trebuie să vă gîndiți nu ce s-a întîmplat cu casa, ci cum o să trăiți acum, unde anume și ce trebuie să faceți mai departe...

— Vrei să spui... Începu Maleanov.

— Vreau să spun, apăsă Vecerovski pe cuvinte, că nu s-a întîmplat nimic in-te-re-sant cu voi. Nimic interesant, nu ai nici ce să cercetezi, nici ce să analizezi. Toate încercările voastre de a găsi cauzele sînt pur și simplu niște curiozități inutile. Acum trebuie să vă gîndiți cum o să vă comportați. Iar ca să vă gîndiți la asta este mult mai complicat decît să fantazați despre regele Ashoka. Nimeni n-o să vă ajute, n-o să

vă sfătuiască și nici nu o să rezolve ceva în locul vostru. Nici academicieni, nici chiar întreaga omenire progresistă... Despre asta a vorbit destul de bine Vali.

Se ridică, își turnă ceal și se întoarce din nou în fotoliu, insuportabil de sigur pe el, drept, cu o eleganță demnă de o serată diplomatică. Până și ceașca o ținea ca un pair oarecare în timpul unui five o'clock dat la curtea regală...

Băiețelul citi tare, de se auzi în toată casa:

— „Dacă bolnavul nu va asculta de sfaturile medicilor și se va trata neglijent, va abuza de alcool și atunci, după aproximativ cinci-șase ani, după a doua perioadă de evoluție a bolii, va urma a treia perioadă, ultima...“

Zahar izbucni mhnit:

— Și de ce? De ce tocmai cu mine? Tocmai cu noi?

Vecerovski își așază cu un ușor zgomet ceașca pe farfurioară pe care apoi o puse pe masă, alături de el.

— Pentru că secolul nostru este în negru, explică el, tamponându-și cu o batistă albă, imaculată, buzele roz-gri ca de cal. Secolul nostru poartă joben și totuși continuă să fugă. Iar pe urmă, când ne va bate ceasul pasivității și ceasul renunțării la treburile cotidiene, atunci ne vom pierde integritatea și n-o să mai visăm nimic...

— Ptiu, drace, făcu Maleanov, iar Vecerovski porni să hohotească mulțumit ca un marțian sătul.

Weingarten scormoni într-o scrumieră plină ochi și găsi un muc de țigară mai lung îl strecură între buzele groase, scăpără un chibrit și un timp stătu așa, încrucișându-și privirile pe flacără.

— Într-adevăr, ce importanță are cine e puterea?... Dacă ea e vădit mai puternică decât cea omenească... Trase din țigară. Un păduche de frunză peste care a

căzut un bolovan sau un bănuț. Ce importanță are? Numai că eu nu sînt păduche de frunză. Eu pot să aleg.

Zahar îl privi cu speranță, dar Weingarten tăcu. Să alegi, se gîndi Maleanov. Ușor de zis, să alegi...

— E ușor de zis, să alegi! începu Zahar, dar alci interveni Gluhov, spre care Zahar își aținti privirile încărcate de speranță.

— Dar e foarte clar, spuse Gluhov cu o hotărîre neobișnuită. Nu e clar ce trebuie să alegem? Viața trebuie s-o alegem. Ce altceva? Doar nu telescoapele și eprubetele voastre... Da' lasă să le stea în gît telescoapele voastre! Și gazele difuze! Trebuie să trăim, să iubim, trebuie să simțim natura, s-o simțim și nu să ricim în ea. Acum cînd privesc pomul, tufișul, simt, știu, asta-i prietenul meu. Existăm unul pentru altul. Sîntem necesari unul altuia...

— Acum? întrebă tare Vecerovski.

Gluhov se poticni.

— Poftiți? bolborosi el.

— Iar noi ne cunoaștem, Vladlen Simionovici, spuse Vecerovski. Mai țineți minte? Estonia, școala de limbaj matematic... Saună, bere...

— Da, da, se rușină Gluhov plecîndu-și ochii. Da.

— Atunci erați cu totul altfel, îl mustră Vecerovski.

— Eh, păi cînd a fost asta? se justifică Gluhov. Știți, și baronli îmbătrînesc...

— Baronii tot așa și luptă, se încăpățînează Vecerovski. Și n-a fost chiar așa de mult.

Gluhov își depărtă brațele a neputință.

Maleanov nu înțelese nimic din acest intermezzo, dar era ceva în el, ceva neplăcut, doar nu-și spuneau degeaba toate astea. Iar Zahar luă totul ca pe ceva personal, simțînd probabil ceva supărător și jignitor pentru el în această mică discuție, pentru că, dintr-o dată,

tipă pe un ton tăios, aproape cu ură, adresându-se lui Vecerovski:

— Pe Snegovoi ei l-au omorît! E ușor să vorbești, Philip Pavlovici. Pe 'voi nu v-a strîns de gît. Vă e bine! . . .

Vecerovski clătină din cap.

— Da, spuse el. Mi-e bine. Îmi este bine, și lui Vladlen Simionovici la fel. Nu-i așa, Vladlen Simionovici?

Un omuleț, ce își apăra comoditatea, cu ochii roșii ca de iepure, dincolo de lentilele cu dioptrii puternice ale ochelarilor cu ramă învechită de oțel, dădu neputincios din mîini. Pe urmă se ridică și privind în gol spuse:

— Iertați-mă, prieteni, dar e timpul să plec. E deja tîrziu! . . .

Capitolul opt

15. „... Poate vrei să dormi la mine? întrebă Vecerovski.

Maleanov spăla vasele, gîndindu-se la această propunere. Vecerovski nu-l grăbea cu răspunsul. Plecă din nou în sufragerie, cotrobăi un timp pe-acolo și se întoarse cu o grămăjoară de gunoi într-un ziar ud pe care îl aruncă în găleată. Pe urmă luă cîrpa și începu să șteargă masa din bucătărie.

În general, după evenimentele și discuțiile de astăzi, lui Maleanov nu-i venea să rămînă singur. Pe de altă parte, însă, era neplăcut și la drept vorbind rușinos să abandoneze apartamentul și să plece. Nu pot să sufăr să dorm în case străine, se gîndea el. Chiar și la prieteni. Chiar la Vecerovski. Dintr-o dată simți foarte clar aroma cafelei. O ceșcuță roz, fragilă ca o petală de trandafir, iar în ea băutura miraculoasă à la Ve-

vecеровski. Dacă stai însă și te gîndești, doar n-o bei noaptea... Cafeaua poți s-o bei dimineata.

Termină de spălat ultima farfurioară, o puse în uscător, șterse la repezeală linoleumul și se duse în camera mare. Vecerovski stătea deja în fotoliu, întors cu fața spre geam. Cerul dincolo de ferestre era roz cu reflexe aurii, iar luna nouă stătea ca-n vârful unui minaret, exact deasupra blocului de douăsprezece etaje. Maleanov își luă fotoliul, îl întoarse spre geam și se așeză și el. Îi despărteau doar masa pe care Phil făcuse curat: cărțile erau puse în ordine, una peste alta, nu mai rămăsese nici urmă din praful neșters de-o săptămînă, trei creioane și stiloul erau rinduite cu grijă lângă calendar. În orice caz, în timp ce Maleanov se ocupase de vase, Vecerovski reușise să dea camerei o strălucire neobișnuită, și deși mai că nu dăduse cu aspiratorul, Vecerovski izbutise să rămînă tot elegant, fără o pată pe costumul crem.

Tăceau și priveau cum blocul de douăsprezece etaje își stinge treptat luminile. Apăru Kaleam, mieunînd încet. Sări pe genunchii lui Vecerovski, se făcu comod și începu să toarcă. Vecerovski îl mîngîia încet, cu palma lui îngustă și lungă, fără să-și ia privirile de la luminile blocului alăturat.

— Năpîrlește, îl preveni Maleanov.

— N-are importanță, răspunse încetișor Vecerovski.

Iar au tăcut. Acum, cînd alături nu mai erau Weingarten, roșu și transpirat, Zahar, topit de spaimă lângă copilul său de coșmar, și Gluhov, atît de comun și totuși enigmatic, cînd alături de el era numai Vecerovski, ce nu aștepta de la nimeni nici un fel de rezolvări supranaturale, infinit de calm și extraordinar de sigur pe el, acum tot trecutul nu mai părea chiar un vis, ci mai degrabă o povestire excentrică care, dacă se întîmplase cu adevărat, atunci se petrecuse demult și de fapt nici nu se întîmplase ci numai începuse, pentru ca apoi să

înceteze. Maleanov simți chiar un vag interes pentru acest personaj semiliterar din acea povestire excen-trică: va primi în cele din urmă cei cinsprezece ani sau poate chiar mai mult . . .“

16. „ . . . își aminti de Snegovoi, de pistolul din bu-zunarul pijamalei, de sigiliul de la ușă.

— Ascultă, am zis eu. Oare ei l-au omorât pe Sne-govoi?

— Cine? răspunse, după o scurtă ezitare, Vecerovski

— Păi . . . am început eu și am tăcut.

— După toate aparențele, Snegovoi s-a împușcat, spuse Vecerovski. N-a mai rezistat.

— Cum adică n-a mai rezistat?

— La presiuni. Și a ales.

Asta deja nu mai era o poveste fantasmagorică. Am simțit din nou binecunoscuta înțepenire interloară, m-am ghemuit în fotoliu ridicându-mi picioarele și mi-am înconjurat genunchii cu mâinile. M-am ghemuit atât de tare, de mi-au troznit oasele. Sînt eu, și toate astea se întîmplă cu mine, nu cu Făt-Frumos sau cu Păcală, ci cu mine. Iar lui Vecerovski îi e bine . . .

— Ascultă, am strecurat printre dinți. Ce era cu Gluhov? Ați vorbit cam ciudat . . .

— M-a enervat.

— Cu ce?

Vecerovski tăcu.

— Nu are dreptul să rămînă singur, spuse el într-un tîrziu.

— Înțeleg, am ezitat eu.

— Mă supără nu atât alegerea lui, răspunse Vecerovski atât de încet încît aveam impresia că-i aud gîndurile. De ce trebuie să se justifice tot timpul? Iar el nu numai că se justifică, dar încearcă să-l convertească și pe alții. Îi e rușine să fie un slab printre cei puternici, ar vrea ca și ceilalți să fie slabi. Crede că atunci

o să-i fie mai ușor. Poate că are dreptate, dar mă înnebunește poziția lui.

Îl ascultam cu gura căscată, iar cînd termină l-am întrebat prudent:

— Vrei să spui că Gluhov, tot... sub presiune?

— A fost. Acum e pur și simplu nimic.

— Stai, stai, stai... Dă-mi voie!

Și-a întors încet fața spre mine.

— Ce, n-ai înțeles?

— De unde? Doar el a zis... Am auzit cu urechile mele... Pur și simplu se vedea clar că omul nici în suflet, nici în vis... Este evident!

De altfel, acum nu mi se părea chiar atît de evident. Mai de grabă era invers.

— Deci, n-ai înțeles, mă privi curios Vecerovski. Hmm... Iar Zahar a înțeles. Pentru prima dată în această seară își scoase luleaua și săculețul. Începu să îndese fără grabă tutunul. Curios că n-ai priceput... De altfel erai răvășit. Printre altele, judecă și singur: omului îi plac detectivii, adoră să stea la televizor și chiar astăzi e un episod din serialul ăla mizerabil... și dintr-o dată sare din locul său comod și fuga la niște oameni complet necunoscuți. De ce? Ca să se plîngă de migrene? Scăpără chibritul și începu să pufăie din lulea. Un foculeț roșu-gălbui începu să joace în ochii lui ficși. Se făcu simțită aroma mierii. Și apoi, l-am recunoscut imediat. Mai exact, nu chiar imediat... S-a schimbat foarte mult. Era o sfîrlează de om, energie, vorbăreț, veninos... Nici un fel de rusofilie, nici vorbă de păhărel. La început mi-a fost milă de el, dar cînd a început să-și expună noua sa concepție, atunci am simțit că turbez.

Tăcu și începu să se ocupe exclusiv de luleaua sa.

Din nou m-am ghemuit din toate puterile. Deci așa stau lucrurile. Pur și simplu l-au zdrobit. A rămas viu, dar nu mai era el însuși. O materie degenerată... Un

suflet degenerat. N-a rezistat... Ce naiba, dar există probabil niște presiuni cărora nici un om nu le va rezista...

— Deci îl judeci și pe Snegovoi?

— Eu nu judec pe nimeni, îmi replică Vecerovski

— Eh... Parcă erai turbat... Din cauza lui Gluhov...

— Nu m-ai înțeles, zise cu o ușoară nerăbdare Vecerovski. Nu mă înnebunește alegerea lui Gluhov. N-am dreptul să mă enervez din cauza alegerii pe care o face un om, care va rămîne singur, lipsit de ajutor și speranță... Mă irită însă purtarea lui Gluhov după ce a optat. Repet: fi este rușine de alegerea sa și tocmai de aceea, numai de aceea, încearcă să-i cîștige și pe alții de partea lui. Adică, în esență, el amplifică această putere, și așa enormă. Mă înțelegi?

— Cu mintea înțeleg.

Am vrut să mai adaug că și Gluhov poate fi înțeles și deci iertat, că de fapt Gluhov e în afara sferei analizei, el găsindu-se în sfera carității, dar am simțit brusc că nu mai pot să vorbesc. Tremuram. Fără ajutor și fără speranță. Lipsit de ajutor și speranță... De ce eu? Pentru ce? Ce le-am făcut?... Discuția trebuia însă susținută și-atunci am spus, stringînd din dinți după fiecare cuvînt:

— La urma-urmei probabil există niște presiuni cărora nici un om nu le va rezista...

Vecerovski răspunse ceva, dar nu l-am auzit sau poate nu l-am înțeles. Am realizat dintr-o dată că încă ieri mai eram un om, membru al societății, aveam grije și neplăcerile mele, iar dacă respectam legile societății — și asta nu era atît de greu — deci, dacă respectam aceste legi, mă ocroteau cu fermitate împotriva tuturor pericolelor posibile miliția, armata, sindicatele, opinia publică, prietenii, în fine, familia. Și iată că ceva s-a deplasat în lumea înconjurătoare și m-am

transformat într-un peștișor minuscul și singuratic care m-a ascuns într-o crăpătură, iar în jur mișună și plutesc unduindu-se umbre înfiorătoare, nedesluite, care nici măcar nu trebuie să aibă boturile pline de dinți, e suficient o ușoară mișcare de aripioară ca să mă zdrobească, să mă macine, să mă prefacă în nimic... Și mi-au dat de înțeles că, dacă voi continua să stau în această crăpătură, mă vor lăsa în pace. E chiar mai înfricoșător: m-au separat de omenire, așa cum separi o oaie de turmă și mă vor țîrî undeva, nu se știe unde, nu se știe pentru ce, pentru ca, fără să bănuiesc nimic, să merg liniștit pe calea mea îndepărtîndu-mă tot mai mult, tot mai mult... Dacă ar fi fost niște extraterestri războinici, dacă ar fi fost vorba de o agresiune îngrozitoare și distrugătoare venită din cosmos, din fundul oceanului, din a patra dimensiune — cu cît mi-ar fi fost mai ușor! Aș fi fost unul din cei mulți, mi-ar fi găsit și mie un loc, mi s-ar fi dat de lucru, aș fi fost în rînduri! Dar așa voi continua să mă sfîrșesc în văzul tuturor și nimeni nu va observa nimic. Slavă domnului că măcar Irka nu-l aici. Slavă domnului că măcar asta n-o privește... Delir! Ce tîmpenie! Mi-am scuturat din toate puterile capul și m-am tras de păr. Și tot coșmarul ăsta numai din cauza materiei difuze?

— Se pare că da, spuse Vecerovski.

L-am privit îngrozit simțînd apoi cum țipătul meu încă îmi mai răsună în urechi.

— Ascultă, Phil. Toate astea n-au nici un sens.

— Din punct de vedere omenesc: nici un sens. Dar oamenii n-au nimio împotriva ocupațiilor tale.

— Da' cine are?

— Iară dai cu barda-n lună, rosti Vecerovski și asta într-atît nu seamăna eu el că am izbucnit în rîs. **Ris nervos. Isteric.** Și din nou am auzit drept răspuns hohotul satisfăcut de marțian.

— Auzi? Ia mai dă-i dracu pe toți. Hai să mai bem un ceai.

Mi-era teamă că Vecerovski o să spună acum că e timpul să plece, că mâine are examene, că trebuie să termine vreun capitol ș.a.m.d. Am adăugat grăbit:

— Hai, ce zici? Am ascuns și o cutie de bomboane. Mă gindeam... ce să-l mai îndop pe Weingarten... Hai!

— Cu plăcere, spuse Vecerovski ridicându-se prompt.

— Știi, te gîndești și iar te gîndești, vorbeam eu în timp ce mă îndreptam spre bucătărie, umpleam ceai-nicul și-l puneam pe foc. Uite-așa, te gîndești, te gîndești pînă ți se face negru înaintea ochilor. Nu mai merge așa, nu se mai poate. Chestia asta l-a omorît și pe Snegovoi, acum știu precis asta. Stătea singur cuc în apartamentul său cu toate becurile aprinse și la ce bun? Negreala asta n-o răspîndești cu lumina becurilor. Stăteam și mă gindeam, mă gindeam, pînă cînd ceva mi-a tresărit în cap și gata... Nu trebuie să ne pierdem simțul umorului, asta-i! Doar e de ris. O asemenea putere, asemenea energii și totul numai ca să oprești un om să înțeleagă ce se întîmplă cu o stea cînd nimereste într-un nor de praf... Gîndește-te și tu, Phil! E amuzant, nu-i așa?

Vecerovski se uita la mine cu o expresie neobișnuită.

— Știi, Dima. Aspectul umoristic al situației nu mi-a trecut prin cap.

— Nu, serios... Cum îți imaginezi... Se adună ei, acolo, și încep să calculeze: pentru cercetarea viermilor inelați aruncăm o sută de MW, pentru „împingerea“ unui anume proiect 75 de GW, iar pentru interzicerea lui Maleanov ajung și zece. Dar cineva se va împotrivi: zece e cam puțin. Doar trebuie să-l înne-

bunim cu telefoanele, unu, să-i aducem coniac și mulere, doi... M-am așezat și mi-am pus mâinile între genunchi. Nu, oricum ai lua-o, e amuzant.

— Da, îl aprobă Vecerovski. Destul de amuzant și nu prea. Imaginația ta, Dima, e totuși cam săracă. E chiar de mirare cum ai ajuns la „cavitățile” tale.

— Ce cavități? N-au existat nici un fel de cavități. Și nici n-or să existe. Nu mă mai înțepați, ~~oetățene-șef~~, n-am văzut nimic, n-am auzit nimic, gagică Ninka vă poate confirma că nu eram acolo... Și în general plănuiesc o altă temă: spectrometrul I. K., iar restul o escapadă intelectuală, complexul lui Galilei... Ceainicul se porni să fisiie încet și pregătindu-se să fiarbă începu să facă: pff, pff, pff!... Bine, am continuat eu. Am imaginație săracă. Poftim, așa e. Dar să fii de acord. Dacă ne sustragem de la aceste detalii neplăcute totul devine al dracului de interesant. Reiese totuși că ei există. Atîta am pălăvrăgit, atîta am ghicit și am mințit... am scornit atîtea OZN-uri prostesti, terasa de la Baalbek și ei totuși există. Numai că, desigur, sînt cu totul altfel decît ne-am gîndit... Eu, printre altele, întotdeauna am fost sigur că vor apare cîndva și or să fie complet diferiți față de tot ce-am scornit noi aici...

— Care ei? întrebă Vecerovski, aprinzîndu-și luleaua stinsă.

— Extraterestrii. Sau, vorbind mai științific, supercivilizația.

— Aha, înțeleg. Într-adevăr, pînă acum nimeni nu s-a gîndit că ei or să semene cu o fată cu purtări ciudate.

— Bine, bine. M-am ridicat și-am început să scot pe masă tot ce trebuia pentru ceai. Am o imaginație săracă dar e probabil că tu nu ai deloc.

— Poate, fu de acord Vecerovski. Nu sînt în stare să-mi imaginez ceva care nu există pentru mine. Flogistonul, de exemplu. Termogen... Sau să zicem, eterul universal... Nu, nu. Pune ceai proaspăt, te rog... Nu fi zgîrcit cu esența...

— Știu și singur, i-am ripostat. Și ce mai zici de flogistonul ăla?

— N-am crezut niciodată în flogiston. Și nici în supercivilizații. Atît flogistonul cît și supercivilizațiile sînt prea omenești, ca la Baudelaire. Prea omenește înseamnă animalic. Nu din rațiune. Din prostie.

— Îmi dai voie, l-am întrerupt ștînd cu ceainicul într-o mîină și cu pachetul de ceai de Ceylon în cealaltă. Singur ai recunoscut că avem de-a face cu o supercivilizație...

— Nicidecum, mă contrazise imperturbabil Vecerovski. Sau mai exact, dimpotrivă. Voi ați recunoscut că există o supercivilizație. Iar eu m-am folosit de această împrejurare ca să vă aduc pe calea adevărului...

— Ia stai! Unde sînt bomboanele? Ah!

Am deschis frigiderul și am scos o cutie minunată: „Dama de pică“.

— Ai văzut?

— Ooo! exclamă impresionat Vecerovski.

Am desfăcut cutia.

— Salutări de la supercivilizație! Da... Deci ce spuneai acolo? M-ai zăpăcit complet... Da! Chiar și după cele întîmplate, tot mai susții...

— Ihm... Susțin! Întotdeauna am știut că nu există nici un fel de supercivilizație. Iar acum, după toate astea, știu și de ce nu există.

— Ia stai... Am pus ceașca pe masă. De ce, pentru ce: asta-i teorie. Uite ce să-mi spui... Dacă nu-i o supercivilizație... dacă nu sînt extraterestri... în cel mai larg sens al cuvîntului... atunci cine? M-am înfu-

riat. Cunoști ceva sau te amuzi eu paradoxuri? Un om s-a împușcat, din altul au făcut o meduză... Ce tot îmi împui capul?

Nu. E clar că Vecerovski nu se distrează cu paradoxuri și nici nu-mi împuie capul. Fața lui deveni dintr-o dată cenușie, obosită, invadată de o încordare imensă ce fusese ascunsă cu grijă iar acum ieșise la iveală... Sau poate de o încăpăținare aspră și furioasă. Chiar încetase să mai semene cu el însuși. Fața, mai degrabă i se înmuiase, mascată de o somnolență aristocratică, putredă, și aici trăsăturile parcă i se împietriseră. Și iar mi se făcu frică. În acel moment, m-am gândit că Vecerovski nu stă aici pentru că vrea să mă susțină moralicește. Nu pentru asta mă invitase să dorm la el. Să stăm la el și să muncim. Și cu toate că mi-a fost teamă, am simțit brusc un val de milă pentru el, de altfel fără nici un motiv, bazat numai pe niște senzații neclare și pe schimbarea subită a fizionomiei lui.

Și dintr-o dată mi-am adus aminte, netam-nesam, că acum trei ani, Vecerovski fusese internat în spital, dar numai pentru puțin timp, curînd îi dăduseră drumul...“

17. „...e o formă de tumoare benignă, necunoscută pînă acum. Trecuse numai un an. Am aflat de toate astea doar toamna trecută și doar mă întîlneam cu el în fiecare zi de la Dumnezeu, băusem cafeluță la el, îi ascultam risul lui de marțian, mă plîngeam că m-au dat gata furunculele. Și nimic, nu bănuiam nimic...

Iar acum, cuprins de această neașteptată milă, nu m-am abținut și i-am spus că știam totul mai de mult și că vorbele sînt de prisos, lipsite de sens.

— Phil. Ce, și asupra ta se exercită presiuni?

Bineînțeles, îmi lăsă întrebarea fără răspuns. Nici nu m-a auzit. Fața lui se destinse scufundîndu-se din

nou în buhăiala aristocratică, iar pleoapele roșcovane i se lăsară peste ochi. Începu să tragă cu nădejde din luleaua stinsă.

— Nu vă împui capul, spuse el. Singuri v-ați zăpăcit, ați născocit o supercivilizație și nu vreți să înțelegeți deloc că asta ar fi fost mult prea simplu. O mitologie contemporană și nimic altceva.

Mi se făcu pielea ca de găină! Și mai complicat? Deci și mai rău. Ce poate fi mai mult?

— Ești doar astronom, continuă el dojenitor. Ar trebui să știi de principalul paradox al xenologiei...

— Bine, lasă asta. Orice civilizație în dezvoltarea sa, cu mari posibilități...

— Și așa mai departe, mă întrerupe el. Inevitabil, ar trebui să observăm urmele activității lor. Dar noi nu găsim aceste urme. De ce? Pentru că nu există nici o supercivilizație. Nu se știe de ce, dar nu se produce transformarea civilizației în supercivilizație.

— Da, am probat eu. Rațiunea se distruge în războaie atomice. Totul e o prostie.

— Desigur, e o prostie. Prea simplu, prea primitiv, în sfera unei imaginații obișnuite.

— Ia stai. Ce tot repeți ca un papagal? Primitiv, primitiv... Sigur că da, un război atomic e primitiv. Dar de fapt se vede că nu e chiar atât de simplu... Boli genetice... O oarecare oboseală a existenței... Reorientarea obiectivelor... Despre asta există o întreagă literatură. Eu, de exemplu, cred că dovezile supercivilizației poartă un caracter cosmic, iar noi pur și simplu nu știm să le distingem de evenimentele cosmice naturale. Sau să luăm cazul nostru. Nu e o dovadă?

— Omenesc, prea omenesc. Au observat că pămîntenii sînt în pragul Cosmosului și temîndu-se de concurență au hotărît să termine cu noi. Nu-i așa?

— De ce nu?

— Pentru că atunci ar fi fost un roman. Mai degrabă beletristică cu coperti țipătoare, ieftine. Seamănă cu o încercare de a îmbrăca o caracatiță într-un frac. Mai mult decît atît. O caracatiță care de fapt nu există...

Vecerovski puse ceașca deoparte, se sprijini cu cotul de masă și proptindu-și bărbia în pumn, ridicîndu-și totodată sprincenele roșcate, privi undeva sus, deasupra capului meu.

— Vezi ce amuzant iese totul? Parcă acum două ore ne-am înțeles: nu are importanță ce putere acționează, important e cum ne comportăm sub constrîngere. Dar văd că nu te gîndești deloc la asta. Te întorci, din nou și din nou, cu încăpăținare, la încercarea de a identifica această putere. Și tot cu îndărătnicie te întorci la ipoteza supercivilizației. Ești gata să uiți și deja ai uitat propriile replici contra acestei ipoteze. Și înțeleg de ce se întîmplă asta cu tine. Undeva în subconștientul tău zace o fărîmă de idee că orice supercivilizație este totuși o civilizație, iar două civilizații pot întotdeauna să se înțeleagă, să găsească un compromis, să împace și capra și varza... Iar în cel mai rău caz, ce dulce e să te supui acestei puteri dușmănoase, dar impozante, ce nobil e să te retragi în fața unui dușman care merită victoria, iar pe urmă... mai știi de unde sare iepurele? Poate primești și o decorație pentru supunere rațională... Nu holba ochii la mine. Doar îți spun că asta-i în subconștient. Crezi că numai la tine? E foarte, foarte omenesc. Am renunțat la Dumnezeu, dar nu știm încă să stăm pe picioarele proprii fără un sprijin, fără o cîrjă. Dar trebuie. O să trebuiască să învățăm. Pentru că voi, în situația voastră, nu numai că nu aveți prieteni, dar sînteți atît de singuri încît nu aveți nici măcar dușmani! Uite, asta nu vreți să înțelegeți...

Vecerovski tăcu. Mă chinuiam să diger această neașteptată cuvîntare, încercam să caut argumente contra, să dovedesc cu spume la gură... ce? Nu știu. Avea dreptate: nu e o rușine să te supui unui dușman superintelligent. Adică, nu așa se gîndește el. Așa o fac eu. De fapt nici nu mă gîndesc, numai acum mi-a trecut prin cap, după tot ce-a zis el. Dar în realitate, m-a încercat sentimentul că aș fi generalul unei armate distruse și că umblu sub ploaia de obuze căutînd generalul învingător pentru a-i preda spada. Și cu toate astea, nu mă supără atît înfrîngerea cît și faptul că nu reușesc să-l găsesc pe acest cotropitor.

— Cum adică, n-am dușmani? izbutii să întreb într-un sfîrșit. Dar cineva a avut nevoie de toate astea!

— Dar cine are nevoie ca aproape de suprafața Pămîntului piatra să cadă cu o accelerație de $9,81 \text{ m/s}^2$.

— Nu înțeleg.

— Dar într-adevăr așa cade?

— Da...

— Și aici e vinovată tot supercivilizația? Ca să explici acest fapt...

— Stai... Ce legătură...

— Și totuși cineva avea nevoie ca platra să cadă tocmai cu această accelerație? Cine?

Mi-am turnat ceai. Cum s-ar zice, nu-mi rămînea decît să adun doi și cu doi, dar totuși nu înțelegeam nimic.

— Vrei să spui că avem vreo legătură cu cataclismele naturale? Cu fenomenele naturii?

— Dacă vrei, spuse Vecerovski.

— Știi ce, dragul meu, am gesticulat eu din mîini, răsturnînd ceașca și vîrsînd totul pe masă. Drace...

În timp ce ștergeam masa, Vecerovski continuă tot atît de imperturbabil:

— Totuși încearcă să renunți la epiciiuri. Încearcă să pui totuși Soarele în centru și nu Pământul. Imediat ai să simți cum se va simplifica totul.

Am aruncat cârpa udă în chiuvetă.

— Adică ai o ipoteză?

— Da, am.

— Păi, expune-o! Apropo, de ce n-ai spus-o de la început? Când mai era aici și Weingarten.

Vecerovski își mișcă sprincenele.

— Vezi tu... Orice nouă ipoteză își are lipsurile ei care duc întotdeauna la o mulțime de contradicții. Iar eu n-aveam chef de contraziceri. Am vrut numai să vă conving că sînteți puși în fața unei alternative pe care trebuie s-o rezolvați singuri. Se pare însă că n-am reușit. Și apoi, ipoteza mea ar fi fost un argument în plus, pentru că esența ei... mai precis, singura concluzie practică ce decurge din ea este că nu aveți nici prieteni, nici dușmani. Nu e exclus să greșesc. Poate că ar fi trebuit să pornesc o discuție extrem de obositoare; ați fi avut în schimb o imagine mai clară despre situația voastră reală. Iar treburile, după opinia mea, stau cam așa...

Nu se poate spune că n-am înțeles ipoteza lui, dar nici nu pot să afirm că am priceput-o pînă la capăt. N-aș putea zice că ipoteza lui m-a convins, dar, pe de altă parte, în ea se încadra tot ce se întîmplase cu noi. Mai mult decît atît, cuprindea absolut tot ce s-a petrecut, se petrecea și se va petrece în Univers și în aceasta constă, dacă vreți, slăbiciunea acestei ipoteze. Era ceva în ea care afirma că sacul spart nu se umple.

...Dacă ar fi existat numai legea entropiei constante s-ar fi stabilit haosul. Tot așa, dacă ar fi existat sau măcar ar fi predominat numai rațiunea atotputernică, aflată în proces de cotninuă desăvîrșire, atunci structura Universului ar fi fost tulburată. Desigur, asta nu înseamnă că Universul va deveni mai bun sau

mai rău, pur și simplu ar fi fost altul, pentru că rațiunea în continuă perfecționare nu poate avea decît un singur scop: schimbarea naturii Naturii. De aceea, sensul „legii lui Vecerovski“ constă în menținerea echilibrului dintre creșterea entropiei și dezvoltarea rațiunii. Astfe, nu sînt și nici nu pot exista mai multe supercivilizații pentru că, vorbind de supercivilizație, înțelegem de fapt tocmai acea rațiune care s-a dezvoltat în asemenea măsură încît va fi capabilă să învingă legea menținerii entropiei constante la dimensiuni cosmice. Iar ceea ce se întîmplă acum cu noi nu sînt altceva decît primele reacții ale Universului la pericolul transformării omenirii într-o supercivilizație. Universul se apără.

Nu mă întreba, spunea Vecerovski, de ce tocmai Maleanov și Gluhov au ajuns să fie primii vestitori ai viitoarelor cataclisme. Nu mă întreba de natura fizică a semnalelor ce au deranjat echilibrul în acest colț al Universului unde Gluhov și Maleanov își desfășoară cercetările lor monumentale. În general, nu mă întreba cum acționează aceste legi, nu știu nimic de asta, tot așa cum nimeni nu cunoaște, de pildă, mecanismul acțiunii legii conservării energiei. Pur și simplu procesele se desfășoară astfel încît energia să se conserve; toate procesele vor avea loc astfel încît după un miliard de ani lucrările lui Gluhov și Maleanov, contopindu-se cu alte milioane și milioane de lucrări, să nu ne ducă la sfîrșitul lumii. Normal, am în vedere nu sfîrșitul lumii în general, ci numai al acelei lumi pe care o avem acum, aici, care a existat deja de un miliard de ani și pe care Maleanov și Gluhov, fără să-și dea seama, o amenință cu încercările lor microscopice de a înfrunta entropia...

Aproximativ, așa l-am înțeles. Nu știu cît de corect, s-ar putea să fie total eronat. Nici n-am încercat să-l contrazic. Și-așa stăteau rău lucrurile. Iar din

acest punct de vedere totul părea atît de jalnic încît nu ştiam ce să mai zic, ce atitudine să iau şi-n general la ce bun să mai trăiesc. Dumnezeu! Maleanov D. A. — versus Universul! Asta nu mai aducea a păduche de frunză strivit de un bolovan. Nu mai seamănă nici măcar cu un virus în centrul soarelui . . .

— Ascultă, dacă-i așa, atunci la ce dracu mai vorbim atîta? Să se ducă naibii toate „M-cavitățile“ mele . . . Alegere?

Vecerovski îşi scoase ochelarii cu o mişcare lentă şi începu să-şi plimbe degetul mic pe curbura nasului. A tăcut mult timp, chinuitor de mult. Iar eu aşteptam. Înţelegeam cu al şaselea simţ că Vecerovski NU POATE să mă lase uite-asa, niciodată n-ar fi făcut asta, nicicînd nu mi-ar fi povestit toate astea dacă n-ar fi existat o ieşire, o alternativă, o oarecare variantă dată dracului. Şi iată că încetă să-şi mai frece nasul, îşi puse din nou ochelarii şi rosti încetişor:

— „Mi-au spus că acest drum mă va duce la Oceanul Morţii şi-atunci, la jumătatea drumului, m-am întors. De atunci, în faţa mea se întind mereu drumuri strîmbe, lăturalnice, singuraticе . . .“

— Şi?

— Să repet?

— Repetă-mi.

Mi-a mai spus o dată. Mi-a venit să plîng. M-am ridicat în grabă, am umplut cealnicul şi l-am pus din nou pe foc.

— Bine că pe lumea asta mai există ceaiul, am zis eu. De mult m-aş fi tăvălit beat, pe sub masă . . .

— Eu prefer totuşi cafeaua.

Şi aici am auzit acum la intrare se învîrte cheia în yală. Probabil că m-am făcut alb de frică sau poate chiar albastru, pentru că Vecerovski se întinse îngrijorat spre mine şi-mi spuse încet:

— Calm, Dima. Calm... Sînt cu tine.

Abia l-am auzit.

Acolo în hol se deschise o a doua uşă, se auzi un foşnet de balonzaid, nişte paşi repezi şi mieunatul jalnic al lui Kaleam. Tot mai stăteam ca un lemn... cînd am auzit vocea gîfîită a Irkai: „Kaleamuška“... şi imediat:

— Dimka!

Nu mai ţin minte cum am zburat pînă în coridor. Am prins-o pe Irka în braţe, am strîns-o, m-am lipit de ea (Irka, Irka...), am inspirat parfumul binecunoscut, iar ea avea obrajii umezi şi mormăia ceva ciudat: „Eşti viu, doamne! Şi la ce nu m-am gîndit! Dimka!“ Pe urmă ne-am revenit. În orice caz eu mi-am revenit. Adică am realizat în sfîrşit că ea era şi am priceput ce tot îndruga acolo. Şi groaza mea amorfă, pietrificată, s-a prescîmbat într-o spaimă concretă, cotidiană. Am lăsat-o pe Irka jos, m-am dat într-o parte şi privindu-i faţa plînsă (nici nu era machiată) am întrebat-o:

— Ce s-a întîmplat, Irka? De ce eşti aici? Bobka?

Nu cred că mă auzea. Se agăţa de mîinile mele, mă cerceta tremurînd toată, privindu-mă cu ochii înlăcrimaţi, repetînd mereu:

— Să înnebunesc aproape... Nu credeam să mai ajung...

Ţinîndu-ne de mîini ne-am strecurat în bucătărie, am aşezat-o pe un taburet, iar Vecerovski îi turnă în tăcere ceaiul tare, direct din ceainicul cu esenţă. Ea l-a băut însetată, vîrsînd jumătate pe balonzaid. Era palidă ca moartea. Faţa îi era trasă, aproape să n-o mai recunosc, ochii înroşiţi, părul răvăşit, ciufulit. Am început să tremur şi m-am sprijinit de chiuvetă.

— Ceva cu Bobka? am reuşit eu să-mi mişc limba.

— Cu Bobka? repetă ea fără să-nţeleagă. Ce are Bobka? Din cauza ta mai că n-am înnebunit... Ce

se-ntimplă aici? ȕipă brusc. Ai fost bolnav? Privirile ei iar m-au iscodit. Eşti sănătos ca un taur!

Simţi cum îmi căzuse falca şi am închis gura. Nu înţelegeam nimic. Vecerovski întrebă foarte calm:

— Ai primit vreo veste proastă despre Dima?

Irka încetă să mă mai examineze şi se uită la el. Pe urmă sări din loc, fugi în hol şi se întoarse imediat scormonind în geantă.

— Uitaţi-vă... Uitaţi-vă ce-am primit... Căzură jos un piepten, un ruj, nişte fol, cutiuţe, bani. Dumnezeu, unde-o fi? A, da! Aruncă geanta pe masă şi băgă mîna în buzunarul balonzaidului, nu nimeri de prima dată, apoi scoase o telegramă mototolită. Uite!

Am înşfăcat-o şi am citit-o în grabă. N-am înţeles nimic ... AJUNGEŢI SNEGOVOI. Am citit-o încă o dată, apoi, disperat, am făcut-o cu voce tare:

... — CU DIMA RĂU GRĂBIŢI AJUNGEŢI SNEGOVOI. Cum adică Snegovoi?

Vecerovski îmi luă calm telegrama.

— E trimisă azi dimineaţă, spuse el. Şi după cum se vede, toate semănturile sînt în regulă.

— Trimisă cînd? am ȕipat ca un surd.

— Azi dimineaţă. La ora zece şi douăzeci şi două de minute.

— Doamne-Dumnezeule! De ce-a făcut gluma asta? am întrebat ...“.

Capitolul nouă

18. „...n-am putut să mai adorm. Era deja dimineaţă. În cameră, deşi storurile fuseseră lăsate, era lumină ca afară. Un timp am rămas culcat în pat, mîngîindu-l pe Kaleam ce se tolănise între noi. Ascultam respiraţia liniştită a Irkăi. Dormea întotdeauna adînc, cu poftă. Pentru ea nu existau neplăceri pe

lumea asta care i-ar fi putut provoca insomnii. În orice caz, pînă acum nu avusese...

Mă cuprinsese o toropeală greţoasă, mentolată, cu nu mă mai părăsise de cînd citisem şi înţelesesem telegrama. Toţi muşchii parcă fuseseră striviţi, iar în piept şi burtă mi se fixase un bulgăre rece, imnes şi fără formă ce începea uneori să se mişte făcîndu-mă să tremur din toate încheieturile.

Dintr-o dată mi l-am imaginat pe Snegovoi mort, cum merge pe magistrala Moscovskaia, îmbrăcat în pijamaua lui imensă, vîrgată, greoi, rece, cu craniul găurit, cum intră la poştă şi se aşează la rînd, la ghişeu telegrafului, cu un pistol în mîna dreaptă şi cu telegrama în cea stîngă. Nimeni nu observă nimic, fata de la ghişeu îi ia telegrama dintre degetele întepene, îi dă o chitanţă şi fără să-i ceară un ban, strigă: „Următorul...”.

Scuturîndu-mă pentru a izgoni vedenia, m-am sculat încet şi m-am dus la bucătărie aşa cum eram, numai în chiloţi. În bucătărie — lumină ca-n plină zi. Din curte se auzeau ciripitul vrăbiilor şi hîrşuitul măturii portarului. Am înhăţat geanta Irkăi, am scormonit pe-acolo şi am găsit un pachet mototolit cu două ţigări rupte în el. M-am aşezat la masă şi mi-am aprins o ţigară. Nu mai fumasem demult, de vreo doi, trei ani... Dovedisem voinţă. Da, frăţioare Maleanov, acum vei avea nevoie de toată puterea ta de voinţă. Drace, ce actor mizerabil sînt, nici măcar nu ştiu să mint ca lumea. Iar Irka nu trebuia să afle nimic, n-are ea nevoie de toate astea. Trebuie să suport singur, să înving prin forţele proprii. Nimeni nu mă va ajuta, nici Irka, nici altcineva.

Dar ce mă tot plîng de sprijin? Parcă poate fi vorba de vreun ajutor?... Niciodată nu-l pomenesc Irkăi de neplăcerile mele, dacă pot să le evit. Îmi face plă-

cere s-o bucur și nu suport să știu că suferă. Și de n-ar fi fost timpenia asta, cu ce bucurie i-aș fi povestit de „M-cavități“... Cu toate că nu-i o teoreticiană, ar fi înțeles totul; are capul limpede, deși mereu se plînge că-i proastă... Iar acum ce să-i spun?... Neplăcut... Foarte neplăcut...

Și totuși neplăcerile nu sînt la fel. Se situează pe diferite nivele. Există cele mici de tot, de oare e și păcat să nu mă plîng, ba chiar îmi face plăcere s-o fac. Dar Irka exclamă: „Ce să zic, astea-s prostii!“ și imediat totul parcă devine ridicol. Tocmai de aceea nu pomenesc de ele nici mamei, nici Irkăi. Apoi există ne-cazuri cînd totul se tulbură. Vrînd-nevrînd și Irka a căzut în foc cu mine. Pare o prostie, o nedreptate. M-au lovit și continuă să dea în mine ca-ntr-o tobă, dar cel puțin înțeleg de ce, ba chiar reușesc să-mi închipui cine anume o face. Oricum, știu doar că sînt lovit. Reprezintă o țintă, și-mi dau seama că astea nu sînt nici glume proaste, nici loviturile soartei, Totuși e mai bine să știi că reprezintă o țintă. Ce curios, cîte capete atîtea păreri, dar majoritatea oamenilor ar prefera să nu știe nimic. Nu cred însă că Irka e așa. E o temerară, sînt convins de asta. Cînd îi e teamă de ceva, se aruncă orbește în fața fricii sale... Mda, se pare că n-ar fi cîstit să-l povestesc. Și-apoi trebuie să fac o alegere. (Încă n-am încercat să mă gîndesc la asta, dar se impune. Sau am ales deja? Nu pot să-mi dau seama singur dacă am făcut-o pînă acum...) Și uite-așa, dac-ar fi să aleg... Că doar opțiunea trebuie să fie numai treaba mea. Cum doresc așa să fac. Dar cum rămîne cu urmările? Voi alege și-atunci vor începe să arunce cu bombe în noi și nu din cele obișnuite, ci atomice... Dacă m-aș decide pentru altceva... Ar fi interesant de știut dacă Gluhov i-ar fi plăcut Irkăi? Totuși e un om drăguț, plăcut, liniștit, blînd... La urma urmei aș fi putut să cumpăr și-un televizor, spre bucuria lui

Bobka; am fi încercat să mergem în fiecare simbătă la schi, poate la un film... Așa ori altfel — se părea că toate astea mă priveau numai pe mine. Nu zic oă e amuzant să stai sub bombe, dar nici să ai un bărbat-meduză nu e prea plăcut... Sau poate dimpotrivă? Parcă pot să știu de ce mă iubește Irka? Asta e, că nu știu... Poate că nici ea.

Am terminat de fumat și ridicându-mă de pe taburet am aruncat mukul în găleata de gunoi. Alături de ea am zărit un buletin de identitate. Ce drăguț! Adunasem totul pînă la ultima hîrtiuță, pînă la ultimul bănuț și poftim: tocmai buletinul. L-am luat și-am privit distrat prima pagină. Nici eu nu știu de ce. Mi s-a tăiat respirația. Sergheenko Ina Fedorovna. Anul nașterii 1939... Ce-o fi asta?... Fotografia Irkăi... Nu, nu era a ei. O femeie ee semăna cu Irka, dar numai atît. O oarecare Sergheenko Ina Fedorovna.

Am pus ușor buletinul pe marginea mesei, m-am ridicat și m-am furișat în cameră. Mi s-a tălat a doua oară respirația. Femeia ce dormea în pat avea pielea feței foarte uscată, întinsă la extrem, iar dinții de sus, albi și ascuțiți, erau descoperiți de un zîmbet sau poate de un rînjat de suferință. Acolo, sub învelitoare, dormea o vrăjitoare. Înnebunit de spaimă, am prins-o de umărul gol și-am scuturat-o. Irka se trezi imediat, deschise larg ochi săi mari și mormăi nedeslușit: „Dimkin, ce-i cu tine? Te doare ceva?...“ Doamne, Irka! Sigur că tu erai. Ce-s halucinațiile astea? „Am sforăit, nu?“ mai întrebă ea cu voce somnoroasă și adormi din nou.

M-am întors tiptil la bucătărie, am dat de-o parte buletinul, am scos ultima țigară din pachet și am aprins-o. Mda. Cam așa va fi viața noastră de acum încolo. Începînd de azi.

Animalul de gheață se mai răsuci în mine încă puțin, apoi se liniști. Mi-am șters de pe față transpirația

respingătoare, am tresărit brusc și am deschis la repezeală geanta lui Irka. Buletinul ei era acolo. Maleanova Irina Ermolaevna. Anul nașterii: 1933. D-drace... Ei bine, la ce le-a mai trebuit asta?... Totuși nu-i întâmplător: buletinul, telegrama, dificultatea cu care Irka ajunsese acasă și chiar simplul fapt că ea zburase cu avionul acela plin de coșciuge; nimic întâmplător... Dar dacă e? Totul pare foarte veridic din punctul de vedere al lui Vecerovski. Foarte asemănător cu situația în care un om omoară cu prosopul o muscă. Lovituri năpraznice prin aer, de pe rafturi cad cristalurile lovite, lampadarul se prăbușește, mor fluturi de noapte nevinovați, iar pisica călcată pe lăbuță, ridicându-și coada, o zbughește sub divan... Mult zgomot pentru nimic. De fapt nu știu nimic. Poate că acum, undeva, dincolo de pîriul Murinski, s-a prăbușit o casă (m-au ochit, și-au nimerit în schimb casa) iar eu habar n-am de asta, singura mea neplăcere fiind doar buletinul ăsta. Oare numai pentru că adineauri m-am gândit la „M-cavități”? Îmi imaginasem doar cum am să povestesc Irkăi despre ele...

Probabil că n-am să pot trăi așa. N-am crezut niciodată că pot fi laș, dar nici așa: fără o clipă de odihnă, să renunț la nevastă luînd-o drept vrăjitoare... Iar acum Vecerovski nici nu vrea s-audă de Gluhov. Înseamnă c-o să-mi vină și mie rîndul. Trebuie să schimb totul. Prietenii, munca, viața. Poate și o altă familie... De atunci în fața mea se întind mereu drumuri strimbe, singuratice și lăturalnice... Singuratice. Gluhov... Și-o să-ți fie rușine să te privești în oglindă dimineța, cînd te vei bărbieri. În oglindă va apare un Maleanov foarte mic și spășit.

Bineînțeles, te poți obișnui și cu asta, probabil că te poți acomoda cu orice pe lume. Cu orice pierdere. Dacă stau însă și mă gîndesc, ce să zic, mult am pier-

dut! Merg spre această țintă numai de zece ani. Ei, nu chiar de zece, de fapt toată viața am bătut acest drum. Copilăria, cercul școlar, telescoapele concepute de mine, calculul numerelor lui Wolf din observațiile cine știe cui... „M-cavitățile“ mele. Practic nu știu nimic despre ele: ce-ar fi putut să-mi rezulte din calcule, unde s-ar fi ajuns în urma muncii depuse de cei care s-ar fi interesat, ar fi continuat și dezvoltat această problemă; care apoi ar fi transmis totul mai departe, în secolul următor... Probabil c-ar fi ieșit ceva măreț, dar eu nu voi mai ajunge să mă bucur de această măreție, embrionul viitoarelor cataclisme, contra cărora s-a ridicat însuși Universul. Un miliard de ani — ce termen lung! În decursul lui dintr-o bucățică de mucozitate poate crește o întreagă civilizație...

Dar de fapt ești zdrobit. Întii nu te lasă să trăiești, te desfigurează, te înnebunesc iar dacă nici asta nu ajută, pur și simplu te zdrobesc... Mamă, mamă! Ora șase... Soarele deja dogorește...

Și dintr-o dată, nu se știe cum, îmi dispăru lighioana rece din piept. M-am ridicat și m-am îndreptat cu pași calmi spre cameră. M-am apropiat de biroul meu și mi-am scos hîrțiile. Apoi, luînd stiliul, m-am întors în bucătărie și, făcîndu-mă comod, m-am apucat de lucru.

Capul parcă mi-era îndesat cu vată, pleoapele-mi ardeau, dar mi-am sortat conștiincios și meticulos ciornele, apoi, aruncînd tot ce era inutil am sistematizat ce mai rămăsese. Am luat un caiet gros și-am început să scriu ordonat, fără grabă, cu poftă, alegînd cu grijă cuvintele, de parcă aș fi scris varianta finală a articolului.

Pe mulți îi enervează această etapă a lucrului, dar mie îmi place să cizelez terminologia, să aleg în liniște cele mai elegante și concise formulări, să rectific greșelile strecurate în ciorne, să desenez grafice și să dau

formă tabelelor. Asta era truda nobilă a savantului: să faci totul, apoi să te admiri, și să-ți fie apreciată munca.

Începusem și eu să mă admir și să fiu mîndru de munca mea, cînd, alături de mine apăru bruso Irka; îmi înconjură gîtul cu mîna goală și își apropie obrazul cald de fața mea.

— Hm? am mormăit și mi-am îndreptat spatele.

— Ce, iar nu te-ai culcat deloc? Întrebă ea și fără să mai aștepte răspunsul se îndreptă spre balcon. Ce-i cu forfota aia acolo?

Abia acum am realizat că în curte se auzea o gălăgie neobișnuită, de cînd avusese loc incidentul. Miliția sosise deja, iar Salvarea era încă pe drum.

— Dimka! țipă Irka. Ia uite! Ce minune!

Îmi îngheța inima. Știam eu minunile astea. Am sărit...“

19. „... a bea cafea. Și-atunci Irka declară viori că totul se potrivea de minune. De fapt, pe lumea asta totul se poate aranja cum trebuie. În cele zece zile se săturase de Odessa ca de mere pădurețe. Parcă nicio dată nu mai fusese acolo atîta puhoi de lume. Nu mai avea de gînd să se întoarcă la Odessa, și-apoi cu siguranță că n-ar mai fi găsit bilete. Oricum, spre sfîrșitul lui august urma să vină maică-sa la Leningrad, aducîndu-l totodată și pe Bobka. Acum ea, Irka, se va duce la servicii de îndată ce va termina cafeaua. Iar în concediu vor merge împreună la schi, așa cum plănuiseră cîndva, prin martie sau aprilie, pe pîrțile de la Ki-rovskă.

Pe urmă am mîncat omletă cu roșii. În timp ce făceam omleta, Irka răscoli tot apartamentul în căutare de țigări și, negăsindu-le, se întristă. Își mai făcu încă o cafea și întrebă de Snegovoi. I-am povestit tot ce

știam de la Igor Petrovici, ocolind cu grijă toate problemele spinoase ale afacerii și încercînd să prezint toată istoria ca pe-un accident cert. În timp ce povesteam, mi-am amintit brusc de Lidișor și eram gata-gata să-ntreb de ea. M-am oprit însă la timp.

Irka povestea de Snegovoi, amintindu-și ceva despre el, colțurile gurii i se lăsară trist („Acum de la cine mai cer eu țigări?“), în timp ce eu beam cu înghițituri mici cafeaua și mă gîndeam cît sînt de neputincios, că încă nu mă hotărisem să-i povestesc totul Irkăi. Nu cred c-ar fi înțelept să-i pomenesc de Lidișor sau de casa de comenzi, pentru că totul este extrem de clar: a trecut atîta timp și Irka n-a scos nici un cuvîntel referitor la prietena ei, nici o aluzie la comandă. Sigur, poate că a uitat: dac-ar fi să luăm numai peripețiile prin care a trecut. Și-apoi ea în general uită totul. Dar să nu vorbesc cu păcat, mai bine să nu m-ating de astfel de probleme alunecoase.

Întrebînd cu voce falsă: „Ce mai face pomul nostru?“ m-am îndreptat spre ușa de la balcon și m-am uitat în curte. Oricum ai lua-o, totul e foarte clar cu Lidișor și asta definitiv. Chiar, ce-o fi însă cu pomul nostru?

Era la locul lui. Gloata se mai răspîndise. Lîngă pom nu mai rămăseseră decît Kefir, trei gunoieri, un instalator de apă și doi milițieni. Alături de ei, mașina galbenă de patrulare. Toți (exceptînd firește, mașina) priveau pomul și schimbau păreri: ce să facă și cum să explice minunea. Unul din milițieni, dîndu-și jos șapca, își șterse cu batista capul ras. În curtea blocului se făcuse deja cald, iar mirosul obișnuit de asfalt încălzit, praf și benzină i se adăugă un iz nou, straniu, de pădure. „Cap ras“ își puse brusc șapca, își îndesă batista în buzunar și așezîndu-se pe vine începu să scormonească pămîntul răvășit. M-am retras în grabă de la balcon.

Irka era la baie. Am spălat repede vasele și le-am pus la loc. Mi-era tare somn, dar știam că nu voi putea dormi pînă cînd nu se va termina toată această istorie. I-am telefonat lui Vecerovski. În timp ce suna mi-am amintit că Vecerovski nu poate fi acasă, doar avea examene cu aspiranții. Nici nu mi-am terminat bine gîndul că a răspuns:

— Ești acasă? m-am fîsticit eu.

— Cum să-ți spun...

— Bine, lasă. Ai văzut pomul?

— Da.

— Ce zici?

— Cred că da, mi-a răspuns Vecerovski.

M-am uitat spre baie și coborînd vocea am spus:

— Cred că eu sînt de vină.

— Da?

— Ihî. Am făcut ordine prin ciorne.

— Ai făcut?

— Ei, nu prea. Acum mă așez din nou la lucru și încerc să termin.

Vecerovski tăcu.

— Și de ce-o faci? întrebă el.

Am rîs.

— N-nu știu. Mi-a venit dintr-o dată chef să treco totul pe curat... Nu știu. Din tristețe, probabil. Dar ce, nu pleci nicăieri azi?

— Se pare că nu. Cum e Ira?

— Cîrpește. Fără să vreau am zîmbit. O știi doar pe Irka. Ca și cum nu s-a întîmplat nimic.

— I-ai povestit?

— Fii serios! Sigur că nu.

— De ce, „sigur“?

Am icnit.

— Înțelegi, Phil, și eu tot la asta mă gîndesc: să-l spun sau nu? Și nu știu. Nu pot să mă hotărăsc.

— Ei, dacă nu poți să te decizi, atunci nu fă nimic.

Vroiam să-i spun că asta știam și singur, dar Irka opri dușul la baie.

— Bine, am plecat să lucrez, am spus în grabă. Dacă e ceva, sună-mă. Sint acasă.

Irka se îmbracă, se machie, mă sărută pe nas și o șterse la servici. M-am culcat pe divan cu fața în jos și punindu-mi capul pe mâini am început să mă gîndesc. Kaleam se și înființă, se cațără și se întinse pe mine de-a lungul șirei spinării. Era moale, cald și umed. Am adormit. Ca-ntr-un leșin. Mi-am pierdut cunoștința, pe urmă mi-am revenit. Kaleam nu mai zăcea pe spatele meu. Sunau la ușă conform consemnului: ta, ta-ta, ta-ta. M-am rostogolit de pe divan. Capul mi-era limpede și mă simțeam neobișnuit de energic. Parcă mă pregătisem de moarte și de gloria postumă. Simțeam că va începe un nou ciclu, dar nu-mi mai era frică: doar încăpăținare înrăită și îndrăzneală.

Dar dincolo de ușă era numai Weingarten. Atîta tot. Era și mai răvășit decît ieri: transpirat, cu ochii holbați, neîngrijit. Pur și simplu de neconceput.

— Ce-i cu pomul ăla? Întrebă direct din prag. Și din nou ceva de neimaginat: rostise cuvintele în șoaptă.

— Poți să vorbești tare. Hai înăuntru.

Intră, pășind încet și uitîndu-se în jur, băgă sub cuier două plase grele, pline cu mape gigantice de redactor și își șterse cu palma udă gîtul transpirat. L-am tras pe Kaleam de coadă și-am trîntit ușa.

— Ei? făcu Weingarten.

— După cum vezi. Hai în cameră.

— Pomul... E munca ta?

— Da.

Ne-am așezat, eu la masă, el alături, în fotoliu. De sub scurta de nylon, descheiată jos, îi apărură burta mare, păroasă, pe jumătate acoperită de un maleu cu

găurele. Își trăgea nasul, sufla din greu, se ștergea, apoi se contorsionă în fotoliu încercînd să scoată pachetul cu țigări din buzunarul de la spate. Totodată arunca înjurături grele, cu jumătate de glas, fără să se adreseze cuiva.

— Deci lupta continuă... spuse el într-un sfîrșit, scoțînd fum prin nările păroase. Deci mai bine să mori în picioare decît să trăiești, tîrindu-te în genunchi... Idiotule! țipă el. Măcar ai coborît pînă acolo? Dulap cu două picioare ce ești! Dar dacă răsărea sub fundul tău? Ai?

— Și ce țipi în halul ăsta? Să-ți dau un extraveral?

— Ai vodcă?

— Nu.

— Măcar niște vin...

— Nu mai am nimic. Ce mi-ai adus acolo?

— Premiul Nobel ce mi se cuvenea! urlă ei. Ast-am adus: premiul Nobel! Numai că nu ți l-am adus ție, cap pătrat... Și-așa ai destule griji!... Începu să-și descheie geaca și rupînd un nasture înjură iar. În zilele noastre au rămas puțini idiști, filozofă el. În vremurile noastre, bătrîne, majoritatea oamenilor socotește pe bună dreptate că e mai bine să fii bogat și sănătos, decît sărac și bolnav. Și nici nu-ți trebuie prea mult: un vagonaș de pîine, un vagonaș de icre și dacă se poate, bineînțeles, n-ar fi rău să ai icre negre pe pîine albă... Nu mai e secolul nouăsprezece, tăticule, se însufleți Weingarten. Secolul nouăsprezece a murit de mult, e înmormîntat și tot ce-a mai rămas din el nu sînt decît miresme, tăticu', nimic mai mult. N-am dormit toată noaptea. Zahar sforăia, copilul lui la fel, eu ce era să fac?... Mi-am luat adio de la rămășițele secolului nouăsprezece și-am îmbrățișat secolul douăzeci, bătrîne: calcul și nici un pic de emoții. Acestea, după cum se știe, duo la perturbarea informației. Mîndrie, glorie, urmași: o bilguială nobilă. Athos, Portos și Aramis. Eu

nu pot așa... Problema valorilor? Poftim. Cele mai valoroase lucruri din lume: persoana mea, familia mei și prietenii mei. Restul, ducă-se-n... Nu răspund pentru restul lucrurilor. Să mă bat? Doamne-fereste. Doar pentru mine; pentru familie și prieteni. Până la ultima suflare, fără cruțare. De ce-aș face-o pentru omenire? Pentru demnitatea pământului? Pentru prestigiul galactic? Eu nu mă lupt pentru cuvinte! Am griji mult mai mari! Iar tu, faci cum vrei. Dar nu te sfătuiesc să fii idiot...

Se ridică brusc, mare cât un dirijabil, și fugi în bucătărie. Se auzi jetul apei de la robinet.

— Toată viața noastră, ți-a el din bucătărie, e un lanț succesiv de afaceri. Trebuie să fii complet timpit să închei afaceri neavantajoase! Se știa chiar și-n secolul nouăsprezece... Tăcu și se auzi cum bea cu noduri. După ce închise robinetul, Weingarten apărură din nou în cameră, ștergindu-și gura. Vecerovski nu-ți dă sfaturi nici de-al dracu'... Asta nu e om, ci robot. Și nu unul din secolul douăzeci și unu ci din nouăsprezece. Dacă pe-atunci ar fi știut să facă roboți, ce de mai Vecerovskii ar fi ieșit... N-ai decît să mă consideri un om josnic. N-am nimio împotrivă. Dar nu permit să fiu bătut în cuie! Nimănui! Pentru nimic în lume. Mai bine cline viu decît un leu mort, dar și mai bine un Weingarten viu decît unul mort. Asta-i punctul de vedere al lui Weingarten, al familiei lui și al prietenilor lui. Cred că...

Nu l-am întrerupt. Îl știam pe botosul ăsta de-un sfert de secol și nu oricare secol, ci chiar douăzeci. Urla pentru că-și pusese totul pe rafturi. N-avea sens să-l întrerupi acum, tot nu te auzea. S-ar fi putut discuta de la egal la egal cu un Weingarten avînd rafturile nearanjate, ba chiar putea fi convins să creadă. Dar cu un Weingarten pus la punct și sistematizat era imposibil să vorbești: se transforma automat într-un mag-

netofon. Urla și devenea dezgustător de cinic, probabil din cauza copilăriei grele.

Așa că l-am ascultat în tăcere, așteptînd să se termine banda. Un singur lucru era ciudat: amintea prea des de Weingartenii vii și morți. Îl cunoșteam pe Weingarten în toate ipostazele: îndrăgostit, vînător, bătut pînă la leșin, mitocan și ordinar. Sub un singur aspect nu l-am văzut. Speriat. Am pîndit momentul cînd „a stins motoarele“ pentru o secundă ca să scotocească prin pachetul de țigări și l-am întrebat:

— Nu cumva te-au speriat?

Imediat lăsă pachetul de țigări și-mi aruncă disprețuitor un „Ete, canci.“ Parcă numai asta aștepta. Răspunsul era și el înregistrat pe bandă.

— Uite... Vezi să nu... făcu el un gest obscen chiar sub nasul meu ca să mă sperie. Doar nu mai sîntem în secolul nouăsprezece. Atunci, da, mai încercau să ne înspăimînte, dar acum, în secolul douăzeci, nu se mai ocupă de prostii de-astea. Acum cumpără marfă bună. Nu m-au speriat, ci m-au cumpărat. Înțelegi, moșule?... Ce să zic, halal alternativă! Sau te vor strivi sau îți vor da un institut nou-nouț pentru care doi membri corespondenți deja s-au păpat pînă la moarte. În institutul ăsta iau zece premii Nobel, mă-nțelegi? Într-adevăr, nici marfa nu e rea, se umflă Weingarten. Ce vrei, dreptul primului venit. Dreptul lui Weingarten la libertatea curiozității sale științifice. Nu e rea marfa, bătrîne, nu e rea deloc, degeaba mă contrazici. Păcat că e cam mucezeită... Ce secol nouăsprezece? Și cu o libertate ca asta poți să zaci toată viața într-un laborator și să ștergi baloane de sticlă. Dar institutul ăsta... nu mai e ciorbă de linte! Introduc pe-acolo vreo zece-douăzeci de idei și dacă una-două n-o să le convingă din nou, ce să facem, iar o să ne tîrguim!... Hal să nu scuipăm contra vîntului, bătrîne! Cînd vine spre tine un tanc enorm, iar tu, în

afara capului de pe umeri, n-ai nici un fel de armă, atunci trebuie să știi să eviți la timp...

Mai urlă un timp, fumă, tuși sec, din cînd în cînd mai sărea spre barul gol, uitîndu-se dezamăgit prin el, din nou începea să gesticuleze și să urle pentru ca apoi să se liniștească, să se așeze calm în fotoliu și să-și arunce capul pe spătarul lui, începînd să facă mutre spre tavan.

— Bine, bine, am încercat să-l liniștesc. Totuși unde cari premiul ăsta Nobel al tău? În halul în care ești ar fi trebuit să te duci jos la cazane, iar tu în schimb te-ai cățărat pînă aici, la etajul cinci...

— Mă duc la Vecerovski, mă întrerupse el.

M-am mirat.

— La ce naiba-i trebuie Nobelul tău?

— Nu știu. Întreabă-l tu.

— Ia stai, am zis. El te-a sunat?

— Nu. Eu.

— Și?

— Ce și? Ce și? se întinse el în fotoliu și începu să-și încheie geaca. L-am sunat azi dimineață și i-am spus că aleg vrabia de pe gard.

— Și?

— Și!... Atunci mi-a spus: „Adu toate materialele la mine“.

Noi am tăcut.

— Nu-nțeleg, la ce-l trebuie materialele tale? am zis.

— Pentru că e un Don Quijote! urlă Weingarten. Pentru că încă nu i-au dat cu luleaua peste nas! Încă n-a gustat ceva fierbinte pînă la lacrimi!

Am înțeles dintr-o dată.

— Ascultă, Valka, am zis eu. Lasă-l. Dă-l dracul, nu vezi c-a înnebunit! L-au băgat și pe el în pămînt pînă-n creștetul capului!

— Și-atunci? izbucni Weingarten. Ce facem?
— Arde dracului revertaza aia! Hai s-o ardem chiar acum... în baie... Hm?

— Nu pot... Nici nu poți să-ți închipui ce milă mi-e... Doar e o lucrare clasa întâi. Extra lux.

Îmi astupă gura. N-am știut ce să-l mai zic. Sări din fotoliu și începu din nou să alerge prin cameră, pe coridor și înapoi, dînd iarăși drumul la bandă.

Mă enervau acest dute-vino și justificările lui și-atunci i-am spus că de fapt nu se retrage, ci fuge, capitulează. Oho, cum a mai sărit! L-am atins bine. Dar nu mi-a fost deloc milă de el. Nu pe el îl loveam în plex, ci pe mine... Ca să zic așa, pînă la urmă ne-am certat. Își luă plasele și plecă la Vecerovski. În prag îmi spuse că se va întoarce mai tîrziu, dar i-am servit-o din nou: ieri a venit Irka. Se ofili imediat. Nu-i plăcea cînd cineva nu-l avea la inimă.

M-am așezat la masă, mi-am scos hirtiile și-am început să lucrez din nou. Desigur, nu chiar să lucrez, numai să dau o formă lucrării. La început am tot așteptat să explodeze vreo bombă sub masă sau să apară la geam vreo mutră albastră cu un ștreang de git. Nu s-a întîmplat nîmîc asemănător și-atunci m-am cufundat cu pasiune în lucru cînd a sunat din nou la ușa...“

Capitolul zece

20. „... să convingă să curățăm cocina asta. Abia am reușit să scap de Irka. Ne-am înțeles că mă voi așeza la birou să termin lucrarea, iar Irka, dacă tot nu știa ce să facă și n-avea astîmpăr, dacă nu putea să stea în baie cu ultimul număr al revistei „Literatura străină“, atunci să sorteze rufe și să se ocupe de camera lui Bobka. Iar eu îmi luam obligația să fac curat

în camera mare, dar nu azi, ci mâine. *Morgen, morgen, nur nicht heute**. Curăţenie pînă la ultimul fir de praf, să lucească totul.

M-am instalat la biroul meu şi un timp a fost linişte şi pace. Munceam şi o făceam cu plăcere, cu o satisfacţie neobişnuită. Nu mai simţisem niciodată ceva asemănător: un sentiment straniu de automulţumire posomorită. Eram mîndru de mine, mă respectam. Mi se părea că la fel ar fi trebuit să simtă şi un soldat rămas cu o mitralieră să acopere retragerea camarazilor săi: numai el ştia că va rămîne aici pentru totdeauna, că nu va mai vedea nimic în afară de cîmpul murdar, de siluete fugare şi de cerul mohorît, apăsător. Ştia că altfel nu se putea şi era mîndru de asta. Se înfiinţă şi un paznic la mine în creier, care în timp ce lucram, cerceta vigient şi asculta tot ce era în jur, ştia că povestea nu se terminase, ci continuă şi că aici, în sertarul biroului, se află o toporişcă-buzdugan înfricoşătoare. Deodată paznicul mă îndemnă brusc să ridic capul. Se întîmpla ceva în cameră.

Şi totuşi nimic deosebit. În faţa biroului stătea Irka şi mă privea tăcută. Fără-ndoială că se întîmplase ceva, neaşteptat şi absurd, pentru că ochii Irkăi păreau pătraţi, iar buzele i se umflaseră. N-am apucat să spun nici un cuvînt că Irka şi aruncă un obiect metalic pe hîrţile din faţa mea. L-am luat în mod automat: un ruj de buze.

— Ce-i ăsta? m-am zăpăcit eu.

— Un ruj, rosti Irka cu o voce străină şi întorcîndu-mi spatele, plecă la bucătărie.

Învîrteam între degete tubuleţul auriu şi nu înţelegeam nimic. Ce-o mai fi şi cu drăcia asta? Doar văd

* *Morgen, morgen, nur nicht heute, sagen alle faule Leute*

— Ce poţi face astăzi nu lăsa pe mâine, ci pe poimîine. (n. tr.).

și eu că-i un ruș. Și mi-am amintit dintr-o dată de Zahar și de femeile lui înnebunite. Mi s-a făcut frică pentru Irka. Am aruncat tubulețul, m-am sculat brusc și-am dat fuga în bucătărie.

Irka stătea pe taburet, cu coatele pe masă și-și ținea capul între mâini. Între degetele mâinii drepte stătea înfiptă o țigară aprinsă.

— Să nu te-atingi de mine, mă preveni calm și apăsător.

— Irka! am implorat-o. Ți-e rău?

— Animalule... Își luă mina de pe cap și duse țigara la gură cu un ușor tremur. Am observat că plîngea.

Să chem Salvarea? Nu, nu cred că ajută. Ce să caute aici Salvarea?... Să-i dau un extraveral? Niște bromură? Dumnezeu, ce față are... Am înșfăcat un pahar și l-am umplut cu apă.

— Acum totul e clar... spuse Irka, trăgînd din țigară și dînd la o parte paharul cu cotul. Acum s-a lămurit și problema telegramei. Cîne-i tipa?

Am băut apa și-am încercat să pun paharul pe masă dar mina nu mă mai asculta. „Un doctor, mă străfulgeră un gînd... Micuța mea Irka. Un doctor!”

— În sfîrșit, se hotărî Irka. Nu mă mai privea și, fumînd fără întrerupere, se uita în curte. Bine, hai s-o lăsăm baltă. Singur spunea că dragostea e un contract. La tine totul iese mereu frumos: dragostea, cîntecul, prietenia...

Și-n cap parcă-mi explodă un fulger globular. Am priceput tot.

— Irka! Dumnezeu, ce m-ai speriat...

Bineînțeles, se așteptase să audă cu totul altceva, pentru că se întoarse brusc spre mine: o față palidă, plînsă, ce mă privea răbdătoare și cu atîta speranță încît mi-a venit și mie să plîng. Vroia un singur lucru,

să se clarifice totul chiar acum, iar necazul să devină un fleac, o greșeală, o coincidență ridicolă.

A fost picătura care a umplut paharul. Nu mai puteam. Nu mai vroiam să țin totul în mine. Și-am revărsat asupra ei toată avalanșa nebuniei și groazei din ultimele două zile.

Nu știu, poate că la început povestea mea suna ca o anecdotă. Probabil așa și era, dar vorbeam ca un automat, fără a-i da posibilitatea de a strecura vreo replică veninoasă, povesteam fără nici o ordine, fără nici o cronologie și vedeam cum neîncrederea și speranța de pe fața ei se preschimbă mai întâi în mirare, apoi în neliniște, frică, iar spre sfârșit în milă...

Stăteam în camera mare, în fața geamului deschis, ea în fotoliu, eu alături, pe covor, cu obrazul lipit de genunchiul ei. Și abia atunci am observat furtuna și norul violet deasupra acoperișurilor. Ploua cu găleata și fulgere înspăimântătoare se înșurubau în creștetul blocului de douăsprezece etaje, dispărînd în el. Stropi mari și reci cădeau pe pervaz, mai nimereau și-n cameră, iar rafalele de vînt ridicau storurile galbene. Stăteam nemișcați, în timp ce ea îmi mîngîia absent părul. Simțeam o ușurare enormă. Îmi descărcasem suflul... Scăpasem de jumătate de greutate, iar acum doar mă odihneam, cu fața lipită de genunchiul ei fin, bronzat. Tunetul bubuia aproape neîntrerupt încît era greu să mai vorbim; și apoi îmi cam trecuse cheful de vorbă.

Pe urmă spuse:

— Dimka. Nu te mai gîndi la mine. Trebuie să hotărăști în așa fel, ca și cum n-aș exista. Pentru că voi fi lîngă tine totdeauna, indiferent ce decizie ai lua.

M-am lipit de ea. Știam c-o să spună așa, practic vorbe fără rost, totuși eram mulțumit.

Iartă-mă, continuă ea după o scurtă tăcere, iar eu încercam să-nțeleg ce vrea să spună... Nu... Te cred,

te cred... Numai că-i atât de ciudat. Poate c-ar trebui să căutăm altă explicație... ceva mai simplu, mai omenește...

— Ne-am gândit deja, am spus.

— Da, probabil că vorbesc prostii. Desigur, Vecerovski are dreptate... În privința naturii însă n-are dreptate, doar atunci când se referă la alte aspecte ale problemei. Într-adevăr ce importanță are?... Nu mai asculta... Vorbesc și eu așa... fără rost. M-am prostît.

Scuturîndu-mă înfrigurat, m-am ridicat și strecurîndu-mă alături de ea în fotoliu am îmbrățișat-o. Doream doar să-mi exprim frica. Să-i spun cît îmi e de teamă pentru ea, pentru mine, în general pentru amîndoi... Dar era desigur fără sens și probabil cam crud din partea mea.

Aveam senzația că dacă ea n-ar fi existat aș fi știut ce să fac. Dar ea era. Știam că se mîndrește cu mine, întotdeauna a făcut-o. Deși sînt un om plictisitor și nu prea norocos, totuși se poate mîndri și cu mine. Cîndva am fost și eu un bun sportiv, la observator sînt apreciat, la fel și de prietenî. Știu să petrec, sînt spiritual, rezist și la discuții... Da, e mîndră de mine. Doar am văzut cum mă privește cîteodată... Nu știu însă cum s-ar mai fi uitat la mine dacă aș fi fost transformat într-o „meduză“. Probabil că n-aș mai fi putut s-o iubesc sincer, de asta chiar n-aș fi capabil...

Ca răspuns la gîndurile mele ea se învîlără brusc și-mi spuse:

— Mai ții minte cînd ne bucuram cîndva că am scăpat de examene și nu va mai trebui să dăm nici unul pînă la moarte? Se pare că n-am scăpat totuși... A mai rămas unul.

— Da, am căzut de acord și m-am întrebat: nimeni nu știe însă cum e mai bine să ieși examenul, cu cinci sau cu zece. De fapt, aici nu se știe pentru ce se pune zece și pentru ce cinci.

— Dimka, șopti ea întorcându-și fața spre mine. Înseamnă că totuși ai creat ceva mareț... Ar trebui să te mîndrești, și-n general noi toți... Doar însuși domnul Univers îți acordă atenție!

— Hm... am mormăit și m-am gîndit: Weingarten și Gubari n-au deloc cu ce să se mîndrească, iar în ceea ce mă privește și aici e un semn mare de întrebare.

Și din nou, parcă citindu-mi gîndurile, ea îmi spuse:

— Și n-are importanță ce hotărîre o să iei. Important e că ai fost capabil să faci o asemenea descoperire... Poți măcar să-mi spui și mie despre ce e vorba? Sau nici asta nu se poate?

— Nu știu, i-am răspuns. Oare mă consolează sau într-adevăr așa gîndește, sau poate, speriată în ultimul hal, mă împinge spre capitulare. Nu cumva îmi îndulcește pilula pe care ea știe că trebuie s-o înghită? Sau poate invers, mă îndeamnă la luptă și îmi zgîndăre mîndria, care abia mai pilpîie.

— Ce porci! șopti ea. Dar tot nu ne vor despărți. Nu-i așa, Dimka?

— Bineînțeles.

Furtuna încetase. Norul se îngrămădea încet spre nord, lăsînd cerul acoperit doar de o pîclă mohorîtă. Din ploaia torențială nu mai rămăsese decît o ușoară bură.

— Am adus ploaia, spuse Irka. Iar eu speram să plecăm sîmbătă la Solnecinoe...

— Mai e pînă sîmbătă. Poate chiar o să mergem...

Totul fusese spus. Acum nu mai rămînea să vorbim decît despre Solnecinoe, despre rafturile de cărți pentru Bobka, despre mașina de spălat care iar își dăduse sufletul. Și despre asta am și vorbit. Părea o seară obișnuită și ca să prelungim această iluzie ne-am hotărît să bem un ceai. Pachetul cu ceaiul din Ceylon abia fu-

sese început, ceainicul era spălat la meserie și opărit cu apă clocotită, iar pe masă trona cutia de bomboane „Dama de pică“. Apoi am urmărit amândoi cu atenție apa, ca să prindem momentul fierberii și am spus glumele obișnuite în timp ce puneam ceștile și farfurioarele. Am luat discret de pe masă bonul casei de comandă, bilețelul Lidiei și buletinul străin, le-am mototolit și le-am aruncat pe furiș în găleata de gunoi.

Am băut ceai (ăsta da ceai, tare ca o băutură) și am vorbit de toate exceptînd esențialul, în timp ce mă întrebam la ce s-o fi gîndind Irka pentru că arăta de parcă ar fi reușit să uite tot acest coșmar. Îmi spusese părerea ei în această privință, iar acum uitase totul cu ușurință, lăsînd pe mine toată greutatea alegerii. Pe urmă se apucă să calce rufe și silindu-mă să stau lângă ea, mă îndemnă să-î povestesc ceva vesel. Am strîns vasele cînd se auzi soneria. Fredonînd ușor „Mai ceva decît munții nu pot fi decît tot munții...“, m-am îndreptat spre hol și mi-am aruncat pe furiș privirile spre Irka (ștergea foarte liniștită masa cu o cîrpă curată). Tocmai vroiam să deschid ușa, cînd mi-am amintit de toporișca din sertar, dar mi s-a părut caraghios și penibil să mă-ntorc după ea în camera mare. Am deschis.

Un tinerel înalt, într-un fulgarin ud roșu nepăsător: „o telegramă, vă rog să semnați...“. Mi-a dat un clot de creion și sprijinind chitanța de perete, am scris data și ora, așa cum îmi spusese, și am semnat. I-am înapoiat creionul și chitanța, i-am mulțumit și-am închis ușa. Nu mă așteptam la nimic bun. Tot aici, în hol sub un bec puternic de 500 W, am deschis telegrama și am citit-o. Am împăturit-o apoi în patru, am stins lumina și-am intrat în coridor. Irka mă aștepta deja, sprijinită de ușa de la baie. I-am întins telegrama și m-am dus direct spre birou. Mi-am adunat foile, le-am pus

În ordine și le-am băgat într-un caiet. Pe urmă am scos un dosar, am pus totul acolo și după ce l-am legat cu sfoară am scris cu litere mari fără să mă așez la birou: „D. Maleanov. Despre problema interacțiunii stelelor cu materia difuză din Univers.“ Am citit din nou titlul, am ezitat un pic și-am tăiat „D. Maleanov“. Am luat mapa sub braț și am ieșit din cameră. Irka stătea tot lângă ușa de la baie, strângînd telegrama la piept. Cînd am trecut pe lângă ea făcu un gest vrînd parcă să mă oprească sau să mă binecuvînteze. Am spus fără s-o privesc: „Mă duc la Vecerovski. Mă-ntorc repede“.

Urcam scara, încet, treaptă cu treaptă, aranjîndu-mi mapa ce aluneca de sub braț. Pe palier, nu se știe de ce, lumina nu era aprinsă, iar liniștea te copleșea în atmosfera sumbră. Prin ferestrele deschise se auzea cum curge apa în burlane. La etajul șase, unde tocmai se sărutaseră unli în nișa crematoriului, m-am oprit și m-am uitat în curte. Un pom imens strălucea cu frunzulițele sale negre și ude. În curtea pustie, doar bălți ciupite de ploaie.

Între etajul șapte și opt, pe treptele scării, stătea ghemuit un omuleț jalnic. Alături de el era pusă o pălărie gri, demodată. L-am ocolit prudent și-am început să urc mai departe, cînd acesta rosti:

— Să nu vă duceți acolo, Dimitri Alexeevici...

M-am oprit și m-am uitat la el. Era Gluhov.

— Nu vă duceți acolo, repetă el. Nu trebuie.

Luîndu-și pălăria se ridică și se îndreptă cu greu, ținîndu-se de șale. Fața îi era mînjită cu ceva negru, poate cu noroi sau cu negru de fum, ochelarii caraghioși îi stăteau strîmb, iar buzele aproape albite de strînse ce erau exprimaу parcă o suferință cumplită. Își aranjă ochelarii și spuse abia mișcîndu-și buzele:

— Încă un dosar. Alb. Încă un steag de predare.

Tăceam. Își scutură pălăria încet de genunchi, pe urmă o șterse cu mîneca. Tăcea și el dar nu pleca. Am așteptat să aud ce mai zice:

— Nu știi dacă mă înțelegeți, rosti el în sfîrșit. Întotdeauna e neplăcut să te predai. Se spune că în secolul trecut, mai bine se împușcau decît să se predea. Nu din teamă de torturi sau de lagăre de concentrare și nici de frica dezvăluirii secretelor, pur și simplu din dezonoare.

— Se mai întîmplă și-n secolul nostru. Și nu chiar atît de rar.

— Sigur că da, aprobă imediat Gluhov. Desigur. Niciodată nu i-a plăcut omului să creadă că va putea fi altfel decît cum a fost toată viața. Ar vrea să rămînă la fel pînă la moarte, lucru imposibil în condițiile unei predări. Atunci e nevoit... Și totuși există o diferență. În secolul nostru oamenii se sinucid din rușine față de alții, de societate, de prieteni... iar în secolul trecut se împușcau din rușine față de ei înșiși. Vă dați seama? În timpurile noastre se presupune că omul e capabil să se împace cu sine însuși. Probabil că așa și este. Nu știu de ce. Nu știu ce s-a întîmplat... Poate că lumea a evoluat, a devenit mai complexă. Poate pentru că acum, în afară de mîndrie, mai există și cinste și încă o mulțime de alte lucruri ce pot desăvîrși autoafirmarea...

Se uită la mine așteptîndu-mi părerea, iar eu dînd din umeri am spus: .

— Nu știu. Poate.

— Nici eu nu știu, spuse el. Se pare că sînt un capitolant experimentat, de cînd mă tot gîndesc numai și numai la asta, de cînd îmi tot aduc argumente convingătoare... Și parcă începi să te liniștești, să te convingi, cînd deodată o durere surdă... Desigur, secolul douăzeci, secolul nouăsprezece, dar ce să mai batem

cimpii cu deosebiri. Rănile rămân răni. Se vindecă, se cicatrizează și când ai uitat de ele, se schimbă vremea și apar din nou vechile suferințe. Așa a fost dintotdeauna, în toate secolele.

— Înțeleg. Înțeleg toate astea, dar câteodată rănile străine sînt mai dureroase.

— Pentru Dumnezeu, șopti el. Dar vă spun toate astea fără nici un apropo. N-aș fi îndrăznit niciodată. O spun numai așa. Să nu credeți deloc că încerc să vă povățuiesc, că vreau să vă sfătuiesc... De unde să mă pricep... Știți, mă tot gîndeam... Cum sîntem... Ce naiba... Sîntem într-adevăr atît de bine formați și educați de vremuri și de țară sau e invers: să fim oare niște atavici, niște troglodiți? De ce ne chinuim așa? Nu pot să pricep.

Tăceam. Cu mișcări vlăguite își indesa pălăria caraghiosă pe cap și spuse:

— Adio, Dimitri Alecseevici. Nu cred că ne vom mai vedea vreodată, deși mi-ar fi făcut mare plăcere să vă cunosc. Și ceaiul știți să-l preparați atît de bine...

Clătină din cap și începu să coboare scările.

— Puteți cobori cu liftul, i-am spus.

Nu se mai întoarse și nici nu mai răspunse. Stăteam și ascultam cum își tirșile picioarele pe trepte, coborînd etaj după etaj, și am făcut-o pînă cînd, după ce l-am mai simțit, se auzi jos în adîncime, cum scîrție ușa de la bloc. Apoi ușa se trînti și din nou se așternu liniștea.

Mi-am potrivit mapa sub braț, am ajuns la ultimul etaj și ținîndu-mă de balustradă am urcat ultimele trepte. Am stat puțin în fața ușii lui Vecerovski și am ciulit urechea. Era cineva la el. Se auzeau voci. Necunoscute. Probabil că ar fi trebuit să mă întorc și să vin mai tîrziu, dar n-am avut puterea s-o fac. Trebuia să termin, și asta imediat.

Am sunat. Vocile continuau să bombăne. Am aşteptat, apoi am apăsât din nou pe sonerie şi n-am luat degetul de pe ea, decît cînd am auzit paşii şi vocea lui Vecerovski:

-- Cine e?

Nu ştiu de ce, dar nici măcar nu m-am mirat. Vecerovski, de cînd îl ştiam, deschidea uşa tuturor, fără să mai întrebe nimic. De altfel şi eu procedam la fel. Tot aşa şi prietenii mei.

— Eu sint. Deschide.

— Aşteaptă, spuse el şi un timp se aşternu liniştea.

Nu se mai auzeau voci şi doar undeva departe, jos, cineva făcea zgomot cu uşa crematoriului. Mi-am amintit de sfatul lui Gluhov: să nu merg la Vecerovski. „Nu te duce acolo, Warmold. Vor să te otrăvească“. De unde-i asta? Ceva foarte cunoscut... În sfîrşit, naiba să-l ia. N-am unde să mă mai duc. Şi nici timp n-am. Răsunară din nou paşi, yala pocni şi uşa se deschise larg.

Fără să vreau m-am dat înapoi cu un pas. Nu-l mai văzusem niciodată pe Vecerovski ca acum.

— Intră, spuse el răguşit şi se dădu la o parte, făcîndu-mi loc...“

Capitolul unsprezece

21. „... Totuşi al adus-o, spuse Vecerovski. Mă aşteptam să faci asta dar nu atît de repede.

— Cine e la tine? am întrebat coborînd vocea.

— Nimeni, răspunse. Doar noi doi. Noi şi Universul. Se uită la palmele sale murdare şi se strîmbă. Iartă-mă, trebuie totuşi să mă spăl...

Plecă, iar eu, aşezîndu-mă pe minerul fotoliului, m-am uitat în jur. Camera arăta de parcă aici ar fi explodat o caschetă plină cu praf de puşcă: pete negre pe pereţi, aţişoare subţiri de funingine plutind prin

văzduh și o depunere galbenă, dezagreabilă, pe tavan. În aer stăruia un miros neplăcut de chimicale, acru și caustic. Parchetul fusese distrus, ars, plin de găuri, de o formă ovală stranie. Pe pervaz, trona o gaură imensă, innegrită ca de la un foc de tabără. Da, l-au luat cam tare pe Vecerovski...

M-am uitat pe birou. Gemea sub grămezile de dosare. În mijlocul biroului era deschisă una din mapele gigantice de redactor ale lui Weingarten, iar alături alta legată cu sfoară. O mapă veche, roasă toată, cu o copertă de imitație de marmură, avea lipită o etichetă: „S.U.A. — Japonia. Influențe culturale. Materiale“. Mai erau aruncate niște foi, pe care erau desenate, după cum am înțeles, niște scheme electronice, iar pe una din ele stătea scris cu o grafie ilizibilă, ca de bătrânică: „Gubari Z.Z.“. Mai jos era scris cu litere de tipar: „Fading“. La marginea biroului se găsea mapa mea albă, nou-năuță. Am luat-o și am pus-o pe genunchi.

Zgomotul apei încetă la baie și un pic mai târziu Vecerovski mă chemă:

— Dima, vino-ncoace. Hai să bem o cafea.

Cînd am intrat însă la bucătărie, cafeaua nu era pregătită și în mijlocul mesei se găseau o sticlă de coniac și două pahare de o formă neobișnuită. Vecerovski reușise nu numai să se spele, dar să se și schimbe. Haina sa elegantă, cu o arsură mare sub buzunarul de la piept și pantalonii crem, murdari de funingine, fuseseră schimbați cu un costum moale din piele de antilopă. Nu purta cravată. Fața spălată era foarte palidă, ieșind astfel în evidență, mult mai clar ca de-obicei, puzderia de pistrui. Și-n afară de această paloare parcă mai era ceva neobișnuit. Și privind mai atent, am observat că avea sprîncenele și genele arse. Mda, Vecerovski o încasase destul de serios.

— Pentru liniștirea nervilor, spuse el turnînd coniac. Prosit!

Era un „Ahtamar“, coniac armenesc de legendă, ce se găsea foarte greu pe la noi. L-am savurat. Un coniac excelent. Am mai luat o înghițitură.

— Nu mă-ntrebi nimic? Începu Vecerovski, privind-mă prin pahar. Probabil că ți-e greu. Sau nu?

— Nu. N-am nici un fel de întrebări. Mi-am pus cotul pe mapa mea albă. În schimb am un răspuns. Și ăla, singur-singurel. Vroiau să te omoare, nu?

Ridicându-și ca de-obicei sprincenele arse, bău.

— Nu cred. Nu m-au nimerit.

— Până la urmă tot o vor face.

— *À la guerre comme à la guerre*, mă contrazise și se ridică. Așa... Acum, că m-am mai liniștit, putem să bem cafeaua și să discutăm totul.

Mă uitam la spatele lui girbovit și-l urmăream cum își manipulează îndemnativ ustensilele pentru cafea.

— N-am ce să discut. Eu îl am pe Bobka.

Și cu aceste cuvinte parcă se aprinse ceva în mine. Din momentul când am citit telegrama, toate gândurile și simțurile mele parcă au fost anesteziate, iar acum au înviat pe neașteptate și au început să acționeze cu putere: se treziră în mine groaza, rușinea, disperarea și neputința și am înțeles cu o claritate de nesuportat că tocmai din acest moment, între mine și Vecerovski se pusese pentru totdeauna o barieră de netrecut, din foc și fum, unde mă oprisem pentru toată viața și prin care Vecerovski va continua să treacă, prin exploziile, praful și noroiul unor bătălii necunoscute mie și că de-acum înainte abia dacă o să ne mai salutăm, întâlnindu-ne întâmplător pe scară... Iar eu voi rămâne de partea cealaltă a barierei împreună cu Weingarten, cu Zahar, cu Gluhov, ca să bem ceaiuri, berici sau vodcu-lite, să mai bîrfim, să strîngem bănișori pentru mașină, să lucrăm din greu și cu plictiseală la realizarea unui plan... Ba chiar nici pe Weingarten și Zahar n-am să-i

mai văd vreodată. Nu vom mai avea ce să ne spunem unul altuia și va trebui să ne cumpărăm vodcă sau vin de Porto ca să ne ascundem supărarea și greața... Desigur, îmi vor rămâne Irka și Bobka, sănătos tun, dar nu va mai fi așa cum aș vrea să-l cresc, pentru că acum n-am dreptul să vreau. Pentru că niciodată nu va mai fi mîndru de mine. Voi fi acel tată care „și el ar fi putut să facă o mare descoperire, dar atunci, pentru tine...” Blestemat să fie acel moment cînd în capul meu prost au apărut aceste *M-cavități!*

Vecerovski puse în fața mea o ceșcuță cu cafea, se așază alături și cu o mișcare elegantă și sigură răsturnă restul de coniac din pahar în cafea.

— Vreau să plec de-aici, spusese el. Mai degrabă plec din institut. Am să mă vir pe undeva prin munții Pamir. Știu că au nevoie acolo de meteorologi pe perioadă toamnă-iarnă.

— Ce te pricepi tu la meteorologie? l-am întrebat stupid și m-am gîndit: de ASTA nu poți să te-ascunzi nici măcar în Pamir.

— Nu e complicat, îmi explică Vecerovski. Nu-i nevoie de nici un fel de calificare.

— E o tîmpenie.

— Ce anume?

— E o născocire prostească. La ce bun ca dintr-un mare matematician să te transformi într-un paznic obișnuit? Crezi că nu te vor găsi și-acolo? N-avea tu grijă...

— Și ce propui?

— Aruncă totul la crematoriu, abia am izbutit să-mi mișc limba. Și revertaza și „schimbul cultural” și asta... am împins mapa pe suprafața netedă a mesei. Aruncă tot și ocupă-te de treburile tale!

Vecerovski mă privea tăcut prin lentilele sale puternice, clipind din genele arse, pe urmă își coborî resursele de sprâncene ațintindu-și privirea în ceșcuța sa.

— Ești dor un specialist unic, am zis. Primul din Europa.

Vecerovski tăcea.

— Doar ai lucrarea ta! am țipat, simțind cum mi se pune o gheară în gît. Muncește! Muncește, dracu să te ia! De ce naiba te-ai mai legat de noi?

Vecerovski suspină lung și zgomotos, se întoarse spre mine și se sprijini cu spatele și ceafa de perete.

— Deci tot n-ai înțeles... rosti el încet și-n vocea lui se simțea o satisfacție și automulțumire cu totul deosebită și cam nepotrivită. Lucrarea mea... Fără să-ntoarcă fața se uită cu coada ochiului spre mine. Din cauza lucrării mele sînt în a doua săptămînă de tăvăleală. N-aveți nici un amestec în toate necazurile mele, fraților mei sărmani. Ce zici, totuși știu să mă stăpînesc?

— Hai sictir! am izbucnit și am dat să plec.

— Stai jos! spuse sever și atunci m-am așezat. Puneți coniac în cafea, și-atunci mi-am turnat coniac în ceșcuță. Bea, îmi porunoi, și-am băut totul fără să simt nici un gust.

— Ai ceva de la Weingarten, am spus eu.

— Am, căzu el de acord. Și nu numai de la Weingarten. De la tine, de la Zahar, de la Gluhov... Mai mult decît toți, de la Gluhov... Setea de viață liniștită, setea de iresponsabilitate... Să fim iarbă, tufișuri, apă și flori... Te enervez, probabil?

— Da.

Dădu din cap.

— E normal. Dar n-ai ce să faci. Vreau totuși să-ți explic ce se întîmplă. Probabil ți-ai imaginat că vreau să mă lupt cu miinile goale contra tancului. Nu-i ni-

mic adevărat. Avem de-a face cu legile naturii, iar ca să te lupți contra lor e o prostie. Dar și ca să capitulezi în fața lor e o rușine. Legile naturii le înveți și apoi le folosești. Asta-i singura posibilitate. De asta vreau să mă ocup.

— Nu înțeleg.

— Ne-am obișnuit să credem că Universul la limită nu e antropomorfic. Nu există nimic mai asemănător cu omul decât Universul. Și nu sîntem obișnuți cu astfel de manifestări stranii ale naturii. Ea știe să te electrocuteze, să te pîrjolească, să dea cu pietre, să te nimească cu ciumă. Universul se manifestă prin cîmpuri și puteri, de fapt prin cîmpuri de forțe. Nu sîntem obișnuți să vedem printre armele naturii pitici roșcovani și femei frumoase debusolate. Cînd apar pitici roșcovani, gata. Nu mai acționează legile naturii, ci o oarecare Rațiune, alianță sau civilizație. Și sîntem deja gata să ne îndoim de faptul că zeul naturii e viclean, dar fără intenții rele. Iar tainele naturii ni se par ascunse ca bogățiile în seiful unei bănci dotată cu ultimele tehnici de securitate. Nu mai există comori ce zac liniștite în adîncuri, așa cum credeam din totdeauna. Și asta pentru că nu s-a mai auzit vreodată de cîmpuri a căror cuantă să fie un pitic roșcovan îmbrăcat într-un costum mortuar. Dar se pare că asemenea cîmpuri există. Trebuie să acceptăm asta și să înțelegem. Am căutat cu toții o „teorie destul de nebună“. Am acceptat-o . . . Oftă și se uită la mine. Ceea ce se întîmplă cu noi, seamănă a tragedie. Și e nu numai o tragedie, e și o descoperire. E o posibilitate de a privi Universul dintr-un punct de vedere complet nou. Încearcă te rog să-nțelegei asta.

Pină la noi, aceste legi nu s-au manifestat deloc. Sau mai exact, n-am știut nimic de asta. Deși, poate nu întîmplător Newton s-a dedicat explicării Apoca-

lipsului, iar pe Arhimede l-a sfirtecat un soldat beat... Dar astea, bineînțeles, nu sînt decît presupuneri. Și, la urma urmei, astea nu sînt noutăți în istoria științei. Căutările, ghicitul, le găsim și-n cercetarea radioactivității, fulgerelor, furtunilor... Poate cu timpul o să învățăm să îndepărtăm această presiune în activități nepericuloase, poate chiar să le folosim în scopurile noastre... Dar acum n-avem ce face, trebuie să riscăm și nici asta nu e pentru prima și ultima oară în istoria științei. Aș fi vrut să înțelegi că în esență nu e nimic nou și neobișnuit în această situație.

— De ce trebuie să-nțeleg asta?

— Nu știu. Poate ai să te răzgîndești. Situația asta n-o să fie nici pentru o zi, nici măcar pentru un an. E vorba de secole. N-avem de ce să ne grăbim. El zîmbi. Mai avem în față încă un miliard de ani. Dar putem să-ncepem și chiar trebuie să luptăm. Iar tu... tu mai trebuie să aștepti... Pînă cînd Bobka nu va mai fi copil. Pînă cînd ai să te obișnuiești cu această idee. Zece, douăzeci de ani, n-are importanță.

Tăceam. Desigur, vroia să mă ajute. Să-mi schițeze anumite perspective, să-mi dovedească faptul că nu sînt chiar atît de laș și că el nu e deloc un erou. Că sîntem doi savanți și ne este propusă o temă, atîta doar că din cauze și împrejurări obiective el poate să se ocupe de temă, iar eu nu. Dar nu mi-a venit mai ușor. Va pleca în Pamir și-și va bate capul cu revertaza lui Weingarten și cu fadingul lui Zahar, cu matematica lui absurdă. Și-l vor lovi în continuare cu fulgere globulare, îi vor trimite fantome, îi vor aduce alpiști înghețați și mai ales alpiniste, îi vor provoca avalanșe, vor contorsiona în jurul lui timpul și spațiul, iar pînă la urmă îl vor omorî. Sau poate că nu-l vor uide. Poate chiar va găsi legea apariției fulgerelor globulare și a invaziei alpinistelor înghețate... Sau n-o să fie nimic din toate astea și-atunci o să-și bată capul liniștit cu

mizgălelile noastre și va căuta în ce punct se vor întretaia concluziile din teoria M-căvităților și din analiza cantitativă a influenței culturale a S.U.A. asupra Japoniei. Și probabil că va fi un punct de intersecție foarte straniu în care va găsi cheia înțelegerii acestor mecanisme infricoșătoare sau poate chiar cheia conducerii lor... Și dacă n-aș rămîne acasă? Dar deocamdată n-aveam încredere nici în mine însumi...

— Te vor nenoroci acolo, i-am spus disperat.

— Nu-i obligatoriu, spuse el. Și-apoi nu voi fi singur acolo... și nu numai acolo... și nu numai eu...

Ne priveam în ochi, și nu observam nici încordare, nici o încurajare forțată cu țeluri înflăcărâte. Numai calmul și încrederea lui roșcată, că totul trebuie să fie tocmai așa și nu altfel.

Nu mai vorbea, și totuși mi se părea c-o face. Nu e nici o grabă, spunea el. Pînă la sfîrșitul lumii mai sînt încă un miliard de ani. Se poate face mult, foarte mult într-un miliard de ani, dacă nu te predai și vei înțelege, și din nou cita: „Știa să mizgălească hirtia sub sfîrșitul luminărilor. Avea de ce să moară lingă Riul Negru...” Iar în capul meu răsuna hohotul lui mulțumit de marțian.

Am plecat privirea. Stăteam ghemuit, strîngînd la burtă mapa mea albă, cu amîndouă mîinile și repetam în mine: „...de-atunci în fața mea se întind mereu drumuri strimbe, lăturalnice, singuratece...”.

Imixtiunea extraplanetară în viața de zi cu zi a pămîntenilor este cea care dă elementul științifico-fantastic al nuvelei scrisă de A. și B. Strugațki și este un procedeu pe care cei doi îl folosesc adesea (vezi, de exemplu, *Picnic la marginea drumului*, romanul după care A. Tarkovski a realizat filmul *Călduza*). Valoarea literară și mesajul umanist transmis de autori situează *Un miliard de ani pînă la sfîrșitul lumii* printre cele mai bune texte strugațkiene și, în același timp, printre capodoperele Science-Fiction-ului universal.

Cuprins

<i>Gena Invenției — Alexandru Mironov</i>	5
<i>Robert Heinlein — Și el construiește o casă în dungă, o casă în dungă (trad. Ioana Părău)</i>	9
<i>Cătălin Ionescu — Seifurile</i>	41
<i>Alexandru Ungureanu — Laboratorul mental</i>	56
<i>Mihail Grănescu — Mecanică</i>	69
<i>Cordwainer Smith — În adâncurile bătrînului Pământ</i>	81
<i>Ovidiu Genaru — Falsa verișoară cu ochii verzi</i>	141
<i>Martin Gardner — Profesorul fără nici o parte (trad. Dan Lăzărescu)</i>	146
<i>Dorin Davideanu — Poveste cu multă apă de ploaie</i>	162
<i>Ovidiu Bufniță — Minie și prejudecată</i>	166
<i>Damon Knight — Pentru totdeauna (trad. Ioh. Doru Brana)</i>	171
<i>Alexandru Mironov — Mașina finală</i>	181
<i>Lion Miller — Informații sigure asupra efectului Worp (trad. Smaranda Zănescu)</i>	190
<i>Avro Manhattan — Bila de cricket (trad. Dobrin Șerban Adrian)</i>	197
<i>Cristian Tudor Popescu — Flash-back</i>	202
<i>Szabo Peter Szentmihály — Găuri albe și negre (trad. T. Sugăr)</i>	209
<i>Tudor Octavian — Istoria unui obiect perfect</i>	231
<i>Dănuț Ungureanu — La frontierele cunoașterii</i>	243
<i>Arkadi și Boris Strugațki — Un miliard de ani pînă la sfîrșitul lumii (trad. Valerian Stoicescu)</i>	255

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ENCICLOPEDICĂ

Billy Hopkins
rfd 223
greentree, Penn. 15201
10 feb, 1985

STimate, Dl.
Guvernator,

AM Aflat adresa dui dela profu de istorie. Profu zice căs o pușlama. astai mașina de scris a lu tata. TATAi acu la servici. scriu cu la fîncă stau prost cu caligrafia. și fîncă vom vîzut la televizor și erat supărat rîu de tot.

EU invîd la școala elementară greentree din GREentree, PENnsylvania. locuim chiar aproape de marele oraș Pittsberg Penn. de pe dealu mare din spatele casei noastre se vede tot orașu can palmă. nu vaș fi scris necesîd scrisoare dacă Pittsberg STEelers ar fi cîștigat meciu săptămîna trecută. Dasta mam supărat rîu de tot.

INfine... săptămîna trecută am vîzut ceva mare și rotund și siră-lucitor carea aterizat pe cîmpu din spatele casei noastre. In spatele ogrîzi. chiar in dosu coteșului de Găini. MAMA & Tata erau in oraș după cunpărături și mam speriat rîu de tot

DUpun timp a decolat. drept in SUS. IUTE de tot. Eu și cu cășelu meu BOB neam dus să vedem dacă nu stricase ceva. Pămîntu erca tot ars & ca afumat peste tot. am găsit o lanternă pe jos unde a aterizat și a decolat. Drept in SUS. iute de tot.

Cînd am luminat cu ia o găind sa făcut mică de tot și au mîncato alte găini. Cînd am întors lumina spre BOB sa făcut mic de tot și lau mîncat găinile și pe tel. cred cam apăsă prea tare pe butonu roșu sau așa ceva. Cînd MAMA & Tata sau întors acas mam ascuns dupun pom după ceau intrat in casă cu cunpărăturile am luminat cu Lanterna camioneta lu tata. sa făcut mică mică de tot și am vîrșon buzunar și mam dus să mă uit la meci la televizor cu tata. Pittsberg STEelers au mîncat bătae cu 27la3 și mam supărat rîu de tot pe ieri șam fugit pînă vîrșu dealului din spatele casei șam făcut lucru ăla. vî rog să mă lertăț di. GUVernator nam vrui să vî supăraț așa rîu și nici Generali dui. și soldașu și toti ceilanți.

TATA zice că trebuie să di dau inapoi... așa că o să gășiți tot orașu Pittsberg, Penn. aici sub bucata ăia de Scoci dela sfîrșitu scrisori. vî rog să mă lertăț BILlyHopkins.

Billy Hopkins

LA roy să nui spunești lu tata de camionetă IEL crede că ia furato cineva. mulțam BILlyHopkins!